॥ बीजा प्रकाशनुं भाषान्तर. ॥

॥ अर्हं ॥ ॥ हवेदर्शनाचारनुं व्याख्यानकरिएछिए. ॥ दर्शनकेतांसमकित, तेनुंस्वरूप,विस्तारेसहित अमारीकरेली श्राद्धप्रतिक्रमणसूत्रनी वृत्तिथीजाणवुं. दर्शनाचारनुआराधनतो, नवुंप्रासाद, नवीप्रतिमानुं कराववुं तथा जीर्णोद्धार कराववो इत्यादि अरिहंतनी भक्तिनुंपोषणथकी तथा साधुनीसेवाथी उत्पन्नथयुंएवुंजे जिनमतनेविषे निपुणपणुं तेथीथायछे. तेमां अर्हद्भक्तिनुं पोषणतो कोकाशअने काकजंघराजा एवेपुरुषोए पूर्वजन्ममां जेमकर्युंहतुं तेमकरवुं. । जिनमतमांनिपुण पणुं तो कोकाशनीपेठछे, दर्शनशुद्धिमां अंगीकारकरेला श्रावकधर्मनानियममां प्राणांतथयेसतेपण तेणे दृढपणुंराख्युं पणशिथिलपणुंनराख्युं. जेम अंगीकारकरेला दिग्व्रतनेविषे काकजंघराजाए पण तेमजकर्युं,ते बेनो संबंधआप्रकारनोछे ॥ भरतखंडनी भूमिरुपस्त्रीनुं माणिक्यमणिना कंकणआभूषणसमान श्रीकुंकणनामा देशने शोभावनार सोपारकनामे नगरहतुं । ते कयुंछेके जीववस्वामी श्रीयुगादीशतीर्थंकरनी मूर्त्तिनीसेवाकरवामाटेज शुं एम,विशेषथीसर्वत्रनरपतिनीजाति आवीछे ? एवी शंकाने उत्पन्नकरनार, ते तीर्थनो कोण, आतिशेआश्रय नकरे, अपितुं सर्वकरे. १ । ते नगरीमां, सर्वत्रविख्यातएवो महाविक्रमधन नामा राजाहतो. तेनुंवर्णनके पातालमां तथा चंद्रमंडलमां तथा समुद्रमांअमृतछे एमलोककहेछे, पण कविनोएमकेछेके—हुंतो एमजाणुंछुंके अमृतनुंपानकरेतो अमरथायमाटे, एराजानी तरवारथनीधारमां अमृतरह्युंछे, केमके—संग्राममां शत्रुलोक, जेतरवारनीधारानुं आस्वादनकरी तत्काल देवसंबंधीलक्ष्मीनेपामेछे, एटलेअमरथायछे. ॥१॥ तेनगरमां राजानीपरम प्रीतिने रहेवानुंपात्ररुप, त्रणजगतमां एनाजेवोबीजो कोइनथी एवो महाकलासमूहमां कुशलएवो रथकारमां (सूत्रधारमां) अ-

ग्रेसरएवो सोमिलनामे रथकार रहेतोहतो. तेना सुंदरगुणनी निर्मलतावडे चंद्रनेजितनारी एवी सोमानामनी स्त्रीहती, तेवेनो पुत्र देविलनामेहतो. अने तेजरथकारनी दासीनोपुत्र ब्राह्मणथकीथयेलो कोकाशनामे हतो.तेसोमिलरथकार पोतानापुत्रने नित्येमहाआग्रहथी पोतानीकलाओ ग्रहणकरावेछे. । तेकह्युंछेके–पिताए ताडनकरेलोपुत्र,अनेगुरुए शिक्षाकरेलोशिष्य ते बे, तपावी घडेला सोनानीपेठे लोकनुं आभूषणरुपथायछे. १ परंतु तेपुत्रनी तेवीबुद्धिनहती अनेतेवीहृदयनी शुद्धिपणनहती, अनेतेनोकोइपण विद्याग्रहणकरवानो उद्योगपणनहतो. अनेतेनोकोइ भाग्ययोगपण तेपुत्रनेनहतो माटे तेनापिताएघणीमेहेनत करी पण किंचित्मात्र कलामांकुशलपणुं तेनुं नथयुं जेम, कोइश्रेष्ठशिल्पशास्त्रनो जाणपुरुष, घणीमहेनतकरे तोपण तेओंघ-लापथ्थरने निर्मलकरी नशके तेमते रथकारपण निष्फलथयो. ॥ तेकह्युंछेके–उद्योगरहित, प्रवासकरतो, अतिशेमानी, अति आलसुं, अन्यजगाए मनवालो, भणावनारनो द्वेषी, वांकीभ्रूकुटीना विलाससहित हास्यवाली सुंदरस्त्रीनुं चिंतवनकरतो, एवोजे पुरुषहोय तेणे लोकमां ख्यातिकरनार अने सत्पुरुषने मानवायोग्य एवो विद्यागुण, नथीपांमीशकातो. १ बुद्धिवडे वृहस्पतिसमान एवो कोकाशतो दासपणे रथकारना पुत्रपासे मौनपणे बेशीरहेतो, हतो, तोपण हेलामात्रमांज तमामकला-ओने पूर्वेलखेली भणेली होयने शुं एमतेणेपोतानी नवानवातर्कनेकरनारी, प्रतिभानामनीबुद्धिना घणावलथीयुक्तिवडे कल्पना करीकरी धारीलीधी. अनेसोमिलकरतां पण अनुक्रमे अतिशे अधिक रथकारनी कलाओमां कुशलपणुं मेलव्युं. । तेकह्युंछे के-योग्यस्थानमां वावेलुंबीज, छीपमां स्वातिनक्षत्रनुंजल, पात्रनेविषे आपेलुंदान, सज्जनमांआपेलो चमत्कार, मतिज्ञानवा-लामां आपेलीविद्या, वक्तापुरुषमां आपेलोअर्थ, एसर्वेवस्तु उत्तरोत्तर वृद्धिपामेछे. १ रथकारनो पुत्रतो शून्यहृदय वालोहतो माटे कलार्थीशून्यपणे थयो. कलादनोपेठे, सोनी सोनानुंभक्षणकरेतेनी पेठे कलानुंभक्षणकरनार थयो. । कालना ९०

अनुक्रमथी सोमिलरथकार मरणपामेमते, पुत्रतो मूर्खछे माटे, राजाने आज्ञाथी कोकाशनेज तेरथकारनी पदवी आपी. विद्यातो कामदुघागायनीपेठे शुं वांछित न आपे सर्वआपे. ते कह्युंछेके नरनुंआधिकरूपपण विद्याजछे. छांनुं ढांकिराखेलुं धनपण विद्याजछे. विद्या, भोगने यशनेसुखने करनारीछे माटे गुरुनोपण गुरुछे. परदेशजवामां विद्या बंधुजनछे. परमदैवत पण विद्याछे. राजालोकमां पणविद्यावडेपूजायछे पण तेवो धनवडे पूजातोनथीमाटे विद्यारहितछे तेतो पशुतुल्यछे. १. जेमनी पासेविद्यारूप गुप्तधनछे, तेमत्ये, हेलोको, मानमुको. केमके-तेमनीसाथे स्पर्द्धाकरवा कोइसमर्थ नथी. केमके-विद्यारूप धन तो चोरथीपण देखाइशके तेवुंनथी, अने कोइमकारनुं सुखनिरंतर पुष्टकरेछे. अने अर्थिपुरुषोने निरंतर आप्याकरे तोपण ते विद्यारूपधनतो मोटीवृद्धिने पांमतुज रहेछे. कल्पांतकालमां पण विद्यारूपधन नाशपांमतुंनथी. ॥ २ ॥ अथवा-दासीपुत्र एवो कोकाशपण, घरधणीनीपेठे मोटामनोरथने पांम्यो. ने घरधणी एवो तेनोपुत्र पण तेनी आगलदासजेवो थइनेरह्यो, माटे पूर्वजन्मनुं शुभअशुभ एवुंकर्म आश्चर्यकारीछे. । एकदिवस, तेकोकाशे विचारकर्योके—रूपतोतेनुंनाम, केजेरूपसते सारागुण होय. अनेमित्रपण ते जाणवो केजे कष्टआवेसते तेवीजमित्रतानिरंतर राखे. अने धनपण तेछेकेजे, पोताना हाथमां स्वाधीन छेते. अनेविज्ञान (शिल्पचतुराइ) पण तेछेके जेमांधर्म होय ते. १ ॥ श्रीधर्म, दयावडे एकप्रकारनोछे. अने ज्ञानतथाक्रिया, तेवडे बेप्रकारनोछे. ज्ञानादिवडे त्रणप्रकारनोछे. दानादिवडे चारप्रकारनोछे. व्रतवडेपांचप्रकारनोछे. पृथ्वीजलआदिछजीवनिकायनुंरक्षणकरवाथी छप्रकारनोछे. सातनयवडे सातप्रकारनोछे. आठप्रवचनमातावडे आठप्रकारनोछे. नवतत्त्ववडे नवप्रकारनोछे. अने क्षांतिप्रमुख सारागुणवडे दशप्रकारनोछे. ॥ २ ॥ अवधिरहित एवोसुखरूप फलनो आपनार, श्रीधर्मरूपकल्पवृक्ष, तो, समकितरूपमूलनी दृढताथयेसतेजरुडेप्रकारे रोपछे. ३ आजगारमगाकिनतो, देवादितत्त्वनी श्रद्धाछे ल-

क्षणजेनुंएवुंछे. तेसमकितनो चतुरपुरुषो, सडसटगुणरूपमदेविस्तारकरेछे. ॥ तेउपर आर्षवचननुं प्रमाणछे तेनोअर्थः—चार प्रकारनीसद्दहणा, त्रणलिंग, दशप्रकारनोविनय, त्रणप्रकारनीशुद्धि. पांचप्रकारेगयाछे दोषजेथीएवुं, आठछे प्रभावकजेना एवुं, पांचछेभूषणजेनांएवुं, लक्षणनुं जेपांचप्रकारपणुं तेणे संयुक्तएवुं, छछेयतनानाअगारजेनाएवुं, छभावनावडेभावनाकरेलुं, छछेस्थानजेनांएवुं समकितछे, एप्रकारे सडसटदर्शननाभेद तेणेविशुद्धएवुंजाणवुं ॥ १ ॥ २ ॥ आबेगाथानुंविशेषव्याख्यान दर्शनसप्ततिकाप्रकरणथीजाणवुं ॥ (समकितना सडसटबोलनी चोपडी वांचीजुवो) इत्यादिसाधुनीकहेली अमृतमयदेश नाथी प्रतिबोधपाम्युंछे मनजेनुंएवो, अनेअंगीकारकर्योछे दृढसमकित प्रमुखश्रावकगुणजेणेएवो, अनेसद्गुरुनीसेवाथीथयुंछे जिनमतमांनिपुणपणुं जेनेएवोसतो राजानीमहाप्रसन्नतानुं पात्रथवाथी सुखेकाळ निर्गमनकरेछे. एवातएटलेथीरही. ॥ तार- पछी—॥धर्मअर्थ अनेकामएत्रणपुरुषार्थरूप त्रिवेणीसंगम तेणेकरिनेपवित्रएवुं पाटलीपुत्रनामे नगरहतुं तेकहुंछेके—लक्ष्मीवंतपुरु षोनोदुःखेदमायएवो दुष्टमदरूपअग्निवडे विवेकिपणारूप शीतलता नाशपामेछे. (एटलेजेमअग्निवडे शीतपणुं नाशपामेछेतेम.) एवातसाचीछे तोपणजेपाटलीपुत्रनगरमां लक्ष्मीअने विवेकतेवेवडेशोभतालोकोएएवातखोटीकरी. एटलेसद्गुणादिचिह्नवडेओ- ळखातामहाधनाढ्य पुरुषो, एनगरमांवसेछेनेलक्ष्मीवालाने, विवेकनहोय, अनेविवेकवालाने लक्ष्मीनहोय पणआनगरना लो- कोमांतो बेसंघाथे रहेलांदेखायछे एप्रभावछे तेनगरमांआश्चर्यकारी, पोतानाप्रचंड प्रतापमात्रवडे त्रासपमाड्याछे समग्रशत्रु जेणेएवो जितशत्रुनामे राजा राज्यकरतोहतो तेनुंवर्णनए प्रकारनुंछेके—दिग्विजयकरनार एराजानीसेनामांथी उडीचारेपास सर्वजगाएप्रसरतीरज, शत्रुनाजेवीवक्रगति (वांकांकटाक्ष) करतीएवीशत्रुस्त्रीयोनी दृष्टिमांपडी अनेतेनां मलिनआंसुमांथी गलिपडती तेरज,मलिनपणानुं धारणकरेछे, एटलेलशकरनो पडावमात्रसांभळी मरणपामताशत्रुनी स्त्रीओरडेछेएवोमहापरा-

क्रमी जितशत्रुराजाहतो ॥१॥ तेराजानी अतिसौभाग्यादि गुणवडेसाक्षात् देवीहोयने एवीयशोदेवी नामेपट्टदेवी, राजानीअतिशेभानीती विख्यात मोटीस्त्रीहती.वीजीस्त्री, अजुनाली वीजतिथिनीपेठे राजानोदिनदिन मत्येअभ्युदय थवानाकारणरूप, रूपादिगुणवडे जगतनीस्त्रियो मात्रनेजीतनारी विजयानामनीहती. । तेसमयेजांणे वीजोस्वर्ग लोकहोयएवा माळवदेशमां, पोतानीअपार समृद्धिवडे कुबेरभंडारीनी अलकापुरीने पणपराभव करतीशोभायमान अवंतीनामनीपुरीमां परमश्रावकपणे समकितविचारथी उजलो,विचारधवल नामेराजाराज्य करतोहतो तेराजानीपासे त्रणजगतना चित्तनेचमत्कार करनारां चारपुरुषरत्नहतां. एकतोमूपकार (रसोइओ) वीजोशय्यापालक, त्रीजोअंगमर्दक, चोथोभांडागारिक, एचाररत्नमां सूपकारमांएवो गुणहतोके–तेरसोयानी गमेतेरसोइ करेलीहोयने तेरसोइजमती वखतेजेवीजेवी मनमांइच्छाकरी होयके–मारेक्षण पछीपाछुंभोजन करवुंछेतोते वखततत्काल भुखलागे,अनेएकपहोरमांबेपहोरमां त्रणपहोरमां चारपहोरमांजावतएकदिनमां बे दिनमां त्रणदिनमां चोथादिनमां पंदरमादिनमां एकमासपछी इत्यादिजेवुंजेवुं धारीनेतेरसोइ जमेत्यारेत्यारेज भुखलागेपण तारपहेलीकेतारपछीभुख नलागे जेवखत चितवेलीहोय तेजवखतेभुखलागे पणतेमांफारफेर नपडे.अनेशय्यापालकमांएवोगुण हतोके–गमेतेवीतेणे शय्यापाथरीहोयतेमांसुतेलो पुरुषपरमसुखनोअनुभवकरतो, सुतीवखते तेपुरुषेजागवानो जेजेकाल मनमां धार्योहोय, के घडीबेघडी, पोहोरादिन, रात्रि, मास, पक्ष, इत्यादिचिंतवन करेलाकालमांज जागेपणते प्रथमकेपछीनजागी शके. २ अनेअंगमर्दकमां एवोगुणहतोके–शेर, बसेर, त्रणसेर, चारसेर, पांचसेर, छसेर, सातसेर, आटसेर, आदिप्रमाणवालुं, तेथीपण अधिक मण, बेमणइत्यादि गमेतेटलुंतेल आपोतेसर्व अंगमांगमाविदे, नेपाछुं तेटलुंज शरीरमांथी आकर्पणकरी काढीआपे, पण लगारमात्र दुःखनथाय पण उलटुंअसंतसुखथाय. ३ अने भांडागारिकमां एवोगुण हतोके–

ते भंडारनी एवीरचना करेके तेमांजवानुं द्वारतेनाविना कोइने कोइमकारे पण प्राप्तथायज नही, अने तेमांखातर पाडवाने पण कोइ समर्थथायज नही. अने तेभंडारमां गयेलो पणतेना देखाड्याविना धनकनक इत्यादि कोइ सूक्ष्मवस्तुपण देखीशके नही, एम तेभंडारनी अतिशे रक्षाकरे ४ एप्रकारनां चारपुरुष रत्नवडे, जांणे चारदिशमांथी मलेलां चारचिंतामणि रत्न होयने शुं एम, तेमणे पण रातदिवस एराजानुं मनोवांछित संपूर्ण करवाथी महासुखवडे एराजाए घणोकाल अतिक्रमण कर्यो. धर्मविधिने विषेअतिशे उल्लाससहितछे बुद्धिजेनी एवा एराजाने कोइप्रकारना पूर्वजन्मना दुष्टदैवना वशथी, घणाघणा घटता उपाय कर्ये सतेपण एकरांणीने पणपुत्र उत्पन्ननथयो तेकह्युंछेके–मत्सरपणाथीज जांणेशुं,एम, बहुधा सर्वलोकने दैव तो, कोइ कोइ प्रकारनुं न्यूनपणुं राखेजछे, एम नहोयतो, समुद्रखारो अने चंद्रमाकलंकी एवात, केमसंभवे. १ ॥ तारपछी वैराग्यवालुंछे चित्तजेनुं एवो तेराजा, दीक्षा लेवामाटे कोइगोत्रि पुरुषने राज्य आपवानी इच्छा करेछे, एटलाकमां, प्रथम वर्णन करेलो पाटलीपुत्र नगरनो जितशत्रु राजा प्रथमथीज चारपुरुष रत्नादि अपूर्वसमृद्धि लेवानालोभमां हतो. ने वली तेनीदीक्षालेवानीवातजांणी, विचारकर्यो के पृथ्वीतो वीरपुरुषोने भोगववायोग्यछे. एमधारी गंगानदीना पूरनीपेठे चारे पासप्रसरता महासैन्ये सहिततत्काल आवीने उज्जयणीनगरी घेरीलीधी. जेटलामांनगरीना मध्यमांरहेता सुभटोयुद्धमाटे तेयारथायछे एटलामांदुष्ट दैवनावशथी विचारधवल राजानापेटमां अनर्थनुंमूलरूप एवोशूलरोग उत्पन्नथयो तेथीतेराजा दाझ्याउपर डांमनाफोल्ला उत्पन्नथाय तेवातेरोगथी अतिशेपीडायो. अहोमोटा पुरुषोनेपण कहीनशकाय एवीकोइ प्रकारनी दुष्टअवस्था आवीपडेछे अथवादुष्टदैवनो एवोजस्वभावछे, तेकह्युंछेके–दैवकेवुंदुष्टछेके, जेसीतानापतिने विषेपण दुष्टमनवालुं थयुं, अर्जुननेपण अनर्थनुंआपनार थयुं, जीमूतनामेराजा, अथवामेघ, तेमांपण दुष्टबुद्धिवालुं थयुं मेघ, जोइएतारे नआवे, ने

नजोइए तारेआवे. तथाकर्ण राजानेपण चाडीआपणानी बुद्धिआपनारथयुं. दमयंतीसतीनो पति, नळराजाने दुष्टबुद्धिआप नार थयुं हरिश्चंद्रराजाने भयउपजावनारथयुं, इंद्रनेपण लक्ष्मीनोविरहकर्यो. एवोदुष्टदैवछे तेनेत्रीजातोशी गणतीमांहोय, नत होय. १ ॥ तेअवसरमांराजा, सम्यक्प्रकारे धर्मतत्वनाविचारमां चतुरथयो. केमके–धर्मनेविषेतत्पर एवापुरुषोने जीववुंअने मरवुंएवे कल्याणकारीछे. इहांजीवताने विवेकछेने मरणपामताने सारीगतिनी प्राप्तिथायछे. ॥१॥ धीरपुरुषने पणमरवानुंछे नेकायरपुरुषने पणअवश्य मरवुंछेतो मरवानोनिश्चय एवेनेमरवोछे तोधीरपणुराखी मरवुंएजश्रेष्ठछे २ इत्यादिसारो विचार अनुसरी धीरमनवाला तेराजाए आराधनाअनशन इत्यादिविधिवडे स्वर्गलोकना सुखनोआस्वाद कर्यो. । महाशूलादिरो-गनीउत्पत्तिछे तेमृत्युरूप नाटकनुं मगलाचरणछे. तेकयुंछेके–शूलरोग, विषपान, सर्पदंश, मूरछि, पाणि, शस्त्र, अग्निएमना संभ्रमथी (झपाटाथी) आजीववेवडीमां अन्यदेहमांसंक्रमण (गति) करेछे. ॥ १ ॥ तारपछी प्रधानोएविचारकर्योके–धणी विनानुं घणुंलशकरछे तोपणआपणेशत्रुने जीतीशकीशुंनही माटेउलटाखरावयइशुंनेकरतांशत्रुनेमळीजवुंएउत्तमछे एमधारीद-रवाजाउघाडीनगरनालोकोनेअग्रेसरकरी अतिशेआदरथी भेटनीपेठे जितशत्रुराजानेउज्जेणनगरीअर्पणकरी अतिशेहर्षपा-मेलातेराजाएपणपोते राज्यउपरतेनातेजप्रधानोने पोतपोतानोअधिकारआपीराखीसन्मानदानपूर्वकअतिशेप्रसन्नकर्या. तेचार पुरुषरत्नहता तेनीपणराजाए परीक्षाकरी. तेमांअंगमर्दकेराजानुंअंग अतिशेतेलवडे मर्दनकर्युं. तेमांएटलुंबधुंकर्युंकेएकजंघामां पोतानाहाथनीकलावडे पांचकर्ष (सोलमापनोकर्ष१) तेलनोसमावेशकर्योतारपछीसमग्रशरीरथी आकर्षणकलावडेसर्वतेलपाछुं खेचीलीधुं, परंतुराजानीआज्ञावडे जांघनुंतेलन खेचीलीधुं. कारणके कोइकलावालो मानीपुरुष जोहोयतोते आजंघानातेलने खेचीलयो एमराजानीसभामां तेणेउच्चस्वरेकह्युं, तेवचनकानेसांभळतांज काननोशूलरोगहोयनेशुं एमअन्ययणाअंगमर्दकपुरुषो

मांपंडितहतातेमनेमहापीडाकारथयुं. पछीअभिमानछे धनजेपनेएवाकेटलाकअंगमर्दकपणानाअभिमानीउठ्या, नेतेमणेअनेक प्रकारनीकलावापरीपणकोइथीपणतेजंघामांथीतैलनुआकर्षणकरीशकायुंनही जेमशरीरनोअसाध्यरोगदूरकरीशकेनहीतेमतैल, जंघाथीबाहिरकाडीशक्यानहीअंगमर्दकमांरत्नसमानएवाएपुरुषेपण तेजदिवसेतेतैलनुंआकर्षणकरीशकाय, पणबीजेदिवसनक रीशकायएमहतुं माटेतेतैल, तेराजानीजंघामांजरह्युं, जेमकूवानीछाया कूवामांजरहेतेमथयुं. तेविकारथीराजानीजांघ, कांइक स्थूलथइ अनेअतिशे काळीथइ, तेदिवसथीआरंभिनेतेराजानुंनाम काकजंघ एवुं यथार्थ विस्तारपाम्युं कोणएवो मोटोपुरुष पण, निश्चेलोकोक्तिने समुद्रनीवेलानीपेठे रोकीशके, कोइरोकवासमर्थनथाय, लोकरूप, पांणिकाढवानीवोखनुं मुखबंधहो- यजनही एवातसर्वनेविदितछे, केमके–लोकमांसारुनामहोयते, भुंडानामनीपेठे विख्यातथतुंनथी. जेम, मापतुष, कुरगडु, साव द्याचार्य, रावण, इत्यादिकनामप्रसिद्धथाय तेमसारांनामप्रसिद्धनथीथतां एवोलोकनोस्वाभाविकधर्मछे. एप्रकारेएराजाएकसो- टीएचढावेलापणतेनोनिर्वाहकरवामां समर्थएवामहाकलावान्मां श्रेष्ठगणातातेचारेपुरुषोपणसन्मानदानकरवामां चतुरछेमाटेते- मनुंअतिसन्मानतेणेकर्युं पछीतेचारेपुरुषरत्नतो पोतानाप्रथमस्वामीनुं तेप्रकारनुंमरणविचारीदेखीअतिशेवैराग्यवालाथया. । कह्युंछेके–जोअतिगहनएवासंसाररूपबंधिखानानास्थानथी, आत्मानीमुक्तिनकरीतोराज्यवडेशुं. धनवडेशुं. धान्यनासमूहवडेशुं. देहनांसारांआभूषणवडेशुं. तथापांडित्यवडे, त. मोटुभुजाबलवडे, त. वाणिनुंचतुराइपणु, त. उत्तमजातिवडे, त पवित्रकुलवडे त. उज्वलएवागुणनासमूहवडेशुं. कांइनथी. एटलेएसर्वे मिथ्याछे. १ सारीएवी एककलापणश्रेष्ठछे, जेणेकरिने संसारसमुद्रत- रायछे, घणीएवी पणकलावडेशुं. जेमांकलंकबंधछे माटे २ ॥

तारपछीतेमने प्रतिबंधकरवानो राजाएघणोघणो आग्रहकर्यो तोपणकोइ प्रकारेराजानीअनुज्ञालेइतेचारे अतिशेआकरां तप

वडेसिद्धिरूपस्त्रीनुं अखंडितसुख अनुभवकर्युं. ॥ तारपछीकुंकग देशमांनिर्द्धनजननो संहारकरवामां महाराक्षससमान एवो, दुकालआव्यो, जेदुकालमां धनवंतपण निर्द्धनजेवाथया. राजापणरंक जेवोथयो. साहसिक (सत्त्ववत) पुरुषोपणगरीब जेवाथया. साधुपुरुषोमां अग्रेसरहता तेपणचोरजेवाथया. मोटीइच्छावाला पणतुच्छजेवाथया. दानदेवामां शूरवीरपुरुषोहता तेपणअतिकृपण जेवाथया धर्मवालाहता तेपणधर्म रहितथया लज्जावाला हतातेपण निर्लज्जथया विवेकीहता तेपणअतिशे विवेकरहितथया दाक्षिण्यवाला हतातेपणअतिशे दाक्षिण्यरहित जेवाथया दयाये सहितहतातेपण निर्दयथया स्नेहसहितहता तेपणनिःस्नेहीथया. जव,कोद्रादि धान्यनासंग्रहवाला हतातेपण खालीथया अकठोरहता तेपणकठोरथया सारासंतोषवाला हतातेपण असंतोषीथया सारीप्रतिष्ठावाला हतातेपण प्रतिष्ठारहितथया सारीबुद्धिवालाहता तेपणदुष्ट बुद्धिवालाथया.वधारे शुंकहीए, जेकालमां भुखरूप महाराक्षसीए परवशकर्यांछे चित्तजेमनां एवापित्रादिकपणप्राणथी पणअतिशेवल्लभ एवापु त्रादिकनोपण त्यागकरवायोग्यसेवकनीपेठे विक्रयकरेछे, केटलाकनिर्दयपणे मरेलानीपेठेतेनो परित्यागकरेछे. केटलाक तेम नुंमांसभक्षणादिअयोग्यकर्मकरेछे । तकशुंछेकेक्षुधार्थी पीडितथयेलोप्राणी, मानमुकेछे. गौरवपणानोपरिहारकरेछे गरीबप- णानेपांमेछे. लज्जानोत्याग करेछे. निर्दयपणानो आश्रयकरेछे. नचिपणानुंअवलंबनकरेछे. स्त्री, बंधु, मित्र, पुत्र, एमनेविषे नानाप्रकानाअपकार (तिरस्कार) करेछे. तेशुंशुंनिंदितपणुंनथीकरतो सर्वेनिंदितकरेछे.॥ १ ॥ वलीसर्वएवाउपद्रवथीअतिशे भयानकएवोदुकालरूपउद्रवछे. ॥ शत्रुनुंलशकरआवे, तथाअग्निप्रमुखउपद्रवथायतोपण कोइजगाएकांइपणरहिजायछे. आतो जगतनाउत्पातसरखो दुकालरूपउपद्रवतोसमस्तवस्तुनोसंहारकरनारछे. एमकारनोमहादुकालवर्त्तनेसतेमोटाकुटंबनो निर्वाहक रवाअसमर्थएवोकोकाशतोसमग्रपोतानुं कुटंबसंबाथेराखी, दुकालप्रमुखउपद्रवेजेमां प्रवेशनथीकर्योएवामालवदेशमां पोतानो

समृद्धिनोविशेषजेमांसमग्रछे एवीउज्जेणीनगरीप्रत्येअनुक्रमेगयो परंतुनेनगरीमांकोइ परिचयवालो तथाओलखितोनहतो, के जेनेअग्रेसरकरीनेराजानो मेलापकरीपोतानीकलानु कुशलपणुंदेखाडे । तेवोमहाकलापात्रएवाकोकाशनो, गजेंद्रनीपेठेराजा विनाबीजोकोइनिर्वाहकरेएवोनहोय. । तेकहुछेके–घेटांथीआरंभकरीजावत्घोडापर्यंतपशुमात्रन धन्यछेकेजेसुखेजीवेछे, एटले तेनांग्राहक, थोडाखरचनेलीधेघणालोकथायछे. परंतुजेमाटे हतभाग्यवाला आ हाथीनुंतोशरण, कोइप्रकारनुंछेकेजेवन, अथवा पर्वतरूपघर तेजकरेलुंछे. ॥ १ ॥ तेमकारनी महाकलावालोछेतोपण, तेप्रकारनीअवस्थामां, क्षीणकलावालानेजेम (अमांस नाचंद्रनीपेठे) कोइपणअपेक्षासहित नेत्रवडेपणनथीजोतुंतो, सारुस्थानआपवुं इत्यादिसन्मानतोवाततोछेटेरह्यो. तारपछीसर्व पांथलोकोनेउतरवासाधरण एवीजेवीतेवी ओरडीमलीतेमां खेदपामतोनिवासकरीरह्यो. । तेकहुछेके–पराभवनुमुख्यस्थान, निश्चेदारिद्रयछे, एमांसंशयनथी राजापणदारिद्रयअवस्थामां गोवालीयानापगसेवेछे. १ पछीकोकाशेविचारकर्योके–मारे मतिविज्ञाननुंनिपुणपणुं उत्पन्नथयुंछेते, सर्ववांछितअर्थनासाधनकरवामांअनुकूलछे माटेखेदनकरवो. एमविचारीशेकडो, काष्टनांखवुतरमोटांमोटांकर्यां, अनेतेवीकुचीप्रमुखनाप्रयोगथी राजानाकोठारोमांमोकलवामांड्यां, तेखबुतरपणजीवतापक्षीनी पेठेतेजक्षणमांतेधान्यकोठारोमांजइ कणग्रहणकरवामां अतिचतुरएवीपोतानीचांचोवडे दांगेरनाचोखावडे पोतानांपेटसंपूर्ण भरीपाछांघेरआवे, तेकणवडेपोतानासर्वकुटुंबनोनिर्वाहकरतोहतो. एकदिवसधान्यनाचोरनेखोलता एवातेधान्यनारक्षकपुरुषोए. नांनाछोकराजेवांकाष्टनांखबुतरधान्यवडे परिपूर्णराजानाकोठारथीनीकलतां शीघ्रपणेदीठां, काष्टनाखबुतरोपछवाडे दोडता, आश्चर्यपामतांछेचित्तजेमनांएवासता, कोकाशनीझुंपडीतेमणेदीठी. तेकणनोग्रहणकरनारकोकाशने पणदीठो तार पछीचोरनीमाप्तिथवाथी अतिशेहर्षपामताराजसेवकोए काकजंघराजापासेतेनेलेइगया तेकोकाशेपणविचारकर्योके–बहुदिव-

सथी चितवन करेलुं राजानुं दर्शन आजमारे थशे, मारी कलानु कुशलपणुं प्रकटकरवाथी मारु बहुमानपण थशे, एमथइ छे उलटी सन्मानी आशा जेने एवो कोकाश सुखे राजा समीपे जइ उभो रह्यो राजामां श्रेष्ठ एवा ते राजाए पुछयुं तारे सत्यपणे पोतानुं सर्ववृत्तांत, धान्यकणलुं हरणकरवापर्यतनुं रुडे प्रकारे कहीसभलाव्युं. । तेनीतिशास्त्रमां कह्युं छे के–मित्रनी आगल सत्य कहेवुं, स्त्रीओने प्रियवचन कहेवुं, जुठुं अने मीठुं एवुं वचन शत्रुनी आगल कहेवुं. सत्य अने अनुकूल एवुं वचन स्वामी साथे बोलवुं. ॥ १ ॥ तारपछी सम्यक् प्रकारे सत्य स्वरुपनुं कहेवुं तथा तेवुं काष्ठ खवु तरनुं निपजाववुं एकलानो अतिशय देखवाथी ते राजा अतिशे प्रसन्न थयो. वली राजाए बीजुं पुछयुं के हे अनुपम कलाविलास, हे कोकाश, शुंशुं चमत्कारी अतिशयनुं स्थान एवुं विज्ञान, तुं जांणे छे. तारे कोकाश बोल्यो के–हे देव तमारा चरणप्रसादथी, अन्य सर्व शिल्पना गर्वने तिरस्कार करे एवुं सर्व, रथकारनुं (सुथारनुं) विज्ञान जांणुं छुं. वदुं छुं. हे स्वामिन् वांछित प्रमाणे गति करनार एवो मनोहारी एवो काष्ठमय, मयूर, गरुड, पोपट, हंस, इत्यादि, अन्यपण, तेवा जपक्षिओ तथा श्रेष्ठ रथ, एवो के–जेमां नेशी पृथ्वीमां जेम, तेम आकाशमां पण कुंची आदि कप्रयोगवडे ज्यां ज्यां पोते जवुं इच्छे त्यां त्यां सुखेथी जवाय, अवाय. तथा प्रासाद, घरप्रमुख, अथवा जे जे वांछित होय ते सर्वने विश्वकर्मानी पेठे करुं छुं । ते वात सांभली अति कौतुक छे प्रिय जेने एवो राजा कोकाश प्रत्ये बोल्यो के–एम छे तो एक, आकाशगमन कलामां चतुर एवो गरुड निपजावो, जेथी समग्र एवुं पण पृथ्वीमंडल, पोताना वांछित प्रमाणे देखीए. । तारपछी, विज्ञानीमां श्रेष्ठ एवा ते कोकाशे, अर्द्धचक्रीना गरुड जेवो, अति सुंदर काष्ठमय अति मोटो, गरुड शीघ्रपणे घडि देखाड्यो. तेनां दर्शनमात्रथी ज ते राजा अतिशे प्रसन्न थयो, ने अति विस्मय करनार एवुं वणुं धन सुवर्ण रत्नप्रमुख, तथा निवासस्थान आदि शीघ्रपणे आप्यां बहुमान सहित जोता एवा ते राजाए सर्व वस्तुमात्र आपी. । तारपछी पोताना विज्ञाननी कलावडे तत्काल निपजावेली छे सकल निवासादि श्रेष्ठ सामग्री जेणे एवो, राजानु पान्यपात्रपणे विख्यात थयो छे प्रसिद्धिनो प्रकाश जेनो

एवोकोकाश, कुटंबेसहित जेमपोताने सुखथायतेमप्रमाणेत्यांनिवासकरीरह्यो, विज्ञाननेवांछितअर्थनुं जेसाधकपणुंछे तेआश्चर्यकारीछे. तेकहुंछेके—लवणसमानरसनथी विज्ञानसमान बांधवनथी. धर्मसमाननिधिनथी. क्रोधसमानवैरीनथी. ॥ १ ॥ एक दिवसकौतुकरसथीभरेलोराजा, काष्ठमयएवोतेसुंदरगरुडउपरपट्टराज्ञीसहितशोभायुक्तवेशीने साक्षात्लक्ष्मीपतिनीपेठे पृथ्वीमंडलजोवानेअर्थे आकाशमार्गेचाल्यो. आकाशगमननुं कारणएवीकुंचीदेनार कोकाशनीसाथे अनुक्रमेअनेककौतुकपोतानी नजरेजोतोजोतो नानाप्रकानां अरण्य नदीओनगरगामसीमाडा इत्यादिनेएकेकालेउल्लंघनकरतोजहोयने शुंएवोतेराजा, शीघ्रगतिवडेजेटलाकमां भृगुकच्छ (भरुच) नगरउपरआव्यो त्यारेआश्चर्येसहित पटराणीएराजाप्रत्येपुछयुंके—हेदेव, देवनगरने पणअतिश्रेष्ठसमृद्धिवडेजितनारएवुंआ, कियानामनुंनगरछे. अनेनिर्मलजलनापूरवडे शोभतीआनदीनुंशुंनामछे तारपछीपृथ्वीपतितोतेनुनामादिसम्पक्स्वरुपनेनजांणतोमाटेजेत्रामां नवोल्योतेत्रामांराजानीअनुमतीथी तेनुंनामादिकसम्पक्प्रकारेप्रथमथीजजांणेछेमोटोविज्ञानपूर्वीएवानामधारीमां धुरंधरएवोकोकाशरथकारवोल्योके—हेस्वामिन्, श्रीमुनिव्रतस्वामीवीशमातीर्थंकर, तेमनाचरणकमलवडेपवित्रथयुंछेअभ्यंतरजेनुंएवु भृगुकच्छनामेआनगरछे अनेआतोनगरनालोकोने सर्वप्रकारेसुखआपनारी, जोडाजोडचारेपास क्रीडाकरताएवांअगणित, प्रसन्नथयेलां हंसपक्षीचक्रवाकपक्षीइत्यादि अनेकएवांचंचल पक्षीनांजोडवां (स्त्रीपुरुष) तेमनीनानाप्रकारनीक्रीडावडेआश्चर्यपामतांखेचरकिन्नरइत्यादिकनांमिथुन (स्त्रीपुरुष) तेमनेपणनर्मदेनारी (मशकरीकरनारी) अर्थात्उपहास्यकरती नर्मदानामेनदीछे आनगरीमांपूर्वेसुरअसुरे सेवनकरेला, उत्पन्नथयुंछे दिव्यकेवलज्ञान जेमनेएवाश्रीमुनिसुव्रतस्वामी, दक्षिणदिशरुपस्त्रीनामुखनुं आभूषणसमान प्रतिष्ठानपुरपत्तनथी एकजरात्रिमांसाइठयोजनअतिक्रमणकरीआवेलातेमणे, यज्ञमांहोमवाइच्छेलोसर्वअंगेअतिसुंदरएवोघोडो, तेपूर्वभवमांपोतानोमित्रहतोमाटेतेनुंवृत्तांतकेवुंइ-

त्यादिवडेउत्पन्नकर्युंछेजातिस्मरणज्ञानजेने एवाघोडाने प्रतिबोधआपी कराव्योछेसर्वसचितवस्तुनोपरित्यागजेने स्थिरकर्योछे धर्मानुरागजेनेएवोकरी सौधर्मकल्पनेविषे कल्पेश्वरसमानछे समृद्धिजेनीएवादेवतानी लक्ष्मीनेपमाड्यो. तेश्रेष्ठदेवताएतेजव-खतत्यांआवी प्रधानएवापोताना स्वामिनासम्मोसरणस्थानपारत्नमय, अतिशेमोटुंएवुंश्रेष्ठ चैत्यकरीतेमां कर्योछेत्रणजगतना जननेमनोभिरामजेणे एवी पोतानेअभिमतएवीछेमूर्त्तिजेनीएवाजीवता श्रीसुव्रतस्वामिनीमूर्त्ति तथातेनीआगलघोडारूप पूर्व-भवनीपोतानीमूर्त्ति स्थापनकरी । तेदिवसथीआरंभीने एतीर्थनुंनामअश्वावबोधतीर्थराज एवीप्रसिद्धिनेपांम्युं. तेपणहेदेव, समीपसिद्धिपणे शुद्धभक्तिभाववडेनिरंतर निपजावीछे श्रीमुनिसुव्रतस्वामिना चरणकमलनीसेवाजेणे एवोसर्वदेशनो यात्रिक लोकसकलवांछितपूरकपणे घणाकालसूधी तेतीर्थनीप्रभावनाकरतोहतो, कालांतरेतेजजगाए वटउपररहेनारीशवलिका (समडी) पूर्वभवनावेरनुंप्रकटपणुंथवाथी नाशकरवानीछे इच्छाजेनीएवो कोइम्लेच्छतेणे मुकेलाबाणथीविंधाइ, पडी, तेवखत, पूर्वभवमांएकवखतकर्युंछे जिनवंदनजेणे, साध्वीनीसेवारूप पुण्यनावशथी अंतसमयेसाधुएआपेला नमस्काररूपमहामंत्रनीश्रद्धावडे, शुभध्यानेकरी मरणपामीसिंहलद्वीपनो स्वामीराजा, तेनेवेरसातपुत्र उपरएकपरमप्रेमनीपात्ररूपपुत्रीपणेतेउत्पन्नथइ. ते पुत्रीअनुक्रमेयौवनअवस्थापामीत्यारे भृगुपुरथीआवी राजानीसभामां बेठेलोएवोकोइमोटोशेठ तेनेछिंकआवीतेसमेतेणे उच्चारणकर्युंएवुंजे नमस्कारादिपदतेनासांभलवाथीथयुछेजातिस्मरणज्ञानजेनेएवीतेपुत्रीए, मातापितानेकोइप्रकारेपुछीनेसातशेमोटां वहांणनीसाथेभृगुकच्छपुरमांआवी तेचैत्यनोउद्धारादि अगणितपुण्यकर्युं. तेदिवसथीवलीतेतीर्थ श्रीशकुनिकाविहारएवी ख्यातिनेपांम्युं. अनुक्रमेआजतीर्थनेविषे परमआर्हतएवाकुमारपालराजानो मंत्रीश्वरउदयननोपुत्र, श्रीशत्रुंजयतीर्थनो उद्धार करनार श्रीरैवतकगिरिनी सुगमएवीपद्या (रस्ता) नोकरनार इत्यादिमोटांमोटांअनेकपुण्यनो प्रगटकरनारएवोमंत्रिमांमुकुट

१० | एवोकोकाश, कर्‍
९ | कारीछे, ...
...

...टनोनांनोभाइ जेआंवडमंत्रीश्वर, तोपतानापुण्यनिमित्ते आचैत्यनोउद्धारकरावशे. पछीमिथ्यादृष्टिएवी पद्र...वनोनाशकरनारएवाश्रीहेमसूरिनासान्निध्यपणावडे, अनेकएवांलौकिकतीर्थपणइहांथयांछे एमकारेकोकाशना ...तीर्थमां...जेमणेएवां पट्टराशीतथाराजाअनेकोकाशएत्रणेतेचैत्यमांआवी श्रीमुनिसुव्रतप्रभुनेभावथीनमनकरी पाछांपूर्वनी पेठेगरुडउपरबेशीने आगलदक्षिणदिशमांचाल्यां, त्यांकोइमहानगरनी उपरजेवामांआवेछे तेवामां ...ए पूर्वनीपेठे राजानेपुछयुंके, हेस्वामिन्‌आनगरकियुं अनेआनदीनुंशुंनामछे, त्यारेराजामौनरह्यो, पछीकोकाशवोल्योके हेदेवआलौकिकउक्तिवडे प्रसिद्धानिरवधिलक्ष्मीना विलासवडेसमृद्धिवालुं महाराष्ट्रदेशनुंअलंकाररूप, पूर्वेपद्मासनेस्थापनक-प्रतिमाआगलआरंभेला महायागनीसिद्धिवडे प्रसन्नथइछेचित्तवृत्तिजेनी एवामप्रजापतिए (प्रजापतिरितिपाठान्तरम्‌) आपुरमां श्रीचंद्रविहारकराव्यो. अनुक्रमेइहांजपितानावचननी आराधनानेअर्थे वनवासिएवारामथयेसते, रावणनीबेहेनसुर्पणखा, वा-पणत्यांप्रथमथी आवेलालक्ष्मणनाहाथेचडवाथीतेसमयेप्राप्तथयेलाचंद्रहासथी . (तरवारथी) छेदेलुंनेवांसनीजालमध्ये त्रुटि-पडेलुंपोताना पुत्रनुंमस्तकदेखीअतिक्रोधवडे लक्ष्मणजीनांपगलांने अनुसरीनिजपछवाडेगइ, परंतुअतिसुंदररामनेजोइ व्यामो हनेपांमी प्रार्थनाकरवामंडी, रामेतोनिषेधकर्यो तारेलक्ष्मणपासेगइ, तेणेपण, प्रथमरामपासेजवाथी भाइनीस्त्रीतुथइ, एमकही निषेधकर्यो. क्रोधवडेधमधमाटपणुंदेखाडयुं तारेतेनीनासिकाकापीनाखी तेदिवसथीआरंभीने आनगरनुंनाम नासिकपुरएवुं थयुं. रामचंद्रजीरावणनेमारी सीतानेलेइपाछावलतांइहांश्री चंद्रप्रभस्वामिना विहारनोतेणेउद्धारकराव्यो. अनुक्रमेपांडुराजानी

पटराणीकुंताजीए श्रीजिनधर्मनीआराधनानो एकमुख्यमहिमावडे श्रीयुधिष्ठिरपुत्रथयेसते आचैत्यनोउद्धारकराव्यो, त्यारे एजुनामकुंतीविहारएवुंथयुं आचैत्यनात्रणाउद्धारथयाछे । अनेसमग्रआश्रितजनने प्रमोदउपजावतीगोदावरीनामनीनदीछे । पछीआगलचालतां समुद्रमांसुवर्णमयसमग्र नगरनेजोइ पूर्वनीपेठेराणीएपुछ्युंने राजाएमौनराख्युंत्यारेकोकाशबोल्यो. हेदेव, दिव्यसमृद्धिनाविलासवडे अलकानगरीनेपण जयउपजावतीलंकानामनीनगरीछे तेअतिशेमहामोटाकल्लोलवडेदुर्गममहासागर रुपखाइइत्यादिविशेषवडे समग्रएवापण विद्वेषीलोकोनेपराजयकरनारी, वलीएनगरीमांप्रकृतिवडे महापद्मनीमोटीवृद्धिथीसा-क्षात्‌ऐरावणहाथीजेवो जणातोरावणनामे प्रतिवासुदेव, सिद्धकरीछेसहस्रविद्याजेणे, शतसहस्रएवाविद्याधरेंद्र अनेनरेंद्रतेमणे करीछेसेवाजेनी, एवोसतोपूर्वेराज्यकरताहतो अतिअहंकारथी धमधमायमानएवातेरावणे, इंद्रसूर्यचंद्रइत्यादि देवतानांनाम धारकएवा तेतेविद्याधरोपासे पोतानीनानाप्रकारनीसेवा करावबीइत्यादिवडे पोतानेइंद्रकरतांपण अधिकमांनतो, त्रणजगत-मांपणउपमारहित एवाराजापणानुं आचरणकर्युंहतुं. तेरावणनीसमृद्धितुं स्वरुपलोकमांसंभलायछेके–इंद्रथीपणदुर्ग्रहएटले दुःखथीग्रहणथायएवानवग्रह तोपोतानापलंगनापायेबांध्याहता. तथात्रणजगतना लोकनेपण आप्युंछे आत्यंतिकभयकष्ट जेणेएवा मृत्युनेपणबांधीलावीपाताळमांचांपीघालेलोहतो. तेरावणनो, वायुदेवतोघरनाआगणमांझाडुंकाढनारसेवकहतो. तेजाग्यामांसु गंधमान्पाणिछांटनाराचारप्रकारनाजीमूतदेव (मेघ) हता. शेषनागेंद्र, छत्रधारकसेवकहतो, गंगायमुनाएबेदेवीओचामरढो-ळनारीदासीओहती. छऋतु, पुष्पपूरुंकरनारामालीनेठेकांणेसेवकोथइरह्याहता. सरस्वतीदेवीवीणानाद संभळावनारीसेविका थइरहिहती, रंभाअनेतिलोत्तमाइत्यादिअप्सराओ नृत्यकरनारी वारांगनाओहती. अनेतरावणनोगायक, तुंबरुगंधर्वहतो. नारदतोतावोटाकुटनारसेवकहतो. आदित्यतोरसोइकरनार रसोइओथइरह्योहतो, चंद्रमातो, पोतानीसंपूर्णकळावडे अमृतनो

नेकरनारहतो. मंगलतोभेंशोदोहनकरनार सेवकथइरह्योहतो. बुधतो, दर्पणदेखाडनार सेवकथइरह्योहतो, बृहस्पति, घ-
यंत्रनोत्रगाडनारहतो. शुक्रतोमधानलुं कामकरतोहतो. शनैश्चर, पूठनोरक्षकहतो, तेत्रीशकोटिदेवतासेवकोहता. इठ्याशीह-
जारऋषियो, पाणिनीपरबडीओनारक्षकहता नारायणतोसभामां मशालधारणकरनारहतो. इंद्रतोमाळाकारहतो, ब्रह्मापुरो-
हितथइरह्योहतो. भृंगिरीटिनामनापुरुषो आचमनकरावनारहता. जीमूतऋषिपछोकरां रमाडनारसेवकहतो. कामदेव, छुरिका,
कटारबांधीसमीपसेवाकारकहतो अथवातरवारबांधीसेवाकरवीतथागायोबांधवीछोडवी, एवाकाममांरह्योहतो. वैश्वानर, वस्त्र
धोनारधोबीनुंकामकरतोहतो स्वामिकार्त्तिक, कोटवालनुं कामकाजकरतोहतो. गणपतितो, गधेडांचरावी लाववानाकाममां
दाखलथइरह्योहतो. चामुंडादेवी, चातुरीचलावनारीदूतीहती. गौरीदेवीशणकातनारीहती लक्ष्मीदेवीवस्तुमात्रनीरक्षाकरनारी
हती परछिद्रनेखोलीलावनार नारदगंधर्वहतो कुवेर, भांडागारिकहतो. इत्यादि. ॥ आमकारनीमहासमृद्धिथी भरपूरहतो
पणपरस्त्रीउपरघणीलालचराखवाथी उशन्नथइछे दुष्टबुद्धिजेनीएवोसतो, सीताजीनुंहरणकरवारूप महापापवडे निष्फलथयुंछे
सर्वप्रकारनुंवलजेनुंएवोरावण सारान्यायमार्गेचालनार, लक्ष्मणमात्रछे सहायजेमनेएवारामचंद्रजीए सकलपरिवारसहितकं-
पतुंछेहृदयजेनुंएवो तेरावण, लीलामात्रमांपरलोकपमाड्यो. इत्यादि. ॥ वली, आलंकापुरीमां खेचरेंद्रेकरावेला, घणा, भव्य
जननामननेप्रसन्नकरनारा श्रीजैनप्रासादोछे । तारपछीतेत्रणेपण, तेदेवोनुंवंदनकर्युं. वलीतेमजआगलचाली अनुक्रमेपाछा
पोतानानगरमांआव्या १ एप्रकारेवली कोइदिवसपश्चिमदिशमां गरुडउपरबेशी पूर्वनीपेठेचाल्यां, अनेरथकारे, सांभलवामा-
त्रथीजआश्चर्यकारी, सकलपापनुनिवारक, एवुंशत्रुंजय, रैवतकतीर्थनुंमहात्म्य, विस्तरप्रबंधेसहितकह्युं. तारपछीसौंपणतेतेदे-
वनुंतेसर्वेएवंदनकर्युं वलीविस्मयवडेप्रमुदितथयांछे चित्तजेमनांएवांतेसर्वे उत्तरदिशमांचाल्यांत्यारे, त्यांकैलासछेअपरनामजेनुं

नानाप्रकारनांआश्चर्यनोभंडाररूप, अतिसुंदरस्फटिकमणिनीशिलामय, आठयोजनउंचो, भरतचक्रवर्त्तिएकरावेली सिंहनि-षद्यारूपेअनुपमपोतपोताना वर्णप्रमाणआदिकेसहित एवीअतिशोभायमान महाप्रभाविक देवदेवीयोये भक्तिथीपूजेलीएवी स्फुरणायमानएवां प्राचीनरत्नमयश्रीऋषभआदिचोवीश जिननीप्रतिमातेमणेसहित सुवर्णमयादिव्यप्रासादवडेशोभित उचांछे शिखरजेनांएवो अष्टापदपर्वत, तेतीर्थनाप्रबंधने, तथाशोभायमान अजितादिवीशतीर्थंकरनां निर्वाणस्थानतेमां निपजावेला दिव्यस्वरुपरत्नमय मोटामोटाथूभ तेवडेअतिशेशोभित एवोसंमेतशैलतीर्थना प्रबंधने,वलीआगलशाश्वतांएवां सिद्धायतनआदि अनेकआश्चर्यथीवैताढ्यपर्वतनुंदेखवुंतेनेविषेश्रीऋषभदेवनीसेवाथीसंतुष्टथयेलाश्रीधरणेंद्रकरेलुं, अडतालीश हजारविद्याप्रदान दक्षिणअनेउत्तर एवीबेश्रेणिओमां पचासअनेसाठ महानगरनुंस्थापन राज्यादि नमिनोप्रबंध तेसर्वेते रथकारपंडितेकह्या, वलीएकदिवसे पूर्वदिशमांतेसर्वे पूजनपिठेगयां. त्यांश्रीयुगादिदेव तीर्थंकरपांचनां, जन्मादि अनुपम कल्याणकना महोत्सवथी प्राप्तथइछेमोटा महिमानीसमृद्धि जेनेएवुंजगतनां प्रसिद्धएवुश्री अयोध्यादि, तीर्थंकरनीजन्मादि भूमिनुं अतिशेवर्णनकर्युंसने, तथातेरथकारे कहेवामांडेलुंशांतिनाथ प्रमुखत्रणतीर्थंकर, सनत्कुमारादिपांच चक्रवर्ति,चरमशरीरी पांचपांडव,इत्यादिउत्तम पुरुषोनीउत्पत्तिनुं स्थानएवुं,तथाश्रीऋषभ देवाधिदेवनुंवार्षिकतपनुं पारणानेविषेश्रेयांसछे आदिआरंभकरनार जेनोएवुंदान, श्रीशांति,श्रीकुंथु,श्रीअरजिनोनुं मोक्षकल्याणक वर्जिनेचारकल्याणकनुंथवुं, तथाश्रीशांति, कुंथु,अर,मल्लि,तेमनुं समवसरण, विष्णुकुमारमहर्षिनुं लक्षयोजनरूपाविकुर्वणा, साधुद्वेषीनमुचिनुं शिक्षण, सौधर्मेंद्रजीव कार्त्तिकश्रेष्ठीये, परिव्राजकनुंपरिवेषण (पीरसवुं) तेनेअर्थे,राजाना अभियोगथी(आग्रहथी) उत्पन्नथयेलावैराग्यथी एकहजारआठवणिक सहितपरवरी मुनिसुव्रत स्वामीसमीपेजइ दीक्षालीधीइत्यादि अनेकइतिहाससहस्त्रनुं निधानरुपश्रीहस्तिना पुरनामेश्रीप्रधानतीर्थनी वर्णनाकरेसते

शांति,कुंथु,श्रीअरजिनएत्रेणे पणआस्थानमां चक्रवर्त्तिथइनेश्रीतीर्थंकर थयाएमकारना व्यतिकरने(विशेषने) सांभलीविस्मय
युक्तथयुंछेचित्तजेनुं एवातेराजाएचक्रवर्त्तिनी समृद्धिकेवीहशे एमपुछयुं,त्यारेसर्वप्रकारेअतिशेनिपुणएवोरथकारवरजेकोकाश
तेणेतेराजाप्रत्ये आप्रकारेचक्रवर्त्तिनी समृद्धिनुंवर्णनकर्युंके हेराजन्चक्रवर्तिनीऋद्धिनुंस्वरूप, जगतमांकोइसाथे उपमादेवा-
यएवुंनथी,तेनेसांभलो. चक्रवर्तिनेछछेखंडजेनाएवुंभरतक्षेत्र, नवनिधान,चउदरत्न, होय तेमांनवनिधाननुंस्वरुपआप्रकारनुंछे.
तेनेप्रवचनसारोद्धारनी गाथावडेदेखाडुंछुं. तेगाथानोअर्थआप्रकारेछे. नैसर्पि१ पांडुक२ पिंगल३ सर्वरत्न४ महापद्म५ काल६
महाकाल७ माणवक८ महानिधि९ एनामना, नवनिधिछे, ॥१॥ तेमांप्रथमनानिधिमां अनेकप्रकारनांस्थान, गाम,आकर(अ-
गर)नगर, पट्टण,द्रोणमुख, मंडप; स्कंधावार, गृह,इत्यादिरहेवानां स्थानछे ॥२॥ बीजानिधिमां, गणितनुं,गीतनुं, माननुं,
उन्माननुं, प्रमाणछे. तथाधान्यनी, बीजोनी,उत्पत्ति पांडुकनामा बीजानिधिमांकहीछे ॥३॥ जेजेपुरुपोनातथा स्त्रियोना,तथा
घोडानातथाहाथीनां सर्वअनेकजातनां आभूषणतेमना प्रकारोपिंगलनामेत्रीजानिधिमांकह्याछे ॥४॥ चक्रवर्त्तिनांश्रेष्टचउदरत्न
तथाएकेंद्रिय अनेपंचेंद्रिय,एसर्वेरत्ननी, सर्वरत्ननामेचोथानिधिमां उत्पत्तिकहीछे. ॥ ५ ॥ चक्रतरवारछत्रदंड आयुधशाला
इत्यादिपांचमानिधिमां होयछे.तथातेमाचर्म, मणि,कागिणि, निधिश्री,एचार, चक्रवर्त्तिनाघरमां होयछे ६ सेनापति,गृहपति,
पुरोहित,तथापोताना नगरमांस्त्रीरत्न, राजकुलमांवैडुर्य मणिवद्धभूमि,तथाहाथी घोडा७ वस्त्रनीउत्पत्ति. तथातेसंबंधी सर्वप्र-
कारनीरचनायोनी सिद्धि,तथारंगोनी अनेधातूनीइत्यादिक जेसिद्धितेसर्वे पांचमामहापद्मनामे निधिमांहोयछे. ॥८॥ कालना-
मानिधिमांकालज्ञान तथातीर्थंकरचक्रि वासुदेवबलदेवते त्रणनात्रंशनेविषे भावीकालअने भविष्यकाल, तेनुंज्ञान, तथासोप्र-
कारनांशिल्प,तथाजघन्यमध्यम अनेउत्तमएत्रण प्रकारनीप्रजायोनां हितकारीकर्म (क्रियायो) होयछे, ९ लोढानीरुपानीसोना

नीआकर(खाणो) तेमनीउत्पत्तितथा मणि, मोति,शिला, मवालानी उत्पत्तिमहाकालनामानिधिमांहोयछे. १० योद्धाओनां वगतर,ढाल, तथाप्रहार करवानांसाधनतेमनी उत्पत्तितथासर्व युद्धकरवानीनीतियो अनेदंडनीतिओ माणवकनामानिधिमां होयछे ११ न्टत्यविधिनाटकविधि चारप्रकारना काव्यनीउत्पत्तितथासर्व प्रकारनांवादित्रएसर्वे महानिधिशंखनामानवमा निधिमांहोयछे. १२ आठचक्रउपर (पइडांउपर) रहेलीआठयोजनउंची, नवयोजनेपाहली, बारयोजनलांबी, एवीमंजूषाओ (पेटारा) गंगानदीनामुख भागमांरहेछे. १३ तेमनांवैडूर्यमणिनां कपाटछेपोतेसुवर्णमयछे, नानाप्रकारनांरत्नवडे भरपूरछेचंद्र सूर्यजेवांचक्राकारचिह्नवडेसहितछे. एकबीजानेसमानएवां मुखहोयनेशुंएवांकमाडतेमनीउत्पत्तिएसहित,पल्योपमनीछे स्थितिजे-मनी,निधिश्रीछे नामजेमनुंएवादेवो, त्यांनिश्चेरहेछे जेमनांआवास (रहेवानांस्थान) छेते,अनेतेदेवोनुं, कार्यरहितएवुंअधिपति पणुंअमूल्यछे ॥१८॥ एप्रवचनसारोद्धारनी गाथाओनीअनुक्रमे कांइकव्याख्या, आप्रकारनीछेके —नैसर्पआदिनवनिधिमां शाश्वतांकल्पपुस्तक रह्यांछे तेमांसमग्रजगतनी स्थिति, व्याख्यानकरीछे तेमांजेनिधिनेविषेजे व्याख्यानकर्युंछे तेनेकहेछे १. दशहजारकुलवालुं ग्रामकहीए. जेमांलवणादिकनी उत्पत्तिथतीहोय तेनेआकारकहीए जेमांराजानेलेवा योग्यएवोकरपणन लेवातोहोय, तेनेनगरकहीए अथवाराजधानीहोय तेनेनगरकहीए. जेमांजलमार्गअथवा स्थलमार्गएबेमांथी एकहोयतेनेपत्तन कहीएअनेजलमार्गने स्थलमार्गएबेहोयतेने द्रोणमुखकहीए जेमांअढीगाउनीअंदर अन्यग्रामनहोयतेने मंडपकहीएज्यां लशक-रनोपडावरहेतो होयतेनेस्कंधावारकहीए चशब्दथीग्रहण करवाथीआपण पणकहीए । एग्रामादिकनुंअन्यथा प्रकारनुंपण व्याख्यानकेटलाक करेछे.। तेकह्युंछेके—वाड्यवडेवीटेलुंहोय तेनेग्रामकहीए घणाचारेपासदरवाजावडे शोभतुंनगरकहीएनदी पर्वतइत्यादिकेवीटेलुं होयतेनेखेटकहीए पर्वतेवीटेलुंहोयतेने कर्वटकहीएभागेलां हजारग्रामवडेयुक्त होयतेनेमडुंब(मडब) कहीए

रत्नउत्पन्नथतां होयतेनेपत्तनकहीए समुद्रनीवेला(सीमाडो) आवतोहोयएटले तेणेवीटेलुंहोयतेनेद्रोणकहीए पर्वतनांशिखरवडे वीटेलुंहोयतेनेसंबाधन कहीए । दीनार,मोहरो (रुपैआपइशा) सोपारीफलइत्यादिछे लक्षणजेमां, एटलेएक,बे, इत्यादिगणवा योग्यपणुजेमांछे तेनेगणितकहीए स्वरप्रमुखवडे पाठकराय,प्रबंधोने गवाय,तेनेगीतकहीए मानएटलेसेतिकादि, अर्थातसेरवसेर इत्यादिप्रपायछेते, तथाकांइपणमापवा योग्यधान्यादितेनेमानकहीएउन्मानएटले तुलाकर्पादि,तोलवुं, जेमचारकर्षनुंएकपल, उन्मानथयुंकहेवाय इत्यादिजोखवुंतेने उन्मानकहेछे बीजतथा डांगेरप्रमुखधान्यनी देशकालथीघटित एवीउत्पत्तिकेतांनिपज वुं.बलीचोथीगाथाथीचार गाथानोअर्थउघाडोछे माटेग्रंथकारकहेछेकेनथीलखता ॥ सर्वभक्तिकेतांसर्वएवावस्त्रादिकमांरहेला विशेषतथारंगकेता मजीठकसुंबोइत्यादि रंगनोविशेष,जांणवो धातुकेतांलोढुंप्रमुख जांणवुं । जगनमांत्रणवंश एटलेतीर्थंकरच क्रवर्त्तीवलदेववासुदेव संबंधीजाणवा. । तेमांजेभव्यकेतांथशे अनेभाविकेतांजुनाथइगयेला, उपलक्षणथीवर्त्तमानपण जांणवा. । शिल्पशतएटले कुंभारनोकसब१ लुवारनो२ चितारानो३ वणकरनो४घांइजानो५ एपांचप्रकारनां शिल्पतेनाप्रत्येकवीश वीशभेदथीसोप्रकारनुं शिल्पकहेवायछे. कर्मकेतांखेतीवेपार इत्यादिजघन्यमध्यम उत्कृष्टएवाभेदवडे त्रणप्रकारनुंकर्म, ९ ॥ शिलाकेतांस्फटिकादि शिलाजांणवी १० आवरणकेतांबगतर, खेटककेतांढालप्रमुख, (गोफण) इत्यादि । चक्रव्यूह,इत्यादि व्यूहरचवुंछेलक्षण जेनुंएवीयुद्धनीतितथासामदानप्रमुखचारप्रकारनीदंडनीति ११ त्रुटितागकेतांवादित्रएसर्वेनीउत्पत्तिएमांक हेवायछेअनेबीजा आचार्यतोआपूर्वेकहेलां सर्वेपदार्थसर्वएवाएटले नवएवापणनिधिनेविषे साक्षातउत्पन्नथायछे, एमव्याख्या नकरेछे. १२ प्रत्येकआठचक्रसाछे रहेवुंजेनुंनेजगाए प्राकृतपणाथी अष्टशब्दनो परनिपातथयोछे. आठयोजनउंचापणुछे जेमनुं पेटीनासंस्थानपणे रहेलानिरंतरगंगानामुखमांरहेताभरतखंडनो विजयकर्यापछी चक्रवर्तिनीजोडेपातालमार्गे चक्रवर्त्तिनानगरमां

रहेछे.वैडूर्यमणिनांछे कमाडजेनांसूर्यचद्रना आकारजेवांछेचिह्नजेमांसमानछेद्वारघटनाजेमनी, १४ आवासकेतांआश्रयस्थान, अनेअधिपतिपणा निमित्तअक्रयछेएटले जेमनुंअधिपतिपणुं मूल्यवडेप्राप्तथयुंनथीए भावछे १५ एमकारेनवनिधिनुंस्वरूपकह्युं.॥ सेनापतिआदि चउदरत्नजांणवां तेमांसेनापति,गंगाअने समुद्रतेनापरपारनोविजयकरवासमर्थ, शत्रुवडेनथीहणातीशक्तिजे नीएवो. १ गृहपतितोघरमांयोग्य एवाशालिप्रमुख (डांगेरविगरे) सर्वधान्य,फल,शाक, आदिवस्तुनेतत्काल संपादनकरतो समग्रचक्रवर्त्तिना लशकरनुंपणअवसरे अवसरेपूरुंपाडनारएवो. २ अनेपुरोहित,सर्वप्रत्रा क्षुद्रउपद्रवतेनीउपशांतिनो करनारए वो. ३ अतिशेवेगअनेपराक्रम तेणेसहितएवोहाथीतथाघोडो. ५ तथावर्द्धकिरत्नतो, समग्रचक्रवर्त्तिनुंसैन्य, तेनेपणजेमजेमजे भवन(घर) विगरेनीरचना आदिजोइएनेसर्वेनुं तत्कालजसंपादन करीआपवामां महासमर्थ, तथाउन्मग्ना अनेनिमग्नानामेबेम- हानदीओनीसुगम एवीपद्याकेतां पथा,पगथीयां, इत्यादिनीरचनानो करीआपनारोएवोजाणवो. ६ सर्वस्त्रीगात्रथीअतिशेअ धिकएवाकामसुखनुं निधानरुपस्त्रीरत्नजांणनुं ७ अनेहजारछेआराजेनी, वामप्रमाणे,सर्वआयुधमां प्रधान,कोइजगाएनिष्फल नथतुंएवुंचक्ररत्नछे. ८अनेव्यामप्रमाणेछत्ररत्नछेतेचक्रवर्त्तिनाहाथनोस्पर्शमात्रथवाथीबारयोजनविस्तारपामेवनुंनेवैताढ्यपर्वतना उत्तरभागमांरहेनारम्लेछोने अनुरोधिशकनार मेघकुमारेमुकेलीजलधाराने निवारणकरनारने. नवांणुहजारसोनानीशलीयो तेणेकरिगुंथेलुंजडेलुं, सुवर्णमयमोटोदंडतेणेशोभतुं. ने, वस्तिप्रदेशमांमध्यप्रदेशमां पंजरवडेशोभतुं, अर्जुननामनुंप्रधानपांडुर सुवर्ण, तेणेकरीव्याप्तथयेलोछे पृष्ठभागजेनोएवुंने, सूर्यनोतडकोनायुवृष्टि इत्यादिदोषनुंनाशकरनारछे । चर्मरत्न वेहाथप्रमा णनुंछे, वैताढ्यपर्वतनीउत्तरदिशेवर्त्तता म्लेच्छोएकरावेली एवीमेघवृष्टिथयेसते स्वामीनाहाथनोस्पर्शमात्रथवाथी बारयोजन विस्तारपामतुं. आकाशनेविषेरहेलुं, उपरछत्ररत्नवडे आच्छादनकरेलुं, सकलचक्रवर्त्तिनीसेनानालोकोने पृथ्वीपेठे आधार-

आ० रुपथतुं. अनेमातःकालेवाने, नेअपराह्नकालमांनिष्पन्नथतीएवीशालि (डांगेर)प्रमुखधान्यनीउत्पत्तिनुं निमित्तरुपएवुं. ॥१०॥ भा
६० मणिरत्नचारआंगललांबुं, बेआंगलपहोलु. वैडूर्यरत्नमय, त्रणखुणावालुं, छत्रनातुंबमांरहेलुं, हस्तिनास्कंधउपर रहेलुंसतुंबार प
योजनमकाशकरेछे. क्षुद्रएवाउपद्रवनोनाशकरेछे, तेहाथमांरह्योसतेमाप्तथयुंछे यौवनजेनेएवोथाय. अनेअवस्थितरह्याछेकेशनख
जेनाएवोपणथाय ॥११॥काकिणीरत्न, आठसौवर्णिकसोनैयाजेवुंभारेछे चारअंगुलप्रमाणेछे समचतुरस्रछे चारेखुणेसमान
छे. सर्वविषनेहरनारुछे. तमिस्राखडप्रपाता एबेगुफानुंबारयोजन अवधिवालुंअंधकारतेनुंहरणकरनारुछे चक्रवर्तिएरात्रिनेविषे
सैन्यनीवच्चेथाप्युंहोयतो सूर्यनीपेठेप्रकाशनेकरेछे चक्रवर्तीतमिस्रागुफामां पूर्वअनेपश्चिमभीत्योनेविषे, प्रत्येकयोजननेआंतरे
पांचशेधनुषलांबांपोहलां, एकयोजनपर्यंत उद्योतकरनारां, चक्रनीनेमिकेतांधारानेनाआकारेगोल, गोमूत्रिकानाक्रमेनीचांउ-
चां, एकभीतनेविषेपच्चीश, अनेबीजीभीतनेविषे चोवीश, एमओगणपचासमंडलोने, तेकाकिणीरत्नवडे खडीनीपेठमुखेउल्ले-
खनकरतोकरतोगतिकरेछे. भरतखंडनाअर्द्धनेविषे, दिग्विजयकरवानेअर्थे, जेटलोकालचक्रवर्त्तीरहेछे तेटलाकालसुधी, तेम
डलोपणरहेछेनेगुफापण तेटलोजकालउघाडीरहेछे एमखंडप्रपातगुफानेविषेपणजांणवुं ॥ १२ ॥ खड्गरत्नबत्रीशअंगुलप्रमा-
णनुंछे. संग्राममांनथीहणातीशक्तिजेनी एवुंछे ॥ १३ ॥ दंडरत्न; रत्नमयछे. पंचलतांकेतां (पांचफणसावालुं) एवुं, वज्र-
सार, व्यामप्रमाणनुं, शत्रुसेनानेवित्रासपमाडनारएवुं, विषमअनेउन्नतएवा भूमिभागनेसमपणुकरनारुं, शांतिनुकरनारुं. मनोर-
थनुंपूरनारुं, सर्वजगाएनहणातुं, हजारयोजनपणनीचे प्रवेशकरनारएवुछे ॥ १४ ॥ चउदेए, कहेलांरत्न, तेनाअधिष्ठायक;
प्रत्येकनाएकहजारयक्षोछे. एचउदरत्नमां सातरत्नसेनापतिआदिक, तेतोपंचेंद्रियछे अनेचक्रप्रमुखसातरत्नतोएकेंद्रियछे पृ-
थ्वीनापरिणामरुपछे. ॥ एमकारेचउदरत्ननुंस्वरुपकह्युं ॥ चक्रवर्तीनेसोलहजारयक्षो सेवाकरनारहोयतेमां चउदरत्ननेविषे ६०

प्रत्येकएकएकहजार, अनेएकएकहजारचक्रवर्तिना स्कंधनेविषेसेवकहोय बत्रीशहज्जारमुकुटबद्धराजासेवामां चोसटहजार अंतःपुरनीस्त्रीयो एकलाखअठावीहजारवारांगनाओ बत्रीशहज्जारदेशो, बत्रीहजारपुर. बहोतेरहजारमहापुर. अडतालीहजार पत्तन. नेवुंहजारद्रोणमुख छत्रीशहजारवेलाकुल, चउदहजारजलपथ एकवीहजारसंनिवेश. बत्रीहजारमहानगरीओ. सोलहजारराजधानीओ सोलहजारखेटक.चोविहजारमटंव. तेटलांजकर्बट चउदहजारसंबाधन सोलहजाररत्नाकर. नवांणुहजार सुवर्णादिआकार. वीशहजारसामान्यआकर. सोलहजारद्वीप छप्पनअंतरद्वीप छनुकरोडग्राम ओगणपचासहजारउद्यानओगणपचासकुराज्य. सोलहजारम्लेच्छराज्य. चोराशिलाख, हाथीघोडारथोप्रत्येकजांणवा. छनुंकरोडपगेचालनारप्यादलो. सर्वसैन्यमांतोअढारकरोडघोडा चउदहजारमंत्रीश्वरो. हंशीहजारपंडितो, तलारक्षअनेसूत्रधार, प्रत्येक, चोराशिहजार. नियोगिसेवकोत्रणकरोड सातकरोडकौटुंबिको. त्रणशेसाइठरसोइया, चक्रवर्तिनीभोजनसामग्रीनाकरनारा. बीजातोरसोइआतो त्रीशकरोडछे छत्रीशकरोडआभरणनाधारको चोसटहजारकल्पाणअनेमहाकल्पाणतेनाकरनारा छत्रीशकरोडअंगमर्दकसेवको: त्रणलाखशस्त्रधारको. पांचलाख, मशालोधरनारा. त्रणकरोडवादित्रो, चोराशिलाखनिशानो. दशकरोडपताकाओबत्रीशहजारबत्रीशबद्धनाटको. त्रणलाखभोजनस्थानो, बत्रीशकरोडकुल, एककरोडगोकुल त्रणकरोडहल. अढारश्रेणिओ, अनेअढारप्रश्रेणिओ. शेठ, सार्थवाहक, माडंबिक, महत्तर, अगरक्षक, स्थगिकानित्तकेतां फुलनीछाबडीओनाझालनारमालिलोको. सौविदल्लकेतांशिपाइलोको, महामल्ल, प्रतीहार (द्वारपाल) महामात्र (महावत) स्वारोसारथि, कथक, नर्त्तक दूत, आदिअनेककरोडसंख्यावालाहोयछे. गंगाअनेसिंधुएबेदेवीयोछे. । खंडप्रपातअनेतमिस्रा एबेनामनीगुहादेवीओछे. मागधअनेवरदाम, प्रभासतीर्थ, एत्रणनादेवता हिमवत्पर्वत, अनेऋषभकूटएबेना अधिष्ठायकएबाबेदेवता एप्रकारेचक्रवर्तिनी

रुपथतुं. अनेप्रातःकालेवाने, नेअपराह्नकालमांनिष्पन्नथतीएवीशालि (डांगेर)प्रमुखधान्यनीउत्पत्तिनुं निमित्तरुपएवुं. ॥१०॥ मणिरत्नचारआंगललांबुं, बेआंगलपहोलु, वैडूर्यरत्नमय, त्रणखुणावालुं, छत्रनातुंबमांरहेलुं, हस्तिनास्कंधउपर रहेलुंसतुंबार योजनप्रकाशकरेछे. क्षुद्रएवाउपद्रवनोनाशकरेछे, तेहाथमांरह्येसतेप्राप्तथयुंछे यौवनजेनेएवोथाय. अनेअवस्थितरह्याछेकेशनख जेनाएवोपणथाय ॥११॥काकिणीरत्न, आठसौवर्णिकसोनैयाजेवुंभारेछे. चारअंगुलप्रमाणेछे समचतुरस्रछे चारेखुणेसमान छे. सर्वविषनेहरनारुछे. तमिस्राखडप्रपाता एवेगुफानुंवारयोजन अवधिवालुंअंधकारतेनुंहरणकरनारुछे चक्रवर्तिएरात्रिनेविषे सैन्यनीवच्चेथाप्युंहोयतो सूर्यनीपेठेप्रकाशनेकरेछे चक्रवर्तीतमिस्रागुफामां पूर्वअनेपश्चिमभीत्योनेविषे, प्रत्येकयोजननेआंतरे पांचशेधनुपलांबांपोहलां, एकयोजनपर्यन्त उद्योतकरनारां, चक्रनीनेमिकेतांधारानेनाआकारेगोल, गोमूत्रिकानाक्रमेनीचांउ- चां, एकभीतनेविषेपचीश, अनेबीजीभीतनेविषे चोवीश, एमओगणपचासमंडलोने, तेकाकिणीरत्नवडे खडीनीपेठसुखेउल्ले- खनकरतोकरतोगतिकरेछे भरतखंडनाअर्द्धनेविषे, दिग्विजयकरवानेअर्थे, जेटलोकालचक्रवर्त्तीरहेछे तेटलाकालसुधी, तेमं डलोपणरहेछेनेगुफापण तेटलोजकालउघाडीरहेछे एमखंडप्रपातगुफानेविषेपणजाणवुं ॥ १२ ॥ खड्गरत्नबत्रीशअंगुलप्रमा- णनुंछे. संग्राममांनथीहणातीशक्तिजेनी एवुंछे ॥ १३ ॥ दंडरत्न; रत्नमयछे. पचलतांकेतां (पांचफणसावालुं) एवुं, वज्र- सार, व्यामप्रमाणनुं, शत्रुसेनानेत्रासपमाडनारएवुं, विषम अनेउन्नतएवा भूमिभागनेसमपणुकरनारुं, शांतिनुंकरनारुं. मनोर- थनुंपूरनारुं, सर्वजगाएनहणातुं, हजारयोजनपणनीचे प्रवेशकरनारएवुंछे ॥ १४ ॥ चउदेए, कहेलांरत्न, तेनाअधिष्टायक; प्रत्येकनाएकहजारयक्षोछे. एचउदरत्नमां सातरत्नसेनापतिआदिक, ते[illegible]न्द्रियछे अनेचक्रप्रमुखसातरत्नतोएकेंद्रियछे पृ- थ्वीनापरिणामरुपछे. ॥ एमकारेचउदरत्ननुंस्वरुपकह्युं ॥ चक्रवर्तीने[illegible] // [illegible]नाकरनारहोयतेमां चउदरत्ननेविषे

प्रत्येकएकएकहजार, अनेएकएकहजारचक्रवर्तिना स्कंधनेविषेसे आ. .. हजारमुकुटबद्धराजासेवामां चोसटहजार अंतःपुरनीस्त्रीयो एकलाखअठावीहजारवारांगनाओ बत्रीशहजा ..हजारपुर. बहोंतेरहजारमहापुर. अडतालीहजार पत्तन. नेवुंहजारद्रोणमुख छत्रीशहजारवेलाकुल, चउदहजारजल ..हजारसंनिवेश. बत्रीहजारमहानगरीओ. सोलहजारराजधानीओ सोलहजारखेटक.चोविहजारमटंब. तेटलांज ... चउदहजारसंबाधन सोलहजाररत्नाकर. नवांणुहजार सुवर्णादिआकार. वीशहजारसामान्यआकर. सोलहजारद्वीप छप्पनअंतरद्वीप छन्नुकरोडग्राम. ओगणपचासहजारउद्यानओगणपचासकुराज्य सोलहजारम्लेच्छराज्य. चोराशिलाख, हाथीघोडारथोप्रत्येकजांणवा. छन्नुंकरोडपगेचालनारप्यादलो. सर्वसैन्यमांतोअढारकरोडघोडा चउदहजारमंत्रीश्वरो. हेंशीहजारपंडितो, तलारक्षअनेसूत्रधार, प्रत्येक, चोराशिहजार. नियोगिसेवकोत्रणकरोड सातकरोडकौटुंबिको. त्रणशेसाइठरसोइया, चक्रवर्तिनीभोजनसामग्रीनाकरनारा बीजातोरसोइआतो त्रीशकरोडछे छत्रीशकरोडआभरणनाधारको चोसटहजारकल्पाणअनेमहाकल्पाणतेनाकरनारा छत्रीशकरोडअंगमर्दकसेवको त्रणलाखशस्त्रधारको पांचलाख, मशालोधरनारा. त्रणकरोडवादित्रो, चोराशिलाखनिशानो. दशकरोडपताकाओबत्रीशहजारबत्रीशबद्धनाटको. त्रणलाखभोजनस्थानो. बत्रीशकरोडकुल, एककरोडगोकुल. त्रणकरोडहल अढारश्रेणिओ, अनेअढारप्रश्रेणिओ. शेठ, सार्थवाहक, माडंबिक, महत्तर, अंगरक्षक, स्थगिकावित्तकेनां फुलनीछाबडीओनाझालनारमालीलोको सौविदल्लकेतांशिपाइलोको, महामल्ल, प्रतीहार (द्वारपाल) महामात्र (महावत) स्वारोसारथि, कथक, नर्त्तक दूत, आदिअनेककरोडसंख्यावालाहोयछे गंगाअनेसिंधुएवंदेवीयोछे. । खंडप्रपातअनेतमिस्रा एवेनामनीगुहादेवीओछे. मागधअनेवरदाम, प्रभासतीर्थ, एत्रणनादेवता हिमवन्तपर्वत, अनेऋषभकूटएवेना अधिष्ठायकएत्रानेदेवता एमकारेचक्रवर्तिनी

रुद्धिनुंस्वरूपककर्युं. ॥ ॥ ॥

इत्यादिनित्येअपूर्वअपूर्व रसनोविषेतत्पर हज्जारोअतिशेआश्चर्यकारी एवाइतिहासप्रबंधनुंश्रवण करवुंतेथीथयोजे आनंद अनेविस्मयतेवडेएक पूरायुंछे, हृदयमध्यजेनुंएवो, तेराजातेचतुरएवा कोकाशप्रत्येबोल्यो. हेमोटाभाग्यशालि, तमोएआमका-रनुंआतीर्थनुं माहात्म्यकियेप्रकारे जाण्युं. ॥ त्यारेकोकाशपण बोल्यो हेदेव, सोपारपुरनेविषे रह्मोसतो, गीतार्थएवाअनेशो-भायमानएवा, जैनशास्त्ररुप मोटावननेविषेप्रवेश करवामांसिंहसमानएवा मुनींद्रोथीआसर्ववृत्तांत, मेंसांभल्युंहतुंकेमकेसाधुपुरु-षनीसेवा,परिणामे कुशलतानीदृढताने फलेछे,आपेछे, देवादिकनीसेवाघणाकाले फलवालीथायछे परंतुसद्गुरुनीसेवातो देव-लतानीपेठेतत्कालफल आपेछे,तेकह्युंछेके– सिंहनीगुफासेविएजेथीमोति.हाथीदांत, मलेछेशीयालने घेरजइएतो, कोइजनावर-नीखरीअथवाचांमडानोकडकोमले.॥१॥एप्रकारेसाधुगुणनुंवर्णननेआदरपूर्वककांनदेइसांभलतोराजा, अक्षयएवाद्रव्यभंडारनीपे-ठेदुर्लभ,अनेउत्तरकालमांशुभकारकएवाअरिहंतनासाधुनेविषेअतिशेबहुमाननेधारणकरनारएवोजथयोसंगतिनावशथीअचेतननो पणतेप्रकारनोपरिणामथायतो सचेतननोथायतेमांशीनवाइ कांइनवाइनथी. तेकह्युंछेके–केटलांकतुंबडांयतिना हाथमांआवेछे तोतेपात्रपणुंधारणकरेछे. केटलांसारावांसनी साथेसंलग्नथयेलां,तंबुरोएवानामनुं धारणकरीरसरहितमधुरगानकरेछे. केटलां सारीसूतरनीदोरीओथीगुथइने. दुस्तरजलनेतारेछे. केटलांकवलताहृदयजेवां लालथइरक्तपानकरेछे. ॥ एमकोकाशनीसहाय-ताथीशत्रुपुरमांजवुंते वैरिनेअकस्मातबांधवो इत्यादिवडे मोटावैरिराजानेपण गोवालियानीपेठे लीलामात्रमांवशकरिने, ए-कछत्रधारीपृथ्वीमांछे एवुंनामविख्यातकर्युं ॥ तेकह्युंछेके–सामान्यएवापण मित्रनुंमित्रपणुं, अतिमोटुंहोयछे. जेमवानरनीसहा-ताथीरामेरावणजित्यो. ॥ १ ॥

एकदिवस, पांचशेसाधुएवींटेला, अतिशेमहिमावडेहिमाचलपर्वतजेवा, श्रीधर्मानंदसूरीश्वरजीनी वंदनानेअर्थेअतिशेउत्कंठावालो, हर्षथी, तेशिल्पिनोपति जेकोकाशतेनीमाथेमोटाआडंवरथीएराजागयो. त्यांगुरुनेभक्तिसहितनमस्कारकरीपोतपोतानायोग्यस्थानकेपरिवारसहितवेठो. गुरुएभव्यमाणियोना श्रवणनेअमृतरससमान धर्मोपदेशकरवाआरंभ्यो तेजेमके–सर्वजगाएजीवमाणिमात्रनेपुखपामवानीइच्छाछे तेसुख, आलोकतुंतथापरलोकतुं एमवेप्रकारनुंधर्मथीमलेछे माटेतेधर्मनुंजसेवनकरवुं. ॥ १ ॥ अन्यदर्शनिनाधर्मोउत्कृष्टनेघनेवाछे तोपणतेमनाफळनेविपे निसंशयपणुछे नजैनधर्मनोपुष्करावर्त्त मेघनीपेठे फलनेविपेविसंवादीनथी एथीतोनिश्चेमुखरुपफळथायछे. तेधर्म, श्रावकअनेसाधुएवाभेदथीवेमकारनोछे. इत्यादिविस्तारसहित तेमणेधर्मदेशनाआपी तेथीमतिबोधपामेलाराजाए, पोतानीश्रद्धावडे समकितछेमूळजेनुं एवां श्रावकनांवारव्रत तेनपोतानीशक्ति प्रमाणे अंगीकारकर्यां तेमांदिग्विरमणव्रतमां काकाशनीसहायताथी शेकडोयोजन, एकदिवसमांजवासमर्थछे तोपणतेनिर्मळचित्तवालाराजाए, एकदिवसमांसोयोजनथी अधिकनजवुंएवोनियमकर्यो. साराश्राद्धधर्मनी सम्यक्वासनापूर्वक, अंगीकारकरेला व्रतमात्रथीज, अपरिमितएवुं, घणाकालथीसंचयकरेलुं, कर्मरजशनेछे, अर्थात्नाशथायछे वली (धर्ममांस्थिरकरवानेअर्थेजे उपदेशकहेवोतेउपबृंहणाकहीए) गुरुएआमकारनांवचनवडे, तेव्रतधारणकरनारराजानी उपबृंहणाकरी. तेराणीकेवीछेके–गिवनेमाथेदीपतीमोटीनदी, जेगंगानदीतेनाजलसमूहने अनुसरतीएटलेजनकनेजीमहाशांतमनोहरछे. तेराणीनाविस्तारवडे, मकृतिवडेमोटाएवागुरुए, धर्मग्रहणनीपुष्टिकरी. तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके–धर्ममांलक्ष्मीनेस्थिरकरवातान उपबृंहणाकरवीते, मूलविनानो मंत्रछे. दोरविनाउश्रृंखलछे, एटलेशक्त. महावलशालुंवंधनछे. एजकारणमाटेउपबृंहणा तेदर्शनाचारनुंअंगछे. एमतत्ववेदीपुरुपोएकह्युंछे. (निःशंकितइत्यादिगाथावडे) आठमकारनोज्ञानाचारकह्योछे तेमांउपबृंहणापणगणावीछे. माटेएमकारेवाहिरथी

करेलीउपबृंहणावडेधर्मरंगनेधारणकरताराजामत्येआमकारेगुरुबोल्या, हेमहाभाग्यशालि, चिंतामणिजेवोधर्ममात्रग्रहणकरवा वडेवांछितकार्यनी सिद्धिथतीनथी. एतोविधिएसहितव्रतनुं आराधनकरवाथजियायछे । अनेआजीवितोअतिशेप्रमादीछे, ने प्रयत्नथीपणग्रहणकरेला अनेद्रव्यभावएवाबेभेदथी साररूपएवाधर्मनो, हेलामात्रमासंहारकरवाने अग्निसमानछे तेप्रमाद आ लोकपरलोकमांअतिशे अनर्थनोआपनारछे. तेकह्युंछेके–विषअथवाअग्नि, तेतोमनुष्यनाएकजन्मनोज निश्चेनाशकरेछे, पणतेवल करेलोप्रमादतो मनुष्यनाशेकडोजन्मनोनाशकरेछे. ॥ १ ॥ माटेअप्रमादिचित्तवडेनिरंतरविस्मरणनथायएमकारे जेग्रोवनधर्म ग्रहणकर्योछेतेवोजआराधनकरवो. अतिशेअल्पएवापण, अतिचाररूपमलवडे तेधर्मनोबाधनकरवो एमकारेआराधनकरतागृह- स्थपुरुषेपण, मोक्षमार्गसाधवायोग्यथायछे. इत्यादिशिखामणरूपअमृतवृष्टिवडे संतापवालुंथयुंछे हृदयजेनुंएवोराजा, पोताना मंदिरमत्येआव्यो परस्परएकबीजानेबाधनकरे तेमधर्मअर्थअने कामएत्रणपुरुषार्थनेसाधतो, सर्वप्रकारेपरमामित्रएवाकोकाशनी साथेपरमसुखमयथयेलोघणोकाल, एराजाएअतिक्रमगकर्यो पछीएकदिवस, श्रेष्ठएवाकोकाशनीसाथे, यशोदेवीनामेपटराणीए सहितगरुडउपरबेशीनेकोइदिशे, कौतुकजोवानेअर्थेराजाए जवानीतैयारीकरीतेसमे, तेकार्यमां, कृत्याराक्षसीनीपेठे, अनर्थ करवानेइच्छती, विजयानामेराजानीबीजीस्त्रीए, प्रथमथीजपण, शोकनुंबहुमानदेखी, अतिशेवृद्धिपामेलीइर्ष्यावडेमदीप्तथ- येलारोपवालीहती, तणीएतेवखतआप्रकारनोविचारकर्योके–आपटराणीए, पावनीएजेमशिवरशकर्योछेतेम, आराजा, वश कर्योछे, माटेएनेजमंत्रायेलइजायछे, पणमनेतोक्यारेपणलेइजतोनथी, एवीअणमांनीतीकरीछेमाटे, तेनोएवोउपायकरुके, एराजा पणमाराअपमानतुफलभोगवे. एमकारेस्त्रीजातिनास्वभावने सुलभतुच्छबुद्धिवडेएकसुथारनेछानोबोलाव्यो अकार्यकरवामां

पणमेंकेवुंसारुकामकर्युंछेएममांननारीतस्त्रीए, तेगरुडमांपाछुंवेरभाववुंएवीकीलिकानेठेकांणे, तेनाजेवीएकनवीकीलिका (खि-ली) करावीने, जेखिलीनाप्रयोगवडे पाछुंवलीअवायएवीखिलीकढावी तेनेकोइजगाएगुप्तकरी, तेनेठेकाणेनवीखीली पूर्वनी पेठेस्थापनकरावीकोइनजांणेएम एकामनिर्विघ्नपणेसंपूर्णकर्युं तेकर्युंछेके–उन्मत्तथयेलीप्रेमनागर्वथी जेकामस्त्रीओआरंभेछेने काममांविघ्नकरवाब्रह्मापणसमर्थथतोनथी. ॥ १ ॥ तारपछीउत्साहवृत्तिथीनथीजांण्युं कीलिकानुंकपटजेणेएवा कोकाशनीसं घाथेपूर्वनीपेठेगरुडउपरबेशीराजा अनेतेपटराणीकोइदिशभणी आकाशमार्गेचाल्यां. जेटलाकथोडाकालवडे नवानवांकौतुक जोवांनवांनवांलोकथीवृत्तांत सांभलवांकुतूहलकरवांइत्यादिवडे तेराजाएघणोमार्गउल्लंघनकर्यो तेटलामांस्मरणआवेला दिग्-व्रतनियमवडेसंभ्रमसहितकोकाशप्रत्येबोल्योके–भोप्रियमित्र, केटलायोजनआपडेआव्यादइशुं ? तेपणअनेकअनेकज्ञाननोपारं-गतहतोमाटे तेतेज्ञानथीदेखीनेनिर्णयकरीने राजाप्रत्येबोल्यो. हेस्वामिन्निश्चेसशेयोजनअतिक्रमणथयां. तेवचनसांभलीकरवन वडेकपायोहोय, एमदुःखितथइछेचित्तवृत्ति जेनीएवोराजाबोल्योके–अहोगरुडनेपाछोवाल्य पाछोवाल्य. लगारमात्रपणविलंब नकरीश एमशोककरवामंड्यो हाहामारामोटापापनासंग्रहेकर्युं जेआकर्षणतेणेकरीनेथयोजेमोटोव्याक्षेप, आकुलव्याकुलपणुं तेथीविक्षेपवालुथयुंछेमनजेनुंएवोजेहुं, तेमेंमारानियमनोभंग, कामकुंभनीपेठेमिथ्याजकर्यो मोटाअनर्थनीछेप्रवृत्तिजेथीएवीअ-सावधानपणाएप्रवृत्तिनेधिक्कारथाव. प्रकृतिथीमूढएराजीवनीमूढतानेधिक्कारथाव. कुतूहलछेप्रियजेनेएवोमाणि कुतूहलमांखेंचा-वाथीउत्कृष्टोपोतानोहितकारीअर्थनेपणमिथ्याजनाशकरेछे. अतिशेमोटाएरापणसंसारनेविषेपूर्वेनपामेलुं, सांप्रतकालमांअनुपम एवुंतथाप्रकारनुभव्यपणुं, तेनाउत्कर्षपरिपाकपणावडेप्राप्तथयेलाअतिशे निर्मलएराधर्मरत्ननुंपणमेंमलिनपणुकर्युंइत्यादिबोल्यो, जांणेसर्वस्वहरणथयुंहोयनेशुं. एमअतिशेशोककरतोराजाथयेसते, कोकाशपणउद्वेगसहित मोटावडांणनीगतिनेजजेमएमतेगरु-

आ० ६३ डनीगतिनेकोइप्रकारेरोकीने तेनेपाछोवालवानीकीलिकाने हाथपांजेवीलेछेतेवामांआतो तेकीलिकानहीअन्यछे एमनिश्चय भा
करीअतिचितामांव्याप्तथयुंछेमनजेनुंएवाराजानेआप्रकारेकह्युं. हेदेव, दुष्टदैवनावशथीकोइये आकीलिकानुउलटपालटकर्युंछे. प्र.
निश्चेआमारीकीलिकानथी. अनेआकाशगमनशक्तिनाजेवी मारीकीलिकाविनाआगरुडने पाछोवालवाकुंसमर्थनथी. माटे, हवे
हेराजन्आजगाएएकजउपायछे, के—आआगलदेखातानगरमां जइनेत्यांकोइसुथारनेघेरजइनवी कीलिकाघडुंतोतेनाप्रयोगवडे,
निर्विघ्नपाछुंगमनकरीशकाय, अन्यथातो, निश्चे. आजगाएपतनप्रमुखअनर्थथशे, तोतेमांजीववानोपणसंशयथशे. एमकागनुंते
कोकाशनुंवचनसांभलेसते, जेप्रमुखेमिष्टजणातुंअनेपरिणामे दुष्टएवाऔषधनेवपेम जेनएगअरुचिपणाने हुंकारप्रमुखकरवावडे
देखाडतोराजातेकोकाशप्रत्येबोल्यो. आतशुं !!! पोतानाआत्मानेअनुचित, नकहेवायोग्य, नसांभलवायोग्यनुंबोलेछे वि-
शुद्धएवाधर्मनामर्मनेस्पर्शकरताएवा, तमाराजेवापणज्यारेआप्रकारनुं धर्मनाशकएवुंवचनकहेशेतारेहंतइतिखेदेएटले आवातखे-
दकारकछे तो, सर्वएवीपणधर्ममर्यादाआश्रयरहितथशे. मतिभवसुलभएवुंआलोकनुंजीवितसारु, आलोकनासुखादिमाटे, अ
नंतभववडेपणदुर्लभएवुंपरलोकसंबंधिपाथेयरूप (भोजनकरवानुंभाथुंहोयतेनाजेवुं) पोतेअंगीकारकरेलाधर्मकर्मने, मारवाडदे-
शमांकोइप्रकारेप्राप्तथयेला कल्पवृक्षनीपेठेमूलमांथीकोण मूढात्मापुरुषउखेडे. जेमाटेअणविचारेला आविपडेलाव्याक्षेपप्रमुख-
वडेनियमनोभंगथयोततोअजाणपणेथणो एवोपणतेथायतोअंगीकारकरेला व्रतनुंमलिनपणारूपअतिचारजकहेवाय, परंतुजांणी
जोइनेअतिअल्पएवोपणनियमनोभंग कर्योसनेतोअंगीकारकरेलाव्रतनोभंगजकर्योकहेवाय. माटेअतिचारवडेखंडनकरेलाव्रतनेतो
काचाघडानीपेठेमुखेसांधवासमर्थथवायपण.भागेलापाकाघडानेकोइप्रकारेकोइबुद्धिवान्पणसमर्थनथाय वलीसचेतननेव्रतनाअ-
तिचारनुंकारण,प्रमादवडेआचरणथायनेजछेतेपणअतिअघटतुंछे परंतुजांणीजोइनेनियमनोअतिक्रमकरेतोतो,तेतेनीपणचूलिका

थइ, एटलेव्रतभंगउपरशिखरथयुं. तेमाटेजेअतिचारथयोछेतेटलेथीवंधरहो, परंतुप्राणांतकालप्राप्तथायतोपणआगलएकपगलुंपण सर्वथाप्रकारेजवाय नही.अनेतेआगल पगलुंभरवानी अनुमोदनापणहुंनथी करतोअंगीकारकरेला व्रतनोनिर्वाहकरवोएजमो-टापुरुपनेघटेछेअने अंगीकारकरेलानो निर्वाहकरवोएजमोटा पुरुपनुंलक्षणछे अनेबीजानेतोअंगीकार करेलामांपण शिथिल पणुंहोयछे. ॥ जल,धूल्य,पृथ्वी, इत्यादिकमांकरेली रेखानीपेठेबीजानां व्रतादिकछे,परंतु मोटापुरुपनांतो,ते पापाणनांरेखा कर्याजेवांनिश्चलछे. ॥ १ ॥ तेकहुंछके–दिग्गज, काचवो,कुलाचल, शेपनाग,एसर्वेए धारणकरेलीएवी पृथ्वीपणकदापिचं-चलथाय,तोपण,अचलमनवाला मोटापुरुपोए अंगीकार करेलुंव्रतादिकतो, युगांतकालमांपणचले नहि ॥ १ ॥एज कारणमाटे अन्यउपायनोत्यागकरीआगुरुडनेपाछो वालवानेअर्थेपरावर्त्तन करेलीएटले, साचीकुचीनेलेइलेइने, अन्यथापेली, आनीगाज कुचीनेजोडो,कदापि दैवयोगथीएज कुचीवडे,आगरुडथोडोपणपाछोवलीचाले.। एमकारनुंराजानुंअद्भुत वचनसांभलीअत्यंत चमत्कारनेपांम्युंछे चित्तजेनुंएवोकोकाश, विचारेछेके–मारा विज्ञानथीपण अतिशेविज्ञानवालुंछे चित्तजेनुंएवाराजानुं (कटरे कटरे) केटलुंकेटलुं धर्मनेविपेदृढपणुं तोदेखो,केटलुंवधुं वधारेछे,(वपुरेवपुरे) वापरेवापरे, जेनीउपमानथीएवुं. तोएराजानुं सात्विकपणुछे. निष्कपटछेचित्तवृत्तिजेनीएवा आराजानजिविवामांपणअपेक्षानथी. (कट,कट) क्यांक्यां !!! आकेटलीवधी आश्चर्यकारीक्रियाछे. अहोअहोएराजानुं मोटुंउत्साहपणुंनो विचारो, केपोतेग्रहण करेलाव्रतनुंपालनकरवा माटेइत्यादिअंतर-मांधणीमर्शसाकरवामां तत्परएवोकोकाश, तेमकारनादृढधर्मवालो राजा,तेनानियमनुं अतिक्रमणथायएवुंजे आगलगमनकरवुं तेविपेनीजेउपदेश दशा,तेथकीउत्पन्नथयेली जेलज्जा,तेनावशपणाथी नीचुंकर्युंछेमुखजेणे एवोकोकाशथयो, परंतुशुंकरे,तेवख-तेकोइअन्यगति नथीमाटेवलीतेणे केवलदैवाधीनपणुंज अंगीकारकरी,प्रथम जोडेलीजेगमनकरवानी कीलिकातेनेकाढीने,जे-

टलाकर्मांवदलेली तेकीलिकानेगरुडने पाछोवालवाजोडेछे तेटलाकमांज, तेगरुडनीवेपांखो, संघाथेजमीचाइगइके, तुरतइंद्रना वज्रथीछेदाइछे पांख्योजेनीएवा पर्वतनीपेठेआकाशतलथी पडतातेगरुडनीजोडेज दुष्टदैवनाविलासनेवश थइनेराजाआदिवै- णेपणहाहाकार करवामांतत्पर थयांसतांमरणपांम्यां होयनेशुंएमनीचेपड्यां. परंतुपूर्वनाकांइक शुभकर्मवडेमरोवरनापाणिउपर पडवाथीखंडन नथयेलांपीडाएरहितछे समग्रअंगजेमनां एवांतेत्रैणेजलतरवानी क्रियानेविषेपारंगत एवांअदीनवृत्तिवडे एटले सावधानपणे जलचरनीपेठेतरतां तीरदेशनेप्राप्तथयां. ॥ तेकहुछेके–वनमांरणमां शत्रुमध्येअग्निमध्ये मोटासमुद्रमध्येपर्वतनाम- स्तकउपर, अथवा,सुतेलाने,प्रमत्तने, विषमस्थानमांरहेलाने पूर्वेकरेलांपुण्य, रक्षाकरेछे ॥१॥ त्यांसमीपेरहेलुं एकनगरनेदेखी, राजाएतेकोकाशने आमकारेकह्युं । हेसखेसर्वअंगे लक्ष्मीनीरचनावडे लहेरथोलेलुंआनगर कियुंछे. । कोकाशपणकेटलांकचि ह्नडेजांणीबोल्यो, के–हेदेव,देवमातृकअने नदीमातृकइत्यादि मोटागुणवडेगोरव पांमेलीलक्ष्मीवंत, एवाकलिंगनामे देशनील- क्ष्मीरुपस्त्रीनासुवर्णनुं झांझरसमान, कांचनपुरनामे आनगरछे आसर्वनगरोमां प्रधानछे.कनकप्रभनामे कलिंगराजानी राजधा नीछे कलिंगनो अधिपतिसर्वजगाए अतिशेमानवायोग्यछे. प्रकृतिवडेपण, नित्येमहाभिमानीछे. तमोएघणाप्रतापवडे महाब लात्कारेकोइप्रकारे पोतानीआज्ञाने मनावेलोछे जेमकोइथी ग्रहणनथतादुष्टसर्पने महामांत्रिकपुरुष, पोतानीआज्ञाने ग्रहणक रावेतेमअभिमानीपुरुषने करेलुंअपमानतोतेने असाधारणतापनुं कारणजहोयछे ॥ तेकहुंछेके–वैभवरहितएवो तरुणपुरुष, अनेविधवाथयेली तरुणीस्त्री,अनेप्रतापरहितएवो गुणीपुरुष,अनेअपमान करेलोअभिमानी पुरुष,एसर्वेजेदुःख वहनकरेछेतेदु- खनीउपमानथी. माटेतेदुःखथीखेदपांमेलो तेराजा,तमारा प्रत्येकदापिस्नेहमौहार्दमननोअभिप्राय देखाडेतोपण,तेविश्वासकरवा योग्यनथी. ॥ तेकहुंछेकेपूर्वेजेनी साथेविरोधथयेलोछे एवापुरुषनोविश्वास नकरवोतथामित्रपणाने पांमेलाएवा शत्रुनोपण

विश्वासनकरवोतेउपर दृष्टांतछेके–कागडाएदेवडावेला अग्निवडेदग्धथयेली घोढपक्षीवडेपूर्णथयेली गुफानेदेखो. ॥ १ ॥ ते माटेविनययुक्तवृत्तिवालो थइनेनगरमध्येजइने सूथारनांशस्त्रवडे नवीकीलिकानिपजावीने पाछोइहांहुंआवुं त्यांसूधीतमोविस्त्री पुरुषअत्यंतसावधानपणे वृक्षवेलीयोमगुखथी ढांकेलांगुप्तपणे रहेज्योजेमकोइपण तमनेनओलखेएवी रीत्ये,इत्यादि दृढकहीने एनगरनीअंदर कोकाशगयोआनगरमां मनेकोइनहिओलखे एमधारीनिःशंकपणेज नगरमध्येकोइसूथारना घरपासेनाहिरओ-शरीमांजइरथनां चक्रघडवामांतत्पर थयेलासूथारपासेथी कोकाशे,कीलिकाघडवानेअर्थे सारांसारांघडवानां उपकरण,केट-लांकमाग्यांतेसूथार पणतेमागेलांउपकरण लेवाघरमांगयो. तेवामांकाष्टघडवाना विज्ञानमांजएक रसिकपणाथीते सूथारोनिप जाववानेअर्थेइच्छेलुं चक्रपोतेवडीतेक्षणमां तैयारकर्युंतेजेवुतेवुं घडचुंपणपोतानी मेलेजउंचुंउभुरहे. नेहाथथीमुक्या पछीदिव्य चक्रनीपेठेपोतानी मेलेजभ्रमणकरे, नेभीतमगुखमां अफलायतोपाछुंवली पोतानीआगलआवीउभुंरहे अहोअतिशेकलाकौशल पणानोरसअघटतोछे, केजेनेपरवशथयेलोप्राणी, पोतानुंहितअथवा अहिततेनेनथी विचारीशकतो ॥अथवा॥ जेपुरुषजेनेविषे, कुशलपणुंधारणकरेछे, तेपुरुष, तेवस्तुनोयोगथयेसते, एपुरुषपराधीनपणेप्रवर्त्तेछे. जोएमनहोयतो. शत्रुनानगरमांकोकाश, ते प्रकारनाचक्रनेश्यामाटेकरे ॥ १ ॥ अथवा एमजोपराधीनपणुंनथतुंहोयतो लक्ष्मणजीशंबूकनोवध, मिथ्याशुंकरवाकरे ॥ कोकाश,तेचक्रनेपरीक्षानेअर्थेभ्रमणकरावनेसतेतेसूथारपण,मगावेलांउपकरणलेइआव्यो,तेसमयमध्येअसामान्यएवुंआश्चर्यना समूहजेवुंतेचक्रनेजोइनिपुणपणेतेसूथारे विचारकर्योंके–आअसाधारणकलावडे आजकोकाशानिश्चेछे. आवीअसाधारणकला वालोआजगतमांकोइपणदीठोनथीअनेसांभल्योपणनथी एककोकाशजछे माटेनेज आपुरुषछे. आतिशेमहाद्वेषीएवाराजानोमित्र आपुरुषछेतेनुंअत्रआगमनथयुंछे तेवातजोआपडाराजानेकहीएतो निश्चेहुंअतिशेराजानीप्रसन्नतानुंपात्रथइश. आप्रकारेएदुष्ट

भा०
प्र २

बुद्धिवालामूथारेविचारीने, कोकाशनेपोतानापुरुपोपासेरक्षणकरावी तेमूथारतत्कालपाताना राजापासेमूर्खपणाथीगयो. जइनेविज्ञापनाकरीकेहेदेव, तमाराभाग्ययोगेअनलेनाइआवेलो महाकलानुस्थानएवो कोकाशनामेतमारावैरिनोमित्र, कोइपण कारणथीमारेघेरआवेलोछे. जेनाकरेलागरुडनावलवडे काकजंघराजा, वहाणनावांगियानीपठे भ्रमणकरतोदुष्ट्रएवापुरुपोने तथाराज्यादिसंपत्तियोने देशदेशांतरथीलावीपोतानेवशकरेछे. तेवातनेतेराजाएअतिआदरथीउचाकानकरीसांभलीनेमारुंसारुं एमकहीनेपोतानाअतिशेक्रूर एवापुरुपोनेबोलावीकोकाशने बांधीपोतापासेलाव्यानोएकदमहुकमकर्यो अनेपोतेकनकप्रभराजापणजांणेत्रणजगतनुराज्यमल्युंहोयनेशुं, एवोअतिशेहर्षथीरोमांचितगात्रवालोथइने अतिउन्मत्तथयोसतो यमराजनाअतिशे भयंकरसुभटोजेवामहाक्रूरयोद्धाओनेसंबाथेकेइतत्कालनिकल्यो. तेटलामातेमूथारनेपोचेलासुभटोए,अतिशेक्रूरवृत्तिथीघणावंध वडेक्रौंचपक्षीनेजेमबांधेतेमबांधीने, उवाडीतरवार्योंकरी, अतिकदर्थना (भुडाहाल) करीशुं अतिशे ताराकडकेकडकाकरीशुं इत्यादिभयदेखाडयापूर्वकपूछयुंके काकजंघक्याछे देखाड्यएमअतिशेरोपथीपुछयुंत्यारे, अतिशेबुद्धिवालागेकोकाशेकांइक अंतरमांविचारीकार्यनोपोतेअतिशेजांणछे माटेजेमहतुतेमसत्यपणेकाकजंघनी स्थितिविगेरे नकहेवायोग्यहतुतेसर्वेपण नेगेकह्युं. शुद्ध बुद्धिवालातेमकारनामत्यपुरुपोना हृदयरुपसमुद्रनीअगाधताने (अपारपणाने) कोणपुरुपजाणीशके कोइपणजांणवासमर्थ नथी. तारपछीघरथीबारणेनिकलेलो कनकप्रभराजा, प्रथममोकलेलासुभटोसाथेमली काकजंघराजानो निग्रहकरवातेमका रनोमोटोपारधिहोय. तेजेमपशुपक्षिनेखोलेनेवीजाते पुछेतेमकरतो, नेक्यांक्यांछे रांकएवो, कागडानीपेठेनासतोकाकजंघ, इत्यादिउचांनीचांवचनने जेमतेमबोलतोगाजेदेतो सुभटोसाथेदोडीआवतो ज्यांपोतेस्त्रीसहितसंताइरह्योछे त्यांतेवोकोलाहलशब्दसांभलतोतेसर्वेनेमूर्त्तिमानयमराजनीपठेदेखतो गंणियेमाहितेराजा, अतिआश्चर्यपामीआतेशुं ओचिंतुंमहाभयआवीपडयुं

एमधारीअतिआकुलव्याकुलथतां राजाअनेराणीतेवेने, जेटलाकमांअतित्रासथीनासतां भागतामृगअनेमृगलीनेनाजेवांथायछे तेटलाकमांतोतेसर्वेअतिशेद्रोडीपोकीनेकलिंगराजानासुभटोएझाली, मोरअनेमोरनीस्त्रीनेजेमबांधेतेमअतिनिर्दयपणेबांधलीधां अतिशेकोपनाआवेशवाला कलिंगराजाएजेम बंधितानेग्रहणकरेतेम ग्रहण करेलांतेवेनेकुवाक्यरूप एटलेतिरस्कार ताडनतर्जन गालोरूपवादित्र वगाडवां, इत्यादिमहाविडंबना पूर्वकनगरमध्येफेरवी काष्टनापांजरामांलावी शीघ्रपणेनेनांख्यां तेवेलीपुरुष अंतरमांविचारेछेके–अरेआते शुथयुं आअतिशेश्रेष्ठएवा कोकाशनुं समग्रखलपुरुषमात्रतुंखलपणाने अतिक्रमणकरेएवुं कोइदि वसअनुभवनकरेलुं एवुंखलपणुंकेममकाशथयुं जणायछे, एमनहोयतो गुप्तस्थानमांरहेला आपणनेनीआमकारनीतत्कालविडंब ना, कोकाशनाकह्याविना केमकरीएनीमेलेथाय अरेआतेशुंपाणिमांथी अग्निप्रकटथयो अथवा अमृतराशिएकेनां चंद्रमंडल. तेमां थीझरनांनिर्झरणपड्यां अथवातेकोकाशनेशुं दूषणआपीएआपडां पूर्वेकरेलांमाटांकर्म, तेनोजआसर्वेविलासछे जेणकरीनेअति सज्जनएवापणकोकाशनुं दुर्जननाजेवुंदुष्टमनप्रकटथयुं. । जेमाटेनेकथुंछेकेअवश्य भावीनेविषे, वधारहितएवी दैवनीस्पृहा, जेदिशे दोडेछेनथात्रणेसहितवायुनोसमूहजेमदोडेछेतेमतेदैवस्पृहानीसाथे अतिशेअवशछेस्वरूपजेनुंएवुंजननुंचित्तपणपछवाडेद्रोडेछेएटले जेनोभाविभाव थवानोछेतोदैवनी इच्छाथायछेतेप्रमाणे लोकनुंचित्तपणथायछे ॥ १ ॥ इत्यादिविचारवडे पीडानुंछेचित्तजे- मनुंएवां, जन्मथी आरंभीनेकोइदिवसनथी पाम्युंपराभवनुंदुःख जेमणेएवानेअतिशेछे मरनीव्यथाजानेएवां तेस्त्रीपुरुष, कोइप्र- कारेकष्टसहनकरतांसतांकाष्टनापांजरामांरह्यां क्रोधवडेयमघमतुंछेअंतरजेनुंएवाकलिंगदेशनराजाएतेवेनअन्नपानपण नआप्युं. तारपछीसमीपरहेलाअतिशेदयाळुमननामांगसोए कनकराजानाभयथी दानपुण्यनामिषथीअन्ननीपिंडिकाएटले. लोचो प्रति- दिनआपवामांड्यो. तेदिनथीआरंभिनेकाकपिंड आपवारूपपुण्यनिमित्तनी लोकमांप्रवृत्तिथइ. तात्त्विकप्रवृत्तिवालोलोकनथी.

एमकारेकाकपिंडवडेपण माणधारणनेकरतोएवो तेराजा अनेराणी. तेमणेकेटलोककालनिर्गमनकर्यो. अहोमोटापुरुषोनेपण आमकारनीअवटनी, नकहींशकायएवीदुर्दशाहोयछे अथवाभवस्थितिनुं, पर्वतनीपृथ्वीनामार्गनीपेठे नीचाउचापणप्रकृति सिद्धछे एटलेस्वाभाविकछे. ॥ १ ॥ तेकहुछेके कोण आलोकमांसदासुखीछे ? कोइनथी नेकोनीलक्ष्मीअथवाप्रीतिस्थिररहो छे ? कोइनीनथीरही कोणमृत्युथीग्रस्तनथीथयो ? विषयमांकोण लोभायोनथी ? मनेविषमांजुअछे ॥ १ ॥ एकदिवसक लिंगदेशनाराजाएआ कोकाशसर्वअनर्थनुंमूळछे एमधारीअतिशेक्रोधथी सर्वस्वहरणकारकचोरनीपेठनेनो वधकरवानेपोताना सुभटोनेआज्ञाकरी तेसुभटोविडंबनासहित नगरवचेथइनेपशुनीपेठेवधस्थानमां कोकाशनेलाव्या परंतुतेकोकाशनापूर्वजन्मना कोइशुभकर्मनावशथीनगरमां सारासारालोकोएदयाए सहितदेखीनेसर्वेणकठाथइने अतिशेआग्रहपूर्वकआ प्रकारेकलिंगराजाने विज्ञापनाकरी हेराजन् ! हिमाचळपर्वतनीलक्ष्मीविलासनेउपहास्यकरनारीनिर्मळकीर्तिने धारणकरताएवामोटापुरुषोएअविच चार्युंअन्यजननेअयोग्यआचरणकरवानुआरभ्युंछे ? जेअणविचार्युकरवुंतेतोकिंपाकवृक्षनाफळतुं आस्वादकरवानीक्रियानीपेठेप रिणामेहितकारीथतुंनथी तेपणशास्त्रमांकह्युछेकेशल्यतथा अग्निनथाविपएसर्वेनाउपायकरवा तेमुलभछेपरंतु सहसात्कारेनकर वानीजेक्रियाकरवीनेथकीउत्पन्नथयेलो जेपश्चात्तापनेनुतोऔषधजनथी ॥ १ ॥ माटेहेराजन् ! दैवशथीकळानुंपात्रएवोअने कामकुंभनीपेठेवांछितअर्थनेसाधनारएवो आमकारनोपामेलोकळापात्र पुरुषनेकोणडाह्योपुरुषक्रोधवडेमिथ्यानाशकरे ? कोइ नाशकरेनहीं केमकेकळावान्पुरुषनोसर्वजगाए निश्चेमाधारणवृत्तिवाळोछे. पुण्यनेविषेआपोतानोअने आपारकोएवाविभाग करवानुंचिंतवनहोतुंनथी तेमगुणप्रधानएवा कळावंतपुरुषोनेविषेपणनथी. कळावानपुरुषतोसर्वजगाए बहुमानकरवायोग्यछे. कळावानपुरुष, पारकोहोयअथवापोतानोहोय तोपणतेविशेषपणेमहिमानोकरनारछे, जेकळावानचंद्रछेतोशिवनोमहिमाकरेछे

तेम. कळावानएवोअनेओषधिओनो अतिशेवल्लभएवोस्वामिअमृतमयटाढा जेनांकिरणछेएवाचंद्रवडेविष, अग्निअनेसर्पादिक तेनेधारणकरताएवाशिवछे तोपणतेनिरंतरपरमसुखीथायछे एटलेकालकूटझेर, अग्निमयत्रीजुंनेत्र अनेसर्पनांआभूषणएसर्वेदुःख दायीछे तोपणएककळावानचंद्रनो अंगीकारकरवाथी शिवपोतेसुखीथायछे अनेबीजाने सुखीकरेछे तेमाटेआप्रकारनो कळावानपुरुष बहुमानपूर्वकतमारी पासेराखवोघटेछे जेमतेनीकरेली कळानाअतिशयवडे अन्यराजाथी तमारोप्रताप.अपरग्र-हथीजेमसूर्यनोप्रताप, तेमअतिशेमवोपरी थशेइत्यादिनगरना लोकोएप्रतिबोध कर्यो कलिंगदेशनाराजाए शांतवृत्तिथी पो-तानापुरुषोमोकली कोकशनेपोतानी पासेबोलाव्यो, अनेपूछ्युंहे मत्तरशीलपज्ञ ! अतिशेचमत्कारनुं स्थानएवुंनेहाला पुरुषोने आनंदकरनार एवुंतमेशुंशुं विज्ञानजाणोछो ? त्यारेकोकाशबोल्यो केहेराजन्!विश्वकर्मानो पेठेसमग्रएवुंपण शिल्पज्ञानअनिशे पणेसर्वथीसरसहुं जाणुंछुं त्यारपछी तेराजाबोल्योकेहे कळाकुशळ! कमळनाआकार जेवुंमारेयोग्यएवुंएक मोटुंमंदिररचोअने तेकमळाकारमंदिरनी सोर्कोणकारचा, तेमांसोपत्रनेविषे मारासोपुत्रनेरहेवानां स्थानरचो पोतानीशोभाथी जीत्यांछेदेवतानां भवनजेमणेएवा तेस्थानशीघ्रपणेरचो एमकारनुंतमारुंकळानु श्रेष्ठपणुंपनेशीघ्र देखाडोजेणेकरीने त्रणजगत्मांपण माराजेवीभ वननीसमृद्धिकोइ राजानेनहोय, एवायशनुंपात्रमनेकरो एमकारेतराजानी आज्ञामाथेचढावी कोकाशउभोथयो तेवखततेनुं बंधनादिकपरवशपणुं सर्वत्यागकरावी महासुखीकरीनेनेकाष्ट भुवननेकरवायोग्य एवांकाष्टादिकलावाने तेनीआज्ञामांरहेनार घणांमाणसआप्यां एमकारेअतिशेसन्मानथी कामकरवानोतेराजाए आज्ञाआपीत्यारपछी उत्पन्नथइछेजीववानी आशाजेनेए-वाकोकाशेमननो सर्वअभिप्रायगुप्त राखीनेएराजाए आज्ञाआपेलाभुवन करवानेवास्तेतेणे योग्यएवांसारांकाष्ट मंगाववाविगे-रेनोसर्वआरंभकर्यो. पछीप्रमाणरहितअति उत्कंठावडेपोतानो स्वामीवंधीखाने पडेलोजेकाकजंघ राजातेनेमळवानीघणीइच्छा

छेतोपणकालिंगराजानी आज्ञाविनातेने मळवासमर्थनथतो एवोअनेज्यारेपोतानी स्त्रीएमहितगुप्तस्थानमां रख्योहतोतेवखततेगुप्तस्थाननुंशत्रुनेकह्युं नेरूपगयरनुंजणातुं दुर्जनरणुंनेनेकरवाथी उदासमनथाळा थयेलापोताना स्वामिनोसंभावना करवामाटेए टलेउदासमनपणुं निवारण करवाने अर्थकोइकपोताना मित्रद्वाराएमाक्षात् पोतानाअभिप्रायने जणावनारएवो एकनवोश्लोक करीनेपोतानास्वामि पासेमोकल्योते श्लोकनोअर्थ–हेमदपुरुष ! ताराशुखनेअर्थेवैरी लोकोएअतिशेक्रूरकर्म कर्युंनथीआटलोवधोउदासकेमथायछे ? एउपायतोनिश्चेतत्काल तारागुणनेअर्थेथशे एमजाणआमकारे अन्योक्तिगर्भित कोकाशनीसुंदरवाणी सांभळीकाकजंघ राजाएविचारकर्यो केजेस्वाभाविकसुजन मनुष्यछेतेणउपरथी जणातुंपोतानुविपरीत कर्मकर्युंतेपरिणामेदुःखदायीथतुंनथीकेमके कलिंगदेशनाराजाएकोकाशनाकहेवाथीमनेआमकारनुंबंधनकष्टदीधुतेपण मारोमूळमांथीनाशथवानोहशेनेनुनिवारणकरवानेअर्थेकर्युहशे एमआश्लोकथीजणायछे माटेएमारोमित्र छेटेछेतोपणपासेजछे. एजमित्रमनेअत्यंतदुःखथीमूकावीनिश्चितकरशेजेमराहुनाग्रासथकी चंद्रमानेमूकावेतेम तेकार्यपणघणाथोडा काळमांकरशेएमजणायछे. त्यारपछीकोकाशेविचारकर्योकेपोतानास्वामिने मूकाववानोउपायपरिणामे हितकारीथायएवीरीते आराजानीआज्ञाकरूं एमधारीचक्रवर्तिनाम्हेलजेवुंअतिशेरचनाएसहित. अतिशेसुखकारीतेम्हेलनुं कामजेटलानामसाप्त करेछे एनामांराजानीपासे रहेनारमशालवारगकरनार एकसत्पुरुषेराजानीपासेथी एवोविचारसांभळेलोके आम्हेलपुरोथतासूधी शत्रुराजाराणीनेजीववादेवां पणमारवांनहीकेमकेएमतुमरणसांभळीने कोकाशनोजीवउदासथशेतो माराम्हेलनुंसारूंकामनहींथाय अनेवचोविघ्नथगे माटेमारवानेइच्छेछेतोपणतेशत्रुनेजीववादेवो अनेनवाम्हेलनुंकामपुरूंथाय अनेनेमांमेवशत्रुपूर्त्तसिद्धकर्यापछी तेजदिनसेशत्रुनेमारीनांखवो–आविचारकोकाशनेजणावीदीधो. करवतनाजेवुंकठिणतेवचनसांभळीने अतिशेक्रोधाक्रांतथयेला कोकाशेविचारकर्योके माराराजानेमारतां

पहेलांजयुक्तिथीआकलिंगदेशनाराजानेकुटुंबसहितमारीनांखवो. एवोविचारकरीने एकबुद्धिमानपुरूषकाकजंघराजानोपुत्रजे विजयनामाहतोतेनीपासेगुप्तपणेमोकल्यो. तेणेआदिथीतेअंतसूधीनुं जेवुंहतुंतेवुंसर्ववृत्तांतकह्युं. तेविजयपुत्रपणअतिशेमोटुंलश्कर लइअतिशेशीघ्रपणेपोताना पितानावैरनोवदलोवाळवानेगुप्तपणे कोइमिषथीसमीपगाममांआवीरह्योछे जेमकोइमहादैत्यदेखाय नहीएवीरीतेचतुरंगसैन्य कोइप्रकारेगुप्तराखेलुंछे त्यारपछीकोकाशेआश्चर्यकारी एवोतेपद्माकरनामेप्रासाद तेमांअनुपमएवीजे कोइमंगळकारकतोरणादिसमग्रसामग्री संपादनकरेसतेअतिशेहर्षपामता कलिंगदेशनाराजाए प्रशस्तमुहूर्तआवेसतेमोटाउत्सवपू-र्वकसापुत्रेसाहितदेवताएवींटेलोइंद्रजेमसभामांप्रवेशकरेतेमप्रवेशकर्यो. अतिशेअद्भुतआश्चर्येव्याकुळ एवातेराजाएप्रासादवधो सारीपेठेजोयो. प्रसाददानसन्मानपूर्वकतेणेतेकोकाशनां वर्णांवखाणकर्यांनेकह्युंके आवीशिल्पचातुरीकोइकाळे दीठीनहोतीने सांभळीपणनहोतीअनेमने पणसंभवनहोतोकेतमेआटलीवधी चातुरीकरीशकशोअथवारत्नगर्भापृथ्वीनेविषेशुंनथीसंभवतुं ? सर्वे वस्तुनोसंभवछे. तेकह्युंछेकेदानमां, तपमां, शौर्यमां, विज्ञानमां, विनयमां, नीतिमांआश्चर्यनकरवुंकेमकेपृथ्वीघणांरत्नवाळीछे. त्यारपछीगुप्तछेविचारजेनोएवामहाबुद्धिमानते कोकाश, कलिंगराजप्रत्ये आप्रकारेबोल्यो–हेदेव ! अतिशेमोटोएवोपणआप्रा सादएकथंभनाघरनीपेठेएकज कुंचीदेवाथीतत्काळदिव्यविमाननीपेठे आकाशमांउडशे. तेसांभळीकौतकजोवामां रसिकएवो कालिंगराजाअसत्यएवुंतेनुंकहेवुंतेमांभ्रांतथयुंछे अंतःकरणजेनुंमाटेतेनेसत्यमानतो, आप्रकारेसन्मानसहितकोकाशप्रत्येबोल्यो–हे हृदयवांच्छितशिल्परचनाकरवामांइंद्रनाशिल्पीविश्वकर्मासमानहेकोकाश ! तमेकहोछोतेमछेतोएकौतुकहमणांजदेखाडो. जेदेख-वानेअर्थेजन्माराथीगामडामांरहेनारलोक जेमनगरनीमोटीलक्ष्मिजोवाने उत्साहवाळोहोयतेमअतिशेउत्साहवाळुंअमारूंमनथयुं छे. तेसांभळीकोकाशबोल्योके–कोइअपूर्वप्रकारनुंकौतुक पुत्रेसहीततमनेतत्काळदेखाडीश एमअंतरमांबोलतासतोउल्लासेसहीत

कोकाशेराजाप्रत्ये वाणीनोविलासप्रकाशकर्योकेहेदेव ! सोपुत्रेसहीत, ताराएसहीतजेमचंद्रहोयतेमपोतपोतानास्थानकमळनो अंगिकारकरो एटलेपोतपोतानेस्थानेवेसो. जेमतत्काळकुंचीनाप्रयोगवडे अनुपमएवुंकौतुहळदेखाडुं. त्यारपछीमहादुकाळमांअतिशेभुख्याथयेलारंकपुरुषोजेमनिशंकपणेभोजनने अर्थेअतिशेउत्साहथी पडेतेमकौतुकजोवानेअर्थेउपराउपरीसंकडाशनेकरतातत्काळराजाअनेतेसर्वेपुत्रो हुंवहेलोप्रवेशकरुं, हुंवहेलोप्रवेशकरुंएवीरीतेथइने तेप्रासादमांपोतपोतानेस्थानेवेठा. त्यारपछीसिद्धछेगुप्तअभिप्रायतेजेनोएवो तेकोकाशजेमवंधीखानामांथीनीकळे तेमपोतेतेप्रासादथी नीकळीनेवोल्योके–रेमूढपुरुषो ! मारा स्वामिकाकजंघनेमारवाना गुप्तअभिप्रायनुंफळकिंपाकवृक्षनुंपरीपाकावस्थाए महाक्रूरथतुंएवुंजेमफळहोय तेमकारनाफळनेएके काळेजभोगवो. एमगुप्तवोलीनेअतिशेयुक्तिथी एवाप्रकारनीकुंचीफेरवीकेजेना प्रयोगथीतेसमग्रप्रासादनिद्राळुनेत्रजेमप्रमीचायतेम तत्कालसमग्रमीचाइगयो. तेप्रासादनीमाहेरहेलोराजापुत्रेसहीतमोटातेतेमनोरथनेधारणकरतोएवोछेपणहाहाकारकोळाहळशब्दने करतोजेमहाथीएमूळमांथी उखेडेलामीचायेलाकमळडोडामांरहेला दुःखथीघणुंआक्रंदनकरताभ्रमरनीपेठेतेसर्वेथया. तेअन्योक्तिग्रंथमांकह्युंछेकेअतिआसक्तिथी कमळमांरहेलोभ्रमररात्रिथीकमळमीचायुं तोपणतेनेमूकीवेगळो थवानसमर्थथयोनेतेणेविचारकर्योकेरात्रिजशेनेप्रातःकाळथशे, सूर्यउगशेअनेकमळलक्ष्मिप्रफूल्लितथशे एवोविचारकरेछेएटलामांएकआवेलावननाहाथीए तेकमळनेमूलमांथीउपाडीभक्षणकरीलीधुं. तारपछीकोकाशसंकेतकरेलो विजयनामनोकाकजंघनोपुत्र ओचितोहल्लोकरीनेआव्यो. प्रलयकाळनामेघनीपेठे कलिंगदेशनानगरनो विध्वंसकरवामांड्यो तेप्रकारनोचारेपासथीअघटित थतोविध्वंसजोइअतिशेआकुळव्याकुळथतानगरनालोकनो आक्रंदशब्दसांभळीकलिंगराजानो सेनापतिअतिशेउतावळोथइ सेनालइनेनगरद्वारे आव्योनेमोटागंडशैलपर्यंतनाजेवीनगरमां प्रवेशकरतीविजयपुत्रनीसेनानेक्षणमात्ररोकी. तेसेनाथीअपारपराक्रमवडेएकक्षणमात्र

एवंयुद्धथयुंकेबाणनीसंघाथेबाण, भालानीसंघाथेभाला, दंडनीसंघाथेदंड, तरवारनीसंघाथेतरवार, शक्तिनीसाथेशक्ति, पट्टीशनीसंघाथेपट्टीश, मुद्गरनीसाथेमुद्गर, शल्यनीसाथेशल्य, चक्रनीसाथेचक्र, यष्टिनीसाथेयष्टि, मुष्टिनीसाथेमुष्टि, केशनीसाथे केश, बाहुनीसाथेबाहु, कुणीनीसाथेकुणी, हाथनीसाथेहाथ. खभानीसाथेखभो, माथानीसाथेमाथुं, पगनीसाथेपग, इत्यादि एकबीजानुंपरस्परआस्फालनथवुंतेथीमहाभयानकएवुं मोटायोद्धापुरुषोनुं युद्धथयुंपरंतुशास्त्रमांकह्युंछेकेधणीविनानुंलश्करहारे तेमकलिंगराजानासेनापतिनी सेनामार्गमांघणुचालवाथी थाकेलावटेमार्गनाटोळानीपेठे मंदशक्तिवालीथई, नेविजयकुमारनी सेनानुंबळवृद्धिपाम्युं. चालतांमोटाहिमाचळपर्वतनातटनीपेठे एकदमनगरमांपडवाथीकलिंगराजानुं नगरमृत्तिकानाबासणनीपेठेएकदमनाशपाम्युं. तेविध्वंसनासमकाळेजअपारपराक्रमवाळो विजयकुमारपरमदुःखरुपएवाकाष्टपंजरथीपोतानांमातापितानेनर्कमांथीजेमउद्धारणकरेतेम तेवेनुंग्रहणकरीअतिबुद्धिना प्रपंचथीसिद्धकर्युंछेकार्यजेणे एवोकोकाशअनेतेविजयपुत्रवेनिर्भयपणेवळतानगरमांथीजेमनीकळे तेमचारेपासचतुरंगसेनाए वींटेलाअतिशेउतावळामुखे पोतानानगरमांआव्या, नेअतिशेमोटा उत्सवथीमातापितानेआगळकरी नगरमांप्रवेशकर्यो. सारपछीकृतज्ञपुरुषोमां श्रेष्ठमहाउदारमनवालो दानीपुरुषमां चक्रवर्तीसमानकाकजंघ राजाएपरमउपकार करनारकोकाशने अगणीतमणीसुवर्णादिक वांच्छितघणीअद्भूत समृद्धिआपी अनेसूर्यनाघोडा जेवासेंकडोघोडा अनेइंद्रनाहाथीजेवा मोटागंधहस्तीसर्वांग समृद्धिसहीतसेंकडो आप्या,नेघणांक गामअनेनगरपणअर्पणकर्यां. एप्रकारनीअतिशे समृद्धिएअतिशेशोभतो कोकाशनेपोतानासमानकर्यो. ग्रंथकारकहेछेकेकोण कृतज्ञपुरुष, करेलाउपकारनो प्रत्युपकारनकरे? आराजाएतोसर्वशक्तिवडे तेकोकाशनुंअतिशेपोषणकर्युं. तेकह्युंछेकेपोतानेघेर पाळेलोउच्छीष्टभोजनमात्रनेकरतो श्वानपणधणीनाअतिशे उपकारनेदेखतोप्रत्युपकार करेछेतोसर्वस्वरहीत थयेलोराजाते प्रकारनाउपका-

रनेकरनारनेविषे प्रत्युपकारीकेमनाहोय ? तेपणकह्युंछेकेस्वामिएतो विशेषेकरीनेकृतज्ञथवुं. जेमाटेकह्युंछेके कृतज्ञस्वामिनोसंबंधकरनारोने उत्तमस्त्रीनोपरीग्रह करनारोनेलोभ रहितनेमित्रताकरनारो पुरुषकोइकालेखेद पामतोनथी.जोपण अकृत्यनेकरनारप्रसेस्वामिकांइपण नबोलेनेक्यारेपणमर्मवचनवडेनन्यथाकरे तोपणसेवकपुरुषनिरंतरशंकितचित्तवालोहोयछे. माटेपोतानी मेळेजआशंकावाळुंछे हृदयजेनुंएवीविपरीत कुंचीस्थापनकरनारी विजयानामनीस्त्रीनुंते प्रकारनुंदुष्टचेष्टितजाण्युंछेतोपणशोकनीइर्षाथीस्त्रीजातिमां अघटितकरवापणानो संभवछेएमधारीतेनुंदुष्ट चेष्टितराजाएपोताना गंभिरगुणवडेक्यारे पणप्रकाशन कर्युंतेपणनीतिशास्त्रमां कह्युंछेकेबुद्धिमानपुरुषे धननोनाशथयोहोयते तथामनमांकोइप्रकारनो परितापथयोहोय ते तथाघरनां माणसनुंदुष्टचेष्टितते तथापोतेकंइकठगायो होयतेतथाकोइजगाए अपमानथयुंहोयते प्रकाशनकरवुंअनेजेनो रोषअनेसंतोषनिष्फळनथीएवोएराजाछे तोपणतेणेस्त्रीनाउपरक्यारेपणरोषनुंफळन देखाड्युं. पोतानेतत्त्वज्ञानछे तेणेकरीनेपोताना चित्तमांएप्रकारनोविचारकर्योके बहुधासर्वेस्त्रीजाति इर्षालुंप्रकृतिवाळीहोयछे. तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके आप्रकारनीवस्तुतो कोइजगाएज होयपणबहुधानहोय, केवाणीओहोयनेतेठगेनहीं, ब्राह्मणहोयनेतेसंतोषीहोय, क्षत्रिहोयनेतेक्षमावाळोहोय, वायुहोयनेतेस्थिर होय,अग्निहोयनेतेटाढोहोय, जातेस्त्रीहोयनेतेइर्षारहीत होयएवीवस्तुशुंघणीहोय? नजहोय हवेत्यारपछीशत्रुनाकांचनपुरमांअतिशेगुप्तपणेकुंचीदेवाथी तेप्रआकरप्रासादमीचइ गयोतेनेउघाडवानेप्रधानप्रमुख सर्वलोकपणसमर्थनथया. पछीतोपुत्रसहीत राजानेतेप्रासादमांथी खेंचीकाढवानी आशाएतेप्रासादने उघाडवाघणाकारीगरएकठाथया पणकोइथीनउघाडायोशेवट छेदनकरवा, भेदनकरवा, कोवाडाप्रमुखआयुधलइघणालोकोमंड्या. एवामांतेप्रासादनामध्ययंत्रमां एकाग्रपणेजोडायेलांसो काष्टतेनाउपरपडेलाघाततेथी अंदररहेलाअतिशेउछळता, अतिशेदुःखीथता, माथाउपरघापडवाथी अतिशेवकोरपाडता, पां

जरामांपुरेलांपाक्षिनीपेठे चारेपासउछळताराजा अनेराजानांपुत्रोए अतिशेपोकारकर्यो. त्यारपछीतेकाष्टनेभेदनार पुरुषोए वि-
चारकर्योकेपुत्रमरेतोमरवादेवो पणराजानेकोइमकारेकाढवोजोइए एमविचारीनेअन्यगानिजेमनेनथीएवामधानपुरुषोअतिशेउ-
तावळथीउज्जणमांआव्या, अनेकोकाशनेआतिशेमणामकरीपोतानास्वामिनी जीवितरुपभिक्षानम्रताथीमागी, अनेअतिशेआग्र-
हथीप्रार्थनाकरी त्यारेअवकाशपामेलाकोकाशघरनादासनीपेठे कलिंगराजाजोआराजानी नित्यसेवाकरेतोएराजानेजीवतोते-
मांथीहुंकाढुंएमकहीतेवातमंत्रीओएअतिशेआदरथीग्रहणकरी. त्यापछीकोकाशेतत्काळ तेनगरमत्येजइ (कीलिका) कुचीनुं
आकर्षणकरवाथीतेसर्वलोकनी आशाएसहीततेमासादअकस्मानउघडीगयो. तेमांथीकंठआव्याछेप्राणजेना एवोकलिंगदेशनो
राजासोपुत्रसहीतगर्भवासमांथी जेमनीकळेतेमतेमासादमांथीनीकळ्यो. तेपुत्रसहीतराजाजाणेफरीजीवतोथयोहोयएममानतो,
कोकाशने पितानीपेठेगणतोतेणे कबुलकरावेलामभाणे माळवदेशनाराजानीसेवामांरह्यो. आमकारनुंजेनीउपमानथी एवुंकोकाशनुंकुशळपणुछे. जेणेकरीनेहिंसादिअनर्थकर्या विनापणपोतानोस्वामिमुक्तथयो अनेअतिशेवैरवाळोराजापणवशथयो. अ-
थवाधर्ममांएकाग्रचित्तवाळातेराजाने विपमहोयतोपणतेसमथायतेमांशीनवाइ ! एकदिवसचारज्ञाननाधणी कोइमहामुनीत्यां
पधार्या. तेमनोवंदनादिविधिकरीने राजाएपोतानोअनेकोकाशनो पूर्वभवनोसंबंधपूछयो. त्यारेतेज्ञानिबोल्याकेहेराजन् ! पूर्व
जन्ममांगजपुरनगरनोतुंजैनीराजाहतो अनेआकोकाशजैनीब्राह्मण तारीप्रसन्नतानुंपात्रएवो शिलपज्ञानवाळोहतो. तेनावचनथी
तेंअनेकजैनमासादकराव्या अनेजीर्णोद्धारकराव्या नेनानाप्रकारनांरत्नादिमयजीनप्रतिमाओकरावी. तेवातशास्त्रमांकहीछे
जेणेजीनभवनकराव्युंनथी नेजेणेजीनबिंबनीतथासाधुनी पुजाकरीनथी, जेणेदुर्धर (दुःखेधारणकरवायोग्यएवुं) व्रतधारण
कर्युंनथीतेणेपोतानोजन्मफोगटगुमाव्योछे. तेसूत्रधारेराजानाकह्याथीपण अधिकपोतानीभक्तिवडे नवांनवांरुपशोभादिकनीर-

चनाजीनप्रासादमांकरी. तेकह्युंछेकेकळावाननीतेकळामोटापुरुषोए पणवखाणवायोग्यछे केजेकळासर्वज्ञपुरुषोनीशोभानाकारणमांउपयोगीथायछे. तेसूत्रधारेपोतानीब्राह्मणपणानीजातिना स्वभावथीएकादिवसअहंकारकर्यो. पछीएकदिवसकळामांचतुरएवोएकसारोसम्रुद्धिवाळो जैनसूत्रधारकोइराजापासेथीनाशीने त्यांआव्योहतो. कळानामत्सरथीपिशुनपणावडेतेणेराजानेजणाव्युं केमकेकळावाळो, धनवाळो, विद्यावाळो, क्रियावाळो, राजानोमानीतो, तथाराजा, तथातपस्वीतथादानीपुरुषोतेसर्वेपोतानेतुल्यएवाबीजापुरुषनेसहनकरतानथी. कर्णनादुर्बळपणाथीलोभी एवोतेराजाएनवोआवेलो कळावानग्रहणकर्योपण छघडीपछीपश्चात्तापकरीनेतेसुत्रधारेत्यागकराव्यो. पछीराजाएसत्कारकरी तेनेविदायकर्यो परंतुसाधर्मिकपुरुषोनोसत्कार अथवातिरस्कारतेनुंअवश्यफळथायछे. माटेतेमनोतिरस्कारएजदुर्गतिनोसत्कारछे. पछीतेसाधर्मिकनेकरेला'तिरस्कारनुंपापतेनुं प्रायश्चितकर्याविनातेराजा अनेतेसूत्रधारबेमरणपामी सुधर्मादेवलोकमांदेवतानीसम्रुद्धि भोगवीत्यांथीचवीने (पडीने) तमेबेजणथयेलाछोमाटेतेप्रकारनीअरिहंतनी भक्तिवडेहेराजन् ! तमारुंआप्रकारनुंऐश्वर्यथयुं. अनेतेसूत्रधारेअहंकारकरवाथीतेनेदासीपुत्रपणुंप्राप्तथयुं अनेजिनमंदिरमांभक्तिथीकळाकुशळपणुंकर्युंहतुं तेथीआजन्ममांअनुपमएवुं कळाकुशळपणुंप्राप्तथयुं. अनेनवोआवेलोजेसाधर्मिककळावानपुरुष तेनेछघडीसूधीमिथ्याधारणकर्यो माटेतमनेबेजणनेछमासपर्यंत बंधीखानामांरहेवुंपडयुं. अनेतेनेछोडवाथीतमोतेबंधीखानाथीछूट्या इत्यादिपूर्वभवनाकर्मनुंवृतान्तकह्युं तेकह्युंछेकेवाचिक, कायिक, मानसिकएवुंजे कर्मपूर्वेकर्युंछेतेसफळबीजनीपेठे बीजाजन्ममांतेकरेलाकर्मने सदृशफळआपेछे. माटेबाळपुरुषपोतेकरेलापापनोदुष्टपरिणामजाणेछेतोपणतेनुंप्रायश्चितनथीकरतो तेअज्ञानपणानोप्रकाशआश्चर्यकारीछे एप्रकारनुंज्ञानीनुंकहेवुंसांभळीने जेपूर्वेपोताथीथयेलोत्रतनोअल्पएवोअतिचारतेरुपपापनुंप्रायश्चितनथीकर्युं तोतेथीमोटुंकष्टप्राप्तथशे एमविचारीनेतेराजाए अजाणपणामांथयेलोएवो

दिक्व्रतनोअतिचाररुडेप्रकारे आलोचनकर्यो. एटलेयथाशास्त्रगुरुए आपेलुंपायश्चितकर्युं पछीकलंकरहितछे पोतानुंव्रतजेनुं एवोतेराजापोतानास्थानमांआव्यो अनेकोकाशनीसहायताथी अतिशेसर्वप्रकारेथइछे कार्यसिद्धिजेनेएवो घणाकाळपर्यंतराज्य समृद्धिनेभोगवीसमयआव्यो त्यारेपोतानापुत्रनेराज्यआप्युं. पछीपोतेअपूर्वमोटाउत्सववडे वेस्त्रीओएसहीतदीक्षा लइनेसौधर्मा देवलोकमांजइमोटादेवताना सुखनोअनुभवकरी, वळीमनुष्यभवपामी, तेमांपणराजाथइनेमोक्षजशे. अनेकोकाशतोमोटीअनु पमएवीपोतानीशिल्पकळानी चतुराइथीआपृथ्विमांमोटायशनो विस्तारकरीएराजासंघाथेजघरमांथी नीकळीएटलेदीक्षालइ घणुआयुष्यहोवाथी घणोकाळचारित्रधर्मपाळी माहेन्द्रदेवलोकमांइन्द्रनो सामानिकदेवथइत्यांथी चवीनेमोक्षजशे एप्रकारे जिनमतमांकुशळपणुंतथाजिनपरमात्मानीभक्तिकरवीतथानियममांदृढपणुंराखवुं तेरुपदर्शनाचारनेविषे आदृष्टांतजाणीने हेसारी बुद्धिवाळालोको ! तेदर्शनाचारपाळवामाप्रयत्नकरो. ॥

एप्रकारेदर्शनाचारने विषेकोकाशअने काकजंघराजातेनुं उपाख्यानकह्युं. हवेतेदर्शनाचार आठप्रकारनोछेतेगाथानो अर्थः—१. निश्शंकित, २. निःकांक्षित, ३. निर्विचिकित्स, ४. अमूढद्रष्टि, ५ उपवृंहणा, ६. स्थिरीकरण, ७. वात्सल्य, अने, ८. प्रभावनाएदर्शना चारनाआठभेदछे एमांनिश्शंकितपणुं एटलेशंकारहितपणुं तेदेव,गुरु,धर्मविषेकरवुं तेमांदेवप्रत्ये निश्शंकितपणुं एवुंछेकेअंबडनामे संन्यासीतेणेपरीक्षा करेलीएवीसुलसानामे श्राविकातेनाद्रष्टांतथी जाणवुंनेगुरुप्रत्येतोश्रेणीक राजानुंद्रष्टांततेराजानी इंद्रेपणसमकीतना द्रढपणानेविषेकीर्तिकरीछे तेवखतदर्दुरांकदेवतेनी परीक्षानेअर्थेमच्छने ग्रहणकरतुं एवुंयतिनुंरुप देखाडीनेतेनीसंघाथे प्रश्नादिककर्याछेतेनुं काव्यआप्रकारनुंछे तेकाव्यनोअर्थते मच्छनेग्रहणकरता यतिनीजाळ- नेदेखीश्रेणीकराजाए पूछयुंकेहेभिक्षुक ! आतारीकंथाशिथिळकेमछे ? त्यारेतेभिक्षुकबोल्यो केआतोकंथानथी, आतोमाछलां

मारवानी जाळछेत्यारेराजाएपूछयुं केशुंतुंसाधुथइने मच्छभक्षणकरेछे ! त्यारेतेभिक्षुकबोल्योके मद्यपानकरती वखतेआथपानेठेकाणेएमच्छ वापरीएछीए. त्यारेराजाबोल्योके वळीमद्यपानपणकरेछेकेशुं ? त्यारेभिक्षुकबोल्योकेहुं एकलोकरतोनथी मारीराखेलीवेश्याने जोडेलइनेकरुंछुं. त्यारेराजाबोल्योके वेश्यानोसंगपणकरेछेकेशुं ? त्यारेभिक्षुकबोल्यो केशत्रुनागळाउपर वेपगदइनेकरुंछुं, एटलेशत्रुनेपणगणतोनथी. त्यारेराजाएपूछयुंके तमारेसाधुनेशत्रुकोणहोय ? त्यारेभिक्षुकबोल्यो केजेनाघरमां रात्रीएगमेएवी सांधेलीभींतोहोय तोपणतेमाछिद्रकरी एटलेखातरपाडीनेचोरी करीद्रव्यलावीएतेअमारा शत्रुकहेवायछेत्यारे राजाएपूछयुंकेअहोहेभिक्षुक ! चोरीपणतुंकरेछे ? त्यारेतेभिक्षुकबोल्योके जुगटुंरमवापैसाजोइएते माटेचोरीकरवीपडेछे त्यारे राजाबोल्योकेतुंभिक्षुक थइनेजुगटुंपणरमेछे ? त्यारेभिक्षुकबोल्योके हुंदासीनोपुत्रछुंमाटे जुगटुंरमवुंमारेयोग्यछे. ॥ १ ॥ पछी राजाएसारीयुक्तिनां वचनकहीनेतेसाधुनेते सर्ववातनुंनिवारण कर्युंपछीआगळचाल्योत्यारे तोएकगर्भवंतीसाध्वी (आर्जा) दीठीतेनेजोइसारी युक्तिथीठपकोदइपोताना घरमांगुप्तपणेलावी कोइनजाणेमाटेतेनी सुवावडनीतमाम क्रियापोतेपोतानेहाथे एकांतेकरीएप्रकारे साधुअनेसाध्वीएवेनुं दुष्टआचरणदेखीनेपण राजाएएमजाण्युंकेआवे जणजैनशासनमां अयोग्यकर्मनां करनारछेपरंतुबाकीना सर्वेसाधुचारित्रधारी, पूजनीकएवाछेपणएम नहींविचार्युंकेएकनो दोषदेखवामात्रवडे सर्वसाधुमांएवी अयुक्तआशंकानकरी एमकारनीश्रेणीकराजानी धर्मनेविषेद्रढताजोइ एमनहोयतोधर्मनेविषे, लोकनेविषेपण सर्वव्यवहारना नाशनोप्रसंगआवे एमाविचारतांतेराजा उपरतेपरीक्षाकरवा आवेलोदेवअतिशे प्रसन्नथयोनेअढारसेरो चकछेएवोरत्ननोहार आप्योतयादिव्यएवां वेहीरागळवस्त्रआप्यां तथादिव्यएवांवेकुंडळ आप्यांएमकारेगुरुनेविषे निश्शंकपणुंकरवुं. धर्मनेविषेनिश्शंकपणामांसुग्भभट्टनुं आख्यानआप्रकारनुंछे. कौशाम्बीनामेनगरीने समीपशाळीग्राम नामनुंगामहतुंतेमां दामोदरनामेपिता

अनेसोमानामेमाता तेवनोपुत्रमुग्धभट एत्रेनामेब्राह्मणहतो. तेनीस्त्रीयथार्थछेनाम जेनुंएवीसुलक्षणानामेहतीसुखीएवांतेस्त्रीपुरुषनोकेटलोककाळ गयापछीतेमुग्धभटना मातापितामरणपाम्यां. अनुक्रमेवापरतांपितानी लक्ष्मीनाशपामीते नीतिशास्त्रमांकह्युंछे केलक्ष्मीपोतानेघेरपण स्थिररहेतीनथीतोते बीजानेघेरक्यांथीस्थिररहे ? लक्ष्मीपोतानुंघररुप जेकमळतेमांपण संध्याकाळपर्यंतरहेछेपछीत्यांथी जतीरहेछेअर्थात् व्यभिचारिणीस्त्रीनीपेठे रात्रीएघरमूकीनेजती रहेछेत्यारपछीतेमुग्ध भटनेवणीविपत्तिनुं स्थानएवुंदारिद्रआवी मळ्युंतेशास्त्रमांकह्युंछे केद्रव्यरहितपुरुषलज्जाने पामेछेनेलज्जावाळो पुरुष तेजथीभ्रष्ट थायछेनेतेजरहित पुरुषसर्वजगाए पराभवपामेछेनेसर्व जगाएपराभवपामवाथी तेनेवैराग्यप्राप्तथायछे नेवैराग्यवाळोपुरुष शोकपामेछेनेशोकवाळो पुरुषबुद्धिरहित थायछेनेबुद्धिरहित पुरुषक्षयपामेछेमाटे द्रव्यरहितपणुंसर्व आपत्तिनुंस्थानछेएआश्चर्यकारीछे त्यारपछीतेमुग्ध भटलाजवडेस्त्रीने पणपूछ्यावगर मध्यरात्रेछानो, नगरमांथीनीकळी बारवर्षपर्यंतपरदेशमां धननेअर्थेभ्रमण करीकरीनजेवागयाहतातेवाज पाछाआव्यात्यार पछीसाराविनयवाळी एवीपोतानीस्त्रीने पूछ्युंकेहेप्रिये ! तएकलीएबारवर्ष पर्यंतशीरीतेनिर्वाहकर्यो ? त्यारेतेस्त्रीबोलीकेहे प्राणप्रिय ! गच्छतिथीजअतिशे वत्सळएवीविमळा नामेजैनमहासतीएउपदेश करेल्याएवाणोटातत्वविचारना रसमांनिमग्नथइने मेंबारवर्षबारादिवसनी पेठेअतिक्रमकर्याछे तेवातसांभळीअतिशे आश्चर्यपामतो मुग्धभटहसीनेतेस्त्रीप्रत्येबोल्यो—केतेतत्वरसमने पणकहेजेणेकरीनेहुं पणताराजेवोसुखीथउं त्यारेतेस्त्रीएजीवअजीवइत्यादि तत्वनोविचार रुडेप्रकारेकह्योते सांभळीतेमुग्धभट पणश्रावकथयो तेगामनारहेनारामिथ्यादृष्टि ब्राह्मणोएअतिशे निंदाकरीतोपण तेवेजणदृढपणेपरमश्रावक रह्याएकदिवसमाघ मासमांअतिशेटाढना समूहथीपोतानापुत्रने लइब्राह्मणोवींटेली एवीअग्निहोत्रनीकुंडिका (कुंड) नीपासेतापवा आवेछेतेवखतते मिथ्यादृष्टिब्राह्मणोए अतिशेशीघ्रपणेहेपापीष्ट! अहिंथीदूरजा,दूरजाएमधिक्कार

करेलो,मुंठोपडेलोते मुग्धभटबोल्योकेजिन धर्मएजसत्यछेपण बीजोकोइधर्मसत्यनथी, नेजोएमनहोयतोआ टाढथीकंपतोमारो पुत्रदग्धथजोएम कहीतेब्राह्मणेते पुत्रनेअग्निकुंडमां उसेट्योपछीब्राह्मणोए मोटोहाहाकारशब्द कर्योतेवखतेसमीपे रहेलीसात्र धानएवीजिनशासननी देवीएतेअग्निकुंडशीतल कर्योअनेतेदेवीसाक्षात् प्रकटथइजिनधर्मनी स्तुतिकरवालागीते देवीपूर्वजन्ममां व्रतनीविराधना करवाथीव्यंत्रीपणाने पामेलीहतीतेणीए अन्यजन्ममांजिनधर्मना बोधनोलाभथवामाटेकेवलज्ञानीने पूछ्युंहतुं केवलज्ञानीनीवाणीथी स्थानस्थानमांजिन मतनीप्रभावनाकरतीकरती तेवखतत्यां आवेलीहती तेणीएसमीपपणुं कर्युंतेमवजोइ ब्राह्मणोएआश्चर्य पामीजिनधर्मनीप्रशंसाकरी अनेतेसर्वेचमत्कार देखनारब्राह्मणविगरेने जिनधर्मनीप्रसताभासनथई पछीअतिशेप्रसन्नथयेला मुग्धभटेस्त्रीनेसर्ववृतांतकह्यो स्त्रीएघणोठपकोदीधोके आजपछीआवुंकामनाकरवुं केमकेआतोदेव-योगेदेवतानीसहायता थइतेथीपुत्रजीव्यो, नहींतोवळीजातनो जैनधर्मनीअतिशेनिन्दाथात. माटेसर्वथाप्रकारे आवुंकामनाक-रवुं अनुक्रमेतेस्त्रीपुरुषआजितनाथतिर्थंकरपासेदिक्षालइसिद्धगतिनेपाम्यां. ब्राह्मणादिकसर्वेप्रतिबोधपांम्या एप्रकारेधर्मने विषेनिश्शंकपणुंकरवुं एप्रकारेप्रथमनोभेदकह्यो. हवेबीजोभेदकहेछेके कांक्षाएटलेअन्यअन्यदर्शननीअभिलाषातेणेरहितपणुंते निःकांक्षपणुंकहीएतेउपरश्रीधरनुंद्रष्टांतछे जेमकेगजपुरनगरनेविषेश्रीधरनामेभद्रप्रकृतिवाळोवाणीयोरहेतोहतो. तेपोतानाभोळ-पणनेलीधेज्यांत्यांआस्थावाळोहतो. एकदिवसजैनमुनिपासेआव्यो. त्यांसांभळ्युंकेजेपुरुष जिनपरमात्मानीनवीप्रतिमाकरावी भक्तिवडेपूजेछेतेनेसर्वेसिद्धिप्राप्तथायछे. तेकयुंछेकेजीनेन्द्रनीपूजाथी आलोकमांपापदूरजायछेनेसमृद्धिओथायछे. परलोकमां देवतानीऋद्धिमळेछे अनेसिद्धिपणमळेछे त्यारपछीतेवाणीआएजिननीप्रतिमाकरावीने त्रणकाळपूजाकरवामांडी. एकदिवस जातिवंतधूपतेणेकर्यो तेवखतेतेणेएवोअभिग्रहकर्योके आधूपनीसमाप्तिथतासुधी आस्थानमांथीमारेचळवुंनहीं. तेजवखतदैव-

योगेथीदुष्टसर्पकोइजग्याएथीनीकळ्यो अनेतेनिर्भयपणेवेठलावाणीआने डसवाआवेछेतेटलामांतेनुं द्रढपणुंजोइनेप्रसन्नथयली शासनदेवीएतेदुष्टसर्पनेदूरउछाळीकाढी तेवाणीआनेएकमणीआपी एमबोलीकेआमणीनाप्रभावथी तारेअनर्गळलक्ष्मीथशे. एम कहीतेअंतर्ध्यानथइ त्यारपछीतेरत्ननामतापथी चोमासमांजेमलतावधे तेमचारेपासथीलक्ष्मीऋद्धिपामी. तेनीस्पर्द्धार्थीजाणेशुं एमवाणीआनोजिनपूजामांघणोआदरथयो. एकदिवसतेने पोतानाकुटुंबमांकांइकांइमंदवाडनी उत्पत्तिथयेसतेकोइकेकह्युंकेगोत्र देवीनीपूजावडेगोत्रमांकुशळथायछे. त्यारपछीतेणेतेगोत्रदेवीनी स्थापनाकरीपूजाकरी. क्यारेकतेनेएकविषमगुमडानोरोगउत्पन्न थयो. त्यारेकोइकेकह्युंकेआजगाए चमत्कारीयक्षछेतेनीजोपूजाकरेतो निरोगादिवांच्छितफळथाय. तेवातसांभळीश्रीधरेश्रद्धा धरीनित्येजक्षनीपूजाकरी एमप्रकारेलोकनीवाणीथीविघ्ननीशांतिकरवानेअर्थेचंडिका, गणपतितेनीपणतेणेपूजाकरी. एमप्रकारे तेमुग्धवणिकनुंनिर्विवेकपणुंहतुं. एकदिवसक्रोधपामेलीशासनदेवीए तेरत्नआवीनेलइलीधुं तेथीतेनुंसर्वस्वहरणथयुं. जेमग्रीष्म काळमांसरोवरनुंजळनाशपामेतेमसर्वथा द्रव्यनोनाशथयो त्यारभोजनमळवानोपणसंदेहथयो. एमअसंतदुःखितथयेलाश्रीधरेते देवोनीपासेत्रणत्रणउपवासकर्या तोपणतेदेवकोइबोल्यानहीं. पछीतेणेगोत्रदेवीपासेत्रणउपवासकर्या नेतेनुंस्मरणकर्युं. त्यारेरोष पामतीतेदेवीएआवीनेकह्युंकेहेदुष्ट ! शुंकरवामिथ्याकष्टकरेछे ? मारीपंक्तिमांस्थापनकरेलायक्षादिकनेसंभार. त्यारेयक्षेआवी कह्युंकेमारीउपरआणेलीचंडिकानुंस्मरणकर. अनेगणपतिएपणतेमजकह्युं. एमसर्वदेवोएपरस्परउपहासकरीने तेवाणिकनीउपेक्षा करी. तेथीतेअत्यंतखेदपाम्यो नेहवेशुंकरवुंतेमांछेमूढद्रष्टिजेनी एवावणिकनेशासनदेवीएकह्युंके घणादेवनुंआराधनकरवाथीआ प्रकारेफळथायछेमाटेअन्यदेवोनेमूकी सर्वदेवनादेवश्रीतिर्थंकरदेवनु आराधनकरकेजेथीआलोकनेपरलोकमां सर्ववांच्छितसिद्धि थाय. त्यारपछीतेणेसर्वदेवनोत्यागकरी बहुमानसहित एकजिनपरमात्मानुंजआराधनकर्यु. त्यारपछीप्रसन्नथयेलीदेवीएआवी

करेलुं तेगरत्नपाछुंआप्युं. अनेतेउपरांतकोटीरत्नआप्यां. तेवाणीओपगभक्तिवडेतेलक्ष्मिने धर्ममार्गेवापरीकृतार्थपणेमरणपामी ए स्वर्गगयो, अनुक्रमेमुक्तितेनपणपामशे एमप्रकारेअन्यदेवनी आकांक्षारहितपणानेविषेदृष्टांतकह्युं. एमकारेबीजोभेदसंपूर्णथयो. हवेत्रीजोभेदकहेछेके निर्विचिकित्साकहेतांधर्मफलमांसंदेहकरवोने. तेसंदेहथीरहितपणुंथवुं तेनिर्विचिकित्साकहीए मंत्रदेवताना आ-राधनमांपणानिश्चेनिःसंदेहपणुं सतेजफलनीप्राप्ति थायछेपणसंदेहपणुं सतेफलनीप्राप्तिथतीनथी तेउपरचोरअने भवदत्तएबेनी कथाआ प्रमाणेछे श्रावस्तिनामे नगरीनेविषेजिनदत्त नामेसारोश्रावकरहेतो हतो,अनेतेपंचपरमेष्टीना मंत्रेंनुंसाधनकरवाथी तेनामतापेविद्याधरनीपेठे आकाशगमनकरतोहतो अनेशाश्वतएवोनंदिकेश्वर द्विपमांअष्टाह्निकाउत्सवजोवानेतगयोदेवताएकरे-लीजिनपूजानेअर्थेसुगंधीदिव्यद्रव्यनासुगंधथी अतिशे सुगंधीथयोछे वस्त्रजेनांएवोपाछो आव्योत्यारेभवदत्त नामेएकमित्रतेणे विचार्युंकेशाथीआ अतिशेसुगंधीमानशरीरवालो थयोछेएमआग्रहथी तेणेपूछ्युंत्यारेतेणे विमानावलीथीनंदिकेश्वर द्विपजवुं. इत्यादिकसर्ववृत्तान्तकह्युं त्यारपछीतेमित्रेतेविद्यामागी त्यारेतेश्रावकेकह्युंकेतुंश्रावकथायतोतने आविद्याआपुंत्यारपछी तेणे पणतेपज अंगिकारकर्यो तेविद्यानांसाधनविधिपणकह्योके समकितअंगिकार करीनेत्रिकालजिन पूजाकरवी,पृथ्विउपर शयन करवुं,ब्रह्मचर्यपालवुं, नित्येएकवखतजमवुं, संसारनोसर्वव्यापारत्यागकरवो, इत्यादिनियमपूर्वकछमासपर्यंतजिनपरमात्मानी अखंडितपुष्पवडे पूजाकरवाथी एकाग्रपणेमौन पूर्वकलक्षमंत्रनो जापकरवाथीसुगंधी गुटीकानोलक्षप्रमाण होमकरवाथीएकार्य नीसिद्धि थायछे. तेमांपणजिन सेवाकर्यापछी कालीचौदशनीरात्रिए श्मशानमांवृक्षनी शाखानेविषेचार शीकांबांधीनेतेनी हेठलएकत्रिकोणकुंडकरीने तेमांखेरनालाकडाना अंगाराभरीनेएक शीकाउपरबेसीने आविद्यामंत्रनो एकसोआठवारजाप करवोनेतेशीकुं छेदीनाखीबीजाशीकापरबेसवुं. एमचोथुंशीकुछेदनानीवखते आकाशगामिनीविद्यासिद्धथायछे. पछीतोतेणेतेज

प्रकारेसर्वेकर्युं. परंतुतेशीकांनछेदवानेअवसरेविद्यासिद्धिमनेथशेकेनहींथाय एवाफळमांसंदेहकर्यो तेथीतेनीचेअग्निमांपडवानी बीकथीकंप्यो. तेशीकाउपरचढेलोनीचेउतरीगयो. पाछोस्वस्थथइनेतेशीकाउपरचढ्यो एवाअवसरमांएकचोरनगरमांथीखातरपाडीरत्ननीपेटीउपाडीत्यांआव्यो. पछवाडेदोडीआवताराजानासेवकोजाणी तेचोरतोवननाअंदरकोइजगाएपेशीगयो राजसेवकोएजाण्युंके प्रातःकाळेचोरनेझालीशुंएमधारी चारेपासतेवननेवींटीनेठा कुंडनाअग्निनोउद्योतदेखी पेलाशीकाउपर चडउतरकरतो तेवणिकनेदेखीनेआशुंछेएम तेचोरेपूछयुं. वाणीआएजेवुंहतुंतेवुंवृत्तांतकह्युं. त्यारेचोरेकह्युंकेतनेआविद्याकोणेआपीछे? त्यारेतेबोल्योकेमनेएकश्रावकेआपीछे त्यारपछीतेचोरेजाण्युंके आश्रावकसाचाबोलोछे एमदृढआस्थातेनाउपरथइ. तेथीतेचोरबोल्योकेआरत्ननीपेटीतुंग्रहणकरनेमनेतारीविद्याआप. पछीधननालोभीएवाअनेविद्यासिद्धिमां संशयवाळाएवातेवाणीआएतेमकर्युं. ग्रंथकारकहेछेकेलोभथीअंधपणुंछेते आलोकनातथापरलोकना सुखथीनिश्चेभ्रष्टकरेछे जेथीजडबुद्धिवाळोते पोतानुंहितअहितअर्थनेजाणीशकतोनथी. तेआप्रकारनीचेष्टाकरेछे ॥ १ ॥ त्यारपछीसत्वनेधारणकरतो एवोतेचोरएकशीका उपरबेसीविद्याने १०८ वारजपीनेसंघाथेजचारेशीकांनेछेदनकर्यां. तेजवखतनेचोरनेदेवताानाजेवी आकाशगामिनीविद्यासिद्ध थइ. नेआकाशमांउडीचाल्योगयो. नेभवदत्तपणप्रातःकालेतेरत्नपेटीनेलइतेवनमांथीनीकळतांजराजानापुरुषोए चोरनीबुद्धियी झाल्योनेराजापासेलइगया. अनेराजाएआज्ञाआपीकेएनोवधकरो. जेवामांवधभूमिमांलइजायछे एटलामांमारोविद्यागुरुतेवाणीओशुंकरेछेएमविचारीचोरआकाशमार्गेआव्यो. तेनेनेप्रकारनोदेखीनेक्रोधपामेला तेचोरेएकमोटीशीलाउपाडीराजादिकने तथासेवकोनेअतिशेत्रासउपजाव्यो तेराजादिकसर्वेआवीभवदत्तनेपगेपडीउलटोसत्कारकर्यो. एमप्रकारेमंत्रादिसाधनमांपणनिःसंदेहपणुंसतेजफळनीप्राप्तिथायछे. एमधर्मफळनीप्राप्तिनेविषेपण निःसंदेहपणुंकरवुं. जेमकोइधनाढ्यनोपुत्रअल्पश्रद्धावाळो तेने

गुरुएउपदेशकर्योकेदेवनुंपूजनकरवाथीराज्यमळेछे तेवाततेणेखोटीमानी. केमकेतेमकारनुंदेखातुंनथी माटेएमविचारकर्योकेआ-पणोकुळाचारछेमाटेनित्येजिनपूजनकरवुं. एमधारीजिनपूजानेकरतो. तेनेतेजन्ममांतथाअन्यजन्ममां कांइपणफळथयुंनहीं, ने शरीरेघणुंकष्टथयुं. भोजनादिकनोअंतरायथयो, दुर्ध्यानथीमरणपामीघणांजन्मरझळ्यो अनेतेनोपासेरहेलोएक गोवाळीओतो तेगुरुनीवाणीमांजद्रढश्रद्धावाळोहतो तेणेछमासपर्यन्तजिननीपूजाकरी तेथीतेनेछमासमांराज्यमळ्युं अनेअन्यजन्ममांस्वर्गादि-कनीमाप्तिथइ माटेधर्मफळनेविषेसंदेहनकरवो एमकारेत्रीजोदर्शनाचारनोभेदकह्यो. हवेएजगाएनिर्विजुगुप्सा 'एवोअन्यपाठछे तेपक्षेआवोअर्थछेकेसाधुपुरुषनो मळवतेमेलुंअंग, मेलोवेषजोइनेनिंदाथीरहितपणेथवुं. तेमांपूर्वजन्ममांकायोत्सर्गकरीनेरहेलामु-निनेनेत्रमांपडेलाकांटाखसेडवातेमां आमुनितोनरदममळवडेव्याप्तछे अंगजेनुंएवोछे एमजाणिसंकोचपामतो एवोपुण्याढ्यनामे राजातेनुंद्रष्टांतछे. एमकारेएमथमना त्रणभेदउपरविशेषव्याख्यानअमारीकरेली श्राद्धप्रतिक्रमणसूत्रतेनीटीकाथीजाणजो. ए मकारेत्रीजोभेदसंपूर्णथयो.

तथादेव, गुरु, धर्मनेविषेअमूढद्रष्टिपणुंकरवुं तेमांमिथ्यादृष्टिपुरुषोनाविद्या, मंत्र, तप, पूजा, प्रभावना, इत्यादिदीठेसतेपण जेनीद्रष्टिमोहनपामेतेअमूढद्रष्टिकहीए. तेअमूढद्रष्टिउपरअंबडनामेसन्यासीए परीक्षाकरेलीसुलसानामे श्राविकातेनीपेठेजाणवी. एमकारेचोथोभेदकह्यो.

तथाउपबृंहणाएटले प्रशंसातेपणलोकमां अत्यंतबहुगुणने करनारीछे.बहुधातेमशंसावडे सर्वलोकनोनिरंतर निर्वाहदेखाय छे जेमकेपिता,काका, भाइ,भत्रिजा,पुत्र,पौत्र, माता,पुत्री,बेन,स्त्री,पुत्रनीस्त्री, मित्र,स्वजन, सेवकइत्यादिअने शेठ,वणिक, राजा,योगी, मोटीऋद्धिवाळो, तेसर्वेपणप्रशंसा करवाथीजबहुधा वृद्धिपाम्योछेउत्साह जेमनोएवोथायछे अनेपोतपोतानेसा-

र्थएवाकाममां सम्यकप्रकारे प्रयत्नकरेछे.राजादिक पणगीतकवितादिकवडे संतोषपमाड्या सताजहजार, लाख,रुपैआआपी देछे कर्णराजा, भोजराजा,विक्रमराजा इत्यादिकनांद्रष्टांत जाणवां. देवतापण स्तुतिआदिकवडे वखाणकर्यासताजप्रसन्नथा-यछे,अनेपोतानां इष्टकार्यनेकरेछे एमलोकोत्तरकार्यमां पणएटलेपरलोकना कार्यमांपणदेव, गुरु,शिष्य, साधर्मिकइत्यादिकने विषेएमकारनोविचार जाणवोमाटेतप, स्वाध्याय,विनय,वैयावृत्य(सेवाकरवीते) तथागुरुएआज्ञा करेलादुष्कर विहारनथा वादीनेजीतवुंइत्यादि धर्मकृत्यमांउद्योग वालानोधर्मतेनाभावनी वृद्धिनेअर्थेगुरुआदिके पणजेमघटेतेमतेनी प्रशंसाकरवीतेकह्युं छेकेउपवृंहणअने उपवृंहा अनेप्रशंसनाएत्रणशब्दनो एकअर्थछे तेज्ञानादि गुणनीप्रशंसाकरवीते एशब्दोनो अर्थछेअनेते ज्ञाना-दिगुणनेवधारनारीछे माटेमोक्षनेसाधन करनारीप्रशंसाछेअनेवळीप्रशंसावडेअल्प गुणवाळोपुरुषपणसारा गुणनुंउपार्जनकरवा उद्योगीथायछेअने बीकणहोयतेपण सारासामीएसन्मान करेलोसंग्राममांशूरवीर थायछेअनेसारासुंदरगुण छतांतेगुणोनीयोग्य एवीपणप्रशंसाने ज्यारेनपामेत्यारेदुःखवडे प्राप्तथताएवातेगुणोने उपार्जनकरवानो आदरकोणकरेतेमाटे कोइशिष्यविजयक-रीनेआवेसतेतेशिष्यने विषेजेटलोज्ञानादि गुणनोलेशदेखायछे तेनप्रशंसाकरवीते पणज्ञानादिगुणने वधारनारछेमाटेतेसमकित नुंअंगपणथायछेअने जेपुरुषप्रमादथीतथा अहंकारथीकोइपुरुषना गुणनीप्रशंसानथीकरतो तोतेनागुणनथी वृद्धिपामताअने तेवोगुरुआदिकपुरुष रुद्रसूरीनीपेठेमुनिजननो अनेपोतानाआत्मानो नाशकारीथायछेतेउपर रुद्रसुरीनुआख्यान आप्रकारनुं छे.रुद्राचार्यनागच्छमां चारप्रसिद्धसाधुहता तेमांप्रथमनोसाधुब्रह्मदत्त नामेवादविवाद करवानीलब्धीवाळोहतो अनेबीजोसाधु प्रभाकरनामेचातुर्मासीतपइत्यादिकघणां तपकरनारतपस्वीहतो अनेत्रीजोसोमीलनामे शिष्यनिमित्तशास्त्र (ज्योतिशास्त्र) मां घणोहुंशिआरहतो अनेचोथोशामार्य नामेशिष्यसाधुनीक्रियाने विषेघणोहुंशियारहतो तेथीतेचारेनीलोकमां अतिशेप्रशंसाथइ

तेनोमहीमातेरुद्राचार्यथी सहनथयोनहींतोतेमनी प्रशंसातोक्यांथीजकरे ? एकदिवसपाटलीपुत्र नगरमांकोइबौद्धवादी आव्यो हतोतेनेजीतवाने संघलोकोएगुरुने बोलाव्या.पणतेगुरुनेशुकनसारा नथयामाटेतेनगया त्यारेतेनेस्थानेबंधुदत्तनामाशिष्यनेसंघ लोकोलइगयापछी तेमाहावादीबौद्धने बंधुदत्तेजीतीलीधो तेथीलोकोएतेनांघणां वखाणकरवामांड्यांअने तेगुरुपासेआव्यो त्यारेगुरुएतोतेनी कांइपणप्रशंसानकरी एमतेचारेशिष्योए पोतपोतानुंकामपडेसते पोतपोतानागुणनीउत्कृष्टता देखाडीतोपण गुरुकांइपणन बोल्यातेथीतेचारे शिष्योअतिशेखेद पाम्या,अनेपोतपोताना कृत्यमांअनादरवाळा थयात्यारेमने पणगच्छखेद पामवालाग्यो. रुद्राचार्य तोमरीनेकिल्बीषिक देवथयोनेअतिशेदरिद्री एवोपौत्रनोछोकरोमुगोने मुखरोगीएवोउत्पन्न थयोत्यारे तेनेज्ञानीपासेलइ जइनेकोइकेतेनापूर्व भवनुंवृत्तांतपूछयुं. ज्ञानिएजेवुंहतुंतेवुंकह्युं. तेपुत्रपोतानो पूर्वभवसांभळीनेअतिशेवैराग्यवाळोथइअतिशेआकरुं तपकरीसुगतिने पाम्यो.एमकारे पांचमोभेदकह्यो.

तथास्थिरपणुंसंपादनकरवुंतेपणतप, स्वाध्याय, विनय, वैयावृत्य (सेवाकरवी) नेगुरुएकग्रामप्रमाणेविहारकरवो तेने विषेमननाविपरीतपरिणामवडे अथवाप्रमादादिवडेखेदपामताने जेमघटेतेमसंसारनांदुःखदेखाडवां इत्यादिवडेपरिणामेहित कारीएवाउपदेशपूर्वक १ स्मारणा, २ वारणा, ३ नोदना, ४ प्रतिनोदनाइत्यादिवडेस्थिरकरवुंते. जेमकेमेघकुमारनेदीक्षा लीधीतेजदिवसेरात्रिएद्वारने समीपेसंथारोकरवानुंप्राप्तथयुं तेणेकरीनेजताआवताजेसाधु तेनेपगअफाळताइत्यादिकवडेतेना मननोपरीणामविपरीतथयो. तेथीतेणेमहावीरस्वामिपासेजइने दीक्षामूकीदेवासंबंधीवार्ताकरी त्यारेमहावीरस्वामिए तेनापूर्व भवनुंवृत्तांतकहीयतिधर्ममांस्थिरकर्यो. तेकह्युंछेकेधर्मनेमूकनारपुरुषने हितोपदेशकरीस्थिरकरवोतेसारणाकहीए. नेअनाचारनो निषेधकरावबोनेवारणाकहीए नेधर्ममांचूकेलानेफरीथी तेमांजोडवोतेनोदनाकहीए अनेआकरांवचनकहीने धर्ममांजोडवोते

प्रतिनोदनाकहीए धर्ममांस्थिरकरनारनेस्थाविरकहीए. व्यापारकरेलाकार्यनीविपे प्रवृत्तिकरावत्रार्थतेनेप्रवर्तकपणकहेवाय. थाक्युंछेवळजेतुंएवोयतिते जेजगाएखेदपामतोहोय तेनेतेमांस्थिरकरवाथीस्थिरीकरणकहीए. एप्रकारेछठोभेदसंपूर्णथयो ॥६॥

वळीसातमोभेदएछेकेसाधर्मिककहेतां समानधर्मवाळापुरुषोतेनुं वात्सल्यकरवुंएटलेतेमने जेजेवांच्छितहोयतेतेआपवुं तेमां साधर्मिकएटलेजेनांशास्त्रअनेजेनुं चिन्हतेसमानहोयएवाश्रावकश्राविका अनेसाधुसाधवीतेजाणवां. अनेविशेषेकरीनेतोआचार्य तथारोगादिकथीखेदपामतो तथाकोइकपरोणोआवेलोतथातपस्वीतथाबाळ, वृद्ध, शिष्यइत्यादिकनुंपुष्टआलंबननी अपेक्षाकरीनेतश्रावकादिकने पोतानीशक्तिप्रमाणेद्रव्यथी तथाभावथीतेमनेजोइतां उपकरणआपवांतेणेकरीने तेमनुंवत्सलपणुंजेमघटेतेम करवुं तेकयुंछेकेशरीर, काळ, बळ, वीर्य, तेनाउत्कर्षपणानाअभावथी साराप्रसिद्धयोगीनोपणसंयमउद्योगकरवोतेतत्काळ लाजपामेछे. तोतत्काळदीक्षालीधेलासाधुतथाबाळयोगी तथानवोधर्मअंगीकारकरनार श्रावकश्राविकातेमनोधर्मलाजपामेतेमां शुंकहेवुं ! तेमाटेतेमनेभोजन, पान, औषध, वस्त्रादितेनुंआपवाथी हितपणुंकरवुंअनेविशेषथीतो घणातपस्वीनुंतथाबाळनुंतथा वृद्धनुंतथाआचार्यनुंवत्सलपणुंकरवुं. तेथीतेधर्मनासाधनमांस्थिरथायछे. अनेजेप्रथमथीधर्ममांस्थिरहोय तेवळीदृढपणेअतिशे स्थिरथवानोउद्यमकरे अनेलोकमांपणतेनीसत्कीर्तिथाय. अनेवर्तमानजन्ममां भिन्नदेशनाभिन्नजातिनाहोय तोपणजेजिनशासननेपामेलाछेतेमनेपोताना एककुटुंबमांउत्पन्नथयाहोय एमजाणीनेतेमनुंहितकरवुं अनेपरमात्मानाउत्सवादिकनेविपे आवेला जेपुरुषोतेमनेप्रथमतोबोलाववातथावस्त्र, पान, भोजनइत्यादिवडेपोतानीसर्वशक्तिप्रमाणेतेमनोसत्कारकरवो. अनेतेमांवळीजे पुरुषोराजादिकेबांध्याहोय, रोक्याहोयतेमनेपोतानुंजीवत तथाधनतेणेकरीनेपणजेमुकावेछे, रक्षणकरेछेतेवापुरुषोनेधन्यछे. अनेजेआजीविकार्थीखेदपामतापुरुषोने आजीविकाकरीआपवी तथाप्रमादीपुरुषोने सावधानकरवाइत्यादिकाममां जेस्नेहवु-

द्धिथीसाधर्मिकनीसाथेवर्तछे तेपुरुपोनेधन्यछे. केमकेसुखीएवापोतानास्वजनादिकनोउपकारकरवो तेतोसंसारबंधननेवृद्धिकरनारुंछेअनेजिनधर्मने पामेलानेजेउपकारकरवोतेतो संसारनेनाशकरनारछे. तेमांथीसांसारिकभावनुं जवापणुंछेमाटे अने कोइप्रकारनी पोतानेवांच्छानथी माटे तेसाधर्मिकपुरुपने विपेकरेलुंवात्सल्यअमूल्यछे एममोटापुरुपेकह्युंछे. एमकारेदश गाथानोअर्थ पूरोथयो.

इहांसाधुनेसाधर्मिकनुंवत्सलपणुंकरवुं तेनेविपेश्रीवज्रस्वामिनुं आप्रकारेवृत्तांतछेके श्रीवज्रस्वामिघणावर्पनो दुकालपड्यो त्यारेसर्वमार्गउजडथयेसते पटविद्यावडेमुकाळवडेशुंदरथयेली एवीपुरीनामेनगरीनेविपे संघनेलइगयाहता, एदृष्टांतजाणवुंअने श्रावकनेतोसाधर्मिकनुवत्सलपणुंकरवुं तेमांआप्रकारनोसंबंधछेके दशपुरनगरनोराजावज्रकर्णएवेनामेहतो तेदेवगुरुसाधर्मिक विनाबीजानेनमस्कारकरतोनहतो. एवादृढनियमवाळोहतो. अनेतेवींटीमांस्थापनकरेली अरिहंतभगवाननीमूर्तितेनेप्रणामकरवानामिपथीपोतानोस्वामिएवोजे सिंहोदरनामेमाळवादेशनो राजातेनीसेवासमयमांनमस्कारकरतोहतो. तेवातकोइकचाडीआ पुरुपेसिंहोदरराजानेजणावी. तेथीतेराजाएतेवज्रकर्णराजानोनिग्रहकरवानीइच्छाकरी तेवखतकोइवेश्यानीप्रेरणाथीराणीनां मणिकुंडळनीचोरीकरवानेपेटेला कोइश्रावकनापुत्रेराणीआगळ तेवीवातकोइपुरुपकरतोहतोतेथीजाण्युं त्यारपछीतेणेसाधर्मिक नीभक्तिवडेपोतानेइच्छेलुं चोरीकर्मभूकीनेशीघ्रदोडीने वज्रकर्णराजानेतेवातकही. तेथीतेवज्रकर्णराजाअवंतिथीनाशीनेपोतानी नगरीमांगयो, नेकिल्लामांपेठो तेवखततेसिंहोदरराजाए तेनुंनगरवींटीलीधुं. तेवखतसाधर्मिकवत्सल नेवनवासनेअर्थेआवेलाने श्रीरामेआज्ञाकरेलाएवालक्ष्मणजीए तेसिंहोदरराजानेजीतीने वज्रकर्णनेतेनुंअडधुंराज्यअपाव्युंनेतेवृत्तांतने कहेनारचोरश्रावकनापुत्रनेराणीनुंमणिकुंडळअपाव्युं. एमकारेसातमोभेदसंपूर्णथयो. ॥ ७ ॥

तथाप्रभावनाकहेतां जिनशासननीअतिशे उन्नतिकरवीतेअने तेउन्नतिनाकरनार प्रावचनीकादिक आठप्रकारनापुरुषो कह्याछेतेआठेनांनाम, १. प्रावचनीक, २. धर्मकथिक, ३. वादी, ४. नैमित्तिक, ५. तपस्वी, ६. वैद्य, ७. सिद्ध, अने ८. कवि. एमांप्रावचनीक तेप्रवचन(शास्त्र)ना करनारगौतमस्वामी सुधर्मादिकजाणवा, धर्मकथिकतेगाणेकाना धरमांवारवर्षसुधीरहे-लानेनित्येदशदश पुरुषोनेप्रतिबोध करत्रानोनियमवाळाश्रीनंदीषेणअनेश्री आमराजानेप्रतिबोध करनारबप्पभट्टीसुरीआदिक पुरुषोजाणवा वादीपुरुषोतोवृद्धवादीसुरी, मल्लवादिसुरी, वादीवेताळश्रीशांतिसुरी नेवादीदेवसुरी प्रमुखपुरुषोजाणवातेमां वृद्धवादीसुरीनुं स्वरुपसिद्धसेनसुरीना प्रबंधमांप्रथमकह्युंछे. अनेमल्लवादिनोप्रबंधआकहीएछीए भृगुकच्छ (भरुच)मांबौद्धमत-नाबुद्धानंदनामेपुरुषे वितंडावादवडे जिनानंदसुरीने जीतीलीधातेसुरीलाज पामीनेवल्लभीनगरीमां आव्या त्यांपोतानीव्हेनदु-र्लभदेवीएअजीतयश, यक्षअनेमल्लए नामनात्रणपुत्रेसहीत दीक्षालीधेलीहती अनेतेत्रणपुत्रोअतिशे पंडितोथयाहता. तेमांमल्ल वादीपुत्रविशेषे करीनेपंडितहतो. त्यारपछीपांचमापूर्वथी उद्धारकरेलुंने अधिष्टायकदेवेसहीत एवुंद्वादशारनयचक्र एनामनुं पुस्तककेजेनीएक एकआरामत्येआदिने अंत्येचैत्य, गुरु, संघतेमनीपूजादिक मोटाउत्सवेसहीत लावीनेआपेनोतेते आराभणवा योग्यतथावांचवा योग्यथाय, एवुंमहाप्राभाविक पुस्तक, पुस्तकना भंडारमांहतुंतेपुस्तक कोइनेपणनदेखाडवुं एवुंदुर्लभदेवीना-मेसाध्वीनेसारीपेठे भलामणकरीनेगुरुए अन्यजगाएविहार कर्योहतो तेसमेकौतुकथी एकांतेजइमल्लवादीए तेपुस्तकउघेडीवां-चवामांडयुं. तेमांएवुं आव्युंकेविधि. नियम, भंगनेवृत्तितेनारहित पणाथीअनर्थकछेएम आचार्योएकह्युंछेअने जैनशासनथीअन्य शासनजुदुंछेतेथी वैधर्म्यपणुं(विपरीतधर्मपणुं) थायछेएवाअर्थवाळी प्रथमनीगाथामल्लवादीए वांचीएटलामां श्रुतदेवीएआवी तेनाहाथमांथी पुस्तकहरणकर्युं. तेथीतेअतिशेखेद पाम्योतेवाततेनीमाए तथासंघलोकोएजाणी त्यारेतेमणेघणो ठपकोदीधोप-

०
६७

छीमल्लवादीएते पुस्तकनीमाप्तिने अर्थेएकपर्वतउपर जइनेघणुंतपकर्युंअने तपनापारणामांकेवळ वालनुंजभक्षणकरताहता. चो मासामांपारणुंकरती वखतेसंघनालोकोए अतिशेआग्रहकरी विकृति(घी,दुध, दहींइत्यादिविगय) पराणेग्रहणकरावी. त्यारप- छीसंघलोकोए आराधनकरेलीश्रुत देवीएपरीक्षानेअर्थे एकदिवसरात्रिए अगासीमांभणतामल्लवादीने आकाशमांरहीपूछयुं– केमिष्टाः(मिष्टवस्तुशीछे ?) त्यारेमल्लवादीए कह्युंके–वल्लाः(वालए मिष्टवस्तुछे.) वळीछमहिनावीती गयापछीदेवीए आवीनेपू- छयुंकेकेन(कोनीसाथेमीठाछे ?) एमज्यारेतेदेवीबोली त्यारेमल्लवादीबोल्याके गुडघृतेन (गोळघीनीसाथे) आमकारनोउत्तरसां- भळीतेनीधारणा बुद्धिजोइतेदेविए तत्काळप्रसन्नथइनेकह्युंके तुंवरमाग्यत्यारेमल्लवादी बोल्योकेनयचक्रनुंपुस्तक आपोत्यारेतेदेवि बोलीकेएग्रंथ प्रकाशकरवाथीक्षुद्रदेवोना अतिशेउपद्रवथशेमाटे प्रथमजेतेंपूर्वनीआर्या वांचीछेतेनेअनुसरीनवुं नयचक्रकर्यएम कहीअंतर्ध्यानथयापछी तेश्रुतदेवीनाप्रभावथी १०००० श्लोकनोनयचक्रनामे नवोग्रंथकर्यो नेतेनुंविवरण(टीका) प्राचीनग्रंथ- मांकहेलीगाथावडेसर्व पडितोथीग्रहणथाय एवुंकर्युं.पछीसंघलोकोए तेपुस्तकनेहाथीना स्कंधउपरस्थापन करीमोटाउत्सवेसही- ततेमल्लवादीनोनछभी नगरमांप्रवेशकराव्यो. पछीसंघलोकेमल्लवादीनी प्रार्थनाकरीतेनीपासे आमकारनी प्रथमगाथालखावी तेनोअर्थकेनयचक्रवडे जीत्याछेसमग्रप्रतिवादी शत्रुजेणेएवालक्षणवडे जेपराक्रमीप्रसिद्धथता अनेजिनवचन रुपीआकाशत- ळमांसूर्यसरखाश्री मल्लवादीसुरीजयवंता वर्तेछेअनेअजीतयशनामा राजाए२४००० श्लोकनापरिमाणवाळुं पद्मचरित्र (रामच- रित्र)कराव्युंअने प्रमाणग्रंथमांथाकेलाने अर्थेविद्याधरनामनुं व्याकरणअनेन्यासतेवे कराव्यांअनेपक्षनामा सुरीपासेअष्टांग निमित्तसंहिताकरावीने गुरूमहाराजेमल्लवादीने पोतानासुरीपदमां स्थापनकर्या. अनेभरुचमांआवीबुद्धानंद नामेबौद्धमतना पंडितनीसाथे छमासपर्यंतवादकर्यो. अनेकोइकग्रंथमांतो लख्युंछेकेनयचक्रना अभिप्रायप्रमाणेछ दिवसवादकर्योहवेमल्ल-

वादीएजेजेपूर्वपक्षकर्या हतातेनुंधारणकरवा नसमर्थथतोबुद्धानंद वादीतोपोतानेतेनुं स्मरणनथवानेअर्थेरात्रिए खडीथीपोताना हाथेलखतोहतो. एकादिवसतेलखवानुं विस्मरणथवाथीअतिशे खेदपामेलोहृदयमांघणी, घुंचवणथवाथीहृदस्फोट एनामनोरोग थयोतेथीतेमरणपाम्यो प्रातःकाळे शासनदेवीएतेवात जणावीनेमल्लवादीनाउपर पुष्पनोवरसादकर्यो अनेराजाए 'वादी'ए प्रकारनुंबिरुदआप्युं, नेबौद्धलोकोनेपोताना देशमांथीकाढीमूक्यातेफरीथीआव्याजनथीअने बुद्धानंदतोमरीनेदुष्टव्यंतरथयोने मल्लवादीनाकरेला वेग्रथनोअधिष्टायक देवथइनेएवारह्योके कोइनेतेग्रंथवांचवाज देनहीं एप्रकारनोसंबंध प्रभावकचरित्रादिक ग्रंथनेविषेछेत्यांथी जाणजो, अनेमळधारीराजशेखरसूरीएकरेला प्रबंधनेविषेतोआप्रकारेछे केगुर्जरदेशमां खेटमहास्थाननामे नगरमांदेवादित्यनामे ब्राह्मणनीसुभगानामे पुत्रीहतीअनेतेबाळविधवा हतीतेणीएसूर्यनोमंत्र जपवाथीआकर्षण थयेलासूर्य देवेमनुष्यनुंरुपधारण करीबळात्कारेते विधवानोसंभोगकर्यो. तेसूर्यनीदिव्यशक्तिहोवाथी तेविधवानेगर्भरह्यो पिताएतेकन्याने घणोठपकोदीधोपछी जेवीवानहतीतेवीपिताने कहीसारपणीलज्जाथी तेनेवल्लभीनगरीमां मोकलीदीधी तेणीएएकपुत्रनेपुत्री बेसंघाथेउत्पन्नकर्यां. अनेतेबेनुंदिव्यरुपहतुं अनेआठवर्षनांथयां त्यारेलेखशाळामांभणवा मूक्यांत्यांछोकराए बापविनानोछे एवीमश्करीकरी त्यारेतेणेपोतानी मानीपासे आवीपितानुंनाम पूछयुंत्यारेमाताएकह्युं केहुंजाणतीनथीएवुं मातानुंवचनसांभळी अतिशेखेदपामीतेणे मरवानोआरंभकर्यो. तेवखतसूर्यदेवेसाक्षात आवीनेकह्युंकेहेपुत्र ! हुंतारोपिताछुंअने जेतारोपराभवकरे तेनेतुंकाकरोमारीश एटलेतेनोनाशथशे एवोवरआप्योपछीजेछोकरो मश्करीकरेतेनेएककाकरोमारेएटलेमरे. एप्रकारेतेणेघणां बाळकोमार्यांत्यारे तेवल्लभीनाराजाए तेनेबोलावीघणो तिरस्कारकर्योत्यारे तेणेतेराजानेमारीनेतेनुं राज्यलइपोतेराजाथइ बेठोतेशिलादित्य नामथीजगतमांप्रसिद्ध थयोनेतेजैनीहोवाथीतेणे शत्रुंजयतीर्थनोउद्धार कराव्योहवेतेराजाए पोतानीबेन भ-

रुचनाराजासंघाथेपरणावी तेनोपुत्रएमल्लहतोएक दिवसजेहारेतेदेशनोत्याग करेएवीप्रतिज्ञापूर्वकवल्लभी नगरीमांबौद्धलोकोसंघाथेजैनसाधुओने वादथयोदैवयोगथकी बौद्धलोकजीत्याअनेसर्वे जैननासाधुपरदेशमांगया, नेशिलादित्यराजापणबौद्धथयोअनेशत्रुंजय तिर्थमांऋषभदेवनी प्रतिमानेतेबुद्धनीप्रतिमाछेएमकरीतेबौद्धलोकपूजताहता अनेतेनीव्हेनेपतिनामरणपछीवैराग्यपामीनेपोताना पुत्रसहितसुस्थिननामे आचार्यपासेआवीदिक्षालीधी एकदिवसमल्लपुत्रमाताने पूछयुं–केआपणोजैनसंघकेमथोडोथयोछे? त्यारेतेणीएकह्युंके साधुसर्वेपरदेशगयाछे इत्यादिसर्वेवृतांतकह्युंने सांभळीक्रोधपामी बौद्धलोकनेजीतवानीतेणेप्रतिज्ञाकरी अनेपर्वतउपरजइ आकरूंतपकर्युं. तेवखतशासनदेवीएपूर्वे कह्युंहतुंतेमपरीक्षाकरीप्रसन्न थइतेनेनयचक्रनुंपुस्तकआप्युं,नेतेनेनीचे भूमिउपरमूकवानोनिषेध कर्योतेपुस्तकएकदिवस पृथ्वीउपरमूकतांथीरोपकरी तेदेवीएकह्युंकेहुंतारुंसांनिध्यकरीशएटलेहुं तारीसमीपेरहीशपण तनेप्रत्यक्षदर्शननहींआपुंत्यारपछीबौद्धसाथेवादकरतांछमहिनानेअंतएबौद्धाचार्यमरणपाम्योइत्यादिजाणवुं. वल्लभीनोनाशथयो एमप्रथमजाणीतेमल्लवादी सूरीपोतानापरिवार सहीतअन्यस्थाने विहारकरीगयाएमकारेमल्लवादी सूरीनोप्रबंधसंपूर्णथयो.

हवेश्रीशांतिसुरीनोप्रबंधकहेछे थारापद्रगच्छमांश्रीविजयसंघसुरीनेपाटे श्रीशांतिसुरीथयाहता. अनेअणहिलपुरपाटणमांश्रीभीमराजानीसभामां कवींद्रचक्रवर्तिएप्रकारनुंबिरुदपामेलाहता. एकदिवससिद्धथयोछे सरस्वतिमंत्रजेमनेएवाधनपालपंडितमाळवाथीपोतानोकरेलो तिलकमंजरीनामनोग्रंथतेने तेसुरीपोतानागुरुहता माटेतेनीपासेशोधवानेतारुआव्या. तेवखततेगुरुकोइदेवतानुंसाधनकरताहता. माटेबारणेबेठेलोएकनवोनानोशिष्य तेनेएककठिणश्लोकनोअर्थपूछयो तेक्षुल्लकसाधुएनोतत्काळतेनीव्याख्या, उपन्यासपूर्वकवर्णीसरसकरी. तेनेसांभळीचमत्कारपामेलो धनपाळपोतानादेशमांजइने गुरुनेमाळवामां

आग्रहपूर्वकबोलाव्या. तेगुरुनेमाळवामांजतांमार्गमांराम्नीए सरस्वतीएकश्लुंकेतमेएकहाथउंचोकरशो तेवखततमारीसंघाथेवादक-
रनारवादीतत्कालनरमपडशेअनेजीताशे. पछीतेगुरुमाळवामांआव्या. तेवखतभोजराजाधारानगरीथी पांचगाउतेगुरुनीसामा
गया. भोजराजनाकोइथीनजीतायएवा ५०० वादीपुरुषोहता. तेराजाएपणएवीप्रतिज्ञाकरीहतीके आवादीमांथीजेकोइस-
मर्थपुरुषआवेअनेएकवादीने जीतेतोएकलाखरुपियाआपवा एवीरीतेजेटलावादीजीते एटलालाखरुपियाआपवा. पछीतेवादी
लोकोनीसाथेभोजराजानीसमक्ष आशांतिसुरीजीनोवादचाल्यो छेवटजनांसुरीएहाथउंचोकर्योके तरततेवादीशांतपड्योअने
जीतायो एवीरीते ८४ वादीपुरुषोजीत्या, सारे ८४ लाखरुपियाराजाएआपवानाथया. तेजोइभोजराजाभयपाम्योके आसु-
रीतोमारा ५०० वादीपुरुषोनेनिश्चेजीतीलेशे एवुंधारीएकदिवसधनपाळनीसंघाथे राजाएविचारकर्योके हवेआपणेकेमकरवुं.
धनपाळेउपायदेखाड्योके जेतमकारेएसुरीनुंसन्मानकरीने एसुरीनेविदायकरशोतोलोकमांतमारीआबरुकांइकपणरहेशे का-
रणकेएसुरीवादकरवानेमाटेकोइजग्याए पोतानीमेळेजतानथी. आतोमेंकथाशोधवानेवास्ते आग्रहथीबोलाव्याहता. पछीतेवात
राजाएकबूलकरीअनेकह्युंके नामथीतोएशांतिसुरीकहेवायछे परंतुवादीलोकोनेतोवेताळसमानछे. तेदिवसथीआरंभीनेवादीवे-
ताळशांतिसुरीएमकारनुंनामजगतमांविख्यातथयुं माळवानाएकलाखरुपियागुजरातना पंदरहजाररुपेआनीबराबरथताहता.
एरीसावेगणतांमाळवानाचोराशीलाखरुपियाना गुजरातीरुपियाबारलाखनेसाठहजारथया तेगुरुनेआप्या. गुरूएतेद्रव्यवडे
माळवामांजबारलाखरूपैआनांचैत्य (जिनमंदिर) बंधाव्यां नेकथाशोधीनेआव्यापछी पोतेरहेताहतातेथारापद्रनगरमां ६०
हजारनुंचैत्यकराव्युं, अनेदेवकुळिकादिकपण तेमांथीजकराव्युं. एकदिवसपाटणनाशेठजिनदेवनापुत्रने सर्पदंशथयोहतोनेमां-
त्रिकलोकोएतेनेजीवाडवानी आशामूकीदीधेलीहती. नेस्मशानमांदाटवाते नानाछोकरानेदाटवामांसुवाडेलोहतो तेवखतआसु-

रीनोयोगवनवाधीतेपुत्रनेखाडामांथी वारणेकढावीअमृततत्वनुं स्मरणकरीतेमडदानाशरीरउपर हाथफेरव्योकेतुरततेजीवतो थयो. तेथीतेमनीघणीप्रसिद्धीथइ. तेमणे ३२ शिष्यविषमतर्कशास्त्रभणावी घणाहुशियारकर्याहता एकदिवसअतिशेकठिणअर्थ वाळुंतर्कशास्त्रतेनोअर्थघणीवखत पोतेकह्योतोपणते ३२ तर्कवादीपुरुषोनीधारणामांआव्योनहीं. तेथीतेसुरीवैराग्यपामीनेठा हता. तेवखतनडयल्लनामेपुरथी भणवाआवेलामुनिचंद्रसुरी पंदरादिवससुधीतेमनामेडाउपरउतर्याहता. तेमणेपुस्तकविनासांभ- ळेलोअनेनदीठेल्तोतेग्रंथपोते धारीलीधेलोहतो. पछीतेगुरूनीआज्ञाग्रहणकरी सर्वग्रंथतेमणेकंठथीसंभळाव्यो. तेजोइशांतिसुरी घणाप्रसन्नथयाअनेसन्मानपूर्वकपट्तर्कीनामेग्रंथभणाव्यो. एकदिवसधनपाळनामुखथी श्रीशांतिसुरीनोयशसांभळीनेतेसुरीनीप- रीक्षामाटेधर्मनामाएकवादीपुरूपअडकावेला वारणानाअपासरापासेआवीउभो तेवखतनेगुरूआखाशरीरे चलमटएवुंऔषधचो ळीनेवेठाहता. तेवखतउपासराने वारणेउभेलातेधर्मवादीए छिद्रमांथीदीठेलाभूत, मेतनाभ्रमथीपूछयुंकेतुंकोणछे ? त्यारे सुरीबोल्याकेदेवछुं त्यारेतेबोल्योकेदेवकोण ? सुरीबोल्याकेहुं त्यारेतेबोल्योकेहुंकोण ? तोकहश्वान श्वानकोण ? त्यारे सुरीबोल्याकेतुं तुंकोणएमपूछयुं त्यारेपूर्वनीपेठेज चक्रनीपेठेभमावेलो तेधर्मवादी चमत्कारपाम्यो पछी द्वार उघाड्यापछी तर्कवादअनेयोगध्यान इत्यादिथी तेधर्मवादीने गुरूएजीतीलीधो. एकदिवस अव्यक्तभैरव शब्दकरनारो द्रविडदेशनोवादीपुरुप तेनेसामीभींतमां उभेलाश्वानजेवाशब्दवडे पशुजेवोजाणीनेजीती लीधोकेमकेअव्यक्त वादीनोमाते वादीपशुथनाजयोग्यछे तेशांतिसुरीएउत्तराध्ययननी वृहद्(मोटी टीकाकरीछे तेमांस्त्रेलांस्त्रीनिर्वाण स्थापनस्थळवडेमुनिचंद्रना शिष्यवादीदेवसुरीए दिगंवरीकुमुदचंद्रने जीत्यो.अनेथारापद्र नगरमांतेसूरीनी व्याख्यानवखतनागीनी नामेदेवीनित्यआवी जोहेस्थानउपरबेसती हती अनेतेमनावेसवाना पाटउपरतेसुरी,वासः क्षेपकरताहता. एकदिवसतेसुरीवासःक्षेप,नाखवानुंविसरी

गया, त्यारेतेदेवीएरात्रीएआवीने सूरिनेठपकोदीधो. त्यारेसूरीनोल्याके आजतोउभारहेवाथी मारावेपगदुःखताहता. तेदुःख-थीविस्मरणथयुं त्यारेदेवीबोलीकेतमारूंआयुष्यछमासनुंछे. त्यारपछीतेसूरीएपोताना घणाविद्वान ३२ सुरीमध्ये ३ सूरीने पोतानास्थानमास्थापनकर्या. अनेपोतेरैवताचळ पर्वतउपरजइ २५ दिवसनुंअनशनकरीसंवत १०९६ नावर्षमांदेहनोत्यागकरीवैमानीकदेवताथया. एप्रकारेशांतिसूरीनोप्रबंधपुरोथयो नेश्रीवादीदेवसूरीनुं वृत्तांततोघणुंपविख्यातछे अनेनैमित्तिकतो श्रीभद्रबाहुस्वामीप्रमुखजाणवा. भद्रबाहुअनेवराहमिहिरबेसगाभाइहता. भद्रबाहुजैनीहता अनेवराहमिहिरराजानीसभामांमोटा पंडितहता. जेमनीकरेलीआजवाराहीसंहितापसिद्धछे. राजानीसभामांवराहमिहिरे एवीप्रतिज्ञाकरेलीहतीके आमाकूंकुंडाळुंकरेलीपृथ्वीमांबावनपळनुंमच्छपडशे तेवखतभद्रबाहुस्वामियेराजानेकह्युंकेएकावनपळप्रमाणनुंमच्छपडशे,अनेतेकुंडाळामांनहीं पडेपणकुंडाळाना कांठेपडशेपछीभद्रबाहुनाकह्याप्रमाणेजबनात थइतेनुंकारणएवुंहतुं केतेभद्रबाहुएएवी कल्पनाकरीके बावनपळ मच्छआटलेउचेथी पडतांभोंयनीउपर आवतांएकपळसुकाशे नेतेवखतवायुएवोथशे केतेवायुनाजोरथीते मच्छकुंडाळाबारणे पडशेएवीकल्पना करेलीमाटे वळी वराहमिहिरेराजाना पुत्रनुंसोवर्षनुंआयुष्य निर्णयकर्युंहतुंते बिलाडीथकीतेपुत्रनुं मरणथशे एवोनिर्णयकर्योहतो. त्यारेभद्रबाहुएएम कह्युंकेतेबिलाडीना मुखथीएपुत्रनुंसातादिवसमां मरणथशेनेप्रमाणे तेबातथइ (राजाने घेरपुत्रथयोत्यारे नगरनासर्वेलोक भेटलइनेगयाअने त्यागीपुरुषोआशीर्वाद देवागयातेवखतकोइ श्रावकेभद्रबाहुस्वामीनेकह्युं केआपणेजवुंघटे त्यारेतेबोल्याकेएपुत्रनुं मरणसातदिवसमांबिलाडीजेवा मुखवाळीथीथशेत्यार पछीतेराजाना चितनीसमाधि करवावास्तेजइ उपदेशकरवोएसाधुने युक्तछेपरंतुपुत्रजन्म सांभळीनेवधामणीना उत्सवमांजवुंयुक्तनथी. तेवातराजाएसांभळी सारेनगरमांथीतमाम बिलाडीओझालीनें काढीमूकावीपछीतेपुत्र सातमेदिवससुतेलो हतोअनेतेनाउपरबिलाडी जेनांमोढानी

यारणुंअडकावानी लोढानीभूंगळपडवाथी तेनुंमरणथयुंएवी कथाअन्यग्रंथोमांछे.)

अनेतपस्वीतो छहजारवर्षसूधीविष्णुकुमारेछठनुंतपकर्युंहतुं (वेदिवसउपवासकरी भोजनकरवुंतेछठनुं तपकहेवाय) शुद्ध भिक्षानमळवाथीछ मासपर्यंततपकरनार ढंढनकुमारअने साठहजारवर्षसूधी आमेलनुंतपकरनार सुंदरीअनेएकवर्षसूधीकायोत्सर्ग(कौशग) करनारबाहुवळी अनेविषमअभिग्रहना ग्रहणकरनारक्षपकऋषि (कृष्णऋषि) अनेसोळवर्षआमेलकरनारश्रीजगतचंद्रसूरीइत्यादि द्रष्टांतजाणवां.

हवेविद्यावंतप्रभावकतो श्रीआर्यखपुटाचार्य अनेपरकायमांप्रवेशकरवानीविद्यावाळा श्रीजीवदेवसूरी अनेकलिकाळसर्वज्ञकहेवाता श्रीहेमचंद्रसूरीआदिकजाणवा. तेमांआर्यखपुटाचार्यनुं आप्रकारनुंवृत्तांतछे. भरुचमांबौद्धभक्तबळमित्रनामेराजा हतो. अनेत्यांजैनलोकनीअवज्ञाकरनारमदवडे उद्धतएवाबौद्धलोकोहता. तेषखतविद्यासिद्धएवो श्रीआर्यखपुटाचार्यनोशिष्य अनेबेननोपुत्रभुवननामेसूरीए बौद्धलोकोनेवादमांजीत्या. तेनोमहीमासांभळीकर्णरोगथी पीडायतेमपीडातोबौद्धमतनोवृद्धकराचार्यगुडशस्त्रपुरथीत्यांआव्यो, तेनेपणतेणेजीतीलीधो. अतिशेलाजपामीने तेअनशनकरीमरणपाम्यो. तेगुडशस्त्रपुरमांजक्षथयो. अनेतेणेजैनसंघनेव्याधि, धनहरणइत्यादिवडेउपद्रकर्यो. त्यारपछीसंघलोकोए आर्यखपुटाचार्यनेत्यांबोलाव्या. तेसूरीए तेयक्षदेवनाबेकानउपरखासडांबंधावी तेनीछातीउपरनेपगअडाडी लूगडानीसोडताणीसूता. तेवातजाणीत्यांआवेलोराजा जेजेजगाएथीतेलूगडुंखेंचेछे तेतेजगाएतेसुरीनाअपद्वारनुं तेनेदर्शनथायछे तेथीतेअतिशेक्रोधिष्टथयो नेतेनाशरीरउपरसेवकोपासे प्रहारकराव्या. तेतेप्रहारतेराजानीस्त्रीओउपरपडवाथीघणो शोरबकोरथयो. पछीभयपामेलाराजाए तेसूरीनेखमाव्याअनेयक्षपणप्रत्यक्षआवीतेसूरीनापगदाबवाबेठो, अनेबोल्योकेहुंतोतमारोसेवकछुं अनेतेयक्षनामंदिरथी गुरुचारणेनीकळयात्यारेयक्षा-

दिकअनेपथ्थरनीवेकुंडीओ तेसूरीनीसंगाथेचाली. राजानीविज्ञप्तिथीयक्षादिकनेछोडीमूक्या अनेगुरुपोतानास्थानमांआव्या अनेकुंडीओपणसंघाथेआवी अनेतेवेकुंडीओनेख्यातिकरवावास्ते पोळनेदरवाजेराखी ने राजादिकसर्वेश्रावकथया अनेएकछत्रनुंजिनमतनुंसाम्राज्य (चक्रवर्तिराज्य) थयुं एकदिवसभरुचथीएक नानोसाधुगुप्तस्थापनकरेलापुस्तकनुं पत्रवांचवाथी आकृष्टिविद्यानेपाम्योहतो. तेसाधुतेविद्यावळथी धोळावस्त्रेढांकेलांपात्रश्रावकोनेघेरमोकली पोतानीइच्छाप्रमाणेमिष्टान्नभरेलां तेपात्रआकाशमार्गेलावीनेजमतोहतो. तेनेपोतानागच्छनासाधुए तथासंघलोकोएतिरस्कारकर्यो त्यारेतेबौद्धनासाधुमांजइमल्यो त्यारेतेबौद्धसाधुएतेनोमहीमाअतिशेवधार्यो तेवृत्तांतसंघलोकोएमोकलेला साधुनामुखथीजाणी श्रीआर्यखपुटाचार्यतेशहेरमां छानागयाअनेआकाशमांपोतानीविद्याथी एकमोटीशीलाप्रकटकरीने भोजनभरेलांतेपात्रोनेप्रतिदिनभागवामांड्यां तेथीतेसाधुएजाण्युंकेनिश्चेमारागुरु आशहेरमांआव्याहशे. नहींतोआवुंपराक्रमबीजामां नहोयपछीतोतपासकरतां गुरुआव्याजाणीने तेक्षुल्लकतेशहेरमांथीनाशीगयो. संघेसहीततेगुरुबौद्धनास्थानेआव्या. तेमनोशिलामयबुद्धदेव, सन्मुखआवीगुरुनाचरणमांवळगीस्तुतिकरवालाग्यो. तेथीत्यांजिनमतनीघणीप्रशंसाथइ. त्यारपछीपाटलीपुत्रनगरमां दाहडनामेराजाब्राह्मणनो भक्तसर्वदर्शननालोकोनेबळात्कारथी ब्राह्मणोनेनमस्कारकरावतोहतो. जैनलोकोनेपणद्रढपणेतेमजकर्युं. त्यारेतेजैनलोकोए विचारकर्यो केअशुभकार्यमांकाळक्षेपकरवानुं शास्त्रमांकह्युंछेमाटेतेमणे राजापासेथीसातदिवसमागीलीधाके सातदिवसपछीतमेकहेशोतेम करीशुं तेवखततेआर्यखपुटाचार्यनाशिष्य श्रीमहेन्द्रउपाध्यायजीसमीपगाममांआवेलाछे एवुंजाणीतेमनेबोलावीविज्ञप्तिकरी. त्यारेएकलालनेएकधोळीवेसोटीओग्रहणकरी सर्वयतिएसहीतराजानीसभामांतेगया. राजानीपासेबेठेला ब्राह्मणप्रत्येबोल्या, केकियेपासेबेठेलाब्राह्मणने अमारेनमस्कारकरवो ? त्यारेराजाएकह्युंके आसर्वेब्राह्मणतमारेवंदनिकछे. त्यारपछीतेसाधुए

चालसोटीफेरवीकेतुरतब्राह्मणनां मस्तक नीचेपृथ्वीउपरपड्यां. एवुंदिव्यशक्तिथीदेखाड्युं. तेथीमोटोहाहाकारशब्दविस्तार पाम्योअनेराजाअतिशेखेदवाळोथयो. नेउठीआवीनेतेमुनिनाचरणमांपड्यो. त्यारेराजाएप्रार्थनाकरीकशुंके हेयोगिपुरुष ! आ ब्राह्मणोनेजीवाडो. त्यारेतेउपाध्यायजीबोल्याके जोएवधाब्राह्मणजैनीसाधुथायतोहुंजीवाडुं. राजा, प्रधानविगेरेसर्वेलोकोए एवातकबूलकरी. त्यारपछीते. उपाध्यायजीएघोळीसोटीफेरवी तेथीसर्वेमाथांपोतपोतानास्थाने पूर्वनीपेठेहतांतेमथयां. तार पछीतेसर्वेब्राह्मणोएजैनदिक्षालीधी नेराजादिकसर्वेजैनधर्मीथया. तेवातसांभळीआर्यखपुटाचार्ये पोतानास्थाने श्रीमहेन्द्रसुरीनुं स्थापनकरीस्वर्गमांपधार्या एमकारेआर्यखपुटाचार्यनो प्रबंधकह्यो. हवेश्रीजीवदेवसुरीनोप्रबंधकहीएछीए. वायटनामेमोटा स्थानगांशेठधर्मदेवनोमहीधरनामेमोटोपुत्रहतो तेदेशांतरमांभ्रमणकरतोहतो. तेनेदिगंबरलोकोएप्रतिबोधकरी दिक्षाआपीआ चार्यपदगांस्थापनकरेलोहतो. दिगंबरलोकोएतेसुरीने परकायप्रवेशादिकविद्याओपणआपीहती. तेशेठनोबीजोपुत्रमहीपाळ नामेहतो तेनेपोतानाभाइनावियोगथी वैराग्यपामीश्वेतांबराचार्यपासे दिक्षालीधेलीहती. एवेआचार्यनोमेळापथयो त्यारेतो आचार्यनथानेनीमाताएअशुद्धआहारादिक दिगंबरनादेखाडीयुक्तिवडे प्रतिबोधपमाड्योएवोनेदिगंबराचार्य श्वेतांबरीथयो. अनेतेनेसुरीपदवीमळ्या पछीतेजीवदेवसुरीएनानामथी जगतमांप्रसिद्धथया. पांचसेपातिनापरिवारेसहीतविचरताहता. तेवखत एकयोगीव्याख्याननवखतआवीनेठो. तेयोगीमांएवोगुणहतोके पोतानीजीव्हानेपलांठीनीपेठेवाळी हवावाथीव्याख्यानवांच नारनीजीव्हास्थंभीजाय. अनेकोइसाध्वीनामस्तकनुंचुर्णमंत्रीने तेणपासेकरीरासेलुंतेजेना मस्तकउपरनांखेतेनेतेवशथायएवो तेदुष्टयोगीहतो. तेवीविम्रवाळानेतत्काळजाणीलइ जीवदेवसुरीएतेनाआसनमांएवी रीतेस्थंभनकर्योकेतेनाथीनहलाय, नचो- लाय, नकांइथाय. पछीतेनेएवोचमत्कारदेखाडीपोतानो शिष्यकरीलीधो. तेजगाममांमलएवेनामेएकशेठहतो. तेणेसूर्यग्रहणनुं

पर्वआव्युंत्यारेधर्मनेअर्थे खरचवानालाखरुपियानोसंकल्पकर्यो ब्राह्मणलोकोनेपूछयुं त्यारेतेओएकह्युंकेयज्ञकरीवापरो. ते वखततेणेयज्ञकर्यो एकझाडतळेयज्ञकुंडनीधुमाडीलागवाथी एकमोटोसर्पपडयो तेनेजइब्राह्मणलोकोएजोइलाकडीवडेयज्ञकुंडमां नांख्यो. तेजोइलोकोएहाहाकारशब्दकर्यो. त्यारेतेब्राह्मणलोकबोल्याके आयज्ञमांमर्णपामेतेस्वर्गेजायछे शेठेतेवातसांभळीपण पोतानाअंतरमांसमाधाननथयुंतेथीतेपापनुं प्रायश्चितब्राह्मणपासेमाग्युंत्यारे ब्राह्मणोएकह्युंकेएसर्पनाप्रमाणथी वमणासुवर्णनो एकमोटोसर्पकरीब्राह्मणनेआपो तेथीएपापनीशांतिथशे. पछीश्रद्धावानशेठे तेप्रकारनोमोटोसोनानोसर्पकराव्यो. तेसर्पनुंआमं त्रणकरीपूजाकरी. तेसर्पकोनेआपवोतेनिर्णयमांब्राह्मणोमांपरस्परबोलाबोलीथइ. त्यारेतेमणेनिर्णयकर्योके जेटलाअग्रेसरब्रा-ह्मणछेतेमनेएसर्पना ककडेककडाकरीवहेंचीआपो. एवोनिर्णयकरी तेसर्पनेकापनाकाजेलुहारने बोलाववानोगडबडाटकरेछे ते वखततेशेठबुद्धिवानहतो माटेतेनाअंतरमांविचारथयोके आतोउलटुंबमणुंमनेपापलागशे एकसर्पनेमारवानापापनुंप्रायश्चितक-रतांवेसर्पमार्यानुंपापउलटुंमनेलागशे एमधारीयज्ञनोत्यागकरी अतिशेखेदपामीबेटोहतो तेवखतजैनानाकोइबेसाधुभिक्षाकरवा आवेलातेनेजोइनेतेणेतेवातकहीधर्मपूछयो. त्यारेसाधुओएकह्युंकेतमेजीवदेवसुरीपासेआवजो. तेतमनेधर्मदेखाडशे. पछीतेसाधु-नाकहेवाथीतेशेठजीवदेवसुरीनीपासेगयो. तेमणेप्रतिबोधकरीतेनेश्रावककर्यो. पछीतेबोल्योके संकल्पकरेलुंअडधुंलाखद्रव्यतो प्रथमब्राह्मणादिकमांखरचायुंछे नेअडधुंलाखद्रव्यतमेग्रहणकरो त्यारेगुरुएतेद्रव्यग्रहणकरावी जैनमंदिरादिककराव्यां. तेद्वे-षथीब्राह्मणलोकोएएकमरवाने तैयारथयेलीगायजिनचैत्यनागभारामांलाव्या. अनेतेगायमरीगइ तेवातगुरुएजाणी. त्यारपछी गुरुएपोतानामठनीअंदरजइने आसनउपरबेसीने पोतानाशरीरनी रक्षानेअर्थेकेटलाकसाधुओनेपासेबेसाडीनेकुंभकवायुवडे ध्यानकर्यु, नेपोतानीविद्यानाबळथीदेहनोत्यागकरी तेमरेलीगायनादेहमांप्रवेशकरीने तेगायनेब्राह्मणलोकना शिवालयमांप्र-

वेशकराव्यो पछीतेगायनादेहमांथीनीकळीपोतानादेहमां आव्या. तेवातब्राह्मणोएजाणीतेसुरीनापगमांनमस्कारकरीघणीप्रार्थनाकरी. त्यारेतेमुरीबोल्याके मारागछमांजेनवोआचार्यथाय तेनेसोनानुंजनोइपहेरावीब्राह्मणना देवमंदिरमांलेइजइने ब्राह्मणोएवेदमंत्रथीउत्सवसहीतअभिषेककरवो इत्यादिकजेजेकह्युंतेनोस्वीकारब्राह्मणोएकर्यो त्यारेपूर्वनीपेठेजपरकायप्रवेश विद्याना बळथीतेगायनेतोशिवालयथीबारणेकाढी. आयुपनोअंतआव्यो त्यारेपोतानाकोइमित्रनेगुप्तरीते कह्युंकेमारुंकपाळलइने एक योगीछेतेसिद्धविद्यावाळोथइ जिनमतनेघणोउपद्रवकरशे. माटेमारातेनिर्जीवकपाळने भागीचूरोकरवो एमकहीतेमुरीस्वर्गवासीथया. सारेतेमित्रसुरीनाकह्याप्रमाणेतेकपाळनेकर्युं. त्यारपछीतेयोगीकपटथी अतिशेशोकदेखाडतोत्यांआव्यो नेभागीनेचूरो करेलाकपाळनेदेखीहाथघसीबोल्योके विक्रमराजानाकपाळनुंएकखंडमारीपासेछे नेआयोगीनुंएककपाळखंडमनेप्राप्तथयु होत तोमारीविद्यावरोवरसिद्धथात, परंतुतेमनेमळ्युंनहीं. पछीतेयोगीआकाशमार्गेजइ मलियाचळमांथीबावनाचंदननां तथाअगुरुनां काष्ठलावीतेगुरुनाशरीरनोदाहकर्यो. एप्रकारेजीवदेवसूरीनोप्रबंधपुरोथयो. अनेश्रीहेमचंदसूरीनुंकंटेश्वरीदेवीवशकरवाथी अतिशेविद्यावानपणुंथयेलुजगतमांप्रसिद्धछे. अनेपामीछेप्रतिष्ठाजेमणेएवाप्रसिद्धपुरुषो तेनोविद्या, मंत्र, बुद्धि, योगनेआगमइत्यादिभेदथीअनेकप्रकारनाछे तेपांस्त्रीदेवताजेनीअधिष्ठायकछे अथवाजेसाधनवडेसिद्धथायछेतेविद्याकहीए नेजेनोपुरुषदेवताअधिष्ठायकछेएवोसाधनरहीतहोयतेमंत्रकहीए. आजगाएविद्यासिद्धअनेमंत्रसिद्ध एवेमांथोडोभेदछेमाटेतेवेनोसंग्रह विद्यावाननेविषे करेलोछेएमजाणवुं तेवातदर्शनसप्ततीकाग्रंथमांकहीछे. तेनोअर्थकेबहुविद्यामंत्रवाळो सिद्धकहीएअनेबीजो उचितअवसरने जाणनारविद्यावान्कह्योछे तेमांमंत्रसिद्धतोतेछेकेजेमांस्थंभन, आकर्षणइत्यादिकहोयछे तेजेमकोइनगरनेविषे कांडवणारूपवाळीमाळीहती तेनेबळात्कारथीग्रहणकरीराजा पोतानाअंतःपुरमांलइगयोत्यारेसघळोकोए नेराजानेघणुंकह्युंतोपण नेराजाने अं-

तः पुरमांथी छोडीनहीं. त्यारेकोइमंत्रसिद्धपुरुषेराजाना आंगणामाआवीतेनाप्रासादना थंभमंत्रीआकाशमांलीधा. खडखडक-रतानेप्रासादनास्थंभकंपतादेखी भयपामेलाराजाएतेसाध्वीनेछोडीदीधी अनेबुद्धिसिद्धतोअभय कुमारप्रमुखपुरुषोजाणवा. अनेयोगसिद्धतोतेपुरुपजाणववा केजेनीपासेसुवर्णसिद्धिआदिकने उत्पन्नकरनारचूर्णहोयतथा दाटेलाद्रव्यभंडारनेदेखाडनार तथाअदृश्यकरनारइत्यादिअंजनहोय तथापगउपरलेपादिकरवाथी आकाशमांगतिकरेतथासौभाग्यदौर्भाग्यादिकनुसाधकजेनी पासेहोयतेयोगसिद्धपुरुषकहेवाय. जेमगर्धभीलराजानेउच्छेदकरनार एवाअनेईंटवाडानेसुवर्णमयकरनार श्रीकालिकाचार्यजा-णवातथापगमांलेपकरीनित्येशत्रुंजय, रैवत, अष्टापदअनेसंमतशिखरआदिपर्वतनी तीर्थयात्राकरनार अनेनागार्जुनयोगीनेप्रति बोधकरनारअने (गाहाजुअलेनाजेणं एस्तवनमां वेगाथानीअंदरकहेली सुवर्णसिद्धिनेगोपवीराखनार) श्रीपादलिप्तसुरीतथा वज्रस्वामीनोमांमोआर्यसमीतसुरी तेआदिकजाणवा. तेआर्यसमीतसुरीए कन्हा नवेन्नाएवेनदीओनीवच्चेरहेलाब्रह्मद्वीपनातापस लोकोपणलेपनकरवानीशक्तिवडेजळउपरजताआवताहता तेजोया. अतिशेविस्मयपामेलालोकोएगुरुनाकहेवाथीश्रावकलोकोए निमंत्रणकरीजमाडीबळात्कारेतेमनापगधोवाइत्यादिकपटभक्तिदेखाडीतेथी तेनापगउपरनुंलेपनजतुंरहेवाथी पाछाजतीवखतेते नदीमांबुडवालाग्या तेजोइश्रावकोएताळीओपाडीनेउपहास्यकर्यो. तेथीघणीलज्जापामीनेउभारह्या तेथीतेश्रावकलोकोएतेवात गुरुनेकहीत्यारेगुरुएआवीनेतेनदीओमां योगचुर्णनांख्युंतेथी तेवेनदीओनांतटपरस्परमळीगयांतेथी श्रावकधर्मनीघणीप्रभाव-नाथइअनेतेतापसलोकोने गुरुएप्रतिबोधपमाडीजैनधर्मीकर्या ॥ ७ ॥

कविपणवेप्रकारनाछे तेमांपहेलातोजिनशासननारहस्यनुंजाणपणुं तेणेकरीनेसद्भूतछे अर्थजेनाएवाशास्त्रनी रचनाकर-नारा तेकह्युंछेकेजिनशासननेविषे थइगयेलाएवाजे अर्थतेनुंजेशास्त्रतेने गुथनारामुकाविकहीए तेजेवाकेतत्वार्थशास्त्र तथाप्रशम

रीतइत्यादिकने करनाराश्रीउमास्वाति वाचक, तथासमरादित्यचरित्र, अनेकांतजयपताका, अनेकांतमतप्रवेश, षोडशक.अष्टक,विंशतिका,पंचाशक,नेपंचवस्तुकआदिअढीहजार प्रकरणग्रंथनाकरनार श्रीहरिभद्रसुरी २, तथाभवभावना, पुष्पमाळातथाएनीटीकातथा विशेषावश्यकतथा अनुयोगद्वारवृत्तितथा श्रीआवश्यकवृत्तिटिप्पणक इत्यादिअनेकग्रंथना करनारमळधारीश्रीहेमचन्द्रसुरी ३. तथाघणासिद्धान्तनी टीकानाकरनारश्री मळयगिरिसुरिनथा प्रमाणमिमांसा, त्रिषष्ठीशलाकापुरुषचरित्रनेव्याकरणादि त्रणकरोडश्लोकनुं प्रमाणजेमांछेएवाने सर्वग्रंथोनेत्रिस्तारना श्रीकुमारपाळराजाने प्रतिबोधकरताश्रीहेमाचार्यइत्यादिपुरुषो जाणवा अनेवीजातो अतिशेकवित्रपणानी कळामांकुशळएवा श्रीसिद्धसेनसुरीतथा भक्तामरस्तवनकरनाकर्ताश्रीमानतुंगसुरी तथाश्रीबप्पभट्टसुरी तथाठेकाणेठेकाणे कविपणानीकळावडे त्रिसमयपमाडेलो अनेत्यागकराव्याछे मृगया तथायज्ञइत्यादिकुकर्म जेणेएवोश्रीभोजराजानो धनपाळनामेपंडित इत्यादिपुरुषोजाणवा. ॥ ८ ॥

अनेश्रीनिशीथादिक सूत्रनेविषेतोआप्रकारना प्रभावकपुरुषोकह्या छेः–१. अतिशेऋद्धिवाळा, २. धर्मनाकहेनारा, ३. वादी,४. आचार्य, ५ क्षपक, ६. नैमित्तिक, ७. विद्यावाळा, ८ राजसमूहेमानेला एवापुरुषोआतीर्थनी प्रभावनाकरेछेतेमां अतिशेऋद्धिवाळातो बीजाथकीमोटाउत्कर्षनेपामेलीछेऋद्धिओजेमनीएटलेजंघाचारण.विद्याचारण, आशीविष,जल्लौषधि,अवधि,मनःपर्याय,इत्यादिकछे लब्धिओजेमनेएवा पुरुषोजाणवाअनेधर्मकथी तोव्याख्याननी लब्धिवाळाअने वादीकहेतांपरवादीनेजीतनारा नेआचार्यकहेतांबारसें छत्रगुणवडेशोभता नेक्षपककहेतांआकरुतप करताअनेनैमित्तिक कहेतांत्रिकाळज्ञानवाळानेविद्यावानकहेतां सिद्धथयाछेविद्यामंत्र जेमनेएवा नेराजगण सम्मतकहेतांराजा प्रमुखलोकोनेमानवा योग्यएवापुरुषो श्रीजिनशासननोउद्योत करेछे.इसकाळादिकना विषमपणाथीपूर्वोक्त सिद्धिनोअभावसतेनो जीनमतनीपुष्टीनुंकरनारएवुंसर्वअ-

नुष्ठान,प्रभावनापणे जाणवुंतकह्युंछेके पूर्वोक्तसंपत्तिनोअभावसते यात्रा,पूजा,इत्यादिकजेकोइलोकने रमणीयलागेतेतथाशुद्ध भावबडेजीनसंबंधी तथासाधुसंबंधीजेकांइ अनुष्ठानकरवुंतेसर्वे प्रभावनाजकहेवायछे तेनीव्याख्याआप्रकारनीछे केपूर्वोक्तसंपत्तिनोविरहसतेएटले सर्वजगाएएलब्धीओ होतीनथीविशेषेकरीने तोआकाळनेविषे शुं करवायोग्यछेतेकहेछे. के तीर्थनेविषे यात्राकरवी,उत्सवेसहीत संघसाथेगमनकरवुं, युगप्रधानादिकनुंवंदन करवानेअर्थेमोटी ऋद्धिएसन्मुखजवु, पुष्पादिकवडेपूजा करवीअथवागुरुने वंदनक(वांदणां) देवांइत्यादि आदिशब्दथीजीवनेअभयदानदेवुं,सत्रागार (सदाव्रतमंडाववुं), तथा अमारी पडहोवगाडाववोइत्यादि रुपजाणवुं देवगुरुसंबंधीसर्वएवुं पणअनुष्ठानत्रिकरण शुद्धिवडेकरेलुंहोयतेलोकनामनने प्रीतिनुंउत्पन्न करनारथायछेते प्रभावनाकहीए एमकारेदर्शनसप्ततिकानीटीकामांकह्युंछे. अनेश्रावकतोप्रभावकएवाछे के तीर्थयात्राकरेजीन प्रासादकरावे, प्रतिमानुंस्थापन करावे,दानशाळामंडावे, अमारीपडहोवगाडावे तथाश्रीगुरुनाप्रवेशनो मोटोउच्छवकरेतथा उत्सवसहीत ब्रह्मव्रतनुंधारणकरे तथासमकीतादिकने पामवानेअर्थेसाधर्मिकपुरुषोनु वात्सल्यप्रमुख अनेक प्रकारनांपुण्यकरे तेजीनशासननी उन्नतिनाकरनार प्रभावकपुरुषोछेएम जाणवुं.आजगाएश्री नेमीश्वरतिर्थंकरथयापछी आठहजारवर्षगयांत्यारेश्रीशत्रुंजयतथा रैवतकतेनीयात्राने अर्थेअभिग्रहसहीत चालेलोअनेमध्येदेवे करेलानानाप्रकारना उपसर्गनेदेपण क्षोभनपामतोअनेरैवतपर्वतने विषेस्नात्रजळवडे पूर्वनुंलेप्यमयबिंबनुं गळनथवाथीखेद पामतोअनेसाडत्रणपणी (त्रेमासोपवास) वडेआराधनकरेलीअंबादेवीनो थयोछेआदेशजेने एवोअनेश्रीब्रह्मेंद्रे करेलीवज्रमयश्री नेमिनाथनीप्रतिमानो स्थापकएवोश्री रत्ननामे श्रावकजाणवो. तथाछत्रीसहजार नवांजीनप्रासादनो करनारअनेनवाणुं हजारजीर्णचैत्यनो उद्धारकरनारने सवाकरोडजीनबिंबनोकरावनारएवो संप्रतिराजाजाणवो तथाअराढदेशमां अमारीनेप्रवर्तावनारने १५०० नवांजिनप्रासादनो करावनारने

१६००० जीर्णचैत्यनोउद्धार करावनारने७२ लाखद्रव्यआपीने साधर्मिकपुरुषोनो करमुकावनारश्रीकुमारपाळ राजाजाणवो अने१३०४ नवांजीनचैत्यनो करावनारअने २३०० जीर्णचैत्यनोउद्धार करावनारने७०० सत्रागार(दानशाळा)नो प्रवर्तावनारइत्यादिअगणित पुण्यनोकरनारएवो वस्तुपाळतथातेजपाळ तेजाणवातथाश्रीशत्रुंजा तिर्थनेविषे ५६ जेमांगुन्छछेएवीसोनानीइंद्रमाळाने पहेरनारअने ७२००० टंकद्रव्यनोखर्चकरी श्रीधर्मघोषसुरीनो नगरप्रवेशनोमहोत्सवकरनार साधुपेथडनामे जाणवोने ११२ दानशाळानोप्रवर्तावनार साधुजगडुइत्यादिकनां दृष्टांतस्पष्टपणेजाणवां.

एमकारेतपागच्छना श्रीसोमसुंदरसुरीने श्रीमुनिसुंदरसुरी तेनापाटउपरप्रतिष्ठा पामेलाश्रीरत्नशेखर सुरीएरचेलाश्री आचारप्रदीपनामा ग्रंथनेविषे दर्शनाचारनेप्रकाशकरनार एवोआवीजोप्रकाश तेनुंशास्त्रीरामचंद्र दीनानाथेकरेलुंगुजराती भाषांतरपूरुंथयुं. ॥ २ ॥

हवेअनुक्रमेप्राप्त थयेलोत्रीजो चारित्राचारतेनुं व्याख्यानकरायछे.

तेमांचारित्रएटलेसर्व विरतीरुपसाधुनुं आचणतेचारित्रकहीए तेकह्युंछेकेसर्वप्रकारेजेसाधुनुं विरतीरुपएवं आचरणतेचारित्र कह्युंछे.अनेयतिधर्मना अनुरागीएवागृहस्थ लोकोनेतोतेचारित्र देशमात्रछेअनेचारित्रतो आजन्मअनेअन्यजन्मन वि[illegible] उत्कृष्टफळनेआपनारछे तेकह्युंछेकेआप्रकारना गुणसर्वविरतीरुप चारित्रनेविषेरहेलाछे, केजेमांकोइक्रियानेविषेप्रयासकरवानुं दुःखनथीअनेस्त्री, पुत्र,स्वामीतेनांकठोर वचननुंदुःखनथीजेमां दुष्टस्त्री,पुत्र,स्वामीतेमना दुर्वाक्यनुंदुःखनथी तथाराजादिकने पणप्रणामकरवो पडतोनथीतथाअन्न, वस्त्र,धन,स्थान तेनी चिंतानथी,अनेज्ञाननी प्राप्तिथायछेअनेलोकमां पूजायछेनेप्रशमसुखमांप्रीतिरहेछे. मरणथयापछी मोक्षादिकनीप्राप्तिथायछे एवागुणश्रमणपणाने विषेरहेलाछेमाटेहेसुमतिपुरुषो!आलोकनेविषे तेसाधुपणुंप्राप्तथाय तेमांप्रयत्नकरो.चारित्र, निश्रेमोक्षनुंअसाधारण कारणछेअनेअवद्यएवुं बीजछेतेशास्त्रमां कह्युंछेकेदर्शन, अनेज्ञानतेवेजुदांजुदां होयतोसंपूर्णफळ आपीशकतांनथीअने चारित्रयुक्तहोयतो तेवेसंपूर्णफळनेआपेछे तेमाटेचारित्रविशेष छेतेचारित्रनुंआराधन करवामांजेतत्परछेएवा महर्षिपुरुषोनेअनंतभवमां उपार्जनकरेलांतीव्रनेआतिशय तीव्रएवांसर्वकर्मनोक्षय करवादिकमोटुंफळ थायछेतेकेटलुंकहीए ? जेहेतुमाटेतेवामहर्षि पुरुषोनुंवहुमानमात्र करवुंतेनुंपणअतिशे प्रमाणरहीतफळथाय छे.तेउपरसिद्धवैद्यनो जीवजे वानररुपे थयोछेतेनीपेठेप्रमाण रहीतफळथायछे तेनुंकथानकआ प्रकारनुंछेके.

आलोकमांपुरुपार्थनुं परमार्थसाधनकरवाने समर्थएवास्वजननी पंक्तिवाळीकांतिमती नामेनगरीहती.तेमांप्रशस्तमनुष्यो नेपणघणानिपुणपणावडे मानवायोग्य निर्दोषविद्यासमृद्धीवडे प्रसिद्धसिद्धएवानामनो महावैद्यहतोतेवळी अनंताभवान्तरवडे घणाकाळथीरचेला परिचयनावशवडे जाणेथयेलोमूर्तिमान् मोहहोयनेशुंएमएना अंतरमांमोटोलोभनिवास करीरहेतोहतो.जेम

नर्कावासनेविषे निरंतरमहाघोर अंधकारनोसमूह होयछे,तथाजेम नारकीनेविषेअतिशे दुःखहोयछेतेमतेवा जीवोनेअतिशेलोभ होगछेअनेतेलोभथी तेउंहृदयकृणायलुंहतुं अनेसघलुंहापण पणनाशपामेलुंहतुं जेमअनीतिथीधननोनाश थायछेअनेधुमाडाथी चित्रोनोनाशथायछे अनेतिमिररोगथीनेत्रनो नाशथायछेअनेकपटथी जेममित्रनोनाशथायछे तेमतेनुंनिपुणपणुं गयेलुंहतुं.पछी तेलोभथीपराभव पामेलोनेधर्मवेश करेलाभूतेपरागन करेलोहोयनेशुंएम स्वजननेपणगणतो नोतोअनेआपोतानो मित्रछे,आ परीजनछेएमपण नहोतोगणतोअने गरीबलोकअनेदरिद्र लोकअनेदुःखीतलोक तेमनासामुंतोजोतोज नहोतोअनेक्यारे पणध- र्मनोउपयोगनहोतो करतोपोतानोनेपरनो विभागविचारतोनहोतो अनेपुण्यअनेपापतेनुं परिणामेशुंफळथशे एमतर्कपणकरतो नहोतोअनेनीतिनां शास्त्रनेसंभारतो नहोतोनेधर्मशास्त्रने हाथमांझालतोनहोतो. अनेस्वप्नमांपण संतोषकरवामां चित्तनेआववा देतोजनहोतोने लोकनोअपवादतथा अपयशतेनेगणतोज नहोतोशुंवधारेकहीए ? केरींगणीप्रमुखनेऔषध विशेषमांअनेगळोप्र- मुखनेवल्ली(लताओ) विशेषपांगणतोहतो अनेहरडे,गरमाळो, इंद्रवायणां,गोखरु,धुंवाडीआ,धंतुरा,धमासो तगर,एरंडा,आकडा, थोर, पीपळा, चीलां, उमेडां, खाखरा, मुळा, महुडां, कोठां, कौवच, राइ, अजमोइत्यादिकनेस्थाने तेआप्रकारनांनामस्था- पनकरीलोकोपासेथीठगीने पैसालेतोहतोकेआतोसुवर्णकंटिका औषधीछे तथाआसुवर्णमाक्षिकछे, आअस्नुतानामेवेलछे आअ- मृतानामनीगुटीकाछे, आअभयानामेतथा अपराजितानामे तथाविशालानामेऔषधिओछे, तथाआहस्तीचमत्कार, चक्रमर्दक, सुवर्णभस्म, गगनधंहप,नरेन्द्रमान्यअनेषवनारी, सहस्रकिरण, महातरु, श्रीवृक्ष, श्रीफल, हेमदुग्धक, ग्रामपादप, हस्तीदंतक, मधुद्रुम, दधीफळइत्यादिकऔषधोनांनाम कल्पिनस्थापनकर्यांहतां. अनेआत्मगुप्ता, आसुरी, दीपिकाइत्यादिक जेवीतेवीयु- ग्रीकाओनांनामस्थापनकरेलांहतां. एमकारेअप्रसिद्धअनेआप्रकारनांऔषधनांनामस्थापनकरवारूपआरंभरचेअनेककृत्रिमएनारस,

रसायणकरवांतेणेकरीने सर्वेनगरनालोकनेठगतोहतो अनेघणांकुडकपटथीउपार्जनकरेलुं घणुंधनसंचयकरतोहतो. अनेघणाधननीसंपत्तिवडेहर्षपामतोहतो अनेपरभवनीप्राप्तिनिमित्तेलगारमात्रपणवीतोनहोतो. एमतेवैद्यसर्पनीपेठेएकद्रष्टिवाळोहतो. अने महामिथ्याद्रष्टिहतो, नेअतिशेपापकर्मजाळनेसंचयकरतो तेणेवणोकाळअतिक्रमणकर्यो. एकदिवसदैवयोगेकोइवनांतरमां तत्वनोजाणमूर्तिमानजाणे उपशमहोयएवाकोइमुनिराज तेनादीठामांआव्या. तेमनेघणालोकवंदनकरवाजताहता तेटोळामांप्रवेशकरीनेतेणेपणतेसाधुनीवंदनाकरी. अनेतेसाधुएधर्मलाभकह्यो अनआदरथीतेनेवेसाड्यो. कारणविनालोकनुंहितकरनार एवादयानासमुद्रएवातेमुनिएतेनेवैद्यराजजाणीनेतेवैद्यनेयोग्यएवीदेशना (व्याख्यान) करवानोआरंभकर्यो. हेसज्जनो! आ भयंकरमहासंसारसमुद्रमध्येजेमदुष्टव्याधिवडे पीडातोजीवछेतेमपूर्वेकरेलां पापकर्मवडेएमसमुद्रमां भ्रमणकरेछे. क्षणमात्रपणकोइ जगाएविसामोकरतोनथी; अनेकप्रकारनांजन्ममरणनेकरतो तेमांरहेलांहजारोदुःखनेपामतो नानाप्रकारनांदुःसहएवांदुःखने सहनकरतोकोइप्रकारेपणादिव्य एवीपरीणतीनावशवडेशास्त्रमां प्रसिद्धएवांदशद्रष्टांतवडेदुर्लभएवो देवतानेपणदुर्लभएवाश्रेष्टमनुष्यजन्मनेआजीवपामेछे. तेमांपणआर्यक्षेत्रमांजन्म तथाघणुंद्रव्यमळवुंइत्यादिकदुर्लभछे तेकहुंछेकेमनुष्यक्षेत्रमांजन्मथवोतेमां पणकुळ, रुप, आरोग्य, आउखु, बुद्धि, धर्मसांभळवानीश्रद्धा, संयम, एमउत्तरोत्तरसारांमळवां तेआलोकमांदुर्लभछे. एम कारनोअतिदुर्लभमनुष्यजन्म अनेधर्मकरवानीसामग्री जेमम्हादुर्भिक्षकाळमांअतिशेभुख्यांने सारुंमिष्टान्नभोजनमळेतेनीपेठेअतिशेदुर्लभछे. तेवखतअतिसुंदरधर्मकर्मकरवामां कोणमूढजीवप्रमादकरे ? कोइनकरे तेमांप्रथमतोआजीवने वैद्यपणुंछेतेअनर्थनुंकारणछे. केमकेवैद्यसदाकाळ मोटासर्पनीपेठेअनर्थना काममांजआसक्तहोयछे. अनेदुष्टहृदयनोहोयने त्रणलोकनेपणप्रतिकूळहोयअनेलोकनेमहादुःखथवानुंमूळछे. निरंतरलोकोनेव्याधिवडे पीडापामताएवानेजइच्छेछे. अनेरोगीनेसारुंनथवुंएवुंसां-

भलेतोपणउल्लासपामेछे. विशेषेपणतोराजादिक धनपतिलोकोनेरोगीथयेलाइच्छेछे. तेकहुंछेकेजेणेअन्ननो घणोसंग्रहकरेलोछे तेपुरुषोदुकाळनाउदयनेइच्छे नेव्यभिचारीस्त्रीस्वामीनावधनेइच्छे नेवैद्यधनपतिनेरोगनासमूहनी उत्पत्तिनोविचारकरे नेनारद कलहनीइच्छाकरेनेदोषग्राहीपुरुषो पारकुंछिद्रदेखेनेशाकिनी एटलेभूतप्रेतादिकछळपामताने इच्छेअनेराजा, धनाढ्य पुत्ररहित थयारेमरशेएवीवांच्छाकरेछे. तेखेदकारकवातछे. १. जेणकरीनेअन्यसर्वजनने आरोग्यपणुं देखीहर्षथवोजोइए तेनेबदलेअ-भाग्योअनेदुष्टस्वभाववाळोवैद्य तेनेरोगीथवोइच्छेछेजेमसूर्यनेदेखीघुवड संतापकरेछे अनेवर्षाऋतुमांजलसहीतमेघनेदेखीघणाधा-न्यनोसंग्रहकरनारवेपारीसंतापनो अनुभवकरेछे. आजगाएआमकारनीएकगाथाछेतेनोअर्थ. बहुधान्यनोसंग्रहकरनार, गंधीक (गांधीवटुं करनारो) मडदांथीआजीविकाचलावनारो तंदुलमच्छ आचार मनवडेमहापातकीछे. अनार्यएवोनेनानाप्रकारनां औषधादिकठगवानाप्रकारवडे प्रहारकरताएवावैद्यनां मुखनांवचनपणसारांनहोय. नेमहालोभवडेमुग्धछे परनोछेदकरवोजेने एवोअनेदेशनेपीडतो नेअल्परोगवाळापुरुषने महारोगरूपसागरमांनाखतो अनेमहाआक्रंदनकरतो ने कंठगतप्राणवाळो एवापु-रुषथीपणद्रव्यनासमूहनेग्रहणकरवानी जेनेइच्छाछेएवोजन्मथीज महानिर्दयएवोछे. नथीग्रहणकरवायोग्यनाम जेनुंएवातेवैद्यने स्वप्नमांपण अनुकंपाक्यांथीप्राप्तथाय ? एप्रकारेघणीविद्याभणेला एवावैद्यनुंसर्वज्ञानपण अज्ञानजछे. जेणेपोतानुंहितअहितनथी जाण्युंतेनुंज्ञानतेअज्ञानरूपजछे जेनेनेत्रवडेपमविपदेखातुंनथी अनेतेनिर्मळनेत्रवाळोछे तोपणतेनेअंधजाणवो. माटेशास्त्रमांकयुं छेकेजेधर्मथीरहीतपुरुषछेतेबळवानछे तोपणअशक्तजाणवो अनेधनवानछेतोपणनिर्धनजाणवो अनेघणांशास्त्रभणेलोछे तोपण तेनेमूर्खजाणवो. ? विश्वासर्वजगाएरूडांतपणअनार्यछे एमनजाणवुं. केटलाकवैद्योशास्त्रथीअजाणछेतोपणतेपूज्यछे. निलेपोता-नाधर्मकर्मपर्यासक्तछे. अनेकुलगृहनामनापुरुषनीपेठे कुकर्मथीरहीतछेनेअल्पलोभवाळोदोषरहीतछे नेघणुंसंग्रहकरनारो अने

असंतोषीसर्वत्रदुःखीछे अनेपरोपकारनेअर्थेव्यापारकरनार अनेसमतावाळोनेसारा श्रावकनागुणवाळोतेतो प्रथमतीर्थंकरनो जीवजेजीवानंदवैद्यतेनीपेठे वैद्यकर्मवडेपणनिर्दोषएवामहागुणवडे मोटाभाग्यवाळोसमग्रशुभनोभागीदारथायछे तेमाटेहेमहानु भाग ! हेवैद्यराज ! तमोपणसम्यकधर्मनेविषेरुचिकरो. नेपारकुंवंचनादिकथी अर्थपेदाकरवामां रुचिनोत्यागकरीहृदयमांसं- तोषआरोपणकरो नेपोतानीलक्ष्मीवडे अन्यायथीउपार्जन करेलादोपनोत्यागकरो. नेधार्मिकजननेविषे बहुमानकरोनेश्रेष्ठप- णानाअभिमाननोत्यागकरो. वीतरागदेवनुंआराधनकरो नेगुरुसेवानोआदरकरो अनेगरीबलोकउपरदयाराखो जेणेकरीने कोइकाळेदुःखनेनहींपामो. अनेसर्वजगाएपरोपकारबुद्धिनेराखशोतो थोडाकाळमांसुकर्मथीविशेषपणानेपामशो नेपोतानीशक्ति प्रमाणेसमकितछे मूळजेनुंएवाश्रावकधर्मरुप कल्पवृक्षनेपालनकरो. जेणेकरीनेअनुक्रमे शाश्वतामोक्षसुखनेपामशो. इत्यादिअ- नेकप्रकारनीउक्तियुक्तिवडेकहेलो सद्गुरुनोउपदेशसांभळीने पोतेडाह्योछेमाटेधर्मएजतत्वछे एमपोतानाचित्तमांजाणी मारी शक्तिप्रमाणेधर्मकरीशएमकहीने घणालोकनेठगीनेजेपापकरेलुंछे तेथीदुर्गतिमांजइ दुःखभोगववुंपडशे एवाविचारथीकंपतोसा- धुपणानीश्रद्धाकरतो विशेषथीतोतेसाधुनुंबहुमानकरतो तेवैद्यपोतानेघेरआव्यो. परंतुतेअतिलोभनावशथी अनेपूर्वनाअभ्या- सथीपूर्वनीरीतेजव्यवहारकरवामंड्यो. तेउपरश्लोकछेकेअतिशेलोभनुं कोइप्रकारनुंमाहात्म्यआश्चर्यकारिछे. केजेणेकरीनेतेपुरुष पाछोहतोतेवोनेतेवोजथयो. एथीशुंबीजुंआश्चर्यछे. १. अनेसर्वनेनाशकरनार एवोलोभतोजेसाधुनाचित्तमां पणवसेछेतेसाधुने पणअग्निनीपेठेबाळेछे. लोभेकरीनेबांधेलुंतीक्ष्णकर्मजीवनोजीवितनेपणनाशकरेछे. माटेहितार्थीपुरुषेतेनोविश्वासनकरवो. गुरुना उपदेशरुपसर्वधनलोभरुपचोरेलुंटी लीधुंत्यारपछीतेवैद्यनेपरलोकनुं भाथुंपोतेकरेलुंबळवानकुकर्मएजएनीसाथेरह्युं. परंतुघणोनि- र्दयछेतोपणसाधुपुरुषछें एजसाराछेअनेमारेमान्यछे एमविचारकरतोतेवैद्यसाधुनेनथीठगतो. सर्वजगाएअनर्थनेकरतो अनेलो-

गा० ८७ कनेठगतोएवोतेतैवथआर्तध्यानवडेमरणपाम्यो. तेनेमुख्यकयांथीहोय ? तेजीवमहाकाळनागेवनमां अतिशेमोटोमहासमर्थ एवोएक
जवरोवानरथयो, नेपोतानीइच्छाप्रमाणे तेवनमांवांदरीओनांटोळेटोळांने लेइसुखेफरतोहतो. जीवमात्रनीएवीरीतछेके जेज्यां
जन्मेतेत्यांप्रीतिकरेछे, जेमविष्टानोकीडोविष्टामां सुखमानेछेतेम. एकदिवसतेमोटाअरण्यमां तेवांदरफरतोहतोतेणे संमेदशिख-
रनीतीर्थयात्रागांजतो एवोसंघसमूहतेथीभ्रष्टथइजूदोपडेलो एवोएकमुनिनोसमूहहाथीना टोळानीपेठेचारेपासभमतांभमतां ते
वनमांआव्यो तेवनअतिशेअनर्थनुंस्थानअनेझाड, वीहवडेअतिशेगंभीरएवुंभयानकहतुंतेमां चालतासाधुनासमूहमांथी एकसा-
धुनापगमांओचिंतोकांटोवाग्यो तेकांटोतीखो, कठिणलोढानाखीलानीपेठेभागीगयो तेथीतेसाधुनेपगमांवणीवेदनाथइ. पछी
नोतेसाधुएकडगलुंमात्रजवासमर्थनथयो. अनेतेसाधुवेप्रकारनासमयनेओळखतोहतो एटलेएकसमयशब्दनोअर्थ सिद्धांतएवोछे
नेबीजासमयशब्दनोअर्थकाळवाचकछे माटेनेसाहसिकएवासाधुए बीजासाधुओनेआप्रकारेकह्युंके अतिशेगाढपणेमारापगमां
खीलानीपेठेकांटोवागेलोछे माटेमाराथीएकडगलुंपणहवे चलायतेमनथीमाटेमारेवास्ते आघोरअरण्यमांतमेसर्वे साधुरोकाओ
तेठीकनथीमाटेमनेएकलानेअहींमूकी तमोसर्वेउतावळाचालीनेसंघनीसाथेथाओ. नहींतोआघोरभयानकवनमांतमारासर्वनुंअति-
शेअहितथशे. अनेहुंतोअहींजपड्योरही शास्त्रयुक्तियेआराधनाकरीश. इत्यादिवचनथीसर्वसाधुनेसमजावी एवनाजीजीगात
नथीएमसर्वसाधुएविचारकरी तेमहामुनिनेनमस्कारकरीखमावीने हृदयमांदुःखीथइनेजदिशभणीसंघचाल्योहतो तेदिशभणीते
साधुनेत्यांमूकीविहारकरीगया. अनेतेएकलारहेलासाधु मोटाअरण्यमांएकमोटीशिलाउपर निवासकरीरह्या. अतिशेघणीएवी
पगमांतानापगनीपीडाने अगणनाथीसहनकरता महाधैर्यवाळातेसाधुउपमाएरहीत उपशमरसमांनिरंतरआसक्तथता संयमयो
गनुंआराधनकरेछे एवामांएकादिवसेतेवानरपोतानायूथेसहीत मोटाभीलना समूहनीपेठेदुष्टहृदयवाळु तेटोळुभमतुंत्यांआव्युं. ने

वखतेपूर्वेकोइदिवसनदीठेलातेमोटासाधुने छेटेथीदेखीने किकियारीकरीतेवानरदोड्यो. तेक्षणमांतेमुनिश्वरपासेआव्यो तेमने जोइतर्कवितर्ककरतांतेवानरने जातिस्मरणज्ञानउत्पन्नथयुं अनेपूर्वजन्ममांजेसाधुयेपोताआगळनियमधर्मनीवातकरेलीहती तेसर्वे तेनेसांभरीआव्युं नेपूर्वजन्मेजेकुडकपटथी पापवांध्युंहतुं तेपणसांभरीआव्युं. तेपापनोअतिशेपश्चात्तापकरतो, आसाधुनुंमारे वहुमानकरवुंएमविचारतो, तेसाधुनेमारवाउछळीआवती सर्ववानरीओनेनिवारणकरी साधुपासेआवीतेणेनमस्कारकर्यो. परम आदरथीहाथजोडीवनमांपोताना पापनीनिंदाकरतो, वारंवारनमस्कारकरतो पोतानेउत्पन्नथयेलाजातिस्मरणज्ञानवडेतेसाधुना पगमांवागेलाकांटानीवेदना तेणेजाणी. पछीतेवानरेशल्याकर्षणएनामनीऔषधिमंगावी तेमुनिनापगमांवागेलाकांटानुंआकर्षण करीनेव्रणसंरोहिणीएनामनीऔषधिमंगावीनेतेसाधुनोपगपूर्वेहतोतेवोअतिशेसारोकर्यो.आमकारेतेवानरजातिनुंआचरणअतिशे आश्चर्यकारीछेतेवखते मुनिवरनाशरीरथी तेणेद्रव्यशल्यकाढ्युंतेथी तेनाअंतरमांरहेलुंमिथ्या दर्शनरुपभावशल्य नीकळीगयुंते भावशल्यकेवुंछेके देवमनुष्योहजारो जन्मधारणकरेतोपण तेभावशल्यनीकळवुंघणुं कठणहतुं. तोपणतेतत्काळ नीकळीगयुंआ जगाएकवितानां काव्यघणांछे शीघ्रपणे थतुंसमग्रशुभकर्मतेनो संभवजेनेथयोछेएवो अनेसाधुनावहुमाननिमित्तेजन्मांतरमांकरेलुंसिद्धरसनीपेठेसर्व कल्याणनोकरनारते शुभकर्मनोउदयतेने मात्तथयो तेथीतेवानरनीआंखमांथी आंसुंनांजळपडवामांड्यांने पोतेमनुष्यभवहारी गयोतेनोपश्चात्तापतेने घणोथयो. तेअभिप्रायने अनुमानथीजाणीतेमुनीश्वरेकृपा करीधर्मदेशनाकरीजे वीके-हेवानरेन्द्र ! तिर्यंचयोनिमांपणतें मोटुंकर्मकर्युं कंवळसंवळादिकनी पेठेघणेकाळेअथवा चंडकौशिकसर्पनीपेठेथोडाकाळमांतुंशुद्धथइसंसारनाअंतनेपामीशमाटेतारीशक्तिप्रमाणेसमकितछे मूळजेनुंएवाश्रावकधर्मनुंआराधनकरयतेधर्मकेवोछेकेघणाकाळथीसंचयकरेला पापकर्मनेपणक्षणमात्रमां क्षीणकरेछेतेमांपण घटतुंएवुंतपकरवुंउचितछे. तेमांपणसर्वज्ञनुंकहेलुं देशावकाशीक

एनामनुंश्रावककुं व्रततुंकरयएटलेजेटली दिशामांजवानुंममाणकरेलुं होयतेथी अधिकादेशमां जवुंनहींतेव्रतवे मकारनुंछे.तेसामा-
यिकरहीतपणछे अनेसामायिकसहीत पणछेएमांसामायिकरहीत एवुंगणतेव्रतदिवसमां पणथाय अनेरात्रिये पणथायमाटेतेव्रत-
पोतानीशक्तिममाणे अंगीकारकर्यंपोतानानियम करेलास्थानथीलगारपण आगळनजवुंनेथीत्रैलोक्यमां रहेलासर्वसूक्ष्मतथा
बादरएनाजीवोनेअभयदान आपवारूपमोटुंफळथायछे. मनवडेपणसावद्यकर्मनो त्यागकरवाथीतेव्रतचारित्र धर्मजेवुंथायछे.
इत्यादितेनेमतिबोध कर्यो तेवानरपणसंपूर्ण फळनोअभिलाषीथइ मतिदिनससामायिक सहीतनेव्रतनुंआराधन करवानोअभि-
ग्रहग्रहणकर्यो. अनेपोताना आत्माने कृतार्थपणेएमजाण्योए मकारेतिर्यंचजन्ममां पणसमकितधर्मना लाभवडेजेममहानिधान-
नालाभवडेआनंद पामेतेमनेवानरआनंद पाम्यो त्यारपछीतेमुनिविहित साधुएधर्ममांस्थिर करवानेतेवानरनी मशंसाकरीविहार
कर्यो.अनुक्रमे संमेदशिखरपर्वतनी यात्रामांमथमगयेला सर्वसाधुनेतेसाधुमळ्या अने तेवानरतेजदिवसेरात्रिए पर्वतनाशिखर
उपरजइपोताना यूथने तथाबीजानायुथने दूरमूकीनिर्दोषभूमिए सामायिकसहीततेव्रतने अंगीकारकरीमनवडे पणपापसहीत
कांपणरेनंकरवुंएवुं चिंतननकरीशुभध्यानथी एकाग्रचित्तवाळोथइबेठोहतो एमएसमांरात्रे पहोलुंकर्युंछे त्रिकाळमुखजेणएवोने
उछळतीछेचंचळ जीव्हाजेनीएवो एकमहा भयानकसिंहआव्यो.तेणेनिश्चळपणेदृढबेठेला तेमोटावानरनेदेखी पोतानोआहारए-
कजजगाएथीसंपूर्ण थशेएवुंधारीनेहनीपण जेनेअपेक्षानथीएवो अनेमहासाहसिक एवोमहामुनीश्वरना जेवोतेवानरतेसिंहनेदे-
खीलगारपणहाल्यो नहीं अनेशरीरवडेतथा मनवडेनियमकरेला स्थानथीखस्योनहीं. आजगाएकाव्यछेके वानरनीजातिस्व-
भावथीजचंचळहोयछे तोपणआवानरनोमनथी पणचंचळनथयो अने मरणांतमहामोटोउपसर्ग माप्तथयोतोपण महामुनीनीपेठे
निश्चळरह्योएमांहुंआश्चर्यछे केटलाकलोकजमांआसक्त थयेलापुरुषोतथाजगना अर्थीपरुपोतथाधनना अर्थी परुपोतथा अभ्या-

नीपुरुषोअतिशेदुष्करएवां कामकरेछेपणआतो तिर्यंचजातिए आप्रकारनुं करवुंतेत्रणुं दुष्करछेभाववडेकेटलाक जीवद्रढपणुं पामेछेजेमजळवडे मुंजनीदोरद्रढथायछे तेमदुःसाध्यएवांकर्मने पणहिनजाणीमाचेछे पणमनथीकरवुंदुःसाध्यछेवळीकह्युंछेकेधीर पुरुषोज्यांसुधीप्रवर्तता नथीत्यांसुधीतेमने मेरुपर्वतउंचोजणायछे अनेसमुद्रपणत्यांसुधी दुःखेतरवायोग्यथायछे माटेकार्यनी गतिविषमछे. पछीतेसिंहेतेवानरनुं खंडोखडकरीतत्काळ भक्षणकर्युं अनेतेवानर शुभध्यानथीमरणपाम्यो अनेअरुणनामनामहा विमानमांघणावर्षना आउखावाळोमोटो देवथयोअनुक्रमेत्यांथी चवीनेज्यांउत्पन्नथयो तेकहुंछुं.नानाप्रकारना निर्मळमणिकी- रणनासमुहवडेनाश पाम्योछेअंधकारजेनोने सर्वप्रकारनाश्रेष्ट,दिव्य,विमानजेवुंरमणीय, मणिनामंदिरजेवुं मणिमंदिरनामेन गरहतुतेमांप्रशस्त पंचवर्णनाअसाधारण मणिमयरहेवानाघरहतां जेघरोमांपेसतीगामडांनी भोळीस्त्रीओकोइ जगाएनिर्मळस्फ- टिकनीबांधेलीपृथ्विमां रहेलाअतिशेसुंदररंग तेथीअतिशेरागवाळाछेरत्नसमूहजेमांतेनेकोमळएवाकंकुनाभ्रमथकीलेवाआसक्त थती.कोइजगाए निर्मळवैडूर्यमणिथी बांधेलीभूमिमांसारी कस्तुरीनाभ्रमथीलेवाजती कोइजगाएलीलांपत्रजेवाइंद्रनीलमणिना समुहवाळास्थळमां लीलीघासनासमुहना भ्रमथीलेवाजती कोइजगाएअतिशे पीळारत्ननीपंक्तिमां हरताळनोसमुहजाणीग्रहण करवाइच्छती कोइजगाएवैडूर्यमणिनीबांधेली पृथ्विमांअंतरभागमां रहेलीघोळीकांतिवाळा मणिसमुहनेकपुरनो समुहछेएमजा- णीहाथलांबोकरती कोइजगाएजळनी भ्रांतिनेकरनारएवा मनोहररत्ननासमुहमां निर्मळजळनाभ्रमथी न्हावाधोवापीवाइच्छती कोइजगाएउपलाभागमां रचेलामणिमय पारेवा,मयूर,हंस,सारस,पोपट, मेना, तेनांनीचेपडतांप्रतिबिंबमां मोटाकुतुहळनावश- थीतेतेजानवरनेजीवतां जाणीतेनुंग्रहणकरवानी बुद्धिएप्रवर्तती कोइ जगाएउपरशोभानिमित्त स्थापनकरेलीने हेठळलंबाय- मानएवीमहामुक्तावळी, रत्नावळी,कनकावळी, लटकतुंझुमणुंइत्यादिक नानाप्रकारनांआभर्णतेनां प्रतिबिंबनेसत्यजाणीतेआ-

भणलेवानीबुद्धिथी दोडादोडकरतीअने कोइजगाएमणि स्थंभादिकनेविषेपछवाडे वेठेलीस्त्रीजनतेनाहाथमां रहेलांमफुल्लितना-
नाप्रकारनांश्रेष्ठकमळ, उत्पळ, पुष्पमाळा इत्यादिकनांप्रतिबिंबमां तेकमळादिकनेसत्य जाणीलेवाप्रवर्तती, अनेकोइजगाएओ
रडानाथ्यमांरहेलां धन, कनक, मणि, मोती, शंख, परवाळांइत्यादिकनां वारणेपडतांप्रतिबिंबमां तथा अन्यएवांजेनानाप्रकारनां
भक्ष्यभोज्यादिकवस्तु तेनेलेवाधारतेनां प्रतिबिंबजेमांपडेलाछे एवीमणिमयभींतमां जेनांशरीरअफळायछे एवीओनेवारणेप-
डतांतेतेवस्तुना प्रतिबिंबनेविषेतेने वस्तुनेग्रहणकरवाना अभिप्रायवडेहुंपहेली लेउं, हुंपहेली लेउंएवीबुद्धिथी दोडादोडकरती
कोइजगाएलीला सहीतनृत्यकरती एवीस्त्रीओनाअतिशे शोभायमान, अतिशेकाळा एवायुथेलाचटकना लांबाचोटलातेनां
स्फटिकनीभींतोमां पडेलांप्रतिबिंबोतेने मोटाफुंफवाडामारता एवासर्पनीभ्रांतिथी उठेनासती, पडती, अनेकोइजगाएआका-
शनांस्फटिकमणिनी भींतो, स्थंभइत्यादिकमां अवकाशनीबुद्धिवडे अतिशेदोडतां अफळाइनीचीपडतीएवी तेस्त्रीओनेदेखीहस-
तालोकथीतेलज्जा पामतीहती. कोइजगाए आकाशमांपणअवकाशनो अभाववेनीआशंकाथी नदेखतीहोयएम चारेपासपोताना
हाथनेपसारती अनेकोइजगाए अतिशेउंचाघरमां अफळाइशुंएवा भयवडेनीचेसंकोच पामीनेचालतीअनेकोइघरमांअन्यजगाए
रहेलांआसननेनां पडेलांप्रतिबिंब उपरबेसती. एमसर्वजगाए निष्फळछेआरंभ जेमनोमूढपणाथी आकुळव्याकुळ थतीतेनगरमां
भोळीगामडांनीस्त्रीओने नगरनालोकदेखीने अतिशेहसताहता एमकारनीसमृद्धिए भरपुरएवाअनेसर्व लोकमांप्रसिद्धएवा
तेपणिमंदिरनामा नगरनेविषेनीतिवान् पुरुषमाअग्रेसरगणातो कोइजगाएपराभव नपामेलोअनेचारेपास अपारप्रसरतोछेतेज-
नोसमूहजेनोएवा दिव्यमणिनोशेखर धारणकरतोमणिशेखर नामेराजारहेतोहतो नेदुःखेदमनकरवायोग्य एवाअहंकारीशत्रुरू-
पसर्पनासमुहनेकोइ श्रेष्ठवादीनीपेठेनश करतोएवोअनेपोताना देशमांद्रोहकरनार पुरुषना नामनेपणनसहन करतोनेउत्कृष्टी

राज्यऋद्धिनीसंपदासहीतइंद्रनीपेठे तेराजा,पितानीपेठे निरंतरप्रजानुंपालन करतोहतो.तेराजानेराजासंबंधी गुणोतथासमृद्धिओ,तेरुपस्त्रीओहुं प्रथमवरुंहूंप्रथमवरुं एवीरीते वरतीहतीनेयाचक लोकोनेजेम रोहणाचळपर्वत मणिनेआपेछे तेममणिनुंदान आपतोहतो.लोकने सर्वप्रकारेआनंद करनारएवातेराजानी वखाणवायोग्यविशाळ हृदयनाअलंकाररुपजेने दिव्यप्रमाणमाळाछे एवीमणिमाळानामनी रुपादिसर्वगुणथी श्रेष्ठवीजीकुळदेवता होयनेशुंएवीपटराणीहती. अनेजेनीकळाकेळीनावल्लभपणेतथाअतिशायीरुपपणे साक्षातकामदेवनी रतीनामेस्त्रीनाजेवी जणातीहती.पणक्यारेपण अनिरुद्धनेविषेजेनी रतीनोप्रसारनहतोएटलेजेनीरतीनो प्रसारक्यारेपण रोकायेलोनहतो जेपटराणीब्रह्मभाववडे तथाहंसगतिवडेसाक्षात सरस्वतीजेवीहती जेमसरस्वतीब्रह्माथीउत्पन्न थइहतीअनेहंसउपर वेसीनेगतिकरतीहती अनेआतोज्ञानेकरीने ब्रह्मभावनेपामीहती अनेएनीहंसनाजेवी गतिहती. पणतेसरस्वतीकन्यावस्थामां पणपितानापाणीग्रहणकरवानीमतिवाळीहती तेवाकोइप्रकारनाकलंकवाळी आराणी नहती. वळीतेअतिशेआश्चर्यउत्पन्नकरनारपितानुं परमाहिमालयपणावडेसर्वेसिद्धथयेली सतीओमांश्रेष्ठपणेजाणे वीजीसाक्षात पार्वतीहोयनेशुंएमजणातीहती परंतुक्यारेपणतेपार्वतीनीपेठे रुद्रसंगतएवीनहती, एटलेरीसाळनहती वळीजेपुरुषोत्तमनाहृदयनेहरणकरवारुपगुणवडे तथासर्वजननेआनंदकरवावडे साक्षात्प्रत्यक्षजणातीलक्ष्मीजेवीहती. परंतुलक्ष्मीनीपेठ कोइदिवसचंचळस्वभाववीनहती, एकपोतानापतिनेविषेजस्थिरचित्तवाळीहती. वळीजेपोतानानिर्मळगुणवडे पोतानीसंगतिकरनारनेपण निर्मळकरेएवागुणवडे मनुष्यरुपनेधारणकरतीएवी साक्षात्गंगाजेवीहोयनेशुंएवीजणाती. परंतुतेगंगा जड (जळ) तेनीसंगति वाळीछे.आक्यारेपणनहती,-एटलेनिरंतरसज्जननोजसमागमराखती. वळीएपोतानीसर्वकळावडेरुचि (क्रान्तिनेप्रीति) करवावडे अनेस्वामीनामार्गनेअनुसरवापणे पृथ्विमंडळमांअवतारधारणकरीनेआवेली कळावान्‌चंद्रनीरोहिणीनामे स्त्रीसाक्षातहोयनेशुं

आ० एमजणाती. परंतुकोइदिवसपणदोषोदयकरनारीनहती एटलेरोहिणितोदोषाकरकेतां रात्रिमांउदयपामतीहती अनेआपटराणी
९० तोकोइदिवसदोषनोउदयकरतीनहती रोहिणितोदुष्टग्रहनोसंगधारणकरतीहती अनेआस्त्रीतोदुष्टग्रहकहेतां कदाग्रहतेनोसमा-
गमकरतीनहती. एवीएपटराणीनेविषेमंदराचळ (मेरु) पर्वतनीगुफामांजेमकल्पवृक्षउत्पन्नथाय तेमतेप्रथमकहेलोवांदरनोजीव
तेस्वर्गमांथीचवीनेतेपटराणीनीकुंखमांउत्पन्नथयो. सारेतेमणिमाळानास्वप्नमां पोतानामुखमांप्रवेशकरतुंतेअरुणभवननामेविमान
तेणीएदीठुं जेविमानमांतेवांदरानोजीवदेवपणेपूर्वेहतो. तेमहास्वप्नवडेतेभवननाजेरो अतिशेनेजस्वीने अतिशेमहीमावाळोनेअति
आश्चर्यकारीवणीसमृद्धिएसाहिततेसमग्रजनने आधाररुपइत्यादिसर्वविमाननागुणवडे तेपुत्रनोगर्भसपूर्णहतो. तेस्वप्नवडेजणातुं
हतुं जेममहावांछितअर्थनालाभने साधनारमहाशुकनवडे मोटाकार्यनीसिद्धिजणायतेमनेवास्वप्नवडे अतिशेहर्षितथयुंछेमनजेनुं
एवीअनेपोतानासर्वशरीरनांरोम, तेवखतउदयथयां अनेवखाणवायोग्यएवामोटा अर्थवाळासंदर्भनेमोटाकाविनीवाणी जेमधा
रणकरेतेमतेगर्भनेसुखेथीधारणकरतीहती. प्रतिदिवसगर्भनीवृद्धिथीशरीरतुंकृशपणुंपामेलीहती तोपणजेमअल्पअक्षरनेघणाअर्थ
वाळीयुक्तिहोयतेनीपेठेविशेषथीशोभतीहती नेगर्भनामभावेकरीने अनेतेनाअंतरमांआप्रकारनादोहद (डहोळा-नानाप्रकारना
मनोरथ) आप्रकारनाउत्पन्नथताके प्रचंडएवुंखड्गधारणकरुं अनेतेनीधारामांमारुंमुखदेखुं अनेनगरमांहमारीआज्ञाप्रवर्तावुं
अनेसर्वराज्यनीचिंताहुंकरुं अनेसर्वरिपुनाळश्करने हुंलीलामात्रमांत्रासपमाडुं अनेसर्वप्रकारनाधर्मविधिनुं आराधनकरुं एवा
नानाप्रकारनाउत्पन्नथताजेमनसुबा तेराजानाप्रसादथीतत्काळज सर्वेसफळथवाथीपरमआनंदपणानो अनुभवकरती अनुक्रमे
संपूर्णदिवसथयेसतेउच्चस्थानमां ग्रहोआव्यातेमुहूर्तवेळामां सर्वजननेआनंदकरनारएवो रत्ननीखाण जेमरत्नने उत्पन्नकरेतेमते
णीएसुखेपुत्रउत्पन्नकर्यो. राजाएपणपुत्रजन्मनी वधामणीनेकहेनारीदासीने पोतानामाथा...

भूषणआप्यां अनेजन्मारासूधीतेनुंदासीपणातुं कामउतारीनांख्युं समग्रबंधीखानेपडेलालोकनेछोडीमूक्या, अनेमान, उन्मानअनेप्रमाणतेपणपोतानाउत्साहथी वधारेमोटांकरीआप्यां. एटलेवस्त्रनेमापकरनारगजप्रमुखतेमानकहीए, तोलनुंमापकरनारपांचशेरी, दसशेरीमणिकोविगेरे त्राजवांविगेरेथीउचांउपाडीजोखाय, तेविगेरेउन्मानकहीए अनेरुपियापैसादिकनुंजेजे प्रमाणहतुंएसर्वेनी वृद्धिपोतानाउत्साहथी करीअनेचंदनरसनुंछांटवुं, पुष्पनासमूहनां हारविगेरेआभूषणकरी परस्परपहेरावबुं तथाउंचीजातनोधूप उवेखवोअनेअनेक प्रकारनांगीत,वादीत्र, नृत्य,तोरण, धजाओ मंडाववी तथामनोवांछितद्रव्यआपवुं तथादंडनलेवो,दाणनलेवु इत्यादितथाकोइ मनुष्यभीखमागेतेवु नरहेवादेवुं, नगरना लोकोएवघामणीमां जेजेआणेलुंहोयतेकरतांपाछुंतेनेहजार घणुंआपवुंइत्यादि प्रकारनाहर्षउत्सवथी अतिशेआनंदमांमग्नसर्व पोतानोदेशदशादिवसपर्यंतकर्यो.एटलेदश दिवसनोपुत्रजन्म महोत्सवकर्यो. निरंतरनवानवारस जेमांउत्पन्नथायछेएवो तेउत्सवकराव्योअने त्यारपछीपोतानीसर्वज्ञाति, स्वजन,परिजन (सेवको) तेमनेस्नान,भोजन,सारांवस्त्र इत्यादिकथीसत्कार करवो,सन्मानकरवुं इत्यादिकर्यापछी मातानेस्वप्न थयुंहतुंतेनेअनुसरीनेते पुत्रनुंनामअरुणदेव एप्रकारनुंस्थापनकर्युं. पछीपांचप्रकारनी भावनावडेमहाव्रतधर्म जेमवृद्धिपामेतेम पांचप्रकारनीधात्रीमाताओए रातदिवस पालनकरेलोपांचधात्रीनांनाम.—१. क्षीरधात्री, (स्तनपानकरावनारी),२. मज्जनधात्री(नवरावनारी), ३. मंडनधात्री (आभूषणपहेरावनारी), ४ क्रीडाधात्री(रमाडनारी), अने ५. उत्संगधात्री (खोळामांबेसाडनारी) आप्रमाणेरातदिवस पालनकरेलोतेकुमार चक्रवर्तिनाकुमारनी पेठेअनुक्रमेवृद्धि पामेलोसातआठ वर्षनोथयोविद्याओ दुःखपाम्याविना प्राप्तथतीनथीएवुं विद्यानेमाथेजकलंकहतुं तेकलंकधोवावास्ते तेकुमारेजेमअगस्तीऋषि एकअंजलीमांलइनेसमुद्रनुंपानकरीगया तेमलीलामात्रमांविद्याशास्त्र ग्रहणकरीलीधुं.अनेसर्व कळानोसमुहअनुपम एवोपणएटलेकठिण एवोपणजेज-

गवपांकहेवातोहतो तेनेक्रीडाकलापनी पेठेसहेजेग्रहणकरी लीधो.तेथीसंपूर्णकळावाळा चंद्रनोजाणेप्रतिवादी होयनेशुंएवोथयो कविकहेछेकेस्थानने विपेआरोपण करेलागुणमोटा मूल्यवाळाथायछे मद अनेमदनतेनाजन्मनुंस्थानएवुंनवुं यौवन विंध्याचळ-नावनजेवुंपुन्नागनाजेवुंवित्तसहिततेकुमारने प्राप्तथयुंएटलेविंध्याचळमा ज्यांधनहोयछेत्यां पुन्नागनावृक्षोउत्पन्नथायछेतमविंध्याचळनावनसमान एनुंनवुंयौवनहतुंअने पुरुषमध्येनागदेव समानएवोतेपुत्रदेदीप्यमान हतो परंतुतेमांआटलुं विशेषछेकेवित्तक-हेतांधननेवित्त एटलेप्रसिद्धि वित्तमळवाथीउन्मत्तथवायछे एनेतोप्रसिद्धिमळवाथी उन्मतपणुंनप्राप्तथयुंएटलुं विशेष जेनीउपमान थायएवुंतेनुंरुपअने जेनासौभाग्यआगळ देवतानुंसौभाग्य दुर्भाग्य जेवुंजणातुंहतुंनेतेनुं वळअतिशेमोटुंहतुंने तेजनोपतिजेसूर्यते-नाजेवुंतेनुंतेजहतुं प्रथमथयेलादेवताना जन्मथीप्रेमपूर्वक रुपादिगुणोतेमांआव्या होयनेशुं ?एमनहोयतोतेमां एवागुणक्यांथी होय ? एकदिवसपोताना मित्रोसाथेएकसुंदर बगीचामांरमवागयो हतोनेअतिशेकौतुहळ रसमांघणोआसक्त एकलोतेमित्रोथी दूरथइगयोएटलामां वीधेलामृगना जेवांछेचंचलनेत्रजेनां नेपुनमनाचंद्रनोसर्वगर्व हरनारुंछेमुखजेनुं नेदेवतानीस्त्रीओने लज्जा पमाडतुंनवीजुवानीना सुंदरलावण्यपणावडे वर्णनकरवायोग्यछे देहकांतिजेनीएवी अनेजुवानपुरुषोनेनवा उत्पातनेप्रकटकर-नारएवीछेआकृति जेनीएवीकोइस्त्री, स्त्रीजननामनजेवीचंचळ सोनानाहिंदोळामांहिचतीने तिलकादिकचौद प्रकारनांआभ-रणवडेसर्वथाशोभतीएवीदेवकन्यानाजेवी जणातीतेस्त्रीएरुपवडे कामनेजीतनारएवातेकुमारनेविषे अर्ध्यनाअंजळीप्रदानजेवो प्रथमदर्शनमांप्राभृत (भेटसमान) पोतानाहृदयनासाक्षातरहस्यजेवो, नवाअनुरागनुंजाणेसर्वस्वहोय एवोप्रथमप्रेमकरवामां चतुरएवोघाटोबाणवडे जेमलक्षवीधेतेमकटाक्षबाणशीघ्रनांख्युं. जाणेअमृतरसनोघडोढोळयोहोय एवातेकटाक्षवडेझणझणाट थयुंछेहृदयजेनुंएवो तेकुमारनवाजळधरनीधारावडे सिंचनथयेलाकदंबनावृक्षनीपेठे सर्वअंगमांरोमांचितप्रफुल्लितथयां. अनेआ-

कर्षणविद्याएजाणेखेंच्योहोय तेमतेणीएवशकरेलोहोयनेशुंएनगाढअनुरागवडे पीडापामेलोहोयनेशुंएमतेकुमारतेनासन्मुखदो-
ड्यो. जेटलामांसमीपआवेछे तेटलामांविजळीनाचमत्कारानीपेठे सांसारिकभोगनुंतत्क्षणनाशपणुं देखाडवामाटेजाणेशुंसंध्या-
काळेजणातीसिद्धजोगणीदेवीनीपेठे तत्कालकुमारनाहर्षसहिततेअदृश्यथइ. तेवखतेतेकुमार, फाळभरतांचूकेलावांदरनीपेठे, ल-
क्ष्यथीचूकेलाधनुष्यधारीनीपेठे, दावथीचूकेलाद्यूतकारनीपेठे, रसोइनीक्रियाथी चूकेलारसोइआनीपेठे, अतिशेकांतिरहीतथयुं
छेमुखजेनुंएवातेकुमारेचारेपासतेस्त्रीनेखोळवामांडी. तेटलामांकोइमहाराक्षसनीपेठे विद्योन्मत्तएवानामेविद्याधरे मोटोहाकारो
करीकह्युं. अरे! रेभूचर (एटलेहेमूर्खपृथ्विउपरगतिकरनार !) खेचरमांशेखरएवामेंसिहनीपेठेइच्छाकरेलीआम्रगास्त्रीनेशारधीनी
पेठेतुंलेवाअभिलाषकरेछे ? माटेजाअहींथी. नहींतोहवडेहतोनहोतोथइजइश. इत्यादिवाक्यबोलताखेचरप्रत्ये तेकुमारबोल्यो.
नथीहणायुंसाहसजेनुं, उल्लासपामतोछेएकवीररसजेने, एवोनेवीरमध्येशेखरसमान एवातेकुमारेघणीहुंशीआरीथीकह्युंके हेहो
हेविद्याधर ! तुंविद्याधरपणाथीगर्वनपामीश. केमकेपृथ्विमांउत्पन्नथयेलां सर्वरत्नसर्वनेसाधारणछे जेसमर्थथायते, तेरत्ननेभो-
गवे. केमकेकह्युंछेकेवसुन्धरावीरपुरुषानेभोग्यछे आप्रकारेबोलता तेकुमारनेजाणेएनुंसर्वस्वहरणकर्युंहोयतेम अतिशेकोपपामी
काळनीजीव्हाजेवीभयानकतरवारलइ उतावळथीधशीआवता वेताळनीपेठेमारवासन्मुखदोड्यो त्यारपछीअतिक्रमकरनारने
विषेपराक्रमकरवोएजश्रेष्टछे एमधारतोकुमारपणभयानकतरवारने म्यानमांथीखेंचीसन्मुखथयो. जेमएकमल्लहोयतेनासामोबी-
जोमल्लथायतेमएकएकनापगने वचाववामांनिपुणएवा महापराक्रमधरतातेवेनुंदेवने पणचमत्कारकरनारुंअतिभयानकसम्ममामुं
तरवारनुंयुद्धचाल्युं त्यारपछीतेपुन्यतोकुमारछेपणदुर्जयछेमाटेअतिशेरीसनाप्रवेशथी परवशथयेलोतेविद्याधरमारवाने दोडतो
तेनाव्याकुळथताहाथमांथी कोइजगाएपणअतिछेदेमोटावायुथी पराभवपामेलीवृक्षनीशाखाथी जेमपाकुंथयेलुंपानुंपडीजायतेम

तेसहगकोइजगाएपडीगयुं. तेकह्युंछेकेमनुष्यनेमोटुंपुण्यजयवंतवर्तेछे त्यांसुधीचंद्रनुंबळतथाग्रहनुं बळतथातारानुंबळतथापृथ्वितुं बळसिद्धथायछे तथाआखिलवांच्छितपणासिद्धथायछे, त्यांसुधीतेजनपणसज्जनकहेवायछे, विद्या, गारुड, मंत्र, तंत्रतेनोमहीमा पणत्यांजसूधीछे, त्यांसुधीकरेलुंपुरुपातनपणछे अनेपुण्यनोक्षयथयेसते तेसर्वनोक्षयथायछे त्यारपछीतेकुमारेतेनोहाथकापीनां-ख्यो, तेथीजेनीसूंढकपाइछे एवाहाथीनीपेठे, झेररहीतसर्पनीपेठे, तेकुमारेआक्रमणकरीपृथ्विउपरपाडी पशुनीपेठेअतिशेदीन करीनांख्यो. अहो ! पूर्वस्वमनोमहामंत्रनीपेठे अनुपमस्वभावछे. कोइपणअनुपमप्रभावछे जेथीमहापर्वतनामोटाप्रमाणसरखुं छेदेहवळजेनुंएवोअनेअनेकमहाविद्यादिबळवाळो, कोइथीपाछोनहठेएवो, अनेकसंग्रामनीमध्येदुस्साध्यएवी जयपताकानुंग्रहण करवुंतेथीमोटासुभटपणानी कीर्तिमेळवनारएवातेखेचरेन्द्रने सुकुमाळबाळमात्रएवापण तेकुमारेलीलामात्रमांजीतीलीधो. तेगौ-तमभापितमांकह्युंछेके धर्मकळासर्वकळाओनेजीरणकरेछे एटलेधर्मकळावडे सर्वकळाओजीतायछे, धर्मकथासर्वकथाओनेजीते छे, धर्मबळसर्वबळनेजीतेछे, नेमुक्तिसुखसर्वसुखनेजीतेछे, ॥ १ ॥ त्यारपछीपछवाडेआवेलोअतिशेकठोरचित्तवाळोदुष्टपणाना समुद्ररूपतेविद्याधरनोबंधुनाटयोन्मत्तनामे खेचरस्वभावथीजछळकरवामांश्रेष्टहतो माटेअकस्माततेकुमारनेउपाडीमदोन्मत्तहाथी जेमवृक्षनेउपाडेतेमतेउपाडेलाकुमारने अतिशेछेटेआकाशमांउछाळयो तेतत्काळकोइवनमांमहागंभिर एवाकुवामांदैवयोगथी पड्यो तेकुवोकादवनेजळथीभरेलोहतो तेपांपुडवाथीकांइअंगउपांग जेनांभाग्यांनथीएवोछे तोपणतेकुवामांथीनीकळवानुंसा-धननदेखतो, थइछेजीववानीआशाजेनेएवोसतो तेस्थानमांकोइप्रकारनादुखनेसहनकरतोरह्योछे. अहो ! मोटापुरुपनेपणकोइ वखतकाळनावशथीमोटुंसंकटआवीपडछे. समुद्रनाजळनीवेळनीपेठे शुभअशुभकर्मनाउछळतामोजाआवीपडेछे तेनेपराक्रमवडे रोकवाइंद्रजेवोहोयतोपणसमर्थनथीथतो. तेकह्युंछेकेजेमके...

यादवकुळनुंमरणथवुं, नळराजानेराज्यथीभ्रष्टथवुं, रावणनेवंधीखानानुं सेवनकरवुंअनेतेनुं मरणथवुंएसर्वेकाळना वशथीथायछे माटेकोणपुरुषकोनुं रक्षणकरीशके ? ॥१॥ वळीकह्युंछेकेज्यारे हुंमातानागर्भमांहतो त्यारेमारीआजीविकाने वास्तेजेकोइइश्वरेमातानास्तनमां दूधउत्पन्नकर्युंछे.जन्म थयापछीवाकीनी आजीविकानीचिंता करवामांतेसुइगयोछे अथवामरणपाम्योछेके शुं ? वळीजेएकछेअनेत्रणजगतनाउदयनुं कारणछेनेतेनेहुंसंभारुंछुं तोतेमनेकेमविसरीजशे ? वळीपाताळमांमग्न थयेलापृथ्वीना रसनुंआकर्षणकरवुं तेणेकरीनेपर्वतनीकंदरामां रहेलासकळवृक्षोने पणजेजीवाडेछेतेमारी रक्षाकेमनहींकरे ? इत्यादिविचारकरेछेएवामांतेकुमारना शुभकर्मनावशथीमोटा शब्दनामसरवाथीथता पडघानाशब्दवडे जळ जंतुसमुहनेक्षोभकरती एवीएकमोटी घोत्यांपाणीपीवाआवी जेवामांपाणीपीने नीसरेछेतेवामांतेकुमारने शीघ्रपणेआमकारनी वुद्धिउत्पन्नथइकेहूं आघोनापुच्छने वळगुंतोमाराथी कुवावहिरनीसराय, एवुंधारीअतिशेमोटा एवातेनापुच्छनेद्रढ पणेझाल्युतेथोपण भेंशानीपेठेते कुमारनाभारने नगणतीलीलामात्रमांतेनेलइ कुवाथीवारणेनीकळी. तेथीतेकुमारपणवारणेनीकळेलो अनेथइछेजीववानीविशेषआशाजेनेएवो नेघणीक्षुधातृषानादुःखथीआकुल्याकुळथतोतेशून्यअरण्यमां चारेपासभमवामंड्यो. एवीरीतेफरतांफरतांजेम भ्रमरनेपुष्पवाळुं वृक्षमळेतेमकोइकगामतेनादीठामांआव्युं. पछीतेगामनीदिशवांधीचालतां वेकोशचाल्योएटलेमानुष्योत्तरपर्वतना आकारजेवा किल्लाथीवींटेलुंनेसाराकवीएकरेलोमननेप्रसन्नकरे एवाप्रवंधनाजेवुं अनेनानाप्रकारनाश्रेष्ठप्रासादवडे शोभतुंनेवीजुंमानुष्यक्षेत्र होयनेशुंएवुंमोटुंएकनगरजोवामां आव्युं. तेजोइनेतेराजपुत्रअतिशेआनंदपाम्यो. तेनगरनीलक्ष्मीनासुंदरपणाथीआकर्षणमंत्र वडेजमएमखेंचातोअतिशेउतावळो तेनगरप्रत्येचालतानंदनवन समानएकउद्यानआव्युं. तेमांएकजगाएमोटादेवालयनुंद्वारदीठुं. तेमांआसोपालवनीमोटीशाखाए चोरनीपेठेभयानकवंधनथीद्रढवांधेलो अनेरुपादिकगुणवडेसहीत एवाएकपुरुषनेदीठो. ते

पामिमाविषी यलापुरुषनदेखी करुणशब्दथारडताएकस्त्रीनजोइ. त्यारपछीनमळमकातेवड पातानाहृदयरूपदर्पणमां तेजक्षणते स्त्रीनादुःखनुंसंक्रमणथयुं तेथीतेणेतेस्त्रीनेपूछयुंकेआशुंछे? त्यारेदीनथयुंछेमुखजेनुं एवीतेस्त्रीएकह्युंके अंगिकारकर्युंछेपारकुंदुःख जेणेएवाहेमहानुभाग! आवांधेलामारास्वामीनेआवंधनथीतमेमूकावो. त्यारेतेकुमारेआदरथीपूछयुंकेशाकारणथी आनेवांधे-लोछे? त्यारेस्त्रीबोलीके हेयशस्वीपुरुष! आलक्ष्मीदेविनुंमंदिरछे तेलक्ष्मीदेवीएपोताने रमवानेअर्थेनानामकारनीजातिजातिना प्रफुल्लितपुष्पोथीशोभतावृक्षमांलीनथयेलापुष्पगुंजारवाकरतांछे मुखजेमनांएवाभ्रमरनासमूहे सुंदरशब्दनाझंकारवडे मोहपमाडे-लाकिन्नर, विद्याधरनांस्त्रीपुरुषनांयुगल जेथीएवुंलक्ष्मीरमणनामे आमोदुंउद्यानछे तेनुंएकपुष्पमात्रपणजोकोइभजाणेग्रहणकरे तोतेनेचोरनीपेठेतत्काळ तेलक्ष्मीदेवीनिग्रहकरेछे. हमणांमारास्वामीविद्याधरे वेगनावशपणाथीपुष्पितथयेलावृक्षथी एकपुष्प ग्रहणकर्युंतेथीअतिशे वळवाळीतेदेवीएथोडाअपराधीने पणमोटाअपराधीनीपेठेगणीने आमकारेसज्जडबांधीदुःखदीधुंछे. माटे हेसत्पुरुषशेखर! आमहाभयानकएवाआलक्ष्मीना बंधनथीकोइमकारेपण मारास्वामिनाथनेतमेमूकावो. केमकेमेघ, चंद्र, सूर्य, तेनाजेवापरोपकारमांतत्परएवा तमाराजेवासत्पुरुषोछे वळीकह्युंछेकेकोनीआज्ञाथीसूर्य, लोकनाअंधकारनोनाशकरेछेने मार्गनाजनारलोकनेछायाकरवावृक्षोने कोणेहाथजोडीमार्थनाकरीछे? अनेवृष्टिमाटेनवामेघनीकोणेमार्थनाकरीछे? कोइए करीनथी तोपणपारकुंहितकरवामांकेडबांधी तत्परथयेलासाधुपुरुषोपोताना जातिगुणथीजतेमकरवातत्परथायछे. राजपुत्रेवि-चार्युंकेशितळछायानाजेवो एकपरोपकारमूकीने मोटाएवापुरुषनाशरीरनुं वांझीआवृक्षनीपेठे वीजुंकाइफळनथी एटलेएकप-रोपकारकरवोएटलुंएजफळछे तेकह्युंछेकेमृगनाशरीरथी उत्पन्नथतीकस्तुरीतेएशरीरनुंमोटुंफळछे, हाथीनाशरीरनुंएनांहाडकां एमोटुंफळछे, पशुनाशरीरनुंफळएनुंचामडुंछे, गायनाशरीरनुंफळएनुंदुधछे, मोरनाशरीरनुंफळएनां चित्रविचित्रपींछांछे, घेटां

वकरांनांशरीरनुंफळएनांरोमछे. वळीवीजापणजानवरोनुंपुच्छ, नसो, वसा, शींगडां, नख, परसेवोइत्यादिकांइपणकोइनाउ पकारकरनारुंथायछे पणआमनुष्यनाशरीरनी कोइपणवस्तुवीजानेउपकारकरनारीनथी वळीचाडीओ (उपुंकरनामांआव-तुंखोडुंमाणस) खेतरनीरक्षाकरेछे, चुनोसौधनीरक्षाकरेछे, राखडीअन्ननाकणनीरक्षाकरेछे, दांतमांलीधेलुंतृणमनुष्यनाप्रा-णनीरक्षाकरेछेतोतेथीपणउपकाररहीतथवुतेणेशुं ?एटलेतरणुंपणसामानोउपकारकरेछेतोपरोपकाररहीतपुरुषतोतरणाकरतांपण हलकोअनेनीचछेएमविचारीतेकुमारेतेस्त्रीनुंवचनअंगीकारकर्युंएटलेहालहुंतारास्वामिनेआदुःखथीमुकावीशपछीतेकुमारेतेनेतेदुः खथीमुकाववानोउपायविचारीने समीपेरहेलीवावमांनिर्मळशीतळजळनुं पानस्नानादिककर्यापछीलक्ष्मीदेवीनाप्रासादमांमंत्रेश करीभक्तिबहुमानपूर्वकनवांकाव्यवडेघणीस्तुतिकरीतेसांभळीश्रीदेवीतत्काळराजीथइतेकुमारप्रत्येवरमाग्यएमबोलीतेकुमारपणप रोपकारकरवामांएक रसथयुंछेचित्तजेनुंएवो थइबोल्योकेजोतमोप्रसन्न थयांहोतोआवाघेलाखेचरने मूकोनेमानससरोवरनीपेठे तेनाउपरतमारुंमन सारुंअतिशेप्रसन्नकरो त्यारपछीतेदेवीबोलीके हेमहानुभाग ! चिंतामणीरत्नसमान समस्तमनोवांछितअ-र्थनासाधनकरवामां समर्थएवीमाराप्रथयेली एवीमारीपासेआतेंशुंमाग्युं ? आतोअन्यजगाएपण आमकारनाअनर्थने करनारो नीतिरहीतविद्याधरने मूकाव्यावडेकेहशुंतेतारुंकार्य सारुंकर्युं ? जेमसर्पनेबंधनमांथी मूकावेतेसर्पवीजानेपण डसेएवुंतेंकर्युं.माटे त्याशकरवायोग्यछे,तेने मूकीनेतुंडाह्योकुंमाटेप्राप्तथयेलाअक्षयनिधाननीपेठेसाक्षातथयेला देवतानावरदाननेमिथ्या शीदगमावे छे ? त्यारपछीविवेक करवामांराजहंससमान एवातेश्रेष्ठकुमारेकह्युंके आतमेपामरजननेयोग्य एवुंशुंबोल्यां ? उत्तमपुरुषोनेतो परोपकारकरवोएज पोतानुंकार्यकह्युंछे. तेकह्युंछेकेपारकुंकार्य करवामांतत्परएवाने पोतानुंकार्यकरवामां अवळामुखवाळामज्जन पुरुषोछेजेमचंद्रछेते पृथ्वीनेपोतानाकिरणवडे श्वेतकरेछेपणपोतामांरहेला काळाकलंकनेश्वेतकरतो नथीएमकारनांतेकुमारनां

वचनसांभळीआतिशे प्रसन्नथएललिक्ष्मादेवीए मारयात्रिनानुंपणरोहिणि, प्रज्ञप्तिइत्यादिकपोताना हृदयनुंरहस्यरूपविद्यानुं
शस्त्रतेकुमारनेअर्पण कर्युअनेबांधेलोविद्याधर तत्काळमुक्तकर्यो. पछीतेविद्याधरपोतानी स्त्रीएसहीतपोतानो मोटोउपकारी
जाणीनेतेनोनिरंतर नित्यसेवकथइने पासेजरह्योअहो ! परोपकारनुंफळपांच पांडवोनीवछभास्त्रीतेजेम संघायेजहोयतेमतेनुं
तत्काळअतिशेमोटुं फळदेखायछेत्यारपछी राजपुत्र,स्त्रीएसहीततेविद्याधरेविद्याशक्तिवडे तैलमर्दनस्नानादि पूर्वकनानांप्रकार-
नांभोजनवडेजमाड्यो. पछीश्रमरहीत थयोजेमअर्थनेकाम संघाथेगृहस्थधर्मशोभे तेमस्त्रीसहीताविद्याधरे सेवनकरेलोतेउद्याननुं
सुंदरपणुंजोवानीकळ्यां अमृतरसनाआस्वाद जेवातेवागनेजोतांजोतां एकयोजनमात्रक्षेत्रनेपाम्यां तेटलामांश्रीदेवीएनीपजा-
वेलुंमणिमयश्रीशांतिनाथ तीर्थंकरनुंचैत्यजाणे रोहणाचळपर्वतनुंअन्य शिखरहोयएमतेमनादेखवामां आव्युंत्यारपछीअतिशेप्र-
सन्नथयेलांतेसर्वेएते प्रासादमांप्रवेशकर्यो. तेवखततेनीमध्येरहेला तीर्थंकरनेअतिशेभक्तिवडेनमस्कार करीअतिशेमोटाअर्थवाळां
सुंदरस्तवनवडेस्तुतिकरी मध्येउभीरहेलीभारती देवीनाजेवीनमस्कार करीनेत्यांबेसेछेतेनेजोइ कुमारविचारकरवालाग्योकेप्र
यमाहिंदोळाउपर बेठेलीनवीयौवनअवस्थावाळी अनेजेणीएमारुंमनहरण करीदिक्कुमारीनी पेठेतत्काळअद्रश्य थइहतीअनेअ-
द्यापिजेनीप्रवृत्तिहुं पाम्योनथीतेजआछे इत्यादिविचारकरेछे एटलामांसरस्वतिदेवी प्रत्यक्षथइनेतेकुमार प्रत्येबोलीकेहेमहा
भाग ! तमारीभक्तिवडेतथा अपूर्वनवास्तोत्रनी युक्तिवडेहुंप्रसन्नथइछुं माटेकहुंछुंकेअनेक धनाढ्यलोकोनाद्वृद्धि पामतापानने
हरणकरनारीमोटी रद्धिवडेगर्वपामेलोने वैताढ्यपर्वतनापृथ्विनो स्वामीनेमणिपुररथनेपुर नामेमहानगरनो अधिपतिवैरीवेग
नामेविद्याधरनो अधिपतितेनीआरूपादि गुणसंपत्तिवडेत्रण लोकनेअतिक्रमणकरती शान्तिमतिनामेकन्या हुतनेआपुंछुं जे
पूर्वेभ्रमरजेमपुष्प माळानेअभिलाष सहीतदेखेतेमतेंदीठीछे आप्रकारनीअमृतवृष्टि जेवीतेभारतीनीवाणी साभळीअतिशेप्रस-

थयोअनेविचारेछेके तेकन्याहमणांमारीकेम इच्छाकरेछे ? नेतेवखततेसांयनमां केमआवीहशे ? नेएकल्पवृक्षनी वेलनीपेठेदे-खादइनेकेमअद्रश्य थइ ? नेतेमनेशीरीते पामीशकशे ? इत्यादिचिंताकरेछे तेवामासुंदरसोनानी छडीहाथमांझालेलीछे एवीअने उतावळीव्याकुळ थतीदासीएसहीत दिव्यविमानउपरबेठेलीने कुमारनापूर्वपुण्यनो मूर्तिमानसमूहहोयतेवी जणातीशांतिमाति कन्यासांआवी. आजगाएतेनावर्णनना श्लोकछेतेमनोअर्थः अहोपुण्ययोगेकेवोसंयोग थयोकेजेमकल्पवृक्षनो समागमथायते-मोअणविचार्योपणते कन्यानोयोगते कुमारनेथयो.जेजेम चिंतव्युंहोयतेतेमकार्य सिद्धथायतेनिश्चेकृतपुण्यछे अनेबीजोअकृत पुण्य(पुण्यरहीत)छे.त्यारपछीतेकुमार, वादळांवनायतीवृष्टिसमानतेकन्यानेदेखीविस्मयनेहर्षयुक्तथयुंछेहृदयजेनुंएवोथयोसतोआ कन्याअहींकेमआवीहशे नेआवीनेशुंकरेछेनेमने कांइपणसंभारेछेके नहींएवोनिश्चयकरवाने पासेरहेलाविद्याधरनी विद्याशक्ति वडेतेकुमारअनेविद्याधर संघाथेदेवतानीपेठे अद्रश्यथया.त्यारपछी भगवंतनीपुजानामिषवडे जिनघरमांविधिवडे प्रवेशकरी जिनपुजनमांपणते कुमारनेत्यांआसपास जोतीनदेखीने वियोगवाळीचक्रवीजेम दुःखातुरथायनेमथइने कहेवालागीअहो ! भगवनोसाररुपते कुमारहमणांअहींहतो तेकेमदेखातोनथी ? नेमसक्षथयेलीप्रज्ञाप्तिनामे विद्याएमनेकह्युंहतुं तेशुंअन्यथाथशे ? अथवापुण्यरहीत एवीहुंछुमाटेमारां तेवांपुण्यक्यांथीहोयके भ्रमरीनेजेमकल्पवृक्षनुं पुष्पमळेतेममनेतेवरमळे ? कंइकारेलीनीवे-लनेकल्पवृक्षनो समागमथायनहीं एमनिश्वासाखाइ मूर्छापामेलीनेकन्या पृथ्विउपरतरफडवामंडी त्यारपछीथइछेपरीक्षाजेने एवोतेडाह्योकुमार अहोमारानिमित्तेआ कन्यानीआवीअवस्था थइएमजाणीझटप्रत्यक्षथयो त्यारपछीकल्पवृक्षजेवोअनेपोता-नामूर्तिमानपुण्यजेवो तेकुमारनेदेखीविस्मय, हर्षवडेसंपूर्णथयेलीअने.लज्जा,विलासप्रमुख नानाप्रकारनाहजारोविचारवडेव्या-प्तथयेलीद्रष्टिनाविभ्रमवडे संकेतकरीबोलावेली प्रतिहारिका(दासी) समीपआवीउभीअनते कन्यानोसर्वअभिप्राय जाणीराज

पुत्रपासेजइआमकारे विज्ञापनाकरी हेत्रणजगतनाआधाररुपकुमार ! ज्यांसुधीरथपुरनगरनो राजावेरीवेगनामे विद्याधरेन्द्रअ-
हींआवेत्यांसुधी मसादकरीअहींआज तमारेउभुंरहेवुंएमकहीआकन्या एनापितानो मत्यक्षदेहहोय,अत्यंत स्नेहनीमूर्तिहोयएवो
एकलेखकन्याएआपेलो तेकुमारनेअर्पणकर्योने कंठनेविषेनेकुमारीयेवरमाळस्थापनकरावीदासीए सहीतपोनाना नगरगतयेगइ.
त्यारपछीविस्मय हर्षवडेभरपूरथयेला तेकुमारेतेविद्याधर पतिनालेखनेजेमअतिसुंदर पुस्तकउकेलेएमउकाडी वांचवामांड्यो.
तेआमकारेछे: स्वस्तीश्रीमशस्त, समस्त,वस्तुनाविस्तारनुं सागररुपरथपुरनगरथी पोतानामोटासाम्राज्यना समृद्धिनाउत्क-
र्षथीइंद्रसाथेस्पर्धाकरतो श्रीवज्रवेगविद्याधरेन्द्र त्रिजगतनेअतिक्रमण करतोमसिद्धरुपपराक्रमादि सर्वअंगन्यास गुणवडेअनुपम
फळरुपथयेलाकल्पवृक्ष जेवामणिमंदिरपुरना अधीश्वरश्रीमणिचोखरनामे राजातेनापुत्रप्रत्येस्नेह सहितआलिंगन करीबहुमान
सहितआमंत्रणकरेछे केश्रीदेवगुरुगोत्रपवित्र मंत्रनीसंस्मृतिवडेवश करीछे,कृतार्थकरीछेअतुल्य समग्रकल्याण लक्ष्मीजेणेएवा
मारीसाथेसकळ परिवारसहीत शुभवाळातमोएसर्व जगाएदीपतानेपोतानी स्थितिस्थानादिकने कहेनारीकुशळवार्ताविस्तार
करवायोग्यछे. मातःकाळनीकांतिनी पेठेस्वामीनाउदयने कहेनारीसर्वनेअतिशे आनंदमकाशकरनारी कुशळवार्ताजाणवीसर्व
मकारेउदयपामनारनुं पणकार्यएटलुंजछे केनित्येअपत्यरहीत पणानेमानताएवाअमारी साथेअमाराअद्भूत शुभदैवयोगथी
जगतजननेआनंद करनारीनेसर्वअंगसारा लक्षणथीकल्पवृक्षनी लताजेवीत्रणलोकना पुरुषोनेस्पृहाकरवा योग्यएवीअनुपम
रुपसौभाग्यादिसर्व गुणमणिथीभरपूर रोहणाचळनीखाण समान,मत्यक्षलक्ष्मी समानशातिमतिनामेकन्याछे तेत्रणलोकनेअ-
तिक्रमणकरनारएवुं रुपादिनिर्मळजळने उल्लासपमाडतीगंगा नदीनाजेवीअनुक्रमे वृद्धिपामेली,लीलावते सकळकळानासमुहने
जाणनारीमकृतिवडे वसंतसमयनापुष्पवाळा वृक्षनीसुंदरमंजरीतेना रसास्वादवडेउन्माद पामेलीबाळकोकिलाना जेवीअतिशे

मधुरबोलनारीअने उन्मादवाळाकर्याछेत्रण जगत्नातरुणजनजेणे एवानवयोवनने पामेलीमारीकन्याने योग्यवरचिन्तानीव खतेआराधनकरेली मज्ञप्तिविद्याएदेखाडेला तमेवरछोअनेअनुपमरुप लावण्यादिगुणवडे गौरवतानेपामेलोमारी कन्यानोवर तेमारासाम्राज्यसंपदनो स्वामीथशेकेवीजोथशे ? एमज्यारेमेंतेनेपूछयुं त्यारेतेणीएस्पष्टकह्युंछे केदमणांगसर्वोत्तम गुणसंपदानुं पात्रश्रीमणिमंदिरपुरना मणिशेखरनामेराजानो पुत्रकांतिवडेसूर्यसमान अरुणदेवनामेअसाधारण पुरुषतारीकन्यानोनेतारी राज्यलक्ष्मीनोस्वामीथशे पूर्णचंद्रवनावेमकारे कुवलयनेउल्लासकरवामां समर्थकांतिनोस्वामीतेजपति थवायोग्यछे, एटलेजेम अजवाळीरातनोअने चंद्रकांतिनोपतिचंद्रज होयछेतेमतारीकन्यानो अनेतारीसमृद्धिनो पतिनेजकुमारयोग्यछे. अनेतेकुमार हालमांपोतानीइच्छाथी विचरतोश्रीदेवीना करेलाश्रीशांतिनाथना चैत्यमां(मंदीरमां) आव्योछेनेतेणे कोइजगाएनारास्या-ननालोभथीमणिमंदिरपूरना उपवनमांहींदाळे क्रिडाकरतांदीठीअने कन्याएपणअनुरागथी रोमांचितथइते कुमारदीठो तेज वखतत्यांओचिंता यमराजनीपेठेकंइकथी आवेलोअनेमथमथीज तेकन्यानोअभिलाषी नाटयोन्मत्तविद्याधरनोभाइनेविद्युन्मत्त नामेविद्याधरते कुमारनेदुरथीआवतो जोइनेजमच्छरकरी छळथीतेकन्यानुंहरण करवानेइच्छनारएनकारना मनवाळोतेविद्या धरछेएवीआशंकाधारीने अतिशेचतुरएवीतेकन्या, देवतानीपेठेतत्काळअदृश्य थइपलायनकरीअहींआवीछे अनेकुमारेतोअनु पमएवावळपराक्रमवडे अनेकमकारनीविद्याथी उन्मत्तथयेलोविद्योन्मत्त नामेविद्याधरने लीलामात्रमांजजीती लीधोइत्यादि वृत्तांतप्रज्ञप्तिदेवीए कहेलुंसांभळीहुंआदिक सर्वेलोकपणअतिशे चमत्कारपाम्याने अतिशेहर्षपाम्या.माटे अमाराआवतालगी अमाराउपरअनुग्रह करीतेचैत्यमांजअमारी वाटजोशो हुंपणविलंबरहीत तैयारथइत्यांआवी चिंतवनकरेलामनोरथने सफळ करीशएविपेतमारा चित्तेअतिशेद्रढपणुं अवधारणकरवुं इतिकल्याणम्.

आमकारनुंपत्रमांलखेलुंवांचीनेअतिशेप्रसन्नथयेलोरोमांचितथयांछेसर्वअंगजेनांएवोअरुणदेव,स्त्री, अस्थिरनेपणस्थिरकरेछे एवोन्यायछेमाटेमयूरजेममेघनीवाटजुएतेम तेविद्याधरनाआगमननोमार्गजोतोत्याजरहेछे अनेपोतानोआडंबरप्रकटकरवानेअर्थे पासेरहेलाखेचरपासेअतिशेश्रेष्टएवोने सातभूमिकानोमणीमयमहेल अनेविवाहनामहोत्सवनिमित्तेअतिशे श्रेष्ठसघळसामग्रीसहीत मणीमयमोटामंडपनेकरावेछे वीजेदिवससूर्यउगवासमयेवैरीवेग विद्याधरपतिजाणेप्रत्यक्षइंद्रआवेतेम अनेकविमानादिविभूति वडेशोभतोअनेविद्याधरनोविद्याधरीतेमनां हजारोटोळांसहीतकन्यानुंग्रहणकरी आव्योनेअतिशेहर्षमहीतथइने नवाप्रेमरसथी भरपूरथयेलांतेकन्याअनेवरतेमनोअतिशे मोटोविवाहवीस्तारकर्यो अनेहस्तमोचनवखतेतेकुमारने सर्वप्रकारनीश्रेष्ठसमृद्धिएम- हीतपोतानुंसमग्रराज्यअर्पणकर्युं सारपछीघणीविभूतियेसहीत रथनेपुरनगरमांतेकुमारनाप्रवेशनो मोटोउत्सवकर्यो. सर्वविद्या- धरोएकुमारनेवधावत्रोइत्यादिवीस्तारे पूर्वेनथयेलोएवोमहोत्सवकर्यो. त्यारपछीराज्यचिन्तानोभारजेनेउतर्योछे एवोतेविद्या- धरचारित्रग्रहणकरी, तेनेयथाशास्त्रपालनकरीने मोक्षपाम्यो. त्यारपछीकुमारेरोहीणी, प्रज्ञप्ति आदिकसर्वविद्याओसाधीओ. नेतेसर्वविद्याओपूर्वेसाधनकरीहोयनेशुंएमतत्काळसिद्धथइओ. त्यारपछीपोतानेकुवामांनांखवाआदिअनर्थनांकरनारनाठयोप्रत सारजेनोएवोतेकुमार तेविद्याधरसाथेयुद्धकरवाचाल्यो. तेकह्युंछेकेजेपुरुषनेउपकारने अपकारविस्मरणथायछे तेपापाणनो मोटोमित्रछे, तेजीवीतधरावेछेतेफोकटछे मामाएकरेलुंप्रिय अथवाअप्रियतेनेजेविशेषेसहीतपाछुं अर्पणकरतोनथीतेथीस्थावर पणश्रेष्ठछे. हवेथरथरकंपाव्युंछे पृथ्वीमंडळजेणेनेधडधडशब्दायमानकर्युंछे पर्वतअनेभूमितळजेणेनेखडखडाव्यांछे पर्वतशिखरो जेणेनेकडकडाव्यांछे समग्ररससमूहजेणेनेघुमघुमाव्यांछे समग्रादिगमंडळजेणेनेगुमगुमशब्दायमानकर्युंछे समस्तआकाशतळजेणे

विद्याधरमंसैसिद्धथयांछे हजारोविद्यावळजेनेएवापोतानुं चतुरंगसैन्यलइचक्रवर्तिना लश्करनीपेठेनथीहणायो कोइजगाएम-

नेझळझळाव्याछे समुद्रजेणेनेकमकमाव्याछे कायरपुरुषोजेणेनेदमदमाव्याछे सुभटजनजेणेनेमध्येथमथमाव्याछे दुष्टविद्याधरसमुहजेणेनेसळसळाव्याछे समग्रमणिधरजेणेनेटळठळाव्योछे आदिवराहजेणेनेउछळतीधूळनासमूहवडे झांखुंकर्युंछेसूर्यमंडळजेणे नेशोशीलीधांछेसमग्रसरोवरजळजेणेने प्रत्यक्षउत्पातचक्रनेवुतत्काळआवतुं तेकुमारनुंलश्करदेखीथयोछे हृदयमांधकोजेनेसन्मुखथवाअसमर्थएवोनाटयोन्मत्तविद्याधरचोरनीपेठे तत्काळपलायनकरीउत्तरसेठीनोराजा सर्वप्रकारेअतिशेबळवानएवोवायुवेगविद्याधरनेशरणथयो. तेवखतअरुणदेवेअहंकारसहीत वायुवेगविद्याधरप्रत्येदूतमोकली कहेवडाव्युंकेहेविद्याधराधिप ! आदुर्नयनाकरनारनेवळताघेटानीपेठे तमेतमारास्थानमांपेसवादेशोतो तपोनिर्मूळनाशपामशो, जेमसुकाभेळुंलीलुं पणवळेतेम. ते कहुंछेकेविपत्तिकाळमांपडेलादुष्टपुरुषोनुं समीपपणुंविपत्प्राप्तिनेअर्थेथायछे, जेमजळमांछिद्रसहीतघडीमूकीहोय अनेतेवूडेतेवखततेनीपासेरहेनारीझालरनुंताडनथायछे तेदृष्टांतजुओ, एटलेछिद्रसहीतपात्रजळमां वूडत्यारेएकघडी, वेघडीएवीरीतनीसंख्यायइएमजाणीघडीआळमां तेटलावगाडवामांआवेमाटे विलंबरहीततमारास्थानमांथीकीडाए भक्षणकरेलाकुतरानीपेठेएनाटयोन्मत्तविद्याधरनेदूरकरो, जोतमोतमाराकल्याणनेइच्छोतो. इत्यादिकदूतनामुखथीसांभळीने वायुवेगेपोतानाअतिशेअभिमाननावेगवडेतेजदूतनामुखेप्रत्युत्तरकुमारनेकहाव्योकेहेकुमार ! जेकायरपुरुषहोयछेते आप्रकारनावाणीनाआडंबरथीभयपामेछे. पण जेअमाराजेवाजगत्मां एकअद्वितीयवीरपुरुषकहेवायछे तेभयपामतानथी. तुंपृथ्वीमांगतिकरनार कुमारपात्रमृगजेवोमाराजेवासिंहथीवींधेलोछे तोमाराशरणनेपामेलाने हुंकेमरक्षानकरुं ? शरणागतनुंपालनकरवुं एजसर्वनोपरमधर्मछे नेक्षत्रिमांअतिशेश्रेष्ठकहेवातामाराजेवापुरुषेतोतेधर्मअवश्यपाळवोजोइए. तेकहुंछेकेसमीपरहेलानी पीडाहरवी, शरणागतनुंरक्षणकरवुं, दानआपवुं, पुण्यमांअनुरागकरवो, तेराज्यलक्ष्मीरुपलताने मेघसमानवृद्धिकारकछे माटेतुंमाराशरणागतनाअनर्थनुं चिंतवनकरनारतुज

अनर्थनेपामीश. इत्यादिकअतिशेगर्विष्ट तेनामुखनुंवचन, दूतद्वाराएसांभळीउल्लास पामतांछेरोमजेनां, अतिशेकोपनाआवेश-मांआवेलाअरुणदेवेपोते वेप्रकारेपणमहाबळवाळोछे एटलेबळएतुं लश्करनुंपणनामछे अनेपोतानाशरीरनुं सामर्थ्यएवो पणअर्थछे माटेवेप्रकारे महाबळएवा तेकुमारेचारेपासथी तेविद्याधरनुंनगर, मोटालश्करथी तत्काळवींटीलीधुं. पछी धणीविद्यावाळो नेअतिशेपराक्रमी एवातेविद्याधरे चतुरंगसैन्यलइ तत्काळनेकुमारने सन्मुखथइ मोटायुद्धनो आरंभकर्यो अनेतेयुद्धदेवदैत्योना जेवुअतिशेमोटुंथयुं. अनेअग्निअस्त्रअने जळअस्त्र,अनेमेघअस्त्रअने वायुअस्त्रनागपासने गरुडअनेअंधकारनेउद्योत, अनेसंमोहनअनेजागरण, इत्यादिकएकबीजानां अस्त्रवडेतथातीखीधारवाळां बाण,शक्ति,चंद्रहास प्रमुखआयुद्धवडेनानाप्रकारनी विद्यादळवडेसमर्थजनना मननेचमत्कारनोवीस्तार करनारएवुंमोटुंयुद्ध सातादिवसपर्यंत थयुंअनेमोटादावानळ्नीपेठेअनेक जीवोनासंहारकरवामां अतिभयानकतेयुद्धना आठमेदिवसेवायुवेग पोतेजयुद्धकरतांमहा दर्पवाळारापनीपेठे गारुडीविद्यानान जेवाअरुणदेवेतेजक्षणमां वशकरीतेनोविध्वंस कर्योअनेतेनुंनगर, जुना शून्यघरनीपेठेअस्त व्यस्तकर्युंतेवखत अतिभयपामतुंछे चित्तजेनुंएवोनाटयोन्मत्त पणशियाळनीपेठेचारे पासनासतोतेनेझाली निग्रहकर्यो आ जगाएकविएवर्णन करेलांकाव्यछे. मोटापुरुषेकरेला अर्थनेअनर्थनोकरनार अनेतेणेग्रहणकरवा इच्छेलापदार्थनेइच्छतो, मोटासाथेवेरबांधतोएवो पुरुषनिश्चेशीघ्रपणे मोटाअनर्थनेपामेछे त्यारपछीमत्यशदीतुंछे मोटुंकुमारनुंमाहात्म्य जेमणेअनेगयोछेसर्व अंधकारजेमनेएवा सर्वविद्याधरोएकठा थइनेदक्षिणश्रेणीतथा उत्तरश्रेणीनाविद्याधरोनुं चक्रवर्तिपणानाराज्यमां तेकुमारनेअभिषेक करीस्थापन कर्यो.अनेसर्वजगाए विद्याधरनोचक्रवर्ति सर्वजगाएअरुण देवछेएमउद्घोषणाकरावी. एजगाएगाथातथाकाव्यछे सर्वविद्याधरोअरुणदेवनी सेवाकांरवा, जेमसर्वदेवताओइंद्रनी सेवामांछेतेमअनेने सर्वेअरुणदेवनीप्रसन्नताने निरंतरइच्छेछेमनुष्यमात्र

एवापणतेअरुणदेवनी सभाविद्याधरोनीथतीहती. आप्रकारनुंविद्याधरचक्रवर्तिपणुं तेपूर्वजन्मनापुण्यनुंफळछे. आप्रकारेजीवोने पुण्यकुत्रिकापणजेवुंछे एटलेकुत्रिकापणएवेनामेएकजातनुंहाटछे तेदेवाधिष्ठितछेएटलेतेनास्वामिदेवलोकोछे अनेजगतमांजेटली वस्तुहोयतेसर्वेतेहाटमांमळेछे नेनेहाटमांजेवस्तुनमळेतेजगतमां वस्तुजनकहेवाय. तेमांसमस्तविद्याधरोनासमूहोए पोतपोतानावि-भवनेअनुसारेतेअरुणदेवनीसारीवस्तुवडे भेटकरवाप्रमुखमोटोउत्सवकर्यो पछीपोतानीइच्छाप्रमाणे वेश्रेणीओनीराज्यव्यव-स्थावरोवरस्थापनकरीइन्द्रनीपेठे अनेककोटीखेचरसहीतमोटीविभूतथी पोतानानगरप्रत्येगयो. त्यांश्लोकछेकेमोटीऋद्धिहोयतो पणजेनेस्वजननथीदेखता अनेजेनेदुर्जनपणनथीदेखताती तेरिद्धिअन्यजातिनीपेठे किंपाकनाफळजेवीनिष्फळजाणवी. वळी कह्युंछेकेदानअनेउपभोगतेथीरहीत एवीनजेलक्ष्मीनेपोताना मित्रोपणभोगवतानथी तेपुरुषनीमोटीलक्ष्मीहोयतेपणअलक्ष्मी (दारीद्र) जजाणवी. अनुक्रमेतेणेपोतानामणिमंदिरपुरनी समीपेआराममांपडाववांख्यो अनेत्यांमोटाआडंबरवडेखेचरनुं सैन्यस्थापनकर्युं. तेजाणेखेचरनुंनगरहोयएवुंथयुं. त्यारपछीकोइसाराचरपुरुषनीपासे अरुणदेवकुमारनाआगमननीवधामणी पितानेकहावी. पुत्रनाविरहथीआकुळथतो अतिहर्षवडेप्रीतिदाननेआपतो, मोटाआडंबरथीतेपुत्रनासन्मुखआव्यो. तेकह्युंछेक आचरणछेतेकुळनेकहीआपेछे, शरीरभोजननेकहीआपेछे, संभ्रमस्नेहनेकहीआपेछे, भाषणदेशनेकहीआपेछे एटलेएकयादेश-नोमाणसछेतेजणावेछेत्यारपछीअतिशेमोटातेप्रकारनाआडंबरेसहीतकुमारप्रत्येजेमचंद्रप्रत्येउल्लासपामतोसमुद्रजायतेमअतिशेहेप-वाळोपिताजायछे. तेहर्षनाप्रमाणनीउपमादेवानेत्रिभूवनपणशुन्यजणायछे. अनेसन्मुखआवेलोकुमार, पितानेमळ्योतेवखतना हर्षनुंतोशुंवर्णनकरीए ? पछीमोटाउत्सवथीते पुत्रनोनगरमांप्रवेशकरावी मोटाउत्सवपूर्वक पोतानुंसर्वराज्यपुत्रने अर्पणकर्युंअने निश्चिंतहृदयवाळोथयो एवोमणिशेखरराजा रुडेप्रकारेजीनधर्मनुं पालणकरेछे. आजगाएगाथाओछे तेनोअर्थःभारनेसहनकर-

नारएगोपुत्रसते जेपुरुषपोतानोभार पुत्रनेविषे स्थापनकरीनिश्चितपणे रुडेप्रकारेधर्मसाधननथीकरतो तेथीकोणअन्यपुरुषमूढ छे ? कोइनथी. अनेजेपुत्रयौवनअवस्थाने पाम्योछे तोपणपितानाभारनीचिंताने पोतेहरणकरतोनथी अनेधर्मकरावतोनथीते पशुनीपेठेउत्पन्नथयो तोपणतेणेकरीनेशुं ? त्यारपछीतेअरुणदेवसर्वराज्यचिताकरवामांसावधान एवोनवोराजानवाउगतासूर्य- नीपेठेपृथ्विमंडळने गगनमंडळनीपेठे दुस्सहएवापोतानामोटा प्रतापवडेलीलामात्रमांज आक्रमणकरीसाध्याछे पृथ्विनावण खंडजेणेएवोनवाउत्पन्नथयेला वासुदेवनीपेठे हुंप्रथमहुंप्रथमएप्रकारे सर्वनरेन्द्रअनेसर्वविद्याधरेन्द्र तेमनांसमुहोएसंभ्रमसहीत नमावेलांमस्तकनाशेखरथी प्रसरतामोटाराग, घणापरागएटले पुष्पनीरजतेणेकरीने सुगंधीमानकर्युंछे चरणकमळयुगळजेनुं एनोअनेनथीखंडितथइ आज्ञाजेनीएवाइंद्रनीपेठे मोटासमग्रभोगतेणेसहीत पोतानाराज्यनेभोगवेछे. आजगाएगाथाओछेतेनो अर्थःएअरुणदेवेपूर्वजन्ममां तिर्यंतपणामांपणएटले वानरनाभवमांपण सामायिकसहीतएकवारकरेलुंएवुं पणदेशावकाशिकव्रत तेनुंअतिशेमोटुंथयेलुंफळआश्चर्यकारीछे. जीनशासनमांप्राणिनीखाणमांजेम सर्वेमणिओतेमसर्वेधर्मविधि चिंतामणिसरखाछे. तेमांपणउपरमछेफळजेनुं एनोव्रतधर्मविधिछे अथवाएव्रतनुं आकह्युंनेतुच्छफळतेशीगणत्रीमां ? एथकीतोजीनसमृद्धिभोगफळ पणशिवपणजपमायछे तेनीआगळपूर्वोक्त कहेलुंफळकांइगणत्रीमांनथी. एकदिवसतेनगरमां मोटीसमृद्धिवाळाश्रावकसमूहे राजानीआज्ञापूर्वकरथयात्रानो मोटोउत्सवकरवामांड्यो तेनेउत्सवउपरबहुमानसहीत अनेकगामतथानगरनोचतुर्विधसंघए- टलेसाधुसाध्वि, श्रावकश्राविकाएचारप्रकारनो संघएकठोथयोहतो. तेनेमांसुवर्णनोमणिसमूहवडेजडेलो अनेसुंदरचंदनना काष्टवडेघडेलोअनेउंचोअखंडमणिमोनामयमहादंड तेउपररहेलीवायुनेअनुकूळ लहेरोलेतीश्रेष्ठपंचरंगवर्णवाळीने सुकुमारही- रागळवस्त्रनीअनेकध्वजपताकावडेशोभतो सर्वअंगसुंदरजणातो मोटोएकश्रेष्ठरथनीपजावेलोहतो. अनेतेरथमाथे [illegible]

वनावृषभजेवासर्वअंगे अतिशेशुभलक्षणना धारणकरनारत्रण लोकनामननेहरग करनार,लीलागतिवडेचालनार, झणकार करतीरत्नमयझीणीघुघरीओ तेनासमूहवडेअतिशेझळकती सोनानीसांकळवडे अनेश्रेष्ठअलंकारवडेअतिशेशोभता अनेलेशमात्र दोषवडेपणकलंकनपामतानेजाणे संघाथेजन्म्याहोयनेशुं एवामरखारूपनावेश्रेष्ठबळदजोडयाहता. अनेतेरथनोसारथीअभंगछे, सुंदरछेसर्वअंगउपांगजेनांएवो नेकोइदिवसनभागतो अतिशेमोटोछेधर्मरंगजेनेएवो अनेप्रकृतिवडेअतिशेदेखवायोग्य, सर्वने मानवायोग्यअनेपहेर्याछेसुंदरवस्त्र, मुगुट, कुंडळ, वाजुबंध, कडां, हार, अर्धहार, नेमुद्रिकादिसर्वअलंकार जेणेएवोअनेअ धिकशोभावडेजाणेपृथ्विउपरआवेलो इंद्रनोसारथीहोय एमजणातोअने रत्नथीजडेलोसोनानोमाजन (परोणो) तेछेहाथमा जेनेएवोएकश्रेष्ठसारथीहतो. सारपछीतेसुंदररथनेविषेविस्तार सहीतस्नात्रमहोत्सवपूर्वक सर्वअंगेदिव्यआभूषणवडेशोभित एवुंअनेश्रेष्ठसुगंधीमानपुष्पमाळादिवडे पूजेलुंदिव्यमणिमयभगवंतनुं प्रतिबिंबजेमसाराश्रावको, श्रेष्ठप्रासादमांमोटाउत्सवडे स्थापनकरेतेमतेरथमांस्थापनकर्यु. सारपछीसर्वजननेआनंदकरनार तेबिंबनेपृथ्विनेविषेआवेलासूर्यना रथनीपेठेमणिकांचन वडेविचित्रपवित्रएवांत्रणछत्रने सुंदरएवांचामरनेअनेकएवी ध्वजपताकाप्रमुखमोटाआडंबरवडे तंत्रीतालआदिकघणांपंचशब्द- नांवादित्रवागतेसते अनेस्वरगत, परगतअनेतालगत अनेअवधानगतएचारप्रकारनां मधुरगीतनुंगानथयेसते अनेकनृत्यकर- नारीनासमूहवडेतथादेवदेवांगनानासमूहवडे शोभायमानजयजयशब्दनेकरताएवाभट, ब्राह्मणआदिलोकथयेसतेवेदपदतथाप्र- बंधपाठवडे ब्राह्मणजनउच्चारणकरेसते नवानवाप्रबंधनेभणनार विरुदावळीनेकहेनारपुरुषोबोलतेसते तेरथनुंचालवुंथयुं. तेव- खतेढगलेढगलेउभारहेता अनेस्तुतिकरता नेअर्थिपुरुषोनेदानदेता अनेचंदनरसनेछांटतापुष्पसमूहने उछाळतापताका, तोर- णादिकवडेसुशोभितकरेलांत्रीक (त्रणरस्तावाळामार्ग), चतुष्क (चाररस्तावाळामार्ग) अनेचच्चर (चकलां) नेचतुर्मुखमहा

पथप्रमुखमार्गोनेविषे चतुर्विधसंघेसहीतमोटामहीमाथी तेरथनेफेरवेछे. एमचालतांचालतांजेनाजेनामंदिरआगळ तेरथआवेछे तेनातेनासर्वेलोकोमोटाआडंबरथी मोटीसमृद्धिओलावीभेटकरेछे, सविस्तरजीनपूजाकरेछे, पोतानीशक्तिप्रमाणेसमग्रसंघनुं सन्मानकरेछे, याचकलोकोएमागेलांदानआपेछे इत्यादिकमहामोटाओच्छवकरेछे. एमकारेजीनशासननीमोटीप्रभावनादेखीने मिथ्यादृष्टियोनेपणबोधीनीजउपार्जनथायछे. आप्रकारनोरथयात्रानोमोटोउत्सवकरेसतेअरुणदेव राजानीसमीपेतेरथआव्यो जाणीजीननेनमस्कारकरवानीइच्छाए मोटीश्रेष्ठसमग्रसामग्रीपूर्वक सन्मुखआवीनमस्कारकरेछे नेजीनबिंबनेभेटमूकवीइत्यादि विधिवडेपूजेछे तेनामांगणाधिपश्रीश्रीप्रभसूरीने समीपेअतिजरावस्थावतेजीर्णथयुंछे शरीरजेनुंएवाअतिशेवृद्धएकमुनिनेजोया तेजवखततेराजाओनितोमोटाभूतगृहवडे आक्रमणथयोहोयनेशुं एममोटीमूर्छावडेपृथ्विउपरपडीगयो. तेवखतमोटोहाहाकार शब्दकरताप्रधानप्रमुखलोकोएगोरुचंदन, बावनाचंदनइत्यादिकना रसवडेसेचनकरेलो, नानाप्रकारनापंखावडेनाखेलोएम घणाउपचारकरवाथीतत्कालप्राप्तथयुंछे चेतनजेनेएवोनेथयुंछे जातिस्मरणज्ञानजेनेएवो, सूतेलोपुरुषजेमजागेनेमसर्वलोकनेअ-तिशेआनंदउपजावतो तत्काळबेठोथयो. अनेतेअतिवृद्धमुनिनेअतिशेभक्तिपूर्वकप्रथमनमस्कारकरीने पछीगच्छाधिपतिनेनम-स्कारकर्यो. त्यारेत्यांरहेलासाधुएकह्युंकेहेराजन्! कलिकालनाजेवीआ तमारीविपरीतस्थितिकेमथइ? त्यारेतेराजाविनयस हीतबोल्योंकेआबेठेलाअतिशेवृद्धमहामुनिए आसर्वेसमृद्धिमनेआपीछे अनेएमारापरमउपकारीधर्माचार्यछे माटेतेमनेमेंप्रथम नमस्कारकर्यो तेकह्युंछेकेजेनोप्रत्युपकारथइशकतोनथी एवांमाता, पिता, स्वामितथागुरुआलोकनेविषेछे तेमांपणआलोकअने परलोकतेमांहितकारी एवागुरुनोतोप्रत्युपकारकरवो घणोजदुस्तरछे. त्यारपछीआश्चर्यसहीतगुरुएकह्युंके सर्वपोतानापूर्वज-न्मनापुण्यनोवैभवछे एमकह्यापछीतेराजाएपोतानुं सर्वपूर्वभवसंबंधीवृतान्तविस्तारेसहीत [illegible]

अतिशेआश्चर्यअनेहर्षवडे भरपूरसर्वसंग्रथयो. त्यारपछीगुरुएकह्युंके हेमहानुभाग ! जोपूर्वभवमांतिर्यंचपणामां पणएकव्रखत एकव्रतनुंपालनकर्युं तोआमकारनीसमृद्धितनेप्राप्तथइछे माटेहमणांपणशासननी प्रभावनादिपूर्वकमहाव्रतधर्मनेअंगीकारकर. जेणेकरीनेथोडाकाळमां अतिशेदुर्लभएवा अनेकोइकाळेजेनोनाशनथी एवामोक्षसुखनेपामीश. अनेसर्वधर्मथी चारित्रधर्मछेते अतिशेश्रेष्ठछे. तेकह्युंछेकेसर्वरत्नअमृतवडे सहीतअनेसर्वत्रजीनमंदिरवडेशोभतुं आसमग्रपृथ्वीमंडळनेकरावे तेधर्मथीपणचारित्र धर्मछेतेअतिशेमोटोछे. एप्रकारनीधर्मदेशनासांभळीने विशेषप्रतिबोधपामेलोतेराजा जीनभवनादिकसातक्षेत्रमांजेतुंपरीमाण नथीएवीमोटीसपत्तिओवापरी अनेपोतानुंवनरुपवीजातिर्थयात्रा, चैत्ययात्रा, रथयात्राइत्यादिकनुजेकरवुं तेमांनथागरीबलो-कनोउद्धारकरवो तेमांवात्रीनेअनेपोतानादेशमांथी सातव्यसननुंनिवारणकरवु अनेअमारीपडहोवगडाववोइत्यादिवडे जीन शासननीप्रभावनाकरीनेपद्मशेखर नामेपोतानामोटापुत्रने मोटाउत्सवथीराज्यमां स्थापनकरीनेसमयेसमयेअतिशेउल्लासपामतो छेभावजेनोएवातेराजाए, विधिपूर्वकनिर्दोषएवीदिक्षाग्रहणकरी. मोटाभाग्यशाळीएवा तेराजानुंतेप्रकारनुंमोटु सत्वआश्चर्य-कारीछेकेआमकारनीमोटीसमृद्धिने जेमनाकनीलीटसागकरे तेमत्यागकरीनेयौवनअवस्थामां पणआमकारनोसाधुधर्मअंगी कारकर्यो. आजगाएगाथाओछेतेनोअर्थःकोइतोसमृद्धिमांबंधायाछे, कोइतोसमृद्धिनथीतोपणबंधायाछे, कोइतोसमृद्धिहोय अथवानहोयतोपणबंधाताजनथी एवात्रिप्रकारनापुरुषमांआश्चर्यकारी केटलोबधोआंतरोछे ? अथवाएमांशुंआश्चर्यछे ? एवु-द्धिवानराजाएजाण्युंकेअतितुच्छ अनेक्षणमात्रमांनाशपामतीएवी आसर्वसमृद्धिओछे माटेअतिशेउत्कृष्टनेनित्य एवीसमृद्धि माटेलोभीएवातेराजाए निश्चेतेसमृद्धिओनोत्यागकर्योछे. वळीदिक्षानेशिक्षापण आराधनवडेजसफळछे. अन्यथातोदिक्षा, भिक्षानेशिक्षाएसर्वगळशोषछे एटलेगळुंसुकवनारीछे, एटलेकष्टमात्रछे. आमकारेव्रतग्रहणकर्युंतेजकाळथीआरंभीने सर्वएवासं-

यमयोगनेविषेमारेनिरंतरअप्रमा ि्रहेतुं एवोअभिग्रहतेराजाएधारणकर्यो. नेजेवीरीतेदिक्षालीधीछे तेजप्रकारेतेदिक्षानोजाव-ज्जीवसाग ानमनवडेनिर्वाहकर्यो. मोटापुरुषनुंस्वभावथीज सिद्धथयेलुंलक्षणएछेके जेनोअंगीकारकर्योतेनो जीवतांसुधीनि-र्वाहकरवो. एप्रकारेतेराजा,ग्रहणकर्युंछेसूत्र, अर्थतेनुंतत्वजेणेजीनकल्पीनीपेठे नित्येप्रमादरहीतमासक्षपणकाळमां देवतानेदुर्लभ एवामोटातपनेतपतो, वायुनीपेठेकोइजगाएनबंधातो, पृथ्विमांविचरतो, रात्रीएकायोत्सर्गे रहेतोएवातेमुनिराजनेकोइजगाए जतीएवीतेलक्ष्मीदेवीएदीठो पछीतेदेवीएअवधीज्ञानवडेजोइनेओळख्यो. पछीतेणेकरेलाअभिग्रहनीपरीक्षानेअर्थे स्त्रियोमां जीतमेळवनारीअनेपुरुषमात्रने वशीकरणकरवामांचतुरएवी अनेकदेवांगनाओप्रकटकरी. अनेतेदेवांगनाओदिव्यएवुंनृत्य अनेजयमेळवनारएवागीत, नृत्य, हाव, भाव, विभ्रम, विलास, हास, आलिंगनआदिनवानवाप्रकारवडेप्रातःकाळपर्यन्त तेमुनिनेक्षोभपमाडवानाउपायकर्या तोपणतेमुनिलगारमात्रपणक्षोभनपाम्या. एप्रकारेधर्मध्यानमांछे एकचित्तजेनुंएवाप्रकारेप्र-तिक्रमण, प्रतिलेहन, इत्यादिधर्मकार्यने पोतपोतानीवेळाएकरता मासक्षपणादिपारणामांपण भ्रांतिनपामता अतिसूक्ष्मप्रेमावेदु नि ुरनीनेसमीपरहेला श्रावकप्रमुखनीद्रढनिमंत्रणावडे तथापारणामाटेचेप्रवेशस्थानेकरेलुं अन्नादिकमांअशुद्धपणुतेमांपणनभ्रांति पामवातेम ुनिनुंनगरनेरीलोकोए रोकीलीधुंइत्यादिवातोकहेवाथी पणनचंचळथताएमअनुकूळ अनेप्रतिकूळएवाउपसर्गवडेछ मासपर्यन्ततेदेवीएपरीक्षाकरी. तोपणलेशमात्रकोइजगाए आर्तध्यानादिप्रमादनकरता. त्यारपछीअतिशेचमत्कारपाम्युंछेहृ दयजेनुंएवीनेअतिप्रीतिरसथी उल्लासपामतीछेशोभाजेनीएवी श्रीदेवीएपोतानुस्वरूप प्रकटकरीपोतानामनेअपराधखमावीने मुनीन्द्रनुंस्थानेस्थाने सर्वलोकमांमोटुंआश्चर्यप्रकटकरती नित्येतेनीपासेदासीजेवीथइरही. माटेतेजभवमांअप्रमादीपणानुंमोटुं फळआश्चर्यकारीथयुं. आप्रकारनाअभिग्रहनो जावज्जीवनिर्वाहकर्योतेथी मोटापोतानामहात्म्यवडे विस्मयकर्युंछेत्रिलोकजेणे

एवुंतीर्थंकरनामगोत्रकर्मबांधी अनेनिरतीचारचारित्रधर्मपालिने अनशनादिकरीसमाधीवडे मरणपामीवीशसागरना आउखा-वाळोदशमादेवलोकमांश्रेष्ठदेवतातेउत्पन्नथयो. त्यांथीचवीनेमहाविदेहनक्षेत्रमां मोटीऋद्धिनाळीराज्यसमृद्धिनेतथातीर्थंकरसमृद्धिनेभोगवीपरमसुखनेपामशे. एमकारेदेशावकाशिकव्रतनेविषे वानरजीवनुंवृत्तान्तकह्युं.

चरित्रनुंजेआचरणते चारित्राचारकहीए अनेतेचारित्राचार पांचसमीतीअनेत्रण गुप्तीएत्राभेदवडेआठ प्रकारनोछे तेकह्यु छेकेप्रणीधानएटले चित्तनुंस्वस्थपणुंतेने विषेयोगकहेतांव्यापार तेणेसहीतएवोएटले पांचसमीतीअनेत्रण गुप्तीतेणेसहीतएवो चारित्राचारछेतेमां पांचसमीतीओते इर्याभाषादिकजाणवी तेमांमुख्यवृत्तिवडे निर्दोषस्थानयांरहेला साधुएस्वाध्यायादि धर्मकृत्यकरवुंअने ज्ञान,दर्शन,चारित्रतेनी वृद्धिरुपजेआवश्यककार्य प्राप्तथयेसतेआगळ कहीशुंएवाविधिवडे गमनकरवुनेश्री भद्रबहुस्वामिए कह्युछेकेआवश्यकारण प्राप्तथयेसतेगमनकरवाने विषेइर्यादिकगुण एकाग्रचित्तवाळानेअने प्रशांतएवासाधुने थायछेपणबीजाने थतानथी माटेएजे आवश्यककहीएत्यारे कोइशंकाकरेछेकेसाधुए नवकल्पविहारकरवुं तेकेमकह्याछे ? तेनो उत्तरएछेकेतेविहार पणबहुगुणनुंकारणछेमाटेधर्मनीवृद्धिनेअर्थेजछे तेकह्युंछे आचारांगसूत्रनाबीजाश्रुतस्कंधनाबीजाअध्या-यनमांबीजाउद्देशाने विषेकेजेसाधुशीतकाळ, उष्णकाळनेविषेएक स्थानमांमासकल्पपूरो करीनेअनेवर्षाकाळमा चारमासनुंअ-तिक्रमणकरीनेतेना तेजस्थानमांकोइ कारणविनारहेनोएसाधुने कालातिक्रमदोषनोसंभवथाय.अनेजे साधुऋतुबद्धविहारकरी-नेअथवावर्षाकाळ अतिक्रमणकरीनेबीजी जगाएएकमासअथवा बेत्रणमासरह्याविनापूर्व स्थानमांमासकल्पकरे अथवाचोमासु करेएटलेबेत्रणमासनुं व्यवधानकर्याविना तेनातेस्थानमांआवीरहे तोतेस्थानउपस्थानक्रिया दोषवडेदुष्टथायछे एटलेतेस्थानमां रहेवुंकलपतुंनथीएम तेनीटीकामांअर्थकर्योछे. अनेश्रीकल्पभाष्यादिकमां पणएकमासथीउपररहेतो प्रायश्चित्तप्राप्तथायअने

आ०
१०१

दोषपणउत्पन्नथाय अनेकारणमतेएटलेरोगादिक कारणमाप्तथयेसतेनिवास करवोपडेतोघणीयतनाथी भिक्षादिकग्रहणकरे. तेनीटीकामांएम कयुंछेकेदोषएटले गृहस्थनीसाथेस्नेह बंधायतथाप्रतिबंध थायइत्यादिकदोषप्राप्तथायछे अनेग्लानपणुं, उपद्रवपणुंतथाकोइराजादिकना द्वेषप्रमुखकारणउत्पन्न थयेसतेतोमासथकी अधिकपणरहेवुथायतोअन्यअन्य स्थानेनिवासकरेतेगन भिक्षापणकरेस्थंडीलादिक पणतेमजकरेतेअधिकरहेवामां विधिनोपणविशेषकरवाने विचारप्रमाणेथाय तपोविधिनीवृद्धि करेअनेद्रव्यादिकमां प्रतिबद्धपणुंजणायतो नानाप्रकारनादेशमांविहार करेअनोविहारनकरवामा आप्रकारनादोषछे. प्रतिबंधपणुं,लघुपणुं,लोकोपचारनुं शिथलपणुं, देशज्ञाननुंअभावपणुंने ज्ञानादिकनीअवृद्धिपणुं इत्यादिकदोष प्राप्तथायछेअनेविहार करमांएसर्वेगुणरुपभावना करीलेवीअनेसाध्वी आश्रीनेतोएमकयुंछेके जोपणमहाव्रतादिसाध्वीओने अधिकनथीतोपण नित्य विहारकरेसतेतेमने आप्रकारनादोष उत्पन्नथायछे साध्वीमांसादिकनी पेशीसरखीछेमाटेनिवास स्थानतथायोग्यभिक्षातेनुंदुर्लभपणुंथायएवाकारणवडे अवर्षाकाळनेविषे(चोमासुविना) एकस्थानमांवेमासरहे तेनीटीकामांआप्रकारनो विशेषछे.स्त्रीतोमांसादिकनी पेशीसरखीसर्वनेपण अभिलापकरवायोग्यहोयछे तथातेमनेयोग्यनिवासस्थान दुर्लभहोयछे माटेशास्त्रोक्त गुणरहीतस्थानमांअथवा दोषयुक्तस्थानमांरहेवाथी प्रवचननेबाधथायइत्यादि घणादोषउत्पन्नथायछे एवाकारणमाटेतेमने अवर्षाकाळमांबेमासरहेवानी आज्ञाकरेलीछे अनेबेमासथी अधीकएकजगाएरहेतो तेमनेपणप्रायश्चितप्राप्त थायछेअनेदोषपण घणाप्राप्तथायछेअने कोइकारणसतेएटलेग्लानपणुं सतेनिवास. भिक्षानेनेत्रणी यतनाथीग्रहणकरेअने विहारकरवामांकयुंछे केनिरंतरगमनकरवाथी जेवीजराअवस्थाप्राप्त थायछेतेवीबीजाथीनथी माटेकायकलेशरुपतपअने नानाप्रकारनापरीषह,उपसर्गसहनकरवाइत्यादिक गुणपणछेमाटेइर्यानपीती आदिविचित्रवडेसाधुएवर्णनी वृद्धिनेअर्थेविहारकरवो अनेइर्यासमीतीनुंस्व-

रुपआप्रकारनुंछेके रात्रीमांझीणाजीवदेखवामां नआवेतेमाटेअतिशेपुष्ट आलंबनविनागमनकरवानी आज्ञानथीअनेबेंद्रितसने विषेपणछजीवनीकायनी विराधनावर्जवानेअर्थेलोकोए अतिशेअभ्यासकरेलामार्गे गमनकरवुंपणउन्मार्गमां गमननकरवुंकेमके त्रसअनेस्थावरएवाजंतु समूहनेअभयदानदेवारुपभिक्षानुं ग्रहणकरेलुंछेएवामुनिने ज्ञानादिआवश्यकप्रयोजन प्राप्तथयेसतेगम नकरवुंपडेतोगतीना उपयोगसहीतकोइजविनो उपघातनथायतेवीरीते गमनकरवुं अनेवीजासाथे वातोकरवी अनेवीजानीवातो प्रमुखसांभळवुंइत्यादि प्रमादनोत्यागकरीतथा स्वाध्यायनोपणत्यागकरीतेगमनमांएकाग्रपणेउपयुक्तथइ, वेपडखे तथापछवाडे उपयोगदेनारनेतथा अतिदूरजोनारनेजंतुनुं अदर्शनथवाथीअने अतिशेसमीपजोवाथी सन्मुखआवेलापशु आदिकनीसाथे अ-फळावुंइत्यादिकनो संभवछेमाटेपगथीआरंभीनेचारहाथप्रमाणे एटलेएकधुंसरामात्रक्षेत्रने जोइपृथ्वी, उदक, हरीत(लीलांतृण), वीजइत्यादिस्थावर अनेकंथु, कीडीइत्यादि त्रसजंतुनीजेमरक्षाथाय तेमपगलेपगलेसम्यक् प्रकारेइक्षणकरवुं एटलेजोइनेचालवुं तेनुंनामइर्याकहेतां गतीकहीए. तेनेविषे समीतीकहेतांसम्यक् प्रकारेसावधानपणुराखवुंतेनइर्यासमीतीकहीए तेश्रीउत्तराध्ययन सूत्रमांकह्युंछेके आलंबनवडे, काळवडे, मार्गवडे, यतनावडे, एचारकारणनी परीशुद्धिवडेसाधुइर्या कहेतांगमनकरेछेतेमांआलंब-न, ज्ञानदर्शनचारित्र, रुपजाणवुं. तथाकाळकहेतां दिवससतेअनेमार्ग कहेतांउन्मार्गरहीतएवा प्रमाणवाळामार्गमां गमनकरवुं द्रव्यथी; क्षेत्रथी, काळथी, भावथी, यतनाकरवीतेचारप्रकारे कहीछे. तेसांभळोद्रव्यथी नेत्रवडेजोवु, क्षेत्रथीएकयुगमात्रदृष्टिप्रसा रवीएटलेधुंसराजेटली चारहाथप्रमाणेदृष्टि प्रसारवीनेकाळथीयावत् दृष्टिएजंतुजणायअने भावथीउपयोगसहीत एमजाणवुंइं द्रियार्थकहेतांविषयने तथापांचप्रकारना स्वाध्यायनेवरजीनेतन्मूर्तिनामतद्रुपपणुंतेउपयोगनेज अग्रेसरकरीइर्यागमनकरे, ते-नीटीकामांआप्रकारेछेके तन्मूर्तिकहेतांतेइर्याने विषेछेमूर्तिकहेतांशरीर जेनुंअर्थात्व्यापारजेनोते तन्मूर्तिकहीएतथातेइर्यानेज

ट
अग्रेसरकरीउपयोगनुं प्रधानपणुंअंगीकार करीगमनकरवुंभाजगाए कायअनेमनतेनीतत्परता कहीछे.अनेवचननो तोतेजगाए व्यापारजनथीमाटे एमकारेउपयुक्तथइनेइर्याने रीयतेकहेतांपामेछे. एटलेगतिकरेछेआमकारनी इर्यासमीतीवडे चालतामुनीने कोइमकारेमाणिनो वधथायतोपणतेनुं पापतेनेमाप्तथतुंनथी. तेश्रीओघनिर्युक्तिमांकह्युंछे केइर्यासमीतीवडेपग उपाडीस्थापनकरतामुनिथीकुलिंगीकहेतां द्वीन्द्रियादिजीवनाश पामेछेनेपणतेनिमित्तनो तेसाधुनेसूक्ष्मपण बंधथतोनथी एमसिद्धांतमांकह्युंछे केमकेएनासर्वभावबडे तसाभूउपयोगथी निर्दोषछेमाटेअनेजेममादी पुरुषछेतेनायोगनीमतीति करीनेजेजीवोनोश थायछेतेनांनियमाएतेजीवोनोने हिंसककहेवायछे. अनेजोकोइजीवनहणाय तोपणतेजीवनोहिंसक कहेवायछेकेमकेसर्वभावथी उपयोगशून्यछेमाटेतेपापसहीत थायछे वळीकह्युंछेके यतनाविनाआचरण करनारनेजंतुजीवो अथवामरोतोपणनिश्चयथी हिंसाछे नेहिंसाथावडेसमीत पुरुषनेमकृतिनोबंधनथी. केवळचालतानेजइर्या समीतीछेएमनजाणवुंशुं त्यारेतोबेठेलानेपणछे भांगानावळोळपणाथीइर्यासमीती जाणवीसिद्धांतनुं परावर्तनकरवानेविषे तथाभांगामपुखनी रचनाकरवानेविषे हस्तादिकनीचेष्टापणपरीस्पंदरूपपणाथीएटले चंचळपणाथीइर्या समीनीकहीछे तेश्रीकल्पभाष्यमां आमकारेछेजे अविरत पुरुषनीहस्तादिकनीचेष्टा पणभंगादिकनेविषे थायतेपणइर्यासमीतीछे पणकेवळचालनारनेजनथी. एमकारेइर्यासमीतीकही १. अनेसाधुएक्रोधमानादिकनांस्थानमवकाळे वर्जवां अनेविशेषपणे तोभाषासमयनेविषेतेनो त्यागकरवो. तेउत्तराध्ययन सूत्रमांकह्युंछेकेक्रोध मान, माया अनेलोभतेने विषेउपयुक्तपणेतथा हास्य,भय, अनेमुखरपणुं तेनेविषेतथाविकथानेविषे उपयोगपणेरहेलासाधु आकथाने आठस्थानकोर्जिने बुद्धिवानएवोसाधु निर्दोषएवीअनेपारिमित एवीभाषानेसमयमाप्तथयेमतेबोले तेनीटीकामां आमकारेत्या क्याछे तेमांक्रोधथवेसते जेमकेकोइककोप पामेलोपितापुत्रमत्ये कहेछेकेतुंमारोपुत्रजनथी अथवाकोपपामेलो पासेरहेल्यामत्ये

कहेछेकेआनेवांधोवांधोइत्यादि मानप्राप्तथयेसते जेमकेकोइअभिमानवडे धनधर्म्युंछेवित्तजेनुंएवो सतोवोलेछेकेकोइपण मारी जातिप्रमुखवडेतुल्यनथी एमवोलेछेइत्यादिमाया सतेजेमकेपरनेठगवाने अर्थेअपरिचयवाळा स्थानमांरह्योसतो पुत्रादिकनेविषे एमकहेछेकेआमारो पुत्रनथीअनेहुएनो पितानथीइत्यादि लोभथयेसतेजेमकेकोइकृपणिक पारकुंएवुंपणपात्रादिक वस्तुनेआ तोमारुंछेएमकहेछे इत्यादि हास्यप्राप्तथये सतेजेमकेहास्यविनोदमां आसक्तपणेकोइतेमकारना कुलीनपुरुषनेपण आतोकुळर-हितछेएमकहेछेते भयप्राप्तथयेसतेजेमकेकोइ तेमकारनुंनकरवानुंकाम करीनेरठेलानेकोइपूछेछे केजेणेआकामकर्युंछेतेजतुंछेके नहीत्यारेतेवोलेकेहुंतो तेवखततेदेशमांज हतोनहीइत्यादिमुखरपणुं (वाचाळपणुं) सतेजेमकेजेनातेनापण परीवादादिकनेनिंदा-दिकनेवोलतोजरहेछेते. विकथानेविषेएटलेस्त्रीकथाने विषेअहोतेस्त्रीनाकटाक्षना विक्षेपकेवासरसछेइत्यादि एमविकथाशब्दनो अर्थतेनीटीकामांकर्योछे एमकारेक्रोधादिकनतथा राग,द्वेष,मात्सर्य, मोहआदिकस्थानने वर्जिनेभाषावोलवी तेकह्युंछेकेप्र-स्तावनेसदृशवाक्य वोलवुअनेसद्भावने सदृशप्रियकरवुंअनेपोतानी शक्तिसमानकोपकरवो एमजेजाणेछेतेपंडित कहेवायछेआ जगाएप्रस्तावसदृशकहेतां चालताप्रकरणने अनुकूळमितभाषणकहेतां थोडुंवोलवुंतेथीपणमोटा कार्यनीसिद्धिथायछे. तेदशवै-काळीकसूत्रमांरहेला वाक्यशुद्धिनामाअध्ययनने विषेप्रतिपादनकरेलाएवा अस्फुटवोलवापणुंतथामर्म भाषणकरवापणुंइत्या-दिकदोषरहीतनिर्दोष भाषणकरवारूप भाषानेविषेजेतत्परथवु तेभाषाप्रमीतीकहीए तेकह्युंछेकेमधुरएवुं, निपुणएवुं,थोडुंएवुं, कार्यमांआवीपडेलुं, अनेगर्वरहीतअने अतुच्छअनेप्रथमवुद्धिपूर्वक विचारेलुंअनेधर्मसंयुक्तअनेजेथीपरने दुःखनथायअनेजेथी प्राणीओवधनथाय नेजेथीआत्माक्लेशमां नपडेएवुंगीतार्थपुरुषो भाषणकरेछेभाषानुं स्वरुपदशवैकालिकनिर्युक्तिआदिकग्रंथो मांआप्रकारेकह्युंछे. जेमकेभाषाचारप्रकारनीछे. १. सत्या, २. मृषा, ३. सत्यामृषाअने ४. असत्यामृषाएचार प्रकारनीभा-

आ०
१०३

पाओछे तेमांसत्यभाषाना दशभेदछेतेमां १ जनपदसत्यकहेतां नानाप्रकारनादेशनी भाषारुपजूदीजूदीछेतोपणएकपदार्थनेज कहेनारीछे एटलेएक प्रकारनाव्यवहारनुं समर्थनकरनारीछे जेमकेउदकनोअर्थथयेसते कोकणादिकदेशने पिपय,पिच्च, नीर,उदकइत्यादि अदुष्टपणेकहेवानी इच्छानुंकारणरुपपणुंछेमाटेनानाप्रकारनादेशमां इष्टअर्थनीसिद्धिनेउत्पन्नकरवाथी व्यवहारमवृत्तिथीतेसत्यजछे. एमआगळपणभावनाकरीलेवी २. संमतसत्यजेमकेकुमुद, कुवलय, उत्पळ, तामरस, एशब्दोनाअर्थ मांभिन्नपणुंछे तोपणसमानपणेकादवथी उत्पन्नथयेलांजनेसर्वनेकमळरुपेगोवाळियाप्रमुख पणव्यवहारकरेछे, अर्विंद, पंकजएम कहेछेतेथीतेसंमतसत्यजाणवुं ३. स्थापनासत्य, कार्षापणादिकनेविषेरुपिया, पैसा, महोरोइत्यादिकनेविषे छापआदिकने स्थापनकरवाथी एकवेइत्यादिकअंकनुस्थापनथालेपगयएटलेचित्रादिकनेविषे अरीहंतादिकनीजेस्थापनाकरवी तेस्थापना सत्यजाणवुं. ४ नामसत्यकहेतांकुळनेनवधारतोएवापुरुषनेपणकुळवर्धनएवानामथीबोलावायछे तेनामसत्यजाणवुं. ५. रुपसत्यएटलेजेकोइलिंगधारीहोय तेनेव्रत्तीएटलेव्रतवाळोएम कहीनेबोलावायछे ६. प्रतित्यसत्यकहेतांअनामिकाआंगळीथी अन्य आंगळीओनेह्रस्वकहेवायछे नेदीर्घकहेवायछेएटलेनानी मोटीकहेवायछे. वळीअनंतपरीणामात्मकद्रव्यने तेतेसहकारीकारण नासंनिधानपणावडे एटलेसमीपपणाथीतेतेप्रकारनुंद्रव्य कहेवायछेतेप्रतीत्यसत्यकहीए. ७. व्यवहारसत्य. जेमकेपर्वतबळेछे, पात्रगळेछे, अनुदराकन्याएटलेकन्यानुंउदरनथी, अलोमकाकहेतांरुवांविनानी आघडीछे. अनुक्रमेएव्यवहारआप्रकारेजाणवो केपर्वतउपरघासमुखबळवाथी पर्वतबळेछे एवोव्यवहारचालेछे नेपात्रगळेछे एटलेपात्रमांथीजळनीकळेछे नेउदरविनानी कन्यातेजग्याए संभोगबीजनीउत्पत्तिनाकुंपणुंउदरनथीअनेलोमविनानीघडीछे तेजग्याएएनांरुवांकापीलेवाजेवांमोटांथयांनथी एसर्वेव्यवहारसत्यजाणवुं. ८. भावसत्यएटलेभोळी मेघपंक्तिछेतेमांपांचेवर्णनोसंभवछे पणशुक्लवर्णनुंवधारेपणुंछे माटेधोळी

कहेवायछे तेभावसत्यजाणवुं. ९. योगसत्य. जेमछत्रनायोगथीछत्रीकहेवायछे, दंडनायोगथींदंडीकहेवायछे तेमयोगसत्य जाणवुं. १०. औपम्यसत्य. जेमकेआतलाव समुद्रजेवुंछे एटलेसमुद्रनीउपमाछेमाटेएऔपम्यसत्यकहेवाय एमकारेदशसत्यकह्यां. तेमजदशप्रकारनांअसत्यछे. तेमांक्रोधअसत्यतोएछे केक्रोधथीपराभवपामेलोपिताएमकहेछेके तुं मारोपुत्रनथीअथवाक्रोधज्यां सुधीछे त्यांसुधीतेनुंअंतःकरणकलुशछे एटलेडहोळायलुंछे माटेजेवोलेतेअसत्यजाणवुं. तेवीजरीतेमानवडे घमघमायेलोपुरुषकोइ जगाएकोइएपूछयुंहोय तेअल्पधनवालो होयतोपणएमवोलेकेहुंघणोधनाढयछुं तेमानासत्यकहीए. मायावडेअसत्यआमकारनुं छेकेकोइइंद्रजालीकादिक पुरुषनुंवोलवुंएमथायछेके जुओमाराहाथमांथी आगोळोनाशीगयो तेमायाऽसत्यकहीए. हवेलोभासत्य कहेछे. जेमवेपारीवाणीओआदिकलोभथी पोतानांकाटलां वधारेओछांराखेछे तेलोभासत्यजाणवुं. प्रेमासत्यएमछेकेअतिरागादिकथीहुंतारोदासछुं एमजेकहेवुंतेप्रेमासत्यकहीए. कामीप्रमुखपुरुषोने कोइसंबंधीकंइकपूछेतो तेएमकहेकेमेंतोएनेदीठोज नथीअथवाद्वेषथीकोइजूठुंवोले तेपणजाणवुं. भयासत्यएटले तस्करादिकनेझाल्यो होयनेतेनेजेमजेमपूछेतेमते अघटतुंवोलेतेभयासत्यकहीए. हासासत्य कोइसंबंधी कांइकवात ग्रहणकरिमुकेला नथीदिठुं एमवोलवा कांदर्पिकपुरुषोनी हास्यवाणी. आख्यायिकाअसत्य. कोइकनुंआख्यानकहेवामांडेसते रसउत्पन्नकरवानेअर्थेजेअसत्यवोलायछेते आख्यायिकाअसत्यकहीए. उपघातासत्यएटलेचोरनहोय तेनेपणचोरकहेवोतेउपघातासत्यकहीए. एमकारेदशप्रकारनांअसत्यजाणवां. सत्यामृषा भाषापणदशप्रकारनीछे तेमांउत्पन्नमिश्रकहेछे. जेमकेआजआगाममां दशछोकरांअवतर्याछे तेमांओछांवधारेअवतर्यां होयतो पणजेदशकहेवांतेउत्पन्नमिश्रभाषाकहीए. १. हवेविगतमिश्रभाषाकहेछे. जेमकेदशमरीगयां. २. उत्पन्नअनेविगतमिश्र ३. जेमकेदशउत्पन्नथयांनेदशमरणपाम्यां एमजेसंघायेकहेवुंतेजाणवुं. ४. जीवमिश्रभाषा. कृमिनासमूहमांकेटलाक कृमिजीवताछेने

वैा ओकमरेलाछे. तोपणतेनेजीवराशीछे एमजेकहेवुंतेजीवमिश्रभापाकहीए. हवे ५ अजीवमिश्रभापाकहेछे. घणामरीगयेलाक्रमिनासमूहनेआअजीवराशीछे. एमजेकहेवुंतेजाणवुं. ने ६ जीवाजीवमिश्रभापाकहेछे. जीवताअनेमरेलाएवाक्रमिनासमूहने विपेआटलाजीवेछे अनेआटलामरीगयाछे एमजेकहेवुंतेजीवोनुंन्यूनाधिकपणुंसतेजीवाजीवमिश्रभापाकहेवायछे. ७. अनंतमिश्र भापाकहेछे. जेमकेमूळकंदादिकनेविपे परीत्तअनेअपरीत्तजीववाळा पत्रादिकनेविपेआसर्वअनंनकायछेतने अनंतमिश्रभापा कहेछे. ८. परित्तमिश्रभापा. जेमकेअनंतकायनो लेशवाळापदार्थनेविपे परित्तअनेअम्लानएवापूळमपुखनेविपेआपरीत्तनो समूहछे. एमजेकहेवुंतेपरित्तमिश्रकहीए ९ अद्धाकहेतांकाळतेणेमिश्रिततेअद्धामिश्रितभापा जेमकेबहुधापरीणामपामेलादिवसने विपेकार्यनाउच्छुकपणादिकसते एटलेकौशल्यादिकक्रियादेखाडवा रातपडीएमजेकहेवुंनेअद्धामिश्रकहीए. १० रातदिवसनोजे एकदेशपहोरमुख तेनेअद्धाकाळकहीए तेणेमिश्रितएवीभापा जेमकोदिवसनोपहोरथये सतेपणआमध्यान्हसमय अतिक्रमण थयोअथवामध्यान्हसमयनम्यो एमजेकहेवुंतेअद्धामिश्रजाणवुं. एमकारेसत्यामृषा दशप्रकारनीजाणवी. हवेअसत्यामृषा पणबारप्रकारनीजाणवी. जेमके १. आमंत्रणीएटलेहेदेवदत्त! इत्यादिभापानयथी विलक्षण व्यवहारमात्रनाकारणपणाथीअसत्यामृपाजाणवी. २.आज्ञापनी तुंआकार्यएमकहेसते करवायोग्यके नकरवायोग्य एवानियमना अभावपणाथी व्यवहारदृष्टिये अदुष्टपणानी कहेवानीइच्छाछे माटे[illegible]मृपापणुंआव्यु एमपोतानीबुद्धिथीबीजी जगाएपणकल्पना करवी. ३. याचनी. आमनेआपो. ४ मच्छनी जेमकोएकयिमकारेछेएमजेकहेवुंतेमच्छनीजाणवी. ५. मज्ञापनी जेमकोहिंसादिकमांपवर्तेलोदुःखीत थायछेएमकारेकहेवुं तेमज्ञापनीकहीए. एटलेहिंसानकरवी एमजणाववानुंछे. ६. मत्याख्यानी. आहुंनहींकरु. इत्यादि जेकहेवुं तेमत्याख्यानीकहीए. ७. इच्छानुलोमा. जेमकेकोइएपूछ्युं केहुंमाधुपासेजउ ? एमपूछेसतेएजवुंनेटीकछे एमजेकहेवुंतेइच्छानु

ओमांकहीए. ८. अनभिग्रहीता: जेनोअभिग्रह कर्याविनाकहेवीते, डित्थादिकनीपेठे. अथवाघणांकार्यआवीपडे सतेहुंशुंकरुं एमपूछेसतेयथारुचिकर् एमजेकहेवुंतेअनभिग्रहीताकहीए ९. अभिग्रहीतानेविषेअर्थनुं ग्रहणकरीनेजेकहीए तेअभिग्रहीताकहीए, घटादिकनीपेठे. अथवाघणांकार्यआवीपडे सतेहुंकियुंकामकरुंएमपूछेसतेहमणांआकामकर एमकारेजेकहेवुंतेअभिग्रहीता कहीए. १०. संशयकरणी जे अनेकअर्थकरवामां साधारणछेतेसंशयकरणीकहीए, सैंधवादिकनीपेठे. सैंधवशब्दनोअर्थलवण, वस्त्र, पुरुषअनेघोडो एवाचारअर्थयायछे तेमांकियोअर्थकरवोएवासंशयवाळी. तेसंशयकरणीकहीए. ११.व्याकृताएटलेस्पष्टअर्थवाळीतेआदेवदत्तनोभाइछे इत्यादिक. १२. अव्याकृताएटले अस्पष्टअर्थवाळी. बाळकनेलाडलडावतामां जेकहेवायछे तेवी कल्पेलीभाषा. एचारभाषानेविषे विगळीन्द्रीयने असत्यामृषाजछे. तेमनेसम्यकअर्थपरिज्ञान वचनआदि आशयतेमनो संभवनथीमाटे तिर्यकपंचेन्द्रियपण जेवीछेतेवीवस्तुनुं प्रतिपादनकरवुं तेनेविषेतत्परनथी तथाविमतारणकरवुं (छेतरवुं) इत्यादिकबुद्धिना अभावथीबोलेछे वळीशुंतोकोपपामेसते बीजानेमारवानीइच्छाधरेछे. तोपणएमनेएमरहेछे. माटेअसत्यामृषाजतेमनीभाषाछे शिक्षादीधाविनास्वाभाविकछे एमजाणवुं अनेशिक्षादीधेलांतो मेना, पोपटइत्यादिकने संस्कारना विशेषपणाथीतथाकोइ जगाएतेमकारनाक्षयोपशमनाविशेषपणाथी तथाजाति स्मरणरुपविशेषव्यवहारमां कुशळपणारुपउत्तर गुणनीलब्धीनेआश्रिने सत्यादिकचारप्रकारनी पणभाषातेमनीकहेवायछे. हवेआचारप्रकारनीभाषानेविषे साधुएकेप्रकारनी भाषाबोलवी. एकसत्यानेअसत्यामृषापणबीजी बेप्रकारनीभाषानबोलवी तेउपरआपवचननुंप्रमाणछे. केचारएवीजेभाषातेनुं स्वरुपबुद्धिवानपुरुषोए बरोबरसमझीनेबेप्रकारनीबोलवानीभाषानेविषेविनयशीखवो. नेबीजीबेप्रकारनीभाषानोबोलवीजनहीं. तेमांपणएकअसत्यामृषा अनेसत्यातेबेबोलवायोग्यछे. तेमांनिर्वद्यपणुंनेअकठोरपणुंनेविचारीनेबोलवापणुं अनेसंदेहरहीतबोल-

आ० १०५ भाषणुंशीखीनेबुद्धिवानसाधुबोले. सत्यपणपरनेपीडानुंकारणहोयतो तेवुंसत्यपणनबोलवुं. तेकहुंछे केपरनेपीडाकरनारएवुंसत्य वचनपणनबोलवुं. लोकमांपणसंभळायछेके तेमकारनासत्यभाषणथी कौशिकऋषिनर्कगया अनेजेसत्यवाणीनेविषे परनेपीडा थायएवुंजणायतोतेजगाए मौनपणेरहेवुं. अथवाअन्यप्रकारे प्रत्युत्तरकरवो. अनेजेवचनबोलवामांकडवुं होयपरंतुपरिणामेहि-तकारकहोयतोकषायनो परित्यागकरवानेअर्थे उपदेशादिकनीपेठेकहेवुंतेयुक्तछे, तेउपरआवचननुंप्रमाणछेके परगुरुपरोप पामोअथवाथतोपपामोतोपण हितकारकभाषाबोलवी. केमकेतेभाषा आत्मानेगुणकरनारीछेमाटे वळीशास्त्रमांकहुंछेकेहितवाणी श्रवणकरवाथीजोपणसर्वने एकांतपणेधर्मप्रकटथतोनथी. तोपण अनुग्रहबुद्धिवडे धर्मकहेनारनुंतोएकांतपणे श्रेयथायजछे ए प्रकारेराग, द्वेष, मोह, मत्सर, अहंकार, कलह, हास्य, तेनुंप्रकाशकएवुं पणवचननबोलवुं तेकहुंछेकेविकथानो, विनोदभा-षानो, अंतरभाषानो, अनेअनाक्यभाषानो, तथाजेनेनेअनिष्टछे एवीभाषानो, असंबद्धभाषानोत्यागकरवो. तेमांअनाक्यभाषा एटलेजेमांचकारमकारइत्यादिक अपशब्दोआवेछे तेभाषाजाणवी. एप्रकारेभाषासमीतिकही. ॥ पिंडविशुद्धि आदिकग्रंथमां कहेलाभिक्षाग्रहणनेविषे ४२ दोषनेपांचप्रकारनाग्रासएषणादोष तेणेकरीनेनदोषपामेलुंअनेनवकोटीविशुद्धएवुंअन्नपानआदि, आहारनेतथाऔघिकअनेऔपग्रहीक एवेप्रकारनाउपधीने अनेदोषरहीतएवानिवासनेमुनिएग्रहण करवां. तेएषणासमीतीकही-ए. तेकहुंछेकेएषणात्रणप्रकारनी. गवेषणा, ग्रहणेषणाअनेपरीभोगेषणा. अनेआहार, उपधीअनेशय्यातेनेविषे आत्रणएष-णानीविशुद्धिकरवी. तेमांपहेलीगवेषणानेविषेउद्गम, उत्पादनएवादोषनोप्रथमएषणानेविषेत्यागकरवो. एटलेआधाकर्मदोष, धात्रीदोषइत्यादिक दोषनोत्यागकरवो. तेवीजीग्रहणेषणानेविषे शंकीतादिकदोषनोत्यागकरवो. अनेपरीभोगेषणानेविषे योजनादोषनुंचतुष्क एटलेचारप्रकारपणुं तेनोत्यागकरवो. अनेअंगारअनेधूमएवेनुं मोहनीयमां अंतरगतपणुंछे. माटेएनापणुं भा० प्र० १०५

कर्युंछे. यतनाकरतोमाटेयातिकहीए. नवकोटीविशुद्धि आप्रकारेछे. तेउपरचारगाथाओ दशवैकालिकनिर्युक्तिनीछे तेनोअर्थ. नवकोटीनेविषे पहेलीछउद्गम कोटीओछे. एटलेअविशोधनकरनारीकोटीओछे. नेअंतनात्रिणकोटीओ विशुद्धकरनारीछे एमकारेनवकोटीजाणवी तेनवकोटीनेकोइरागवडे सेवेछे,कोइद्वेषवडेसेवेछे. एवाबेभेदवडेनवनेगणीएत्यारे ९×२=१८ भेदथया अथवातेजनव मिथ्यादृष्टिकुशास्त्रनीवासनाथीसेवेतो, कोइपणसम्यकदृष्टिविरतमुनिपण अनाभोगादिकथी एटलेअज्ञानपणाथी अनेकोइपणसम्यकदृष्टि अविरतपणे एटलेमिथ्यात्वअज्ञानअनेअविरती एत्रणवडेनवनेगणीएतो तेना२७भेदथाय. आजगाए रागद्वेषजूदानथीगण्या. अनेज्यारेजूदागणीएत्यारेते बेवडे२७नेगणीए त्यारे५४थाय.तेजनवनेकदाचित पुष्टआलंबनवडेदश प्रकारनाशांतिआदिक धर्मपाळवानेअर्थेसेवनकरीए त्यारेनवनेदशवडेगणीएत्यारे नेवुंथाय. जेमकेकोइदुकाळने विषेफळादि वडेदेहधारणकरीशांति आदिकधर्मनेपाळीशुं एमविचारीनेहणेहणावेइत्यादिजाणवुं. आसामान्यपणेचारित्र निमित्तकहेवाय. एमकारेकदापिसामान्यपणाथी चारित्रनिमित्तहोयतोपण विशेषथीज्ञाननिमित्त नहोय. जेमकेवनप्रमुखस्थळने विषेफळादिवडे देहधारणकरी शांतिआदिधर्मपाळीशुं, नानाप्रकारनांशास्त्रभणीशुं अथवादर्शननेस्थिरकरनारशास्त्रवडे दर्शननेनिर्मळकरीशुं. एमविचारीनेहणेइत्यादि. एमकारेज्ञाननुंगाभान्य पणुंकहेवाथीज्ञाननिमित्त अनेदर्शननुंप्रधानपणुं कहेवानीइच्छाथीदर्शननि- मित्तपणहोय. एमकारेविचारवुं. एमाटेनेवुनेज्ञान,दर्शन, चारित्रएत्रणवडे गणीएत्यारे २७०. कोटीओथाय. पिंडनिर्युक्तिनी वृत्तिमांतोएमकर्युंछेके आधाकर्मिकरूपवृक्षनी छायापणआधाकर्मिकीथायके न थायतेनोउत्तरकहेछेके केटलाकआचार्यतोफळ पुष्पछेकारणतेजेनुंइत्यादि.एटलेआवृक्षनुंफळपुष्पसाधुनाकामपमांआवशेएमधारीवावेला वृक्षनोपणत्यागकरेछे केटलाकआचार्य एटलेअगीतार्थआचार्यते वृक्षनीछायानेपणआधाकर्मिकी जाणीनेतेनोत्यागकरेछे. परंतुतेयुक्तनथी. जेमाटेफळपण जेसाधुसं-

वंधीछेते वृक्ष आरोपणकर्योंत्यारे आधाकर्मिकवृक्ष थयो थी छायानी जा मंगमां अन्यने अर्थे थायछे. पणसाधुने अर्थेजतेछायानथीथती. माटेतेवृक्षनीछायामा बेसवुंसाधुनेकल्पेछे. आमकारनोभावार्थछेकेसाधुने अर्थे वावेलुंफळप्रमुखवुंवृक्ष सतेज्यारेफळनिष्पन्नथाय त्यारेतेमांमाकुनी सत्ताछेतेनोत्याग करीने आत्मसत्तानोसंबंधकरेनेतेफळनेतोडे तोतेफळपणसाधुनेकल्पेतोछायाकल्पेतेमांशी नवाइ ! तेछायासर्वथाप्रकारेसाधुसत्ता संबंधवाळीनथीकहेवाती. केमकेसाधुनेछायाथायतेपानिमित्तेतेवृक्षआरोपणकर्युंनथी. वळीतेछायाकेवळवृक्ष मात्रनिमित्तनथी.केमकेसूर्यनेनिमित्तवाळीपणछे. छायापडखेनीसर्वजगाएनडआवडे थीटेकीनियमीतकरेला देशमांरहेलीश्यामपुद्गळरूप आतपनाअभावरूपछे. एमकारनतिछायासूर्यनाज अन्वयअनेव्यतिरेकपणाने अनुसरेछेपणवृक्षने अनुसरतीनथी. वृक्षनोकेवळतेनुंअनिमित्तछे एछायावडेजकांइसाधुदोषपामतानथी. छायापुद्गळनुंवृक्षपुद्गळथकीभिन्नपणुं छेमाटेवृक्षज आधाकर्मिकहेवायछे ते आधाकर्मिकथाएतेवृक्षनीनीचेरहेलाकेटलाक प्रदेशोपुरायलाछेएमजाणवुं.छायानुंआधा-कर्मिकपणुंकहे सतेशतःकाळेनेसंध्याकाळेने अतिशयलांबीथयेलीछाया तेनीतापेसंबंधवाळुसर्वएवुंपणगामसंबंधीनिवासादिक पणदुषितथाय. एवातआगममांपणनथी. माटेनेआधाकर्मिकीछायानकहेवाय एपापिंडनिर्युक्तिसूत्रमांनेसूत्रनीवृत्तिमांछे आजगा एओघिकउपधीजीनकल्पीकादिकनेजयुक्तछे. तेकयुंछेकेमर्यीसाधुनेउपक्रियाथायछेनेनेउपकरणकहेछे. तेउपकरणकहेतांउपधी बेप्रकारनोछे १.औघिकअने २ औपग्रहीक.एवारेभेदछे तेमांओघएटलेप्रवाहसामान्यपणेमदाथायछे कहेतांपरंपरामवाहेकरीने साधुएग्रहणकरायछेतेऔघिककहीए अनेउपकहेतांसमीपेसंयमनीपुष्टिनेअर्थेजेवस्तुनुंग्रहणकरवुं तेउपग्रहजाणवुं नेतेउपग्रहलेग-योजनजेनुंनेऔपग्रहीककहीए एटलेकारणपडेमनेसंयममात्रने अर्थेजेग्रहणथायछेनेऔपग्रहीकजाणवुं पणजेनित्यहोयतेनजाणवुं. तेमांऔघिकउपधीबेमकारनोछे. १.गणनाआश्रीअनेर.प्रमाणआश्री.तेमांगणनाआश्रीतेएक,बे, त्रणआदिकछे तथाप्रमाणआ

श्रीतोलांबुपहोळुंइत्यादिकपछे.तेमज औपग्रहीकउपधीपणतेजवेप्रकारनोछे.तेमां ओघिकउपधीगणनाप्रमाणथीजीनकल्पीनेअहीं गतिपादनकरीएछीए तेमां १ पात्र,२.पात्रबंधकहेतांझोळी; ३.पात्रस्थापनएटलेकंबळमयखंडजेमांपात्रांरखायछेते,४.पात्रकेसरीकाएटलेपात्रांनेपडीलेहणकरनारीचळवळीतेप्रसिद्धछे.५ पडळएटलेभिक्षाकरवानेफरतांजेपात्रनीउपरढंकायछेते,६ रजस्त्राणएटलेपात्रनोवींटलो,७ गोच्छकएटलेकंबळनोखंडजेपात्रनीउपरदेवायछेतेएसातप्रकारनोपात्रनिर्योग एटलेपात्रनोपरिकरजाणवो. तथात्रण प्रच्छादककपडांछे तेप्रावर्णरूपजाणवां तेमांबेसूत्तरनांनेएकऊननोहोयछे एद्दशयवां तथारजोहरण अनेमुखपोतिकए उत्कर्षथीबारप्रकारनो उपधीजीनकल्पीनेहोयछे. तेजीनकल्पीबेप्रकारनाहोयछे १. पाणीपात्रअने २ पतद्ग्रहधर, तेमांजनेहाथएजपात्रमात्रहोयतेपाणीपात्रकहीए अने जेनेकाष्टप्रमुखतुंपात्रहोय तेपतद्ग्रहधरकहीए, वळीतेप्रत्येकनबेप्रकारनाहोयछे. १. सप्रावर्णएटलेकपडासहीतअने २ अप्रावर्णतेकपडांरहीत तेआठप्रकारछे द्विक, त्रीक, चतुष्क, पंचक, नवक, दशक, एकादशकनेद्वादशक एआठप्रकारनाविकल्प जीनकल्पीनाउपधीनाहोयछे तेमांमुखपोतीकानेरजोहरण एमबेप्रकारनाछे. अने उपकर्णतोपाणीपात्र अनेप्रावर्णवर्जीत एवाजीनकल्पीकपणधारणकरेछे तेनेविपेएककपडुयुक्त थवाथीपूर्वकहेलुं त्रिविधउपधीथायछे अनेबेकपडांमळीचतुर्विधथायछे नेत्रणकपडांमळीपांचविधथायछे. तथापूर्वोक्तद्विविध, त्रिविध, चतुर्विधअनेपंचविधजेउपधीनेसातप्रकारना पात्रनिर्योगसहीतकरीए त्यारेअनुक्रमेनवविध, दशविध, एकादशविध, द्वादशविधथायछे तेमां रजोहरणनेमुखवस्त्रीकाने सातप्रकारनोपात्र निर्योगतेणेसहीत नवप्रकारनो उपधीअप्रावर्ण पात्रभोजीनेजाणवो. बाकीनादशविध, एकादशविध, द्वादशविध, पात्रभोजीसप्रावर्णनेजाणवो. आपुर्वेकहेलाबारउपधी अनेमात्रकअनेचोळपट्टकएबेमळीने चौदप्रकारनोउपधीस्थवीरकल्पीनेहोयछे. जीनअनेप्रत्येकबुधने आश्रीउपधी श्रीपंचकल्पसूत्रमां प्रतिपादनकर्योछे. वरपांथी

नीकळतातिर्थंकरोने एकउपधीहोयछे, (देवदूष्यरुप) ने तेथकीपरतोजीवतासूधी तिर्थंकरोनेउपधीकहोयछे. सातमकारना पतद्ग्रहमांरजोहरण अनेमुखपातिकाएमळीने नवमकारनोउपधीमत्येकबुद्धनेहोयछे. मत्येकबुद्धतोदेवताए आपेलालिंगसहीत होयछेअथवालिंगरहीतपणहोयछे आजगाएजीनकल्पीकने बारमकारनोउत्कृष्ट अनेजघन्यपणेबेमकारनोउपधीछे. तेथीविशे-पावश्यकमांकह्युंछेके जीनकल्पीकबेमकारना. १. पाणिपात्रअने २. पतद्ग्रहधर. अनेमावर्णसहीतअने मावर्णरहीतएकएक बेमकारनाछे. द्विक, त्रीक, चतुष्क, पंचक, नव, दश, एकादश, द्वादशएआठमकारना विकल्पजीनकल्पनेविषे औधिकला-कणाछे. इहांकेटलाकजीनकल्पीने रजोहरणअनेमुखवस्त्रिका एबेमकारनोउपधीछे. नेअन्यनेकल्पनीसंघाथेगणीए त्यारेत्रणप्र-कारकहेवाए. नेबेकल्पसंघाथेगणीए त्यारेचारमकारकहेवाय. नेत्रणकल्पेकरीनेकहीए त्यारेपांचमकारेकहेवाय नेकेटलांकने मुखवस्त्रीकानेरजोहरण एबेअनेसातमकारना पात्रनिर्योगसहीतकरीए त्यारेनवमकारेथाय. तेजकल्पनीसंघाथेकरीए त्यारेदश मकारेथाए. बेकल्पनीसंघाथेकरीएत्यारे ११ मकारेथायनेत्रणकल्पनीसंघाथेकरीए त्यारेबारमकारेथाय अनेसंयतिनेऔधिक उपधी २८ मकारनांछे. तेकह्याछेकेजीन १२ मकारनाछे. नेस्थवीर १४ रुपेछेनेआर्यानुं २५ मकारपणुंछे. एथकीआगळ सर्वेउपग्रहउपधीजाणवो. औधिकउपधीजेनिराग्रहणथाय तेअनेजेकारणपणुंमाप्तथयेसते संयमनीरक्षाकरवाने अर्थेग्रहणथाय तेऔपग्रहीककहीए. तेअनेकमकारनोछे. जेमअश, संस्तारक, उत्तरपट, दंडक, अनेउच्चार, मसवण, खेल, मल्लक, नेमूत्र संबंधीतथाकामळसंबंधी बेमकारनीनिषद्याएटले आसनतथामर्गाजनी, डगल्लक, क्षार, तृण, पीठ, फलकादियोगपट्ट, सूची, नखरदनीका. इत्यादिकजाणवां. तेगुरुयोग्यछे पांगमकारेपुस्तकादिकपणऔपग्रहीकछे, परंतुपुस्तपरिचवदेतेनथीकल्पतुं मं-यमनीविराधनादिदोषनी माप्तिथायछेमाटे अनेद्विनीयपदनेविषेमनुज्ञा (आज्ञा) छे. ज्ञानीदिआदिककारणथी. आज्ञा

करेलुंछे. इत्यादिक अनेकप्रकारनो उपधीग्रहण धारणादिविधिछे. अनेस्त्री, पशु, पंडक आदिनासंबंधथी रहीतवसतीग्रहणादि विधिछे. तेपोतानीमेळेकल्पनाकरवो विशेपअर्थीपुरुषेतो श्रीकल्पभाष्यनुंअवगाहनकरवुं, एटलेत्यांथीविशेषेजाणजो. एमकारे एषणासमीतीत्रीजीकही. पूर्वेकहेलोजेऔधिक, रजोहरणमुखवस्त्रीकादि अनेऔपग्रहीकसंथारोदंडकआदि. एत्रिनात्रीजुंपण जेकांइप्रयोजनविशेपथी प्राप्तथयेलुंलोए, काष्टआदितेसर्वजोइ प्रतिलेखनकरी हस्तादिकमांग्रहणकरवुं तेमजपृथ्विआदिकमां मूकवुं. एटलेतसर्ववस्तुनेनेत्रेजोइसम्यक्प्रकारे रजोहरणादिवडेयत्नथी प्रमार्जनकरीनेग्रहणकरवी. पणअन्यथानकरवी. केमके पनक, कंथु, किटिकादिकनीहिंसाथाय तेथीसंयमनीविराधनाथाय, कदापिविंछीप्रमुखनुंसंघटनथवाथी आत्मविराधनादिक दोषनोसंभवछे एमकारेआदाननिक्षेपसमीतीकहीछे. तेउपरआर्षवचनछेके औधिकअनेऔपग्रहीक वेप्रकारनुंभांडकमुनिग्रहण करतोनीकळतोआप्रकारनाविधिनेजोडे. चक्षुवडेजोइपडीलेहनकरी प्रमार्जनकरीग्रहणकरे, मुके, एमवेप्रकारेसमीतिवाळोमुनि निरंतरथाय. वळीखजुरीनापत्रथीतथामुंजथी जेस्थाननेप्रमार्जेछे तेनेजीवनोविपदयानथी हेगौतम! एमसम्यक्प्रकारेजाणवुं. एम गच्छाचारपयन्नामांकहुंछेके अतिशेकोमळएवीप्रमार्जनीवडे पृथ्विआदिकनेप्रमार्जनकरे. जेथीसूक्ष्म, बादर, एवाजीवनो लगारमात्रपणविराधनानथाय. वस्त्रादिकनीपणप्रतिलेखनातेमप्रकारेकरवी. जेथीवायुकायप्रमुखजीवनी लगारपणविराधनान थाय. प्रमार्जना अनेप्रतिलेखना एवेनुंजीवदयानेअर्थेज करवापणुंछेमाटेतेवेजगाए साधुएअतिशेअप्रमादपणेथवुं. तेकहुंछेकेप्र- तिलेखनानेकरतोपरस्परवातोकरेछे तथादेशनीवातोकरेछे तथाव्रतपच्चखाणआपेछे तथापोतेवांचेछे, वंचावेछे, एटलेभणेछे, भणावेछेतेपृथ्वि, अप्, तेज, वायु, वनस्पति, त्रस, एछप्रकारनाजीवोनो विराधकथायछे. एमकारेशरीरनुंप्रमार्ज- नअनेप्रति लेखनादिकनेनिषे लेखनइत्यादिकनेनिपेपण अप्रमादपणेवर्तवुं. एमकारेचोथीआदाननिक्षेपसमीतीसंपूर्णथइ. हवे-

मनपण, वचार, नेश्लेष्म अनेकगतथानत्रनोमळइत्यादितथापरीष्ठापनकरवानेयोग्यजेअशन, पान, इत्यादि आहार, वस्त्र, पात्र, इत्यादिकनेहरीत, बीज, पनक, कुंथु, किटकादिरहीतएवा अनेअचित्तएवाथंडिलमांसाधुएयतनाथीपरीष्ठापनकरवुंएटलेत्यागकरवुं. तेयतनाआप्रकारेजाणवी मूत्रजळादिकनेथोडुंथोडुंजूदाजूदाप्रदेशमांत्यागकरवुं. जेमतेनोप्रवाहनथायनेतत्काळसुकाइजायतेवी रीतेतेनुंउत्सर्जनकरवुंअने अशनादिकनुतोभस्मादिकनीसंघाथेमर्दनकरीनेत्यागकरवुं. जेथीकिटकादिकनोविपघनथाय. अनेवस्त्रा-दिकनुंतोझीणुंझीणुखंडकरीजेमगृहस्थादिकनाव्यापारमांन आवेएवीरीतेदोपरहीतपरठवुं उच्चारादिथंडीलनागुणआप्रकारेआ-गममांकह्याछे. अनापातएटलेज्यांबीजानुंआवुंजवुंनथीतथादेखवुंनथीतथाज्यांउपघातथायएवुंनथीएटलेउन्नाहनथायएवास्थान मांतथासमानएवास्थानमांतथातृणादिकवडेनढांकेलास्थानमांज्यांवीछीप्रमुखनढसे, कीटीकादिकनपळेतथाआचिरकाळकरेला एवाअग्निआदिनवडेप्रासुककरेलाएवास्थानमां उच्चारादिकनोत्यागकरवो. तेकतुबद्धकाळमांजाणवुं. बीजाकाळमांपिअजाणवुं. अने स्थंडीलनुंस्थान विस्तीर्णपणे जघन्यथी एक हाथप्रमाणेअने दूरअवगाढहोय, दूरहेठळउतरीजवायएवुहोय, अग्निआदि-कनातापवडेजघन्यपणे चारआंगळउडुंप्रासुकहोय तेपणअनासन्नहोय एटलेघणुंदूरहोयते आसन्नपणुंपणबेप्रकारनुंछे. द्रव्यथी तथाभावथी, तेमांद्रव्यथीसमीपपणुं तोकांइगोटीपासेरहेली हवेलीआगळपरीष्ठापननकरवु नेभावथीआसन्नपणुंतो अतिवेगथी भरनेतेनोत्यागनकरवो, छिद्ररहीतएवास्थानमां त्यागकरवोअनेत्रस, प्राणअनेबीजनेणरहीन एवास्थानमांत्यागकरवो, एप्र कारनाविधिवडेपरीष्ठापनकरेसते परीष्ठापनीकानामे समीतीपांचमीकही, हवेत्रणगुप्तीओकहेछे, तेमांमनोगुप्तीतेमन, सत्या-दिभेदथीचारप्रकारनुंछे, तेकहुंछेप्रज्ञापनासूत्रमां, १ सद्भूतवस्तुनुंचिंतनकरवामांतत्परएवुंजेछेतेसत्यकहीए, नेतेथीबीजुंतेअस-त्यकहीए, अने घावडीप्रमुखवृक्षवडे मिश्रहोयअनेघणां आसोपालवनांवृक्षहोयतो आअशोकवनछे एमजेचितववुं तेसत्यामृषा

जेजगाएआचैत्रनो कहीए, एव्यवहारथकीकहेवायछे, नेतत्वथीतोतेअसत्यछे, केमकेतेजबुंचितवुंछे तेवाअर्थनोअयोगछेमाटे, जेजगाएआचैत्रनो कहीए, एव्यवहारथकीकहेवायछे, नेतत्वथीतोतेअसत्यछे, केमकेतेजवुंचितव्युंछे तेवा अर्थनोअयोगछेमाटे, अन्यथातोछेत- घटछेतेकावोइत्यादिकहे सतेंचिंतनकरनाराने असत्यामृपाभाषाथइ,एपणव्यवहारवडेज असत्यामृपाकहेवायछे,अन्यथातोछेत- रवानीबुद्धिपूर्वकछे माटेअसत्यनेविपेज अंतरभावथायछे, नेनेथीअन्यतोमत्यनेविपे अंतरभावथायछे. तेआप्रकारनामननुंगो- पनकरबुंतेगुप्तीकहीए, तेगुप्तीत्रणप्रकारनीछे, आर्त, रौद्रएवाध्याननेअनुसरतीकल्पनाकरवी इत्यादि कल्पनाजाळथीरहीतएप्र- यमभेदथयो, नेशास्त्रनेअनुसरती, परलोकमांहितथायएवी, धर्मध्याननेअनुसरती, माध्यस्थपरीणतीतेबीजोभेदथयो, अनेकु- शळनेअकुशळएवीमननीवृत्तिने रोकवीतेनिरोधावस्थामां थशेएवीआत्मानीआरामताछे, एत्रीजोभेदथयो, तेकहुंछेकेकल्पना जाळथीरहीतनेसमपणानेविपेरहेलुं, २ नेआत्माराम, ३ एवुंजेमनतेमनोगुप्तीकहीए, १ इहां आर्त्तध्यान च्यारप्रकारनुंछे. अनिष्ट शब्दादिकनो सर्वकाळे अत्यंत वियोगथवानी चिंता १ ए प्रथम भेद जांणवो एप्रकाररोगादिवेदनानो वियोगक- रवोएवीचिंता २ अनेइष्टएवाशब्दादिकनुं सर्वकालेअत्यंतसंयोगनोअध्यवसायकरवो, ३ नेदिव्यभोगनीऋद्धिने राज्यादिकनुं निदानकरबुंएवोअध्यवसाय, ४ हवेरौद्रध्यानपणचारप्रकारनुंछे, १ हिंसानुबंधी, २ मृषानुबंधी, ३ स्तेयानुबंधी, अने ४ विषयसंरक्षणअनुबंधी ४ तेमांआद्यतोअतिक्रोधादिवडे शत्रुप्रत्येवेधकरवो. अंकनकरवुंएटलेडामदेवोइत्यादि. अनेदेशभंगक- रवोइत्यादिजेचिंता १ अनेबीजोभेद, शुभएवाजेसभ्यपुरुषो तेनेविषेसद्भूतएवोजेमत्रानकरवो इत्यादिवाणितुंप्रणीधानकरवुंते ३ पारकाधनहरवानीचिंताकरवीते, अनेशब्दादिविषयसाधनाने अथवारक्षाकरवाने अतिविश्वासकरावीने उपघातकरवो, एश्रेयकरनारछे, एवीबुद्धिवडेदुर्ध्यानथायछेते, ४ आर्तरौद्रध्याननोपरीत्यागरूप प्रथमनीमनोगुप्तिनेविषेआपणमनोगुप्तिनुं लक्षणसूत्रव्युंछे तेआप्रकारेछे एगाथानोअर्थ संरंभकेतांसकल्पतेमनसंबंधीछे,अनेतेहुंधारुंछुंके आमरणपामशो, एप्रकारेजेकहेवुं

तेसंरंभसमारंभकहीए,परपीडानेकरनार उच्चाटणादिकनेबांधनार एवुंजेध्यानएटले आरंभतेनाअत्यंतसंकलेपथीपारकाप्राणनो प्रहारकरवानेसमर्थछे माटेएअशुभध्यानजछे तेविनानीबीजीमनोगुप्तिधर्मध्याननने अनुसरतीछे,माटेतेधर्मध्यानकहीए, तेधर्मध्यान चारप्रकारनुंछे.१.परमपदनीप्राप्तियतासूधी सर्वअर्थसिद्धिनुंअवंध्य बीजरुपसर्वभूतभगवत् आज्ञाचिंत्वनकरोइत्यादि.१.रागद्वेष कषायवडेकलुषितथगेला आत्माने वेभवमांपणनानाप्रकारना अपायनुंचिंतनथायछेते. २. अनेप्रकृति, स्थिति, प्रदेश, अनुभाग एनाभेदथीभिन्नथयेलुंशुभ अनेअशुभएवाकर्मना विपाकनुंजेचिंत्वनकरवुंते. ३. भूलोक, भूवर्लोक, स्वर्गलोकएत्रणलोकरुप चौदराजलोकप्रमाणेछे तेमांरहेल्लाजीवादिकनास्वरुपनुं चिंत्वनकरवुंते. ४. अनेत्रीजीमनोगुप्तीतो शुकलध्याननेअनुसरतीछेने योगनिरोधअवस्थामांथवानीछे. तेशुकलध्यान पणचारप्रकारनुंछे. द्रव्यास्तिकादिनयथकी एकजेद्रव्यतेनेविषेउत्पाद, स्थिति, भंग, इत्यादिपर्यायनुं चिंतनरुपनामथीप्रथरूपणारुप वितर्कतेथीसविचारएनामनुं शुकलध्यानकहीए अनेएकपर्यायनेविषे उत्पाद, स्थिति, भंग, इत्यादिकनुंचिंतनरुपजेध्यान तेनामनडेएकत्ववितर्कथी अविचारछे. अनेत्रीजुंतोमोक्षगमननेसमीपकाळे मनोयोग, वाक्योगएबेनोनिरोधकरेसते अर्धनिरुद्धकाययोगपणे उश्वासनिश्वासादिसूक्ष्म कायक्रियानेकरतोएवा केवळीने सूक्ष्मक्रियअनिवृत्तिएनामनुं शुकलध्यानथायछे अनेचोथुंतोतेजरोकेला योगवाळानेशैलेशीकरणने पामेलानेउपरतक्रियअप्रतिपातीएनामनुंचोथुं शुकलध्यानथायछे. एप्रकारेमनोगुप्तीकही. अनेवाणीपणसत्य असत्यादिभेदवडे चारप्रकारनीछे. तेनं स्वरुपतोप्रथमभाषासमीतीमांकह्युंछे तेवाक्गुप्तिबेप्रकारनीछे. मुख, नेत्र, भ्रकुटी, तेनाविकारअनेमस्तकनुंहलावबुं अनेहाथपगनी आंगळीओनुंउछळवुं इत्यादिरुपीसंज्ञा लोष्टक्षेप, अनेउर्ध्वभावमनेउधमखानी, हुंकारोकरवो, थूतकारकरवो, छींकखावी, उश्वासनिश्वासकरवो, लेखनादिसंकेतना परीहारवडेजेमौनकरवुंते प्रथमवाक्गुप्तीकहीए. अनेबीजीवाक्गुप्तीतो भाषा

समीतीनीपेठेमिवंद्यादि गुणयुक्तवाणीनीप्रवृत्ति करवीते.एमकारेवचन गुप्तीकही. ७ कायगुप्तीपणबेप्रकारनीछे. १ कायचेष्टानीनिवृत्तिकरवीते. जेवोआगममांकह्योछे तेविधिवडेकायचेष्टानोनियम करवोते.२. जेपहेलीकायचेष्टाछेतेदेव,मनुष्यअनेतिर्यंच तेने करनारीछेअने आस्फालनअनेपतन इत्यादिआत्मसंवेदनीय रुपचारप्रकारनीउपसर्ग अनेपरीषहतेनो सन्निपातथयेसते कांइपणक्षोभने नपामतोअनेउभोरहेलो अथवाबेठेलोअथवा सुतेलो,लांबाकर्याछे बेहाथजेणेएवासाधुने कायोत्सर्गवडेअथवा अन्यप्रकारेकायनी जेनिश्चळतातेयोग निरोधनेकरनारनेसर्वथा चेष्टानोपरीहार करवोते. १. नेवळीतोशयननेविषे, बेसवाने विषे,मुकवानेविषे, आदाननेविषे,गमननेविषे,स्थाननेविषेजेइंद्रीओना व्यापारतेनेविषे स्वच्छंदवृत्तिपर्यंत कायचेष्टानोपरीहारकरवोतेकायचेष्टा नियमकहीए. २. तेमांशयनकह्युतेरात्रिने विषेजजाणवुं,पणदिवसने विषेनजाणवुं. माहेग्लान(रोगी) अने मार्गनोथाकेलोअने वृद्धइत्यादिकनेवर्जीने तेमांपणपहेलापहोरनो त्यागकरीगुरुनेपूछीने प्रमाणयुक्तवसतीने विषेभूमिनेजोइ प्रमार्जनकरीसंथारो. पाटलोएमठोकरी तेउपरपाथरीनेनेमस्तक हेठळकरीपादेसहीतशरीरने मुखवस्त्रीकारजोहरणवडेप्रमार्जनकरीअनुज्ञाकरेला संथारामांरहेवुंअनेपठन कर्याछेपांचनमस्कार सहीतसामायिकसूत्रजेणेने कर्युंछेडाबाहाथनुं उशीकुंजेणे नेसंकोचपमाड्याछे ढीचण.जेणे,कुकडीनी पेठेआकाशमापसार्युंछे जंघाजेणेअथवाप्रमार्जन करेलीपृथ्वीतळमां थापनकर्याछे चरणजेणेएवोअने घणीसंकोचपमाडीछे अथवावारंवारसंकोच पमाडीछेसमयप्रमाणे प्रमार्जनकरीछेसंदनशक जेणेएवोअनेउद्वर्तनकाळनेविषे मुखवस्त्रीकाथीप्रमार्जन कर्युंछे शरीरजेणे अने अत्यंतनिद्रनथीनिद्रा जेनेएवीरीतेहए.प्रमाण युक्ततो वसतीनुंएहाथप्रमाणपृथ्विनो प्रदेश,प्रत्येकसभाजन एवासाधुनेज्यारेहेवानुं थायछेतेसवळअवकाश पूर्वकतजहोयछे तथा बेसवुंतेनेप्रदेशनेविषेकरवाने इच्छेछुंहोयतेनेप्रवडे जोइनेरजोहरणवडे प्रमार्जीनेवडाराणिपदूयाने (आसनने) पाथरीबेसेअने बेठेसतेपण

लांबाडुंकापणुंतेज प्रकारेकरेकेवर्षाकाळमां पीठादिकनेविषेवेसवाने कहेलीसमाचारीप्रमाणे वेसअनेदंडादिकने विषेनिक्षेपने आदानएटलेमूकवुंने लेवुंतेपणजोइने,प्रमार्जीने करवुंअनेगमनपण आवश्यकप्रयोजनवाळा साधुनेचारहाथप्रमाणे आगलाप्रदेशनेजोइनेवेसेअने त्रस,स्थावर,एवाप्राणीनी रक्षाकरतोत्वरारहित पगनुंथापनकरतासाधुने प्रशस्तछेअनेस्थानपण उभुंरहेवारूपछेलक्षणजेनुंएवुंछे अनेअवष्टंभादिक एटलेओठींगणतेपण भींतप्रमुखनेजोइ प्रमार्जनकरीनेतेमदेशनुं ओठींगणकरवुं अनेइंद्रीओनुंपोतपोताना विषयप्रत्येव्यापारण पणरागद्वेषादिपाप हेतुवाळुनथायतेमकरवुं युक्तछे.तेयोगशास्त्रमां कह्युंछेकेउपसर्गनो प्रसंगप्राप्तथयेसते पणकायोत्सर्गवाळा मुनीएशरीरनुं स्थिरपणुंकरवुंते कायगुप्तीकहीछे अनेशयन,आसन,निक्षेप,आदानअने गमनतेनेविषेजे चेष्टानोनियमतेबीजी कायगुप्तीकहीछे. एप्रकारे कायगुप्तीजाणवी. अहींआंसमीतीओ प्रविचाररूपछेअनेगुप्तीओतोप्रविचार अनेअप्रविचाररूपछेअने प्रविचारतोकायीक,वाचीक, व्यापाररूपछे. कुशळअनेनिर्दोषइत्यादि गुणेसहीत वाणीनुंउच्चारण करवुंतेसमीतकहीएने गुप्तपणकहीए.अने गुप्तीनुंप्रविचाररूपपणे पणअभिधानछे.माटेसमीत तोनियमाएगुप्तजछेअनेगुप्ततोप्रभीत पणानेविषेनियमाए विकल्पवाळोछे. जेकायवाणीनेरोकीने शुभमननीउदीरणाकरेछे तेएकाग्रमनवाळो धर्मनेविषेहोयछे. तेगुप्तहोयपणसमीत नहोयमाटेसमीतनुं प्रविचाररूपपणुंछे. अनेजेकायवाणीने रुडेप्रकारेजोडेछेते गुप्तकहीए अनेसमीतपणकहीए. तेकल्पभाष्यमांकह्युंछे केसमीतनिश्चयथीगुप्तछे. अनेगुप्त,समीतपणाने विषेभजनाछे. कुशळपुरुषवाणीने उदीरणाकरतोसतो जेवाक्गुप्तपणछे अनेसमीतपणछे. १. जेवळीकाय,वाक्गुप्तछे तोनिरुद्धकर्युंछेकुशळ जेणेएवुंमनने उदीरण करेछेअनेएकाग्रमन थइवेसेछे तोनिश्चेगुप्तकहीए. पणसमीतनकहीए २. गुप्तीनेविषेसमीतीनो अंतर्भावपणथायछे. तेपणतेजग्रंथमांकह्युंछेकेवाचीक समीतीबीजी,अने त्रीजीमानसीकी समीतीपणहोय अनेबाकीनीकायीक समीतीओजाणवी तेनेविषेमन,

भा० १०

अविरुद्धछेएनीव्याख्या आमकारनीछेके वाचीकसमीतीतेवीजी वाक्गुप्तीमानवी. ज्यारेनिश्चेभापासमीत थायछेत्यारेजेम भापानोअसमीत प्रत्ययकर्मबंध रोकायछेतेमवाक्गुप्ती प्रत्येपणकर्मबंधनेरोकेछे. एमकारेभापासमीती अनेवाक्गुप्ती एवेनुंएक पणुंकह्युंछे. अनेत्रीजीएपणानामे समीतीतेमानसकिहेतां मानासिकउपयोगथी थयेलीछे. एनोस्पष्टार्थएछेके ज्यारेसाधु, एपणा समीतथायछेत्यारे श्रोत्रादिइंद्रिवडे हाथतथामात्रकतेनुं धोवादिकनेविषेउत्पन्न थयेलाशब्दादिकने त्रिपेउपयोगी थायछेमाटे एनेमनोगुप्तीसाथे एकपणुंथायछेनेवाकीनी समीतीओइर्या,आदान, निक्षेप,उच्चारआदि परीष्ठापनीकाएनामनी कायचेष्टा-थीनिष्पन्नथयेलीछे माटेएत्रणनुंपण कायगुप्तीनीसाथेएकपणुंछे. मानासिकउपयोग सर्वएवीपांचेसमीतीने त्रिपेअविरुद्धछे,पांच समीतीनेविषेपणछे एवोभावजाणवो. एजकारणमाटेचेष्टासहीत जेमनोगुप्ततेनेसर्व समीतीनुंमनोगुप्ती साथेएकपणुंमानवुं.ए आठेपणप्रवचनमाता एमकारेकहीछे. एथीद्वादशांगीरुपसकळ प्रवचनउत्पन्नथायछे. माटेकह्युंछेकेएप्रवचननी माताछेतेद्वादशां-गनेउत्पन्नकरेछे एचारित्रनुंशरीरछे. तेनेउत्पन्नकरवाथी, पाळवाथी,संशोधन करवाथी,साधुनीमाताओ आठकहीछे. एमने विषेसकळप्रवचन अंतर्भावथायछे तेउपरआर्षवाक्यछे केजीनननुंजेतमामकहेवुं तेद्वादशांगरूपप्रवचनछे. तेकहेछेकेइर्यासमीतीने विषेप्राणातीपात विरमणव्रतआवेछे. अनेतेनीवृत्तिजेवां वीजांव्रतछेतेमांजतेमनो अंतर्भावथायछेमाटे तेमनेविषेतेनथीएवुंनथी तेकह्युंछेकेप्रथमने विषेसर्वेजीवछेने वीजानेविषेनेछेल्लाने विषेसर्वद्रव्यछे.नेवाकीना तेमहाव्रतछे तेतेना देशवडेजाणवां.

एमकारेअर्थथीसर्व एवुंप्रवचननुंइहांमानेछे. भापासमीतीतोसावद्य वचननोपरीहारकरवाथी निर्वद्यवचननुं भाषणरुप छे.तथावचनपर्याय समग्रपणआश्रीसछे एटलेतेथीवहारद्वादशांग नथी.एमएपणासमीती आदिकनेविषेपण पोतानीवुद्धिथी भावनाकरवीअथवा सर्वएवीपणएचारित्ररुपछे. तेयोगशास्त्रमांकह्युंछे केसर्वएवोसावद्ययोगनो जेत्यागकरवोतेचारित्र कह्युंछे,

नेतेअहिंसादिव्रतना भेदनेडेपांचप्रकारनुंछे. अथवापांचसमीती अनेत्रणगुप्तीतेणेपवित्र थयेलुंएवुंजेचारित्र तेजसम्यक्चारित्र कह्युंछे सर्वप्रकारेयतीन्द्रोने एचारित्रकह्युंछे. नेयतिधर्मना अनुरागी एवागृहस्थपुरुषोने तेचारित्रदेशथीछे अनेचारित्रपणज्ञान दर्शनविनाथतुंनथी नेएत्रणथीअतिरिक्त अर्थथीवीजुंद्वादशांग नथी सर्वएवीपणए माताओतेजसर्वप्रवचनमां अंतर्भावरूपछे माटेएगनुंबहुमान माननोयोगपणघणा फळनालाभनेअर्थे थायछे.तोसम्यक्आराधन उपयोगबहुलाभभणी थायतेमांशुंकहेवुं ? तेपुण्यसारकुमारनी पेठे. तेपुण्यसार कुमारनीकथाआ प्रकारेछे.

पुण्यसार कुमारनी कथा कहे छे.

आपृथ्वीउपरसाराश्रावक लोकोएसहीतप्रसिद्ध एवीश्रावस्ती एनामनीनगरीहती जेनीआगळदेवनगरीपण मोटी नकहेवातीहती हिमाचळपर्वतनांशिखरजेवां उंचांनेनगररूपलक्ष्मीनांशणगार जेवानेसारागुणनीछे स्थितिजेमांएवाहारजेवांजे नगरीमांजिनमंदिरशोभतांहतां. अनुपमलक्ष्मीवडे विलासकरताने स्फुर्णायमाननयमार्गने अनुसरताअपूर्वसंपत्तिओने धारण करता एवानगरनालोकोहता तेमांहजारोशत्रुनेहजारो वखतत्रासदेतोअने वीजाइंद्रजेवोसहस्र वीर्यएवेनामेराजारहेतोहतो जेराजानीजैत्रयात्रानेविषे नानाप्रकारनावादित्रमात्रना अधिकघोरशब्दवडे द्वेषीसमुहोनां प्रथमहृदयस्फुटपणे फुटयांनेत्यार पछीकर्णफुटया. जेमपमोटाहस्तीनेहाथीणीओ होयनेसूर्यनांजेमकिरणोहोय तेवीनेलक्ष्मीनागुणथी हजारवणाश्रेष्ठगुणवाळीएक हजारराणीओतेनेहती सर्वअंगनीछेअद्भूतशोभाजेमनीएवीओनेपितानां प्रतिबिंबहोयनेशुंएवा तेराणीओनेअनुक्रमे हजार पुत्रहता. नेहजारबुद्धिनोनिधि एवोनेहजारप्रधानमांअग्रेसर एवोसहस्रबुद्धिनामेतेराजानो एकप्रधानहतो तेसहस्रबुद्धिनामे मंत्रिनाचतुरएवाचारपुत्रोहता नेसौभाग्यसंपदावडे आश्चर्यकारीएवीसातपुत्रीओहती. जेनेघणीपुत्रीओहोयछे तेपुरुषमानपां-

मतानथी. तेनेविषेएकपुत्रीतेराजानेअधिक मानकरवायोग्यहती. पछीतेमंत्रिनेकष्टनेपामतीअनेरूपवडेसामान्यएवीएकआठमी पुत्रीथइ. कुरूपपणेनमानवायोग्यएवीतेपुत्रिराजानेघणीमानीतीहती तेपुत्रिदेखातीकुरुपहती. कोइदासीनीपुत्रिहोयएमपृथ्वि उपरलोटतीदेखीनेकोइसामुद्रिकशास्त्रजाणनारपुरुष बोल्योकेआपुत्रिकोइराजानीराणथिशे. तेमयगअणमानीतीथशेनेपछीमा. नीतीथशे. अनेएनोपुत्रराजानोअधिराजथशे. तेमांकांइसंदेहनथी. निश्चेआकोइमोटाकुळवाननीपुत्रिछे. एनांलक्षणजोवाथी आवातहुंसत्यकहुंछुं. एमउचेस्वरेतेबोल्यो. एवाणीमधानेसतगमानीतेवातनो निश्चयकरीतेपुत्रिनोघणोसत्कारकरीनहुमानकरतो हतो तेविवाहकरवायोग्यथइत्यारेपिताए विचारकर्योके तेसत्यवक्तापुरुषनीवाणी अन्यथानहीथाय. माटेकोकराजाने भेटनी भेटआकन्याअर्पणकरवी. बीजादूरदेशना राजातोदेशांतरगहेलाछे अनेआसमिपनासर्व राजाओतोमारासेवकछे माटेएकोने आपवी ? पछीराजाएबधीराणीओनेपूछ्युं त्यारेतेबोलीओके रुपरहीतपुत्रिनो कियोराजाआदरकरे ? घणुंकर्पुरहोय त्यांक- स्तुरीनोपणअनादरहोय अनेघणुंनहोयतो हींगळोकनोपणघणोआदरथाय अनेकोइकविशिष्ट एटलेसारापुरुषनेतो घणुंहोय तोपण अनिष्टतानहोय. कोइजगाए अतिशेघणीसाकरहोय तोपणतेसाकरानीपेठेआथडतीनहोय. सारीवस्तुघणीहोयतोते जगाएसामान्यवस्तुनोआदरनहोय. कर्पुरजेवासुगंधीभातवडे तृप्तथयेलानेउच्छिष्टअन्नमां रतिक्यांथीहोय ? तोपणकन्यातथा विद्याश्रेष्टस्थानमां जोडीएतोजोडनारनी कीर्तिथायछे नेनजोडतोअकीर्तिथायछे एमविचारीने तेमदेशीराजाने जेमभेटआपे तेमतेकन्याआपी. राजापणमंत्रिनादाक्षिण्यपणाथी, तेकन्यापरण्यो. परंतुअंतःपुरमांदासीनीपेठे कोइतेनोआदरकरेनहीं. ने राजापणकोपेलोहोय तेमतेनासन्मुखपणनजुए. एकदिनसराजाएमंत्रिनेकह्युकेआसर्वेमारापुत्रछे तेमांमाराराज्यनेयोग्यकियोपुत्र तमनेजणायछे ? त्यारेतेमंत्रिबोल्योके हेराजन् ! एवाततोपितानेखबरपडे. पिताछेतेपुत्रनागुणजाणेनेपुत्रछे तेपितानागुणजाणे.

त्यारेराजाबोल्योकेहेमधान ! आसर्वपुत्रनेविषे मनेतोसंपूर्णगुणवाळो एकपणपुत्रजणातोनथी. जेममारवाडमांवृक्षनहोय तेम राज्ययोग्यपुत्रनातो आमकारनागुणजोइए. नीति,विनय,पराक्रम, उदार्यता,गांभिर्य,धैर्य, चातुर्य,स्थैर्य,तेज,विद्या, निर्व्यसनीपणुं,यशनीइच्छापणुं, निर्लोभपणुं, सुभगता,कृतज्ञता,पुण्य,शीळपणुं, साराकुळपणुं,पितादिकनीआज्ञामांतत्परपणुं, सर्वलोक तेनेमानताहोय एटलेसर्वलोकनी संमतिवाळोहोयत्यारे तेसर्वगुणेसंपन्नपुत्र राज्ययोग्यगणाय. एक,बे,त्रण, चार, गुण होयतोपण असंपूर्णपणुं कहेवाय. माटेगुणरहीतअथवा असंपूर्णगुणवाळोपुत्रराज्ययोग्यनथी. राज्ययोग्यतो संपुर्ण गुणवाळोपुत्रहोयतेजथाय. वीज,राज्य,बळ, दान,वृष्टि,विद्या,हितोक्तिएसर्वे सत्पात्रमांअर्पणकर्युंहोयतो घणुंसारुंफळ आपेछे, अनेअसत्पात्रमांआपेतो तेनुंअसतफळथाय छे. पछीमंत्रिबोल्योके जोमारीपुत्रिनो पुत्रथायतोतेनिश्चेसंपूर्ण गुणवाळोथाय. एमकारेसत्पुरुषनुंवाक्यछे. तेप्रधाननी वाणी वडेमंत्रिनीपुत्रीराजानेकोइवखतप्रितिनुं पात्रथइकेआशामात्रने विषेपणअहोमोटुंफळछे अनुक्रमेशुभछे स्वप्नजेने एवीतेमंत्रिनी पुत्रिनेशुभगर्भरह्यो. जेममेरुनीपृथ्विमां कल्पवृक्षनोउदयथाय. अनेजेमछीपमां मोतीनोउदयथाय. तेमतेगर्भनोउदयथयो. हवेतेनेजेजदोहद (गर्भवतीनेजे मनोरथउत्पन्नथायछेते) उत्पन्न थयातेसर्वेपिताएपूर्णकर्या. दोहदनेअनुसारेराजाए निर्णयकर्योके आस्त्रीनोपुत्रजरुर मोटोराजाथशे सर्वप्रजानी प्रितिरसजेमां छेएवासमे तेपुत्रनोजन्मथयो. जेमपूर्वदिशापूर्णचंद्रने उत्पन्नकरे अनेमणिनीपृथ्विजेम माणिक्यमणिने उत्पन्नकरे. एमतेणीए सुंदरपुत्रउत्पन्नकर्यो. तेपुत्रनासर्वे उच्चग्रहोहता नेसर्वऐश्वर्यसंपत्तिने जणावनारातेग्रहोछे एमजोशी लोकोपणकहेता हता. तेपुत्रनोजन्ममहोत्सव अतिशयमोटोराजाएकर्यो नेसर्वेप्रजाआनंदविस्मयनेपामी. अर्थथीअनेनामथीपण पुण्यसार एवेनामे मोटाउत्सवथी तेपुत्रनुंनामस्थापनकर्युं. पांचधावमाताओए पालनकरेलो तेपुत्रअवस्था, तेज,यश,अने लक्ष्मीतेसर्वे सहीत

दिनदिनप्रत्ये वृद्धिपाम्यो अने ७२ कळालीलामात्रमांशीखीलीधी. अनेअनुपमकळामां कुशळपणुं मेळव्युंअनेचातुर्य,औदार्य,गांभिर्य,अनेधैर्य इत्यादिसर्वगुणनेरहेवाना स्थानरूपथयो. ३२ लक्षणोयेसहीतछे माटेसर्वलोकने प्रीतिकारकछे आचरण जेनुंएवोतेपुत्रनेजोइनेराज्यनीइच्छावाळा बीजासर्वपुत्रोएतेनाउपरइर्ष्याकरी. तेवातनेराजाएजाणीने विचारकर्योकेआसर्वे पुत्रोजेमघणामाछीएकठाथइनेएक विश्वासीमच्छनेहणेएमआपुत्रनेहणशे. घणासंघाथेद्वेषछे तेदुस्सहछे माटेआपरीणामे श्रेयने करनारएवोपुत्ररत्नप्रयत्नथी रक्षणकरवोएमराजाए विचारीनेतेसर्वेपुत्रोने सारासाराअलंकारआपवा इत्यादिवडे तेमनुंबहुमानकर्युं अनेतेनानापुत्रनुंअपमानकर्युं. तेराजानामान्यपणाथी मदवडेउद्धतथयेला तेपुत्रोतनाना पुत्रनेघरनादासनीपेठेजाणीनेपूर्वनीपेठेद्वेषनहोताकरता. परंतुपिताअनेभाइओ तेथीउत्पन्नथयेलोपराभवअसह्यछे तेथीतेपुत्रवैराग्यपामी देहनोत्यागकरीनेजेमजीवनीकळेतेम घरनोत्यागकरीनीकळ्यो. तेकह्युंछेकेपुष्पना गुच्छनीपेठेमनस्वी पुरुषोनीबेगतिछे. कांतोसर्वलोकनामाथा उपरचढीनेवेसवुंअथवा तेवोजोगनबनेतो वनमांजपडयुंरहेवुं. पुरुषमांसिंहसमानएवोतेपुत्र सिंहनीपेठेनिर्भयथयोसतो कोइनी साह्यतानथी एवोरात्रीएनगरमांथी नीकळीपूर्वदिशाभणीचाल्यो. तेटलामांघणालोकने भयपमाडनारएवोभैरवीनोभयंकरशब्द डावीपाससांभळ्यो केतुरतपाछोवळी दक्षिणदिशप्रत्येचाल्यो. तेवामाअकल्याणकरनारी एवीशियाळजमणीपासबोली पछी तेअपशुकनथया जाणीपश्चिमादिशप्रत्येचाल्यो. त्यांघुकारशब्दनेकरतो एकघुवडजमणीतरफबोल्यो. तेनेअपशुकन जाणी उत्तरादिशप्रत्येचाल्यो. तेवखतडावीपासएकमोटो भोरींगसर्पचाल्तोतेणेदीठो. तेवखततेपुत्रअतिशे संभ्रमपामीत्यांजउभोरह्यो. तेशास्त्रमांकह्युंछेके थयेलाअपशुकनजाणीने जनारनोक्षेमथतोनथी. अनेवैदिकनाद्वेषीनुं आयुष्यरहेतुंनथी,नेनीतिनाद्वेषकरनारनीलक्ष्मीरहेतीनथी.. अनेधर्मनाद्वेषीनुंतोकांइपणरहेतुंनथी. पछीमार्गनी चिन्तानेपामेलोएपुत्र एनीएचिन्तामांलांबोथइनेसूतो.

तेवामांयणीनिद्रानथी आवीतेवखतआकाशमां वाणीथइतेतणेसांभळीकेतुं निश्चितपणेशुंनिद्राकरेछे ? अनेफोकटचिंताकेमकरे छे ? तारुंदैवतोरात्रिदिवस तारीचिंताकरवामांजागेछे. तेवचनसांभळी विस्मयपामेलोतेपुत्र विचारवालाग्योकेअहो ! आवखतआकोणबोल्युं ? अनेमारुंनिश्चितपणुं केवीरीतेथशे ? आवनमांहुंतोसुतोछुं अथवाज्ञानीपुरुषोएकह्युंछेके दिव्यवचनसत्य थायछे माटेतेवचननुंउल्लंघननकरवुं तोहुंतेअद्रष्टनुं प्रधानपणुंकरीआजगाए सुखेनिद्रानोकेमनआश्रयकरुं ? एमविचारीत्याग करीछेचिन्ताजेणेएवोसतोसूइरह्यो. एकहेलामात्रमां जेमकोइचतुरस्त्रीपुरुषनेवशकरे एमतेनेनिद्राए तेनेवशकर्यो. मोटापुरुषस्वल्प निद्रावाळाहोयछे माटेक्षणपछीपाछोउठयो तेवखतदेवतानामंदिरनेतिरस्कारकरे एवासुवर्णमणिमयएवामोटा प्रसादमांसातमा माळनीभूमिकामां मणिबांधेलीपृथ्वीविषे अनुपमदिव्यपलंगमां बेठेलोएवोपोतानादेहनेदीठो. अनेतेवखतचारे पासप्रसरता रत्ननाउद्योतवडे आतेरात्रिछेके दिवसछेएमतेनिर्धारनकरीशक्यो. स्वाभाविकनित्यउद्योत करनारआतेशुंस्वर्गछेकेशुंछे अथवा मनुष्यमात्रएवोहुंतेने आनेआदेहेस्वर्गनोसमागमक्यांथीहोय ? माटेआशुंस्वप्नछे अथवामनेकांइभ्रमथयोछे अथवाकोइनी आ इंद्रजाळविद्याछे अथवादेदिप्यमानथतुंएवुंकोइप्रकारनुं दैवनछेएवोविचारकरेछे तेवामांजयजयशब्दकरवामां तत्परएवाप्रधान पुरुषोसांआवीआप्रकारनुं सत्यवचनबोल्या. शब्दथीअनेअर्थथीप्रसिद्धएवा श्रीसागरएवानामना आनगरनेविषेश्रीराजन्नाम- नोराजायशवडेचंद्रमाजेवोशोभेछे. अपत्यविनानो माटेअपत्यसंबंधीपीडामां वर्ततोएवातेराजानी प्रीतिनुंएकपात्ररुपएवीअने लक्ष्मीनेपणआश्चर्यकरे एवीरुपाळीएकपुत्रीउत्पन्नथइ. तेकन्यारुपेअंगे गुणवडेसहीतने सर्वअंगेसारालक्षणने धारणकरतीसर्व कळामांकुशळएनी यौवनअवस्थाने सन्मुखथइतेवखत कोइश्रेष्ठराजानो पुत्रआकन्यानो अनेमारीराज्यलक्ष्मीनो पतिथायएवोवर खोळवामांउत्साहवाळोछे अनेसर्वजगाएएवावरने खोळतांपणकोइवरएवोद्रष्टिपपण नाआव्योतेमतेनासांभळवामां पणनाआ-

ग्यो. त्यारपछीअत्यंतचित्तामां आतुरथयेलोसतोदेवताए पूजेलाएवावीतरागदेवनी आठप्रकारनी पूजाकरीनेस्थिरचित्तथइ कायोत्सर्गकरीउभोहतो. तेवखतदिव्यएवीहितकारकभारती (वाणी) प्रगटथइकेहेराजन् ! मिथ्याअतिशे चिंताकेमकरेछे ? नरनेजन्म, मृत्यु, विवाहप्रमुखसर्वदैवाधीनछे माटेआवतीरात्रिएचोथेपहोर शुभअदृष्टथीखेंचाइआवेलो कन्यानेयोग्य एवोवर आवशे. आमोटामणिमंदिरनातल्प (शैय्या) मां सारीबुद्धिवाळो, ओचिंतोआवेलोतुदेखीश. अकस्मातविस्मयकरनारीअमृतजेवीतेवाणीवडे जाणेजगतनुंसर्वऐश्वर्यपाम्योहोय एवाआनंदथीभरपूरतेराजाथयोछे माटेतेराजाएतमनेलाववाअमनेअहीं मोकल्याछे माटेहेस्वामिन् ! तमारुंदर्शनआपीअगारा स्वामिनेप्रसन्नकरो. त्यारपछीप्रसन्नथयेलो कुमारराजापासेगयो, राजाएप्रीतिथीनमस्कारकरी पुत्रीनीपेठपोतानाखोळामांवेसाडयो अनेघणाविनयथीकह्युंके हेस्वच्छहृदयवाळानरस ! स्नेहथी मारीकन्यानोअंगीकारकरो एमकहीमोटोविवाहउत्पन्नकरी तेणेपोतानीकन्याआपी अनेअंतरनास्नेहथी पोतानुंसमग्रराज्य पणअर्पणकर्युं. कविकहेछेअहोभाग्यशालीनुं जागतुंअविनाशीभाग्यतो जुओकेजेथीप्रदेशमां पणओचितुंदेशाधिपतिपणुंप्राप्त थयुं. कन्यानुंतथाराज्यनुं अर्पणकरीपोतानी संपदाने कृतार्थकरीपोताना आत्मानुंकृतार्थपणुं करवादिक्षाग्रहण करीपरम पदने पाम्यो.

पछीएपुण्यसारमोटा राज्यनेसुखेथीकरतो, पृथ्विमांसारुंराज्य कहेवडावतोतेनगरीमां इंद्रनीपेठेशोभतोहतो. एकदिवस कोइपरदेशीपुरुषे सूर्यनाघोडाजेवोसर्व अंगेसुलक्षणवाळोएक सुंदरघोडोभेटकर्यो. क्षत्रियोनेघोडावडे संतोषथायछेअनेराजाने तोतेवाघोडावडे विशेषसंतोषथायछे माटेतेघोडाउपरवेशी जेटलामांखेलावेछे तेटलामांतेघोडोआकाशमां उंचोइंद्रनाघोडानी पेठेचाल्योगयो. अनेक्षणमात्रमांअतिशे दूरथवाथीसेवकोने अदृश्यथयो.तेतेप्रसिद्ध एवीनानाप्रकारनीलीळाने करतोमहासमु-

द्धिवाळोवैताढ्य पर्वतनाअलंकाररुप रथनुपुरनामानगरमां तेराजानुंहरणकरी लाव्यो. त्यांविद्याधरनो राजाविद्यासिद्धएवा नामेप्रसिद्धहतो तेणेपोतानामानीता सेवकोपासेमोटोउत्सवथी तेराजानेपोताने घेरमंगाव्योअनेपोताना अडधाआसनउपर बेसाडीप्रेमसहीत आलापसंलापकरवा लाग्योकेअमारेघणा पुत्रोछेतमांमारामेमनी पात्ररुपएक कन्याछेतेनावरने वास्तेएकश्रेष्ट नैमित्तिकनेमेंपूछयुं त्यारेतेणेकह्युंके परमदहाडेप्रातः काळमांकोइजवान राजपुत्रघोडापूहरण करेलोआनगरमां आवशेतेपुत्रकाम देवजेवोअतिशे सुंदरछेतेशाकन्याने योग्यपतिथशेमाटेतुं तेमांवृथासंशयकरीशनहीं. माटेहेदक्षपुरुष! तेदैवज्ञनाकह्या प्रमाणेसर्वे सुलक्षणतमारामांछे माटेहेविश्वोत्तम! तमनेआमारीकन्या घणाहर्षथीआपुंछुं एमकारेवाणीवडेते कन्यानुंअर्पण कर्युं तेपुत्रजेम जेमपोतानुंइच्छा रहितपणुंजणावेछे तेमतेमतेराजाएतेपुत्रनुं मोटामहिमापणुंजाण्युं पछीमोटाउत्सववडे विवाहनोमोटोउत्सव करीपोतानीकन्यानो विवाहकर्योअनेएवरने घणुंधनतथामहेल आदितथासैन्य, सेवकोआदिघणीवस्तु पहेरामणीमांआपी कवि कहेछेकेपूर्वेकरेला पुण्यनोमहिमा मापवाळोनथीएटले अपारछे.जुओके पोतेविद्याधरनो अधिपतिछेतोपण मनुष्यजातिएवा वरनेआप्रकारे पुत्रितथाधनादिक तेणेआप्युंएजप्रकारे कांचनपुरनगरनोराजा तेणेपणमोटोविवाह ओच्छवकरीने पोतानीपुत्रि परणावी.तेमज उत्तरश्रेणिनाराजा एवाबेखेचरराजाओए पणपोतानीकन्या परणावीकेमकेलोकतो पूजीतपूजकछे एटलेपूजे-लानेपूजेछे. आप्रकारेविद्याधरनी कन्याओनाआलिंगनादिक सुखमांलोलुपथयेलो अनेविद्याधरोए सत्कारकरेलोते पुष्पकेट लाककाळसूधीसां रह्यो.अनेकप्रकारनां विद्याथीउत्पन्नथयेलां घणांआश्चर्यदेखवामां उत्साहवाळोअनेअनेक एवीनित्यचैत्ययात्रानाविस्तारथी तथादिव्यभोगनी रद्धिथीपोताना आत्मानेकृतार्थमानतो हतो.खेचरनेखेचरनी समृद्धिप्राप्तथाय, जेमदेवता-नेदेवतानीरद्धिप्राप्त थाय,तेमांतोकांइपण आश्चर्यनथी परंतुआतोघणुं आश्चर्यछेकेभूचरथइने खेचरनीसम्रद्धिने भोगवेछे.पछी

लक्ष्मीरुपवृक्षना उदयनाक्यारारुप माळवदेशमां समृद्धिनडेकुबेरनी नगरीनीजीतनारी उज्जयनीनगरीनो राजाविक्रमाकर नामेपराक्रमथी प्रसिद्धहतो.अनेतेनी पद्मनेत्रानामनीअतिशे प्रियकारकस्त्रीहती. बीजीपणतेराजानी मानीतीराणीओ हतीअने तेमनासेंकडोपुत्र पणहता.परंतु पटराणीनेतोघणेकाळे दिव्यअंगवाळीएक पुत्रिहती केमकेपोतपोताना पूर्वनापुण्यनानिर्माणने अनुसारेपुत्रादिक,संपत्तियोप्राप्तथायछे. अल्पहोयतेनेपणमोटुं मानमळेछेअनेपोताना भाग्यथीमोटानेपण अपमानमळेछेमाटे पित्रादिकनेपुत्रादिथी पणअतिशेमानीती साक्षातलक्ष्मीनाजेवी तेपुत्रिहती तेपुत्रिए लीलामात्रमांस्त्रीओनी ६४ कळाओशीखी लीधी.अनेते शीखवनारगुरुतोएक साक्षीमात्रजहतो. विशेषकरीनेविणावगाडवामां तेपुत्रिनुंअतिशेप्रविणपणुं हतुंमाटेतेनीविणा सांभळवानेआवेला देवतापणपरवश थइनेरहेताहता.त्यार पछीतेकन्यायुवावस्थामां आवीत्यारेतेणीएएवी प्रतिज्ञाकरीकेजे पुरुषविणावगाडवानी कळावडेमनेजीतेतेज श्रेष्ठवरनेमारेवरवो. त्यारपछीचारेदिशथी राजालोकोपोताना पुत्रोनेअतिश्रेष्ठवि-णावगाडवानीकळा शीखवीत्यांलइने आवताहता परंतुतेपुत्रि पोतानीकळावडे सर्वपुत्रोनेजीतीलेतीहती. पुत्रिनेतेवावरनीप्रा-प्तिनथवाथीपिता आदिसर्वेघणीचितामां पड्याहता.पछीगर्वसहीत विणाकळामांप्रविण एवाब्राह्मणक्षत्रि आदिकसर्वलोकपण एकन्यालेवानी स्पृहाएआववामंड्या. एमकारेतेकन्या सर्वसाधारणथइ परंतुतेकन्यानी विणानाशब्दथीथता उन्मादवडेमर्दन थयेलापोताना अहंकारनोत्यागकरी हाहाकारनेधिक्कार एवाशरपावग्रहण करीजेवाआव्यातेवा चाल्याजताहता. तेवातप्रसिद्ध थतांथतांविद्याधर लोकोएजाणी तेविद्याधरोपणफिका पडीरथनुपुरनाराजानी सभामांआवीतेकन्याना रुपनुंतथागुणनुंवर्णन करवामंड्या तेवखतसर्व खेचरलोकोतेवातसांभळी विस्मयपाम्यात्यारपछी तेपुण्यसारपुत्रेविचार कर्योकेचालोआपणेपणएकौ-तुकजोवाजइए. एमविचारीने केटलाकविद्याधरोए सहीतजेमदेवताए सहीतइंद्रजायतेम घणीशोभाएसहीत विमानउपरबे-

सीतेपुण्यसार कुमारउज्जयणिमां आव्यो. त्यांविणानादनाविवादने अर्थेएकमहामोटी शोभावाळोमोटो मंडपमंडाव्यो
दीठोअनेत्यां थतुंसर्वकौतुकपण दीठुं तेपुण्यसार कुमारनापूर्वपुण्यना प्रतापथीतेकन्याने विचारथयोकेआ कोइपुरुषमूर्तिमान
कामदेवजेवो जणायछे.अनेकोइ प्रकारनामारापुण्यना उदयथीअहींप्राप्त थयोछे.माटेए निश्चेमारोवरथशे एवीकल्पनाकरेछे
एवामांराजानी आज्ञाथीउत्तिए विणावगाडीते वखतपुण्यसार कुमारआप्रकारेबोल्यो केआविणामांत्रण प्रकारनादूषणछेतेथी
जेवोजोइएएवोस्वरआ विणाथीउत्पन्नथतोनथी तेमाएकदोषतो विणानादंडमांछेने बीजुंदूषणविणामांछे नेत्रीजुंदूषणआतुंबमां
छे. तेमांविणानादंडमां तोएवोदोपछेके आतुंबमांप्रवेश थयेलोदंडदग्धथयेलोछे नेआविणानातंतुमां एदोपछेके एकअंश
भागमांझीणोवाळचोटेलोछे नेतुंबमांएवोदोषछेके तेनोबंधअत्यंतबांधेलोछे तेथीआविणानोशब्द अत्यंतशुद्ध, मधुरलागतो
नथी. हवेतेपरमपदागतदूषणनेसांभळी राजातोघणुंआश्चर्यपाम्यो अनेतेविणाना सर्वअवयवजूदा करावीजोयातोतेपुण्यसारेकह्युं
हतुंतेजप्रकारनुं तेमांतत्काळदूषणदीठुं अनेपुण्यसारनेवगाडवानी आज्ञाराजाएकरी. पछीकोइविद्याधरनी अतिशेविशुद्धवि-
णानुंग्रहणकरी तेविणावगाडवामां अतिशेआदरवाळाते पुण्यसारेआदरेसहीत जगतनेआनंदकारी एवारसना उल्लासनेकरनार
एवाविचित्रशब्दवडे विणावगाडीतेसांभळी सर्वसभाचित्रामणमां लखेलीहोयएवीअचेतनथइत्यारपछीराजाने कौतुकपमाडवा
तेसभासदनुंअचेतनपणुं प्रकटकरवाकेटलांकना वस्त्र, कुंड,भूषण उलटांपालटीकर्यां अनेकन्यानापितानो मुगटतथाकटारीवि-
गेरेस्थानांतरमां स्थापीनेकन्यानी कोटमांरहेलामोटाहारने तेनाहृदयेसहीत ग्रहणकर्यो आप्रकारनुंमोटुं आश्चर्यकळाभ्यासनुं
देखाडयुं.जेथीसचेतन हतातेपणअचेतन थया. उपमाए रहीतपोतानीकळासभामां प्रकटकरी पछीतसर्वेसचेतन थयात्यारजेणी
जेवस्तुलीधेलीहती तेतेनीसर्वेअर्पण करीतेथी तेशेप्रसन्न थयेलाराजाएमोटा महोत्सवनी परंपरापूर्वकपूर्ण प्रतिज्ञाथवाथी

तेकन्यानोविवाह पुण्यसारपुत्रसंघाथ ... ...थी, घोडा,सोनुं,माणिक्य, वेश्याओ,सेवको आदिकसंख्या रहीतपहेरामणीमांआप्यां. तेनीसंख्याकरवाने कोइपणसमर्थनथी. त्यारपछीशतद्वार नगरमांप्रजानुंपालन करवानीप्रीतिवाळो नेघणाराजाएपूजेलो प्रजापाळनामेराजा हतो.कविकहेछेके राजालोकोस्त्रीओ वडेतृप्तथतानथी, माटेएप्रजापाळराजाने एकहजारस्त्रीओ हती.अनेतेमनी कन्याओहजारो हती.केमकेसर्व जगाएराजालोकोने पुत्रकरतांपुत्रिओनी वृद्धिहोयछे.एक दिगंबरना मतमां स्त्रीओनागोटा उदयनोनिषेधछे परंतुतेराजानाघरमां तोस्त्रीओनोजमोटो उदयहतो सिद्धांतमांपणसांभळीएछीएके सत्तावीश गुणनासाधनारपुरुषो होयछेपरंतुतेथीअधिक गुणनेसाधनारीआ राजानाघरमांस्त्रीओ हती अनेघणीपुत्रिओ होयसारेतेराजा जगतमांअनादरनुं पात्रथायछे.पुत्रोत्पत्तिना दुःखनेधारणकरता एराजानेचोथीअवस्थानी प्राप्तिथइ.त्यारेएक दिनसतेणेहृदयमांविचारकर्योके आटलीवधीस्त्रीओ छतांमारेएकपणपुत्र उत्पन्ननथयोतोराज्य कोनेआपवुं ? अनेदीक्षाशीरीतेलउं ? एवी चिंत्तामांआतुर थयेलोतेराजाअतिशे भक्तिथीजीनेन्द्रनी पूजाजेवामांकरेछे तेवामांआप्रकारे आकाशमांवाणी थइकेहेराजन्! पोतानाचित्तमां मिथ्याचिंत्ताशीद करेछे ? पूर्वपुण्यनासंचयविना चिंतितकार्यथतुंनथी. हजुपणतारीपटराणीने आठमीकन्या तारेअतिशेमानीती थशे.अनेतेथीतारो उदयथशे.अनेतेकन्यानो जेभर्तारथशेतेजतारी राज्यलक्ष्मिनोभर्तार थशे.अनेतेदौहित्र तारीजगाएमोटो राजाथशे आप्रकारनी अमृतसरखीआकाश वाणीसांभळीनेतेराजा अतिशेआनंदपाम्यो, केमकेदौहित्रनी आशापणअल्पनथी. पछीएराजानी पटराणीएअतिशे मानीती.स्तुतिकरवानुंपात्ररूप पुत्रीउत्पन्नकरी. आठमीतारानामेसतिनाजेवीश्रेष्ठते पुत्रिनीवधामणी सांभळी,वधामणीआपनारदासीनेपोतानामुगटविनासर्वेअंगनांआभूषणअर्पण कर्यां नेमहामोटी समृद्धिथीतेनोजन्मादिकमोटोउत्सवकर्यो.प्रथमथयेलापुत्र करतांपणाविशेषथयेलोतेउत्सवने जोइअनेदुर्जयएवो द्वेषीनोविजयथ-

येलोजोइ तेपुत्रिनुंनामविजया एमकारेराजाप्रमुखसर्वलोकोएकर्युं. अनेसौभाग्यनेदक्षपणुंइत्यादिकगुणवडेसर्वकन्याओनेजीतती एवीतेकन्याजयंतिना जेवीपृथ्विमांशोभतीहती. वाळचंद्रमानाजेवीतेवाळा अतिशेनिर्मळकळावडे वृद्धिपामतीलोकमांअतिशेमाननुं पात्रथइ. ६४कळामांअतिशेकुशळपणुंपामीशीखवनारपुरुषतुंजेमप्रतिबिंबपडेतेमतेनीकळानाप्रतिबिंबरूपतेथइ तेकन्यावरपामवाने योग्यथइ त्यारेपिताएविचार कर्योकेदेवताना कह्याप्रमाणेआकन्यानोवर थशेपणतेकोइजगाएकेमदेखातोनथी एवोविचारकरेछे एटलामांआकाशमां देववाणीथइकेहेराजन् ! विवाहनीसर्वसामग्री तुंतैयारकरअनेलग्ननीवखतेजदेवतानीअद्भूतशक्तिथीसर्वअंगे आभूषणनोधारणकरनारवरएनीमेळेजतेजगाएआवीउभो रहेशे पछी तेराजाएविचारकर्योके प्रथमजेमदेवतानीवाणीसत्यथइहती तेमआपणसत्यथशे, एवुंधारीसर्वविवाहनीसामग्रीतैयारकरीविवाहनुंलग्नलीधुंछे तेवखतेवरनीवाटजुएछेतेवामांतत्काळमोटाविमाने सहीतदेवतानीपेठेविद्याधरोएसहीतआकाशमांथीतेपुण्यसारकुमारउतरीआव्यो आश्चर्यपामतासर्वलोकोनीमध्येतेराजाएपुण्यसार वरनीसाथेतेकन्याना विवाहनोमोटो उत्सवकर्योअनेहस्तमोचन समयेराज्यनीसत्यताने करनारएवीयौवराज पदवीतेकुमारने आपीअनेबीजुं पणघणुंधनआप्युं कविकहेछेकेतेसमेमनुराजाना मतमांनदेवायोग्यवस्तुशीछे ? कांइपणनथी. राजा(चंद्र)ना प्रसादनाप्रसरथीथयेला रसनाउल्लासवडेतेराजा समुद्रनीपेठेशोभ्यो, परंतुतेमांआटलुंविशेषछेके समुद्रतोजळाशय (जळनो आशय)छेअनेआराजातो जळाशयनथी, एटलेजड अंतःकरणवाळोनथी. तेजगाएतेकन्यावडेजेम लक्ष्मीवडेलक्ष्मीपति शोभे एमतेनीसंघाथेरहेलोघणा कामभोगनेभोगवतां अनुक्रमेपुत्रउत्पन्नथयो. रुपादिगुणवडेअद्भूतएवाते दौहित्रनीप्राप्तिथीअतिशे प्रसन्नथयेलाराजाएपोतानुं सर्वराज्यजमाइनेअर्पणकर्युं. अनेपछीचारित्रलक्ष्मीनोपति थइनेएटलेदिक्षालइने तेजभवमांमोक्ष लक्ष्मीनेपाम्यो. त्यारपछीपुण्यसारकुमारतेनगरथीनीकल्योएटलामां, पितानानगरथी नीकळीगयापछीपितादिक पोतानापुत्रना

वियोगथीआतिशेखेदपामतांहता. चारेपासपुरुषोमोकलीनेते पुत्रनीशोधकरावताहता. जेमहाथमांथीमणीपडीजाय एमतेगयेला पुत्रनीशोधघणीकरावतां पणकोइजगाएसंभाळनमळी. अपारदुःखसमुद्रमांपडेला राजाएजोशीप्रमुखोने पूछयुंत्यारेतेमणेकह्युंके स्थानस्थानमांतमारो पुत्रफरेछेअनेतेअत्यंतसुखीछे, तेजेमजेमछेटोजतोजायछे तेमतेमवांछितभोगनेभोगवेछे, तमारेज्यारे राज्यआपवानीवखत आवशेत्यारेवांच्छितदैवनी मोटीलक्ष्मिनासमागमजेवोते पुत्रनोसमागमथशे. आप्रकारनातेज्ञानीपुरुषनी वाणीसांभळीपुत्रप्राप्तिनो निश्चयकरीजेवोपुत्र प्राप्तिथीप्रसन्नथाय तेवोप्रसन्नथयो हवेपुण्यसारकुमारनीवात कहेछेकेपूर्वेनिश्चल, उंचा,दुर्गमनाम नगरनेविषेस्थिरथयेली साधुलक्ष्मिहोयतेवोनरपति नामेराजाहतोजेनादेदिप्यमान प्रतापरूपअग्निमांशत्रुलोको पतंगीआनीपेठेपडताहता. तेराजानीपटराणीनीघणा पुत्रथयापूर्वेएकपुत्रि लक्ष्मिनाजेवीप्रसिद्धप्रथमा एवेनामेहती. लोकमात्रनी एवीरीतछेकेप्रथमजे अपत्यथायतेघणुंमानीतुं होयनेपछीजेमजेमविशेषप्रजा थागतेगतेमतेवुंमान्यपणुंनरहे. एपुत्रिपांचधात्रिमाताए पालनकरेलीआनाखोळामांथी आनाखोळामांएवीरीते स्त्रीओएस्नेहथीरमाडेली पितानाकुळनेशोभावनारीहती. रुपादिकगुण एकएकनीस्पृद्धाथीवृद्धि पामताजेमांछेएवुंबाल्यपणुं अतिक्रमणथयुं. एटलेयौवनअवस्थाप्राप्तथइ त्यारेपितानाअंतरमांचिंताथइ केआकन्यारत्ननेयोग्यवरकोणछे. एनोतपासकर्यो. पणजगतनीकन्याओमात्रने अतिक्रमणकरेएवुंते कन्यानुंरूपहतुंमाटेपिताए विचारकर्योकेहुंस्वयंवरकरुं. पछीपुत्रिनीनजरमां आवेतवरनेपामोएवो विचारकरीअखंडछेशोभा जेमांएवोघणुंद्रव्य खरचीमोटो स्वयंवरमंडपकराव्यो, नेसांदेशदेशांतरना राजाओपोतपोताना पुत्रोनेलइहुंप्रथमजउंहुंप्रथमजउं एवीरीतनीत्वराथीआव्या. माटेविषयनीलालच आप्रकारेआश्चर्यकारीछे, जेमकोइएकह्युंकेहुंब्राह्मणपणानो निर्णयकरीएकजसारा ब्राह्मणनेजमाडीश एवीप्रसिद्धीकर्यापछी जेमघणांब्राह्मणनांटोळां आवेतेरीतेएककन्यानीस्पृहा माटेघणाघणाराजाओआव्या. माटेमिथ्यामोटा

उद्यमनेधिक्कारछे. अथवाकेटलाकतोकामरागवडेआव्या, केटलाकलोभवडेआव्या, एममोटामोटापणमोहपामीनेआव्या.तेवखते शतद्वारनामाराजानुंपण निमंत्रणआव्युं. तेनेपुण्यसारेजाणीविचारकर्योके आमकारनासंदिग्धअर्थवास्ते हुं जाउंकेनजाउं. प्रसिद्धपणेजाउंनेकन्यानवरे तोपणमारुंउपहासथायने घणाराजानोसमाजथयोछे तेकौतकजोवानेमनथयुं रहेतुंनथीमाटेकेम करवुं ? पछीनिश्चयकर्योके आपणेगुप्तजवुं. अनेएकमंचउपरछानामानावेशीरहेवुं. एमविचाकरीपुत्रादिकने आगळमोकली कोइमिपथीसांरहीदेवतानुंस्मरणकर्युं. तेदेवतानाबळथीज्यांसुंदर राजाओवेठेलाछेत्यां एकमंचउपरपोतेपणवेठो. अनेपोतानुं कुबडाजेवुंअंगदेवताना मतापथीकर्युं तेवामांमोटाउत्सवथी दिव्यवेषनेधारणकरतीसखीओए सहीतपालखीमांवेठेलीतेकन्या स्वयंवरमंडपमांआवी.अनेप्रतिहारीदासीएवर्णन करेलासमस्तराजानेरूप गुणसहीतसांसांभळ्या पणतेसर्वनोअनादरकरीआगळ चाली.एकपंक्तिमांवेठेलाराजाओनो अनादरनथायमाटेअनेआशाथी तृष्णापामेलाराजाओए महामोहथीजोयेलीतेकन्याएकयुं केआपुरुपमांतोकोइ मारेवरवायोग्यनथी. तेवखतआवेलासर्वराजाओ पश्चात्तापकरवामंडया.केटलाकतोतेकन्यानामातापितानो वांककाढेछे, केटलाकतोतेकन्यानो वांककाढेछे, केटलाकस्वयंवरनोवांककाढेछे,केटलाकज्ञानीराजा पोतानाकर्मनोदोषगणेछे, थोडीकवारमांसर्वराजाओ देखीरह्यापछीकोपकरती एवीतेदासीएटलेराजानुं वर्णनकरनारीदासीबोलीके आवाआवामहासमर्थ रूपगुणेसहीततारी ध्यानमांनथीआवतातो आशुंकुबडानेतारेवरवुंछे ? एमतेकन्यानुंउपहास्यकर्युं. तेउपहास्यने साचुंकरतीहोयने शुंएमते कन्याएप्रथमस्वप्न देखवाथीतेकुबडानाकंठमां वरमाळआरोपणकरी. केमकेस्वयंवरनापहेला दिवसमांतेणीए गोत्रदेवीनुं आराधनकर्युंहतुंत्यारे गोत्रदेवीएकह्युंहतुंके तारेजोअतिशेश्रेष्ठवरवरवो होयतोगुप्तरूपथीआवेलो एककुबडोपुरुष तेनेवरजे.एवा स्वप्ननेअनुसरीतेकन्याए सर्वराजानोत्याग करीजेमभमरीबीजापुष्पनो त्यागकरीकमळनेप्राप्तथाय तेमसर्वनोत्यागकरीतेकुबडाने

प्रासथइ, तेवखतआकाशमांथीपुष्पनो वरसादथयोअनेदेववाणी थइकेत्रणेसारोवरमळ्यो. आप्रकारनुंविस्मय जोइसर्वेपुरुप अतिशेआश्चर्यपाम्या. केटलाकइर्पाळुपुरुपतो एमबोल्याकेआवामोटा मोटाराजाओनीसभा वच्चेथइतेमनुंअपमानकरीआकन्या कुवडापुरुपनेकेमवरे ? एमबोलेछेएटलामां आकाशवाणीथइकेहेराजाओ ! सर्वराजामांश्रेष्ठएवोआतो पुण्यसारनामेराजाछे. माटेजेकोइएनेनहींनमे तेनेअमोशिक्षाकरीशुं.आतोआकन्यानाघणापुण्यथी खेंचइआवेलोछे एवुंसांभळीसर्वेविस्मय पामीनेकंप्या. तेवखतसांआवेळाते पुण्यसारनापिताए पोतानापुत्रनुंनामस्मरण मात्रथीअतिआश्चर्यपामी विचारकर्योकेपुण्यसार राजातेत्रीजो कयोहशे ? निश्चेमारोजपुत्रहशे एमविचारेछेएटलामां देवतानावळथीतेजकुवडो पुरुषअतिशेसुंदरछे रुपजेनुंएवोपूर्वनापोताना रुपनेभजतोस्फुटपणे प्रकाशथयोअनेतत्काळ उठीपितानाचरणकमळमां तेणेनमस्कारकर्यो. केमकेक्यारेपणमोटा पुरुपपोतानुं उचितपणुंचूकतानथी. अतिशेआनंदकारी पितापुत्रनोसमागमथयो. हवेतेपुण्यसारनुंसमग्रवृतांत जाणीसर्वराजाओएअतिशे प्रसन्नथइतेनोसत्कारकर्यो. तेकन्यानोविवाहमोटाउत्सवथी थयोकेमकेपुण्यथी दुर्लभवस्तुशीछे ? कंइपणनथी. सर्वराजाओनी संघाथेतेपुत्रनेबोलावी सहस्रवीर्यराजापोताना नगरमत्येआव्योअने मोटासमृद्धिमानउत्सवथी उपमारहीतएवीशोभावडेपोताना नगरमांपुत्रप्रवेशनोमोटो उत्सवकराव्यो. पछीशुभदिवसेपुण्यसार पुत्रनेमोटामहोत्सवथी राज्याभिषेककर्यो. आप्रकारेराज्य अर्पणकरवाथीप्रतिबंध रहीतथयेलातेपिताएविधि सहितदिक्षालीधीअनेते दिक्षानेवरोवरपाळीमोक्षपदपाम्यो. तेपुण्यसारराजा अनेकप्रकारनीराज ऋद्धिओप्रथमपामेलीछे तोपणरामचंद्रनीपेठे पोतानापितानीराज्य समृद्धिपामीनेअतिशे हर्षवंतथयो. प्रथमथयेलीआकाशवाणी सांभळीनेसर्वेराजाओए अतिशयमान्यआप्युं अनेकन्याओतथा सेनादिकघणीसामग्री अर्पणकरी अनेजगतमांतेनीघणी प्रसिद्धिकरी, नेपोतपोतानीजेसारी सारीवस्तुहतीतेतेअर्पण करीपोतानींमोटपनो त्यागकरीदासकिंकरना

जेवाथइराजामात्रतेनी आज्ञामांरह्या. एमकारेआठेदिशमां पोतानीआज्ञामांमवर्तावतोसूर्यजेमकांतिवडेशोभे तेमआपृथ्विमां शोभतोहतो. अनेदेवतानासमीपपणाथी त्रणखंडनुंअखंडराज्य पोतेएकलोकरतोहतो. कोइदिवसएराजाने दिग्विजयकरवा जवुंपडयुंनथी. तेमकोइदिवससैन्य पणराखवुंपडयुनथी. तेमलडाइपणकरवीपडीनथी. दूतमोकलीकोइशत्रुनी खबरमंगाववी पडीनथी. कोइदिवससामदान भेदकरवोपडयोनथी. कोइनोदंडकरवोपडयोनथी. कोइविद्यामाप्तिनेअर्थे देवनुंआराधनकरवुं पडयुंनथी केमकेएटलोवधोपोताना पुण्यनोमहीमाहतोके पोतानीमेळेजसर्वसम्रुद्धिओप्राप्तथाय जेमस्वर्गमांइंद्रशोभे तेमपृथ्विमां एराजाशोभतोहतो. एराजानेपूर्वेकहेलीआठ स्त्रीओआठपटराणीओहती. तेमनेमत्येकनेएकएक हजारसेवकएटले सेवाकरना-रीओवीजीराणीओहती माटेजाणेआठहजारराणीओएराजानी होयएमजणातुंहतुं. तेत्रीवखतमांश्रुतसमुद्रनापारंगत,महाविरक्त, शुद्धिनुंधारणकरनार, निस्संगएवा गुरुमध्येश्रेष्ठ सुसंगनामे साधुत्यांआव्या. तेवातसांभळी घणाश्रेष्ठ परिवारेसहीत इंद्रनीपेठेसर्व सम्रुद्धियेसहीत पुण्यसार राजातेसाधुनुंदर्शन करवानीकळ्यो. प्रदक्षणादिकविधि सहीतते गुरुनुंवंदनक-रीपोताना घटतास्थानमां आदरेसहितबेठो. जेपुरुषजेथीमोटपने पामेछेतेपुरुषतेनीमोटी उन्नतिकरेछे. एमनहोयतो एराजानी एवीकृतज्ञता क्यांथीहोय ? अनेएराजानोआमकारे पुण्योदयपणक्यांथी होय ? तेकहुंछेकेधर्मथी ऐश्वर्य प्राप्तथायछे. तेधर्मनोजे नाशकरछेते सुगतिनेक्यांथीपामे ? केमकेतेतो पोतानास्वामिना द्रोहनोपातकीथयो. मोटा पुरुषोएतो प्रथमधर्मथीजप्राप्त थयेलीसम्रुद्धिवडे विशेषपणेधर्मनुं आराधनकरवुं एमएकएकनी सहायताकरवी. प्रथम जेमोटा नहोयतेणेमोटापणुं पामवानेधर्मनुं आराधनकरवुं. पछीसर्वथा प्रकारेप्रमाद रहीतथइने तेजधर्मनी वृद्धी करवी. जेममेघ, जळनुंपानकरीने जळनोवरसादकरेछे. आप्रकारनीअद्भुतरुप देशनासांभळीनेचारज्ञाननाधरनार एवासि-

द्धांतनासमुद्ररूपएवा तेगुरुप्रत्येपुण्यसारराजाए पोतानापूर्वजन्मनुंवृतांतपुछयुं. त्यारेगुरुबोल्याके हेमहाभाग ! पूर्वेमहापुर नामानगरमां मोटाआनंदनासमुद्ररुप मोटीऋद्धिवाळो, महाआस्तिकएवोएकपुत्रहतो. तेनेपितादिकआस्तिक पुरुषोनीक्रिया-ओशीखवी. त्यारेतसंसारनुंमंदपणुंकरीने प्रमादरहीतधर्मकरवामंडयो त्यारेलोकोए तेनुंनामधर्मसार एवुंस्थापनकर्युं. जेवुं नामतेवाजतेमांगुणहता माटेतेअन्वर्थ (यथार्थ) नामवाळो प्रसिद्धिनेपाम्यो एकदिवससुंदरउद्यानमां हर्षसहीतामित्रो साथे विचरतोहतो अनेकौतुकजोवानीइच्छाए चारेपासभ्रमणकरतोहतो तेवामांएकस्वभावथीज शांतिवाळा उपशमगुणेयुक्तकोइक मुनिनेकायोत्सर्गमां रहेलादीठा. अनेतेमुनिनेएककोइ अनार्यएवीवांदरीआवीने विदारण (छेदन) करतीतेनाजोयामां आवी. त्यारेतेणेविचारकर्यो, केमनुष्यमात्रनीउपद्रवथकी रक्षाकरवीवटेछे तोआमुनिनी रक्षाकरवीमारेयोग्यछे. एमधारीने वांदरीनेनिवारणकरी तोपणतेवांदरीए पिशाचीनीपेठे तेमुनिनेनमूकया. तेवामहाकठिणउपसर्गमां पणमेरुपर्वतनी पेठेकंपाराए रहीततेमुनिनेतत्काळ केवळज्ञानउत्पन्नथयुं. त्यारेतेमुनिवांदरी प्रत्येबोल्याकेहेभद्रे ! तुंनाराअंतरमांशांतिपाम. अनेतुंसातज न्मथीप्राप्तथयेला द्वेषनाफळनेकेमनथीविचारती ? एवुंवचनसांभळीने तेवांदरीजेममंत्रथी स्थंभितथइजाय तेमतेविस्मयपामी स्थंभितथइ. तेपुण्यसारेपूछेलाज्ञानी महाराजबोल्याके माराआभवमांआमारीस्त्रीहती तेम,हुंअतिशेआसक्तथइ पितादिकथीजुदो पडयो. स्त्रीनासुखनेआधीनथइ पितादिकथीजुदापडता मूर्खपुत्रनेधिक्कारथाओ. पछीदैवयोगथीसारागुरुनी प्राप्तिथवाथीहुंश्रा वकनोधर्मपाम्यो अनेमिथ्यात्वमतने जुठोजाणीतेमांथीश्रद्धारहितथयो. केमकेधर्मरहीतएवामतनेविषे शोस्नेहकरवो ? एमवि-चारीतेमांशिथलआदरथयो आदुष्टस्त्रीनिरंतरद्वेषकरतीहती तेथीवैराग्यपामीमेंआव्रतनोआदरकर्यो. पछीएस्त्रीमिथ्यात्वना पोषणथीअनेअनुक्रमे माराउपरवधारे द्वेषवाळीथइनेमरणपामी दुष्टतर्पीणीथइ. केमकेमूढपणानाआचरणनेधिक्कारथाओ. दे-

वयोगथीजेवनमां एसापेणहनीतेजवनमां हुंकौपककरीनेउभोहतो तेवखतमनेदेखीफरडवानेदोडीआवी. तेजवखतकोइआवता मोरेमारी. मरीनेद्वेपथीतेमयूरीथइ. तेमयूरीमनेउपद्रवकरवाआवी. तेवखनकोइश्वाने तेनुंभक्षणकर्यु. त्यारेतेमरीनेकुतरीथइत्यार पछीविराहीथइ. त्यारपछीवाघणपणथइ. तेवखतेमनेमारवाने तेदोडीतेएकखाडगांपडी. तेवखततेनांअंगउपांगसर्वेभाग्यां, तेवखतवांदरानाटोळाए तेनेउपद्रवकर्यो, तेथीमरणपामीने आवांदरीथइछे. तेपूर्वना वैरथीमनेउपद्रवकर्यो. देहधारीएएकअंगे द्वेप कर्योहोयतेपणनिश्चेसहनथायएवोनथी. हालमांअमारीवाणीथीएनेजातिस्मरण ज्ञानउत्पन्नथयुं माटेपूर्वभवनेसंभारी शांतिपामी आवेठीछे. मनमांअतिशयपश्चात्तापकरती वैराग्यपामीमनेघणुंखमावेछे माटेएआठदिनमां मरणपामीदेवलोकमांदेवीथशे.माटे हितनेइच्छनारपुरुपे मिथ्यात्वअनेद्वेपएवेनोत्यागकरवो, जेथीअन्यनर्कनाजेवी दुर्गतिप्राप्तथायछे. देहधारीनेरागछे तेदुःखोनिवारणकरवायोग्यछे तेथीपणद्वेपतोविशेपे करीनेनिवारणकरवायोग्यछे अनेधर्मद्वेषतोअनंता दुःखनेआपनार एवोनेसर्वअर्थ मात्रनोहणनारएवोछे अनेत्रयोवस्थानाविशेपपणाथी रागतोकोइवखतनथी पणप्रसरतो परंतुद्वेपतोचारेपासथीप्रसरेछे माटे ऋपिनेपणद्वेपमटाडवोएकठणछे. एमकारनीतेकेवळीनी देशनासांभळीने प्रतिबोधपाम्योछे आत्माजेनोएवोथइनेबोल्याके हे प्रभो ! धर्मक्रियानोद्वेपकरनारने पापकरनारनीपुष्टिकरनार एवोहुंछुंमाटमारीशीगतिथशे ? त्यारेतेकेवळीबोल्याके पूर्वेजेपाप कर्याहोयतेनुंप्रायश्चितकरीने सारासाधुनोसमागमकरी धर्मनुंआराधनकरेतो तारीपणनिश्चेसारीगतिथाय अनेतपःक्रिया, अभिग्रहइत्यादिदुःखेकरवायोग्य तेनेपणपोतानीशक्तिने अनुसारेकरवुं नेआठप्रवचनमातानुं तुंआराधानकर तोताराचित्तने विपेउदयपामतुंसमकितथशे. तेमांतुंचित्तनेस्थिरकर. एटलावडेतुंमरीनेसद्गतिपामीश. नेत्यारपछीमोक्षपणपामीश. पछीतेपुण्यसारेतेप्रकारेधर्मनोअंगिकारकरी पोतानास्थानमांगयो. नेधर्ममांएकाग्रहपणुं राखीप्रमादरहीतथइ तेनुंआराधनकर्यु. धर्म

वाळापुरुषोमां तेघणोधार्मिष्टकहेवायो अनेसर्वनेप्रीतिनुंपात्रथयो. प्रथमतोपुत्रपणाएकरीने प्रियहतोअनेहवेतोपुण्यवडेपणअति-शेलोकप्रियथयो. त्यांथीआरंभीनेएपुण्यसार समकितगुणरुपछे आभूषणजेनेएवोसतोसम्यकप्रकारे इरियासमीती,भाषासमी-ती, पिंडेषणाएत्रणने विषेतथासमग्रकरवायोग्य वस्तुनोनिक्षेपअनेआदान तेनेविषे तथामळमूत्रनोत्यागकरवो तेनेविषेतथाज-ळादिकनुंग्रहणकरवुं तेनेविषेअतिशे यत्नवाळोथयो. मनगुप्ति, वचनगुप्ति, कायगुप्ति एत्रणने विषेपणयत्नावाळुंछे मनजेनुं एवोगृहस्थाश्रममांपण मुनियोनेदृष्टांतरुपतेथयो मारुंनाममिथ्यानथाय तथाकोइजगाएलोकमने हसेनहींएवो विचारकरीधर्म सारएवुंपोतानुंनामतेणे सार्थकदीपाव्युं. अनुक्रमेपिता, धर्मनुंआराधानकरी स्वर्गलोकमांगये सतेतेधर्मसारदुष्टदेवनावशथी अल्पसारएवोथयो. माटेभवास्थितिनोधिकारछे जेएकप्रकारेरहीकशतीजनथी तेकह्युंछेकेलक्ष्मिनी प्रवृत्तिकेटलाक प्रयत्नेकरेछे तोपणतेमनेप्राप्तथतीनथी. अनेकेटलाकपडयारहेछे तेमनेपणलक्ष्मिसेवेछे अनेतेवेप्रकारनानथी तेमनेपणसेवेछे अनेतेवेप्रकार-नाछे तेमनेपणसेवेछे. एमलक्ष्मिनोप्रचार विचारमांआवेतेवोनथी. तेपुरुषनोप्रीतिपात्र एकपडोशीमहेतोहतो नेतेकुटुम्बवाळो हतोअनेप्रकृतिवडे अतिशेभद्रिकहतो. अनेसोमएवुंतेनुनामहतुं. तेसारापाडोशीनिमित्तथये सतेतेलक्ष्मिराहितहोय तोपण तेथी परस्परगुणप्राप्तथायछे अनेलक्ष्मीसहीत होयतोपणपरस्परगुणप्राप्तथायछे, केतेलघुहोयतो लघुकार्यनीसिद्धिप्रयत्नाविना करी शकेछे. अनेतेमोटोहोयतो आपणुंमोटुंकार्यसुखेथी साधीशकेछे. धर्मसारनोइरियादिक जिवनीरक्षाकरवा प्रमुखधर्मने देखीते पडोशीपोतानीखेतीवाडी तथाकुवाप्रमुखसंबंधी जिवहिंसककार्यने अतिशेनिंदतोहतो. नेधर्मसारनी निरंतरअतिशेप्रशंसाकर-तोहतो. तेनाप्रवचनमात्रनुं एटलेसिद्धान्तनुं आराधननेतो विशेषथीस्तुतिकरतोहतो. नेपोतानांशास्त्रनी निंदाकरतोहतो. तेपु-रुषपोतानामोटाआरंभमां मग्नहतोतोपणतेप्रकारनी बुद्धिथीतेणेघणुंपुण्यउपार्जनकर्युं. नेचित्तवडेआप्रकारनां धर्मकार्यथायतो

सारुएममोटापुण्यशाळीनां करेलांमोटानिर्दोष आचरणकरवामां तेपोतानीआतुरताधारणकरतोहतो. तेसोमनामनापुरुषे ते वणीकपुत्रने श्रेष्ठअभिप्रायवाळो जाणीनेपोतानुंधनवेपारने अर्थेआप्युंकेमके पोतानुंसामर्थ्यसतंजे दुष्टबुद्धिवाळोपुरुष होयते अन्यपुरुषनामयोजनने साधीशकतोनथी. त्यारेतेनुं धनअरण्यमांउत्पन्नथयेला सुंदरपुष्पनीपेठे तथाकुपआदिक वस्तुनीपेठे तेधनादिकवस्तुनिरर्थकछे केमकेकोइनाउपयोगमांनथी आवतीमाटे. जेमआपतकाळमां नौकाचलावनार करणधारमळेतो तेनाप्रयोगथी आपतरुपसमुद्रने तरायतेमतेपुरुषपणवेपारनेअर्थे आपेलाधनवडे आपतरुपसमुद्रतरीने तेधनपाछुंतेनेआपीनेपोते धनाढ्यथइघणोसुखीथयो. एमकोरसारापडोशीनासमीपपणामां मोटोआश्चर्यकारीगुणछे कृतिपुरुषने विपेकृतज्ञपणुंमोटुंरहे-लुंछेएमधारीतेनुं घणुंसन्मानकर्युं विशेषकरीने तोतेदिवसथी आरंभीनेपरस्परघणीप्रीतिथइ एवातघटेकेमकेमोटा पुरुषनी एवीजास्थितिछे. हवेतेकुटुम्बधारीपुरुष पोतानुंआयुष्यभोगवी मरणपामीनेपूर्वेकहेलो एवोपुण्यात्मापुण्यसारनामे कुमारथयो. धर्मसारतोश्रावक धर्मनुंआराधनकरी अंतेमरणपामी आठमादेवलोकमां एकमोटोदेवथयो. तेणपूर्वभवमांकरेलोपोतानोमोटो उपकारअवधीज्ञानथी जाणीपरोपकारनो प्रत्युपकारकरवानी इच्छाएज्यारे पुण्यसारनेअपमानथयुं नेअभिमानथी घरमूकी बारणेनीकळ्यो तेदिवसथीजगुप्तपणे तेनीसेवातेदेवनिश्चळाचित्तपणे करतोहतोअनेततेदिव्य वाणीवडेबोलतोहतो. तेदेवताएँ कांतेसंकेतकरेला मित्रनीपेठेतारुंसमीपपणुं अनेअवसरेअवसरे सूचनापणुकरतोहतो. उत्तमपुरुषने विषेकरेलोअल्पपणउपकार वडनाबीजनीपेठे आगळआगळ मोटोविस्तारवाळोथायछे. अष्टप्रवचनमातानी प्रशंसारुपआराधनाथी अनेआठआठस्थानमां महीमावाळीकन्याओ नेराज्यादिकनी प्राप्तित्यारेथइअने मोटीसमृद्धिनी प्राप्तिपणथइ. अनेपुण्यनाअनुमोदन मात्रथीनरने दुर्लभएवुं अपरिमितफळनी प्राप्तिथवाथी तुंसर्वअंगेसुखीथयो. तोजेनीअनुमोदनामात्रथी आवामोटाफळने तुंपाम्यो तोहवे

सर्वइष्टसिद्धिने आपनारएवुं तेपुण्यवेभकारेअथवात्रणप्रकारेकर. आमकारनुं तेमुनिनुंवचनसांभळीने प्रतिबोधपाम्यो अनेशुद्ध थइछेबुद्धिजेनीएवोसतो पोतानीसर्वशक्तिवडे समकितपूर्वक इरियादिकनेविषे जत्नावाळोथयो. आमकारनुं मोटुंराज्यसतेपण तेराजानुंइर्यादिकने विषेउपयोगपणुं देखीनेकोनेआश्चर्यनथाय ? निश्चळचित्तवाळामुनिने पणतेआश्चर्यथतुंहतुं. जेवोराजा होयतेवीजबहुधाप्रजाहोय माटेतेधर्मनोफेळावो प्रजामांपणथयो अनेलोकमांपण तेधर्मनुंएकछत्रपणुंथयुं. अतिशेबुद्धिवाळोतेरा-जाकोइवखतधर्मजागरणमां एकाग्रचित्तथइनेबेटोहतो. केमकेसंयमविनासम्यकप्रकारे समीति, गुप्तिआदिकआराधना थइश-क्तीनथी. वळीकइवस्तुनोअंतभाग, विचारकरतांग्रहणकरवायोग्यनथी ? सर्ववस्तुनुंअंते जतांनिरसपणुंजणायछे माटेशमी पुरुष (मुनिजन) तोराज्यादिक सर्वरसनोत्यागकरीने शांतरसनोआश्रयकरेछे केमकेशेरडीनारसनीपेठे सेंकडोरस सेवन कर्याहोयतोपणअंते तेसर्वेनिरसथायछे अनेशांतरसतोआरंभमां थोडोहोयतोपणआगळजतांजतां अतिशेश्रेष्ठसुखदायकथायछे माटेतेआर्यपुरुषेएटलेराजाए आमकारनोविचारकरी पोतानुंसर्वराज्य पोतानापुत्रने अर्पणकरीपोतानी आठस्त्रीओएसहीत विधियुक्तव्रतनुं (दिक्षानुं) धारणकर्युं. अनेचौदपूर्वपर्यंतअनुक्रमे सिद्धांतपठनकर्युं. अनेअष्टप्रवचनमातानुं विशेषपणेआरा धनकर्युं. अनेतेनेव्रतविषेएकाग्रमनपणुंराख्युं. अनेसर्वजगाएथी व्यग्रपणुंनाशकर्युं एमघणादिवसथतांएक दिवसेक्षपक श्रेणी प्रत्येआरोहणकरीने (चढीने) कर्मनापुद्गलविखेरवामांडयां. एमकरतांतेनेकेवळज्ञाननीप्राप्तिथइ. त्यारेदेवताए मोटीऋद्धि वाळोवेशआप्यो तेनुंधारणकरी आठप्रवचनमातानुं आरधनादिकउपदेशथी लोकनेप्रतिबोधकरवायोग्य जिवोनेसंयममार्गमां प्रवर्तावतोअनुपम केवळज्ञाननेयोग्य एवासुखनाआस्वादपणानेपाम्यो. एटलेमोक्षसुखनेपाम्यो. एमकारेपांचसुमति अनेत्रण गुप्तिएरूप जेमाताओतेनाआराधननुं दृष्टांतजाणीहेभव्यपुरुषो ! तेनुंआराधनकरवामांप्रयत्नकरो. अनेमोक्षसुखनेपामो.

एमकारेतपागच्छमां श्रीसोमसुंदरसुरी तथाश्रीमुनिसुंदरसुरी तेनाशिष्यश्रीरत्नशेखर, सुरीएरचेलाआचारप्रदीपनामनाग्रंथने विषेचारित्राचारनो प्रकाश एनामनोत्रीजो प्रकाशसंपूर्णथयो. ॥ ३ ॥

हवेतपआचारनी प्ररुपणाकरेछे एटलेकहेछे. तेमांतपावीए देहकर्मादिक जेणेकरीनेतेतपकहीए. तेशास्त्रमांकह्युंछेके रस, रुधिर, मांस, मेद, अस्थि, मज्जा, शुक्र, जेणेकरीनेतपायछेअने अशुभएवांकर्मपणतपायछे तथीतेनुंनामनिरुक्तवडेनीपजेलुंतपछे. अनेतपआभवने परभवनेविषेसर्वअर्थनुंसाधकछे तेकह्युंछेकेसर्वलक्ष्मीमात्रने सांकळविनाबांधी राखनारतपछे अनेविघ्न, प्रेत, भूत, इत्यादिकथीरक्षाकरनार अक्षरविनानोमंत्रपणतपजछे. अनेतपवडेअस्थिर होयतोपणतेस्थिरथायछे अनेवांकुंहोयतोपण सरळथायछे. अनेदुर्लभहोयतेपणसुलभथायछे अनेअसभ्यहोयतेपण सारुंसभ्यथायछे माटेतपवडेजसर्वकार्यसिद्धथायछे. सर्वएवीकर्मप्रकृतियोनो परीणामवशथीउपक्रम थायएमकह्युंछे. अनेवहुधातोअनिकाचितनो उपक्रमथायछेअनेतपथीतोनिकाचित एवीपणकर्मप्रकृतियोनो वहुधाउपक्रमथायछे माटेकर्मानिर्जरानेअर्थेतपजतपवुं. तेउपरऋपिप्रणितवचनछेकेआलोकनासुखने अर्थेनतपवुं तथामोटीरद्धिनेअर्थे पणतथाकीर्तिनेअर्थेतथा अन्यसुखनेअर्थेपणतपनकरवुं; तपतोआलोकपरलोनेविषेत्रमकारनांसुखने आपवासमर्थछे. तोपणनिर्जरानेअर्थेतपकरवुं तेश्रेष्ठछे.

माटेप्रवचनमांप्रसिद्ध एवांनवप्रकारनां निदान (नियाणु) तपस्वीपुरुषे त्यागकरवां तेशास्त्रमांकह्युंछे केजेशुद्धएवाचारित्रनुंपालनकरीने भोगादिकनुं नियाणुंकरेछे तेअज्ञ (मूर्ख) पुरुषछेकेमके तेतोजेमफळदेवामां दक्षएवाकल्पवृक्षने वृद्धिपमाडीभस्मकरेछे तेवोतेमूढपुरुषजाणवो. अनेनिदाननुं स्वरूपतोअमोए करेलीप्रतिक्रमण सूत्रनीवृत्तिथीजाणवुं. तपतोछप्रकारनुंबाह्यछे अनेछप्रकारनुं आभ्यंतरछे. एवाबारतपनाभेदछे. तेतुंजेआचरणकरवुं तेतपाचारकहीए. तेउपरआर्षवचनछे के

तपबारप्रकारनुंछे. तेकुशळपुरुषोए आभ्यंतरनेबाहेर एवाभेदथीकह्युंछे. तेतपनुंग्लानि(खेद)रहीतजेकरवुंअर्थातचित्तनाउत्साह वडेकरवुंपण राजादिकनीवेठनी पेठेनकरवुंअथवा पोतानीशक्तिप्रमाणे करवुंतेतपाचारकहीए. तेपणशास्त्रमांकह्युंछे केएप्रकारनुंतपकरवुंके जेणेकरीनेमनमां ग्लानिनुंचिंतवननथाय. अनेजेणेकरीनेइंद्रियोनी हानीनथायअनेजेणेकरीने योगनीपणहानी नथाय.एप्रकारनुंतप करवुं.अनेआशंसा रहीतएटलेपरलोकादिकनी इच्छाएरहीततेतपकरवुं. तेतपनाबाह्यभेद अनशनादिकछ छे.अनेआभ्यंतरभेदतो प्रायश्चितादिक वहुधाछप्रकारनाछे. तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके १ अनशन, २ उनोदरिका,३ वृत्तिसंक्षेप, ४ रसत्याग, ५ कायक्लेशने ६ संलीनताएछप्रकारे बाह्यतपछेअने १ प्रायश्चित्त, २ विनय,३ वेयावृत्य, ४ स्वाध्याय, ५ ध्यानअने ६ कायोत्सर्गएछप्रकारनु आभ्यंतरतपछे. तेमांअनशनबेप्रकारनुंछे. तेमां१ इत्वरअने २ जावत्जीवक. इत्वरकहेतां नमस्कारसहीतादिक श्रीवीरस्वामिनातिर्थमां छमासपर्यतनुंछेनेश्री नाभेयजीननातिर्थमां एकवर्षपर्यंतनुंछेने मध्यमतिर्थंकरना तिर्थमांतोआठमासनुंछे. आजगाएश्रेणि, प्रतर,घन,वर्ग,यवमध्य,चंद्रमध्य, चांद्रायण,कनकावळी, रत्नावळी,मुक्तावळी, सिंहनीक्रिडित, इत्यादि नानाप्रकारनुं तपएमांआवीजायछे नेजावत्जीवक तपनो१पादपोपगमन,२ इंगिनी,३ भक्तप्रत्याख्यानएवा भेदथीत्रणप्रकारनुंछे. तेमांपोतानाकेटलाक शिष्यगच्छमांमोटा भाग्यशाळीतपकरनार नीपजेछेजेशास्त्रोक्त प्रमाणेविहारकरवामांउद्यमयुक्तछे अथवाजेमनुंमरण अभ्युद्यत छेएटलेमरणकरवामां तत्परछे.१. एप्रकारनीदशाअवस्थाने परीणामथयेसतेदेवगुरुनेनमस्कारकरीने तेनीसमीपेअनशन ग्रहणकरीपर्वतनीगुफादिकनेविषे त्रसअनेस्थावर एवाजीवरहीतथंडीलने विषेएटले स्थानमांवृक्षनीपेठे नेत्रनामेषउन्मेषरहीत पणेचेष्टाएरहीतपणे प्रथमसंहनना जेधणीछेअनेजेदेहनी कांइपणसेवानथी करताअने जेतेसंस्थानवडे रहीशकेछेअने प्रशस्तध्यानमांथी प्राणांतेपणडगतानथीने स्थिररहेवासमर्थछे तेथीतेपादोपगमन नामेअनशन

शकतुंनथीमाटे. अथवाबीजाने पणअधिकउपकर्णनुं ग्रहणकरवानोअभावछे माटेतेथीपणउनोदरतपथइशकेछे अनेभक्तपानसंबंधीउनोदरतपतो पोतानाआहारना प्रमाणनोपरीत्याग करवाथीथायछे. तेआहारनुंप्रमाण आप्रकारनुंशास्त्रमांकह्युंछेकेबत्रीश कोळीआप्रमाणेआहारथी पुरुषनीकुखपुरायछे. अनेस्त्रीनींतोअठावीश कोळीआथीपुरायछे अनेतेकोळीआनुंपरीमाण पण कुकडीनाइंडाजेटलुं प्रमाणमात्रकह्युंछे एवुंगीतार्थपुरुषोनुं वचनछे. तेपणअल्पआहारादिकना भेदथीपांचप्रकारनुंछे. तेकह्युंछेके अल्पआहारउनोदरिकानामे एककवळआहारथी आरंभीनेआठकोळीआपर्यंतनुंछे एककोळीआनुं मानजघन्यपणेछे नेआठ कोळीआनुंमानउत्कृष्टपणेछे अनेबचलारहेछा बेथीआरंभीनेजेकवळग्रहणकरवा तेतोमध्यमप्रमानछे. एजप्रकारेनवथी आरंभीने बारकोळीआपर्यंत अपार्धउनोदरिकातपकहेवायछे. तेतेरथीआरंभीनेसोळपर्यंत अर्धभागउनोदरिका तपकहेवायछे अनेसत्तरथीआरंभीने चोवीसकोळीआपर्यंत प्राप्तउनोदरिका तपकहेवायछे नेपचीसथीआरंभीने एकत्रीसकोळीआपर्यंत किंचितउनोदरिकातपकहेवायछे अनेजघन्यादिक त्रणभेदतोसर्वजगाए पूर्वनीपेठेभावनाकरीलेवा एजअनुसारेपान विषेनुंपणउनोदरिकातपजाणवुं तथास्त्रीओनेपणपुरुषने अनुसारेजजाणवुं. अनेभावथी उनोदरिकातपतो जेक्रोधादिकनो त्यागकरवोतेछे ते शास्त्रमांकह्युंछेके जिनवचननी भावनावडेनिरंतर क्रोधादिकनोत्यागकरवो तेभावथीउनोदरिकातप वितरागदेवेकह्युंछे अने उनोदरिका नित्येतपरुपछे माटेजेवीरीतेअन्यपुरुष नजाणेतेमकरवाथी तेनुंबहुफळशास्त्रमांकह्युंछे तेमजउपवासादिक तपपण जाणवुं. अनेउनोदरिकातपने विषेनिरोगीपणादिकगुणपणघणारह्याछे. तेकह्युंछेकेहितआहारवाळा, मितआहारवाळा, अल्प आहारवाळाजेपुरुषोछे तेमनुंऔषधवैद्यकरीशकतानथी. तेतोपोतेजपोतानाआत्मानावैद्यछे. साधुआश्रिने मिताहारपणुं पिंड निर्युक्तिने विषेआप्रकारेकह्युंछेके सर्वजनोएपोतानाउदरना छभागकरवा. एटलेअडधोउदरनोभाग आहारवडेपुरवोअनेबीजो

अडधोभागरह्यो तेनावेभागकरवा. तेमांअडधोभागवायुनाचालवाने वास्तेरहेवादेवो अनेअडधोभाग उणोरहेवादेवो. तेनी अडधोभागरह्यो तेनावेभागकरवा. तेमांअडधोभागवायुनाचालवाने वास्तेरहेवादेवो अनेअडधोभाग उणोरहेवादेवो. तेनी टीकाआमकारेकहेछेके पोतानाउदरनाछभागकरवा. तेनोअर्धभागएटले त्रणभागअशन, व्यंजनअनेछाश इत्यादिवस्तुनाआ- घारवाळोकरवो. अनेवेभागपाणीने वास्तेराखवा. अनेछठोभागवायुचालवाने वास्तेउणोराखवो. शीतकाळ, उष्णकाळअनेए वेनोमिश्रकाळएमकारनात्रणकाळसाधारणपणेछे तेमांआहारनुंप्रमाणआमकारतुंछे. शीतकाळनेउष्णकाळनुंप्रमाणकहेछे. शीत काळमांद्रव (-नरम) वस्तुनोएकभाग, नेअन्ननाचारभागअथवा वेभागपाणीना अनेउष्णकाळमांद्रवना वेभागराखवा अने त्रणभागअन्नाराखवा. शीतशब्दनोअति शीतएवोअर्थजाणवो. द्रवनोएकभागने भक्तएटलेअन्ननाचारभागएजगाए अथवा शब्दमूक्योछे तेथीमध्यमशीतपणुंसूचनाकरायछे तेथीमध्यमशीतकाळमां वेद्रवनाभागने त्रणअन्नाभागएमजमध्यमउष्णकाळ मां वेद्रवनाभागने त्रणभक्तनाभागअने अतिउष्णकाळमांतो त्रणद्रववस्तुनाभागअने त्रभागअन्ना. एमकारतुंपरीमीत, निर्दोप आहारग्रहणकरवानुं जेसाधुनेछेतेसाधुने नित्येउपवासजछे एमजाणवुं. तेशास्त्रमांकह्युंछेके निर्दोपआहारग्रहणकरताएवासाधुने निरंतरउपवासजछे केमकेतेसाधुने देशथीउणीएवीपूर्वकोटीपर्यंतसाधुपणुंपाळवानुंछेमाटे. १. तथाछठ, आठम इत्यादिविशेप तपतपवाने विपेपणपारणानादिवसे उनोदरिकावडेजलब्धीओ उत्पन्नथायछे. जेमकेसाधुनेनखसहीतवाळेलीमुठीमां देखाता अवकाशमांरहेलाकुलमाप (अडधना वाकळा) अनेएकचलुमात्रपाणी एमप्रमाणेअन्नजळछमासपर्यंत छठआठमना पारणाने विपेकरेतोतेनेतजोलेश्याउत्पन्नथाय. एमकारेश्रीवीरजिननुंवचनछे. तेजमकारनाविधिवडे गोशाळनेतेजोलेश्याउत्पन्नथइहती. एमकारेउनोदरिकातपसंपूर्णथयुं. २. वीजुंवृत्तिसंक्षेपनामातपकहेछे. जेणेकरीनेवर्ताय तेवृत्तिकहीए, एटले भिक्षामागेलुंअन्नजळ, तेनोजेसंक्षेपकरवोएटले ओछुंकरवुंतेवृत्तिसंक्षेपनामातपकहीए. तेदत्तीपरीमाणकरवारुपछे एटलेएकदत्ती, वेदत्ती, त्रणदत्ती

इत्यादिकआकारनोनियम. शेरी, अर्धग्रामइत्यादिकद्रव्यथी अभिग्रहकरवो तेपणतेमांज अंतरभावपामेछे. तेमांद्रव्यथी तो आजमारेनिर्लेपभिक्षादि, एकवेइत्यादिदत्तीरुपग्रहणकरवुंछे. तथाभालानाअग्रउपर रहेलामंडकमात्रनुंजग्रहणकरवुंछेइत्यादि जाणवुं. अनेक्षेत्रथीतोएकवेगृहस्थोनां घरतथागाम, परगाम, इत्यादिथीप्राप्तथयेलुं, अनेआपनारउमराउपररहीने आपेअथवा घरमांरहीनेआपे तथाआमकाररहीने आपेएवाअभिग्रहनुंग्रहणकरवुं. तथाकाळथीप्रथमपहोर, बीजोपहोरइत्यादि नियमकरेली वेळाएजग्रहणकरवुं एवोअभिग्रह. अनेभावथी बाळ, वृद्ध, नर, नारी, भूषणवाळुं, भूषणरहीत दुःखित, सुखित, वेटोहोय, उभोहोय, सुतोहोय, गौर, कृष्ण, गातो, हसतो, रडतोइत्यादिक देनारपुरुषहोय, तोजग्रहणकरवुं. इत्यादिअभिग्रहणकरवो तेवृत्तिसंक्षेपतपकहीए. तेतपसाधुएतथाश्रावके पोतानीशक्तिप्रमाणे नित्यग्रहणकरवुं. तेयतिदिनचर्यानामाग्रंथमांकयुंछेकेमुनि गच्छेसिंहसमानसमर्थएवा मुनिओनित्येनवानवाअभिग्रहनुं चिंतवनकरेछे नेतेअभिग्रहविनातो जेग्रहणकरवुं.तेनुंप्रायश्चितकयुंछे तेमाटेहालमांश्रावकपणे सचितद्रव्यनोसंक्षेपकरवो इत्यादिअभिग्रहनुंधारणकरेछे. आप्रकारनुंतपनोछठ, अठम, इत्यादितपथी पणदुस्साध्यछे. अनेतेनुंफळपण अतिशेअधिकछे. केमकेछठ, अठमनुंतपनोनियमितछे नेप्रत्याख्यानकरवाथी आहारनीइ- च्छानुंनिवर्तन करनारछेअनेआ तपतोकोणजाणेक्यारे पणएद्रव्याभिग्रह पूर्णथशेएमएनुंअनियत पणुंछे.माटेएनुं प्रत्याख्या- नथतुंनथी. माटेएतपमांनित्ये आहारनीनिवृत्ति पणानीइच्छारहेछे. एजकारणमाटेकौशंबी नगरीमांश्रीवीरजीने द्रव्यथीकुल- माष(बाकला) मळेअनेक्षेत्रथीदेनार एकपगघरमांनेएकपग उमरानारणेएवीरीते आपेतोलेवुंअनेकाळथी त्रीजेपहोरेलेवुंनेभाव- थीराजानीपुत्रि दासीपणानेपामी होयतोअनेबेडीओथी छुटीहोयअनेमाथुंमुंडन करावेलुंहोयअनेवळी तेभुखीहोयअनेवळीते रडतीहोयनेसुपडाना खुणामांरहेलाते कुलमाषनेआपेतो पारणुंकरवुं एवोअभिग्रहग्रहण करीनेनिरंतरघरोघर भ्रमणकरतां

करतांपांचदिवसबाकी रहेलाएवाछमासवीती गया.त्यारेचंदनबाळाए तेअभिग्रहपुरोकर्यो अनेभीमपांडवेपण चारित्रनुंग्रहण-करीनेभाळाना अग्रमांथीआपेलुंज मारेग्रहणकरवुं अन्यथा नलेवुंएवोअभिग्रहलीधो हतोतेपुण्यात्मा भीमपांडवनोपणते अ-भिग्रहछमासेपूर्ण थयो.एमकारेसत्ववंत शुद्धचित्तवाळापुरुषो अभिग्रहग्रहणकरेछे एमकारेवृत्तिसंक्षेपनामा त्रीजुंतपकह्युं. हवे रसत्यागनामेचोथुं तपकहेछे.रसएटले गोरसजेदूध,दहीं, घीविगेरेतेसर्वेविकारनां कारणछेमाटेविकृति शब्दवडेकहेवायछे. ते मद्य,मांस,मध, माखण,दूध,दहीं,घी, तेलगोळइत्यादिक ग्रहणकरवां. एसर्वेविकृतिग्रहण करवानोजेत्यागकरवो तेरसत्याग कहीए.पोतानीशक्ति प्रमाणेसर्वरसनो अथवाथोडारसनो निरंतरअथवाअमुक दिवस,छमास,चातुर्मासइत्यादि अवधीपर्यंततेनो त्यागकरवो.तेनिशीथ सूत्रनाभाष्यमां कह्युंछे,विगतीकहेतां दुर्गतितेथकीबीधेलो एवोजेसाधुपुरुष अथवाश्रावकने विकृतिनो कहेतांदुग्धादिक विगयनोत्यागकरे अथवातेणेमिश्रित दूधपाक,साकर मिश्रितकांइपीवानीवस्तुते सर्वनोत्यागकरे एटलेविग-यमांथीउत्पन्न थयेलीवस्तुनो पणत्यागकरे. केमकेतेनादोषशास्त्रमां कह्याछेकेविकार करवानोअवश्यस्वभावछे माटेएनुंनामवि-कृतिजछेने नर्कादिकविगतीने पमाडनारछे.ज्यारे कोइकपुष्टआलंबनादि कारणसतेविगयनुंग्रहण करवुंपडेतोते गुरुनेपूछवुंइ-त्यादिविधिवडे ग्रहणकरे.तेकह्युंछेकेहे भगवन् ! आमकारनाकारण माटेहुंविगईग्रहण करवानेइच्छुंछुंअनेते पणआटलाप्रमा-णनीअनेआटलाकाळ पर्यंतइत्यादि गुरुनेपुछीतेनीआज्ञा प्रमाणेग्रहणकरे. एसूत्रनीचुरणीमां आप्रकारेकह्युंछेके विनयपूर्वक गुरुनेवंदनकरी आमकारेशिष्य बोलेकेहेभगवन ! आकारणमाटेआटला काळपर्यंततमारी आज्ञाहोयतोहुंविगय भोगववानेइ-च्छुंछुंएमकारनी गुरुनीआज्ञामागीने पछीतेविगयनेलेवा प्रवर्ते.अनेरसनोत्याग केटलाकवर्षापर्यंत मुधीकरेअथवा जावज्जीव एटलेजीवतांसुधी करे,जोनिर्वाह करवानुंसामर्थ्यहोयतो. नेउपवासादिकतो लोकमांपणवणा पुरुषोपरीमीतकाळ पर्यंतकरे

छेनेरसत्यागतो तत्वज्ञपुरुषोकरेछे माटेउपवासादिक थकीरसत्यागकरवानुं मोटुंफळछेमाटेमोक्षार्थी पुरुषोएविगयना त्यागने विषेविशेषआदर करवो.जेमकेश्री प्रद्योतनसुरीनाशिष्य श्रीमानदेवसुरीए उपद्रवनीशांतिने अर्थेलघुशांतिना करनारएवानेश्री सुरीमंत्रदेवाने अवसेरजेनासभा उपरलक्ष्मीअनेसरस्वतीछेतेने देखीएनुंचारित्रनाश थशेएमजाणीझांखुंथयुंछेमुख जेनुंएवागुरुथये सतेजीवतासूधी विक्रातिआदिकनो त्यागकरवोइत्यादि तेणेअभिग्रहनुंधारणकर्युं. तेकह्युंछेकेभक्तजन एवाजेश्रावक लोकतेनुं आपेलुंअन्नादिकतथा समग्रएवीजेविक्रातिओ तेमारेजीवतासूधीन ग्रहणकरवी एवो अभिग्रहग्रहणकर्यो तथाआघाटनगरमां राजानीसभानेविषे बत्रीसदिगंबरादिकने जीतवाथीपाम्युंछे हीरलाएमकारनुं विरुदजेमणेएवाश्री जगतचंद्रसुरी तेमणेजीवता सूधीआमेलकरवानो अभिग्रहधारण कर्योहतोतथाबार वर्षउग्रतपकरवाथी तेनागच्छनुंतपाएवुं विख्यातनामधारण थयुं एम-कारेसाधुएरसनो त्यागकरवो.हवेपांचमु कायकलेशतपकहेछेके विरासनप्रमुखउग्र आसनकरवावडेतथा शरीरनुंअप्रतिकर्मवडे तथाकेशनोलोच करवोइत्यादिशास्त्रथी अविरोधीशरीरने दुःखउपजाववा रुपनानामकारनुं तेछे तेशास्त्रमांकह्युंछे केवीरासन, उकुडुआसन(अदुगडानेसवुंते) इत्यादिआसनोने विषेघणागुणरहेलाछे तथाशरीरनानीरोधवडे जीवनेविषेदयानुं पालनथाय छे.तेपरलोकनेविषे सार्थकमतिथायछे अनेबहुमानपणुंपण थायछेअनेनिसंगपणाथी पश्चातकर्मअनेपूर्वकर्म एवेनोत्यागथायछे. अनेलोचमांपण घणागुणरहेलाछे. दुःखसहनादितथा अनित्यभावनादितेमां गुणवर्तेछे.तेलोकमां पणकह्युंछेकेजे मस्तकनोलो-चकरेछेतेनेपश्चात कर्मअनेपूर्वकर्मने जीवहिंसानोपरीग्रह इत्यादिदोषतेनाजायछे कोइआशंकाकरेछे केपरीषहसहन करवाथी एमांशोविशेषगुणछे तेनोउत्तरकहेछेके परिषहतोस्वकृत अनेअन्यकृतकलेशरुप छेअनेकायकलेशतो पोतेकरेला कलेशनाअ-नुभवरुपछे एटलोविशेषछेमाटे कायकलेशमांनिरंतर कर्मनोक्षयादिकगुणछे. माटेछद्मस्थजीन कल्पिकादिकपण बहुधानिरंतर

उभाजरहेछेअने कदापिबेसेतोपण उत्कटादिकविपम आसनवडेजवेसे. एमकारेपांचमुंकाय कलेशतपकह्युं हवेछठुं संलीनतारूप तपकहेछे.संलीनता एटलेगुप्तपणुंएकांत शयनआसनकरवुं. तेएकांतनेविपेकोइ मकारनीबाधान उत्पन्नथाय अनेस्त्री, पशु,नपुंसक इत्यादिवडेरहीत असंसक्तस्थानमां तथाशून्यघरमांतथा देवकुळमांपर्वतनी गुफाप्रमुखगमेते एवास्थानमां रहेवुंतेतया अनेए णीयएवापाठ प्रमुखनुपणए जगाएग्रहणकरवुं. तेकह्युंछेकेआराम, उद्यान,इत्यादिकनेविपेतयास्त्री पशु, [illegible](नपुंसक) तेणेर हीतएवास्थानमां तथाफलक(पाटीयुंप्रमुख) इत्यादिस्थानमां रहेवुं.तेद्रव्यथीजाणवुं अनेभावथीतो मनोयोग,वचनयोग, काय योग,कपाय (क्रोधादिक)अने इंद्रियोतेनुंसंवरपणुं एजसंलीनताछे. तेचारमकारनीछे. तेकहीछेकेइंद्रीओ, कपायअनेयोगतेमने प्रतीतीकरीने संलीनताजाणवी तथानानामकारनी चर्यापणवीतरागेकहीछे तेमांश्रोत्रादिइंद्रियोवडे शब्दादिकजेसुंदरतथाअ- सुंदरतेनेविषेरागद्वेषेवुं नकरवुंतेइंद्रिय संलीनताजाणवी. तेकह्युंछेकेसारा अथवाखोटाएवाजे शब्दादिकतेनेविपे तुष्टपणनथवुं अनेरुष्टपणनथवुं. एवीरीतेसाधुएवर्तवुं. एमकारेबीजीइंद्रियोनेविपे पणकहेवुंजेमअभद्र एवारूपादिकचक्षुपने प्रत्यक्षथायतोपण तेनेविषेकोइप्रकारनो कपायनकरेतेकपाय संलीनताकहीएने उत्पन्नथयेलाकपायना उदयनुंरोकवुं तथानिष्फळकरवुं तेपणक- पायसंलीनताकहीए. तेपणकह्युंछेकेउदय थयेलाकपायनोनिरोध करवोनेउदयपामवतेलानुं निष्फळपणुंकरवुं तेकपायसंलीनता कहीछेअनेमन, वचननेकायछेलक्षण जेनुंएवाजेअकुशळयोग तेनोनिरोधकरवोअने कुशळयोगनीउदीरणाकरवी. तेपणकह्युंछे केअप्रशस्तयोगनो निरोधकरवोअने प्रशस्तयोगनीउदीरणाकरवी. तेविधिमार्गमांचालवुंने योगसंलीनताकहीछे अनेएकांते चर्या(गति)करवी, शयन, आसनअनंतरकह्यां छेतेप्रमाणेकरवांते चारमकारनीछेते गजसुकुमाळइत्यादिमोटा ऋपियोनीपेठे तथापौपधिक (पोसामांरहेला) सुदर्शनशेठइत्यादिकनी पेठेपालनकरवी. एमकारेसंलीनतातपकह्युं, एमकारेबाह्यतपछमकारनां

कर्वा आहारादिकयाश द्रव्यनीअपेक्षाछेमाटे बहुधाबाहिरएवा देहनेतापकरवापणुंछेमाटे, अनेलौकिकएवा कुतीर्थिकपण तेनेतपजाणेछेमाटे तेनेबाह्यतपकहीए अनेपोतानाअभिप्राय प्रमाणेतेतपनुंसेवनथायछे माटेपणबाह्यतपकहीए. हवेआभ्यंतर तपकहेछे. तेमांप्रायश्चित, तेतोअतिचारनी विशुद्धिनुंकारणछे. नेप्रायकइतांबहुधापणे तेमांचित्तरासवुं पडेछेमाटेतेनुंनामप्रायश्चितकहीए तेआलोचनादि दशप्रकारनुंछे. १. आलोचन, २. प्रतिक्रमण, ३. मिश्र, ४. विवेक, ५. व्युत्सर्ग, ६. तप, ७. छेद, ८. मूल, ९. अनवस्थाप्यअने, १०. पारांचिक आलोचनाएटले गुरुनीआगळ पोतानाअपराधनुंप्रकटकरवुं.कोइ जगाएतेटलावडेज शुद्धिथायछे. जेमअवश्यकृत्यने विषेसोहाथथीआगळ गमनागमनकरवाने विषेसम्यकउपयोगवाळोछेमाटे निरतीचारएवा यतिनेछेकेमकेतेवा अतिचारसहीतनेतो उपरनाप्रायश्चितनोसंभवछेतेकहुंछेके अवश्यकृत्यमां गमनागमननेविषे निरतीचारवाळाने केमशुद्धिनहोय ? सूत्रनेअनुसरीनेप्रवृत्ति करीछेमाटेअनेजेसूक्ष्म एवीआस्रवक्रियाथायछे तेनीशुद्धिने अर्थेआलोचनाकहीछे. १. प्रतिक्रमणकहेतां इर्यासमीतीआदिकने विषेसहसात्कारथी अथवाअणविचारे कोइप्रकारेपण मार्गमांकथादिक कहेवायीगृहस्थ साथेबोलवादिकने विषेप्रमादथयेसतेपण हिंसादिदोषनीप्राप्ति थयाविनापण प्रतिक्रमणछे. २. इच्छाकारादि सामग्रीकर्याविना अविधिथीछींकखावी, बगासुंखावुंइत्यादिकने विषेमिथ्यादुःकृतरूपछे आजनाए निश्चेगुरुनीसमक्ष आलोचना, विनापणमिथ्या दुःकृतमात्रवडेज शुद्धिथायछेअने शब्दादिविषयनो अनुभवकरीनेकोइने एवोसंशयथायके एशब्दादिकनेविषे मनेरागथयोअथवा द्वेषथयोएमजाणेतो तेमांशंकानोविषय थयेसतेगुरुसमक्ष आलोचना करेअथवागुरुना आदेशवडेमिथ्या दुष्कृतदेवाथीपण, शुद्धथवायछे. एमकारना मिश्रप्रायश्चितने विषेशब्दादिमां रागद्वेषनेनुं निश्चयपाम्योछुंएम जाणेतोतेनुंप्रायश्चितकरे. ३. अशुद्धएवुंअशनादिकने शुद्धबुद्धिवडेग्रहणकरेने पछीअशुद्धजाणेनेसंभ्रा

ळनुंअतिक्रमणथये सतेएटलेउगेलासूर्यने आथमेलोसूर्यजाणेने आथमेलासूर्यनेनथी आथम्योएमजाणेन भक्तादिकग्रहणकरे सतेतेनाविधिवडे विवेकथीत्यागकरेते विवेकनामेप्रायश्चितकहीए. ४. व्युत्सर्गविशेषत्याग एटलेकुस्वप्न अथवादुस्वप्नदेखवुं इत्यादिकथये सतेतेजप्रायश्चितछे. तेटलावडेजतेनी शुद्धिछे. ५. जीवहिंसादिक थयेसतेतपकरवारुप प्रायश्चितछे. ६. जेतप-वडेगर्वपामेलोछे अथवातपकरवा असमर्थछे, ग्लान, बाळ, वृद्धइत्यादिकछे तेतथातपकरवानी श्रद्धाएरहीतछे नेजेवारंवार आपेलातपवडेपण नथीदमातोअने जेनिष्कारणअपवादमां आसक्तथयोछे अनेजेछमहीनाथी अधिकतप, रुप, प्रायश्चितने योग्यछेएवा अतिचारनासमुहने जेकरेछेतेतोघणुंतप करवायोग्यप्रायश्चितने योग्यछेतोपणमहाव्रतना आरोपणकाळथीआ-रंभीनेपांचदशरात्रि दिवसनाअनुक्रम वडेसाधुपणाना पर्यायनोछेदथये सतेछेदनामेप्रायश्चित अपायछे. जेमकोइदृष्टव्याधिवडे दुषितथयेलाअंगनो छेदशेषबीजाअंगनी रक्षानेअर्थेकरवोपडेछे तेमशेषपर्यायनीरक्षा करवानेअर्थेअतिचारना अनुमानेदुषित थयेलापर्यायनो छेदथायछेमाटेएने छेदप्रायश्चितकहीए ७. हवेमूळप्रायश्चित्तने कहेछेकेसंकल्पवडे कारणविनापंचेन्द्रियनोवध करवारुपवादथयेसते एटलेअन्यनेनाश करीशइत्यादिअहंकार वडेनयाह्लीमेत्रादिकने विषेमृषावाद, अदत्तादानअनेपरीग्रह तेनेविषेउत्कृष्टसंकल्प वारंवारसेवनकरे मतेएपांचेनुंकरावबुं, अनुमोदनाकरवी, मंत्रतंत्रऔषधादिकवडे स्त्रीनुंगर्भाधान, छेदनादिरुप. मूळकर्मथयेसते तथाचारित्रादिकनो त्यागथयेसतेफरीथी व्रतनुंआरोपणकरवुंते रुपमूळप्रायश्चितजाणवुं.८. अन-वस्थाप्यनामेनवमुं प्रायश्चितकहेछेके अतिसंकलीष्टएना विचारवडेमरणनी अपेक्षारहीतनिर्दयपणे प्रहारकरनारनेउत्कृष्टपणे छेअनेवहुवारचोरीकरनारने, कारणविनासावद्य पदनेकहेनारनेतथाआचार्य, उपाध्यायने अनवस्थाप्यनामेप्रायश्चित्तछे.तेप्रा-यश्चितकर्याविनाते गणथीतेनेवहारकरायछे अनेप्रायश्चितकर्यापछी तेपोतानागणनी संगाथेविहारकरेछे. साधुसंगाथेआलाप

उपचारिकविनय पणवेमकारनोछे, मतिरुपयोगनुंजोडवुं तथाआशातनानोत्याग करवोएमवेमकारनोछे. अनेमतिरुपयोग विनयपणकायिक योगवाचिकयोग, अनेमानसिकयोग एवाभेदथीछे हवे मतिरुपविनयतेपरनी अनुवृत्तिकरवा रुपछे.तेत्रण मकारनुंछे. कायिकयोग, वाचिकयोगअने मानसिकयोगएवा भेदोथीअनुक्रमेआठ मकारनो,चार मकारनोअने वेमकारनोछे. तेमांअभ्युत्थानकरवुं एटलेउभुंथवुं,हाथ जोडवा,आसन आपवुं,अभिग्रहकरवो, वंदनकरवुं, सुश्रुषाकरवीअने पछवाडेजवुं, नेसंसाधनएवाएना आठभेदछे तेमां अभिग्रहएटलेगुरुनो नियोगकरवानुंअभिसंधान करवुंएटलेगुरुमहाराज कांइकआज्ञाकरे तेमकरवुंअने अनुगमनकहेतां आवतागुरुआदिकने देखीसन्मुखउठीजवुंअने संसाधनकहेतां तेगुरुआदिकउठीने चालेसतेपछवाडेजवुंअनेहित वाणिअनेमित कहेतांअल्पवाणि अनेअपरुषकहेतां कठोरनहींएवी वाणिगुरुमत्येविचारी विचारीनेवोलवी. अनेपोतेजेआलोचीत कर्युंहोयतेकहेवुं. इत्यादिमतिरुप लक्षणविनयजाणवो. तेत्रणमकारनोछे, अनेअनाशातना विनयनावावनभेदकह्याछे तेमां १. तीर्थंकर, २ सिद्ध, ३. कुळ, ४. गण, ५ संघ, ६. क्रिया, ७. धर्म, ८. ज्ञान, ९ ज्ञानी, १०, आचार्य, ११. स्थवीर, १२. उपाध्याय, १३. गणी. एतरनी १, अनाशातना, २. भक्ति, ३. वहुमान, ४. वर्णसंज्वलनएवा भेदयुक्तकरीएएटलेएतेरनेएकएकना चचारभेदकरीएत्यारे १३-४-५२ परथाय.आजगाएकुळएटलेनागेन्द्रकुळ,चंद्रकुळइत्यादि कुळजाणवां. गणएटलेकोटिक आदिगणजाणवा स्थविरएटलेसंयममां खेदपामनारनेस्थिर करवानुंकारणरुप एवाअनेगणी एटलेगणना अधिपतिएमकारनो अर्थतेगाथानीटीकामां कर्योछेअनेमवचन सारोद्धारनीवृत्तिमां तोगणीएटले केटलाकसाधुनासमुदायनो अधिपतिएमकह्युंछे अनेयोग्यउपचाररुप, भक्तिजाणवी.ने अंतरसंबंधीमीति वंधनाविशेषथी वहुमानजाणवुं. अनेवर्णसंज्वलन कहेतांवर्णएटले कीर्तितेनुंसंज्वलन कहेतांमकाशकरवुंते जाणवुं. वळीविनय आभवनेपरभवमां पणसर्वअर्थ

सिद्धितुंसाधनछे. इत्यादिज्ञानाचारना बीजाभेदनीव्याख्यामां कह्युंछे एमकारेविनयकह्यो. २ हवेवैयावृत्यकहेछे केव्याधि,परिषह,उपसर्ग, इत्यादिमाप्तथये सतेपोतानीशक्ति प्रमाणेतेनोप्रतिकार करवोएटलेउपाय करवो.अन्न,पान, वस्त्र,पातरांइत्यादिकनुंआपवुंतथा तेमनेविश्रामण इत्यादिवडे(हाथपगदाववा इत्यादिवडे) तेमनेअनुकुळएवुं आचरणकरवुंते वैयावृत्यकहीए, अर्थात्सेवाकरवीते. तेनादशभेदछे. १. आचार्य, २. उपाध्याय, ३. स्थविर, ४. तपस्वी, ५. ग्लान, ६. सेहय ( ) ७. साधर्मिक, ८. कुळ, ९. गणने १०. संघ. एमनीसेवाकरवीते तेमांस्थवीरत्रण प्रकारनाछे १. श्रुतस्थवीर, २ पर्यायस्थवीरने ३ वयस्थवीर समवायांगपर्यंत भणेलाहोयतेश्रुत स्थवीरकहीए. जेनेदिक्षालीधां त्रिशआदिकवर्षथयां होयतेपर्याय स्थवीरकहीए अनेसीत्तेरआदिक वर्षजेनेथयांहोय तेवयस्थवीरकहीए. नेदशममुखविकृष्ट तपनोकरनार तपस्वीकहीए अने एकजातनाघणा गच्छोनोसमूहते कुळकहीए जेमचंद्र आदिककुळछे.तेम अनेएकआचार्यजेनो नियंताछेएवासाधु समूहनेगच्छ कहीए आजगाए चंद्रगच्छ,कुळमध्ये अंतरभावथवाथी जूदोनथीकह्यो. अनेकुळनोसमुदाय तेगणकहीए. जेमकोटीकादिगण कह्योछेतेमसाधु साध्वी,श्रावक श्राविकाएवाचार भेदवाळोसंघकहीए. तेनुंवैयावृत्यकरवुं तेनुंअतिशेमोटुंफळछे. तेशास्त्रमांकह्युंछेकेउत्तमगुणने धारणकरनारनुं वैयावृत्यनियमाये करवुं तेनिश्चे प्रतिपातीअनेअप्रतिपाती एवाबेभेदवाळुंछे, जेणेव्रतभाग्युं छेतेनुंचारित्रनाश पामेछेअनेगणनाकर्या विनानुंश्रुतनाशपामेछे पणशुभनाउदयनुं करनारवैयावृत्यतथीनाश पामतुं. आजगाए पूर्वजन्ममां ५०० साधुनेनित्येअन्नपान आपवुंतथाविश्रामण करावत्तुंएवाअभिग्रह वाळाभरतचक्रवर्तिअने बाहुबळीतेमनुंद्रष्टांत जाणवुं.अनेएसर्वनी, वैयावृत्यकरवारूप अभिग्रहवाळोवसुदेवनो जीवतथानंदीएनामे महर्षिइत्यादिकनां द्रष्टांतजाणवां.एप्रकारेवैयावृत्य संपूर्णथयुं.हवेस्वाध्याय कहेछे.तेस्वाध्याय पांचप्रकारनोछे. १, वाचना, २. पृच्छना, ३. परावर्तना, ४.अनुप्रे-

क्षअने ५. धर्मकथाएवापांच भेदवाळोछे.तेमांसूत्रनुं जेभणाववुंतेवाचना कहीए.१.सूत्रनो अथवाअर्थनोजेसंदेह टाळवोअथवा द्रढताकरवीतेने अर्थवीजापासे जइनेपूछवुंतेनेप्रच्छना कहीए. २. अनेपूर्वेभणेलुंजेसूत्रादिक तेनुंविस्मरणनथवाने अर्थेशुद्धपणे जेगणवुं,तेनेपरावर्तनाकहीए. ३. अनेसूत्रनोतथा अर्थनोवचनाविना केवळमनवडेजजे अभ्यासकरवोतेने अनुप्रेक्षाकहीए. ४ धर्मोपदेशनुंतथा सूत्रार्थनीव्याख्यानुं सांभळवुंतथाकहेवुं तेधर्मकथाकहीए ५. एपांचप्रकारेजेकरवुंते महानीर्जरानुंकारणछे. ते श्रीमहानिषीथ आदिकसूत्रमां कह्युंछेकेवारप्रकारना तपनेविषेएटले आभ्यंतरनेवाहीर तपनेविषेस्वाध्याय समानतपनथीने नहींथाय. मन,वचनने कायतेणेगुप्तएवो स्वाध्यायमांवर्ततोजे पुरुषतेतोसमयसमय प्रत्येज्ञानावरणकर्मनो क्षयकरेछे. अनेतेने क्षणेक्षणेवैराग्य उत्पन्नथायछे. अनेएकमासक्षमण, वेत्रणमासक्षमणअथवा संवत्सरतपएटले वर्षपर्यंतअनशननो करनारहोय अनेस्वाध्याय अनेध्यानेरहीत होयतोतेपुरुषएक उपवासनाफळनेपण नथीपामीशकतोअने उद्गमअनेउत्पादन एवीएषणावडे शुद्ध दोषवर्जीत निरंतरभोजनकरतो होयअनेत्रणप्रकारे एटलेमन,वचन, कायवडेसावधान होयअनेतेनेजेवुंफल थायछेतेवुंफळ स्वाध्यायनेकरनार पुरुषनेसमेसमेथायछे. तेमाटेहेगौतमएकाग्र मनवाळापुरुषनुं उपमानदेवासमर्थनथी थवातुं केमके संवत्सर पर्यंतक्षपणकरे तेनाकरतांपणते स्वाध्यायकरनार पुरुषकर्मनीनीर्जरा विशेषकरेछे आ जगाएसिद्धांत वाचनवडेशिथिलपुरुष तो कर्योछेआचारजेमणेएवाश्रीजगत्चंद्रसूरीवर इत्यादिनीमध्ये सुविहीतक्रियानुं समाचरणकरताअने जावत्जीवआमेलप्रमु खदुस्तपतपनेतपता इत्यादिकनेजोपण प्रतिबोधकरनारछे तोपण चीलातीपुत्रने मुनिपासेतत्वप्रच्छावडे उपशम,विवेक, संवर एत्रणपदवडे प्रतिबोधथयोछे अनेसुविहितश्रावके दोषशतमूलजाल एगाथानोअर्थपूछवावडे शिथिलाचारएवा अनेशतार्थी एवा श्रीसोमप्रभसूरीनेसुविहित पणानोप्रतिबोध थयोछे.२. अतिमुक्तक्षुल्लकसाधुने दगमट्टिएपदमात्रनुं परावर्तनवडेकेवळज्ञा-

ननीउत्पत्तिथइछे अनेकांतिपुरीमां श्येनशेठतत्रनोजाण हताअनेविवादकरता त्रणपुत्रनेभार्याए निवारणकरते सतेपणपोतानुं धन,भवन,आपीदीधुं. अन्यथाप्रकारेते कलहनीनिवृत्तिथाय एमनहोतुअनेपोतेमरी गयेलापोटाशेठना घरमांदुष्टव्यंतर रहेला हतातेवाशून्यघरमां रहीनेअणुजाणह जस्सुग्गणेएगाथा कहीनेरात्रीएउभा हताअनेपडीकमणु करीनेस्वाध्यायतुं परावर्तन करताहताअने रेजीव ! सुखदुःखमांपरतो निमित्तमात्रछे. सर्वेजीवोपोताना करेलाकर्मफलनेज भोगवेछेमाटेमिथ्या परनाउ परशावास्तेकोपकरेछे. ? मोहथीअतिशेमूढ थयेलाजीवोअस्थिर एनाबरनेविषेशीघ्रपणे मूर्छापामेलाछे. तेजीवो जीनवचनना अजाणछे.माटेसंसार रुपवननेविषेभमेछे माटेअजाणपणाने धिक्कारछेधिक्कारछे. जेमोहनवडमोहपामेला जीवोपुत्रनो तथामित्र-नोपरीहारकरेछे. निर्दयएवाअने क्रूरएवातेपुरुषो कोइनेगणतानथी इत्यादितेमनोकरेलो स्वाध्यायतेनेसांभळी अतिशेशांतथ-येलोतेव्यंतरदेव प्रत्यक्षथइआव्योत्यारे श्येनशेठेपूछ्युकेतुं कोणछे ? त्यारेतेदेवबोल्योके आघरनोहुंस्वामिछुं. नेमारापूर्वभव-मांवेमारापुत्रहतातेमां नानोपुत्रमारेअतिशे वल्लभहतोमाटेतेनेवधो घरनोभारआपीने अनेज्येष्ठपुत्रनेकांइकथोडुं आपीनेवेनेजुदा स्थापनकर्याहता. त्यारपछीरोषपामेला मोटापुत्रेमारोनाशकर्यो अनेनानोपुत्रनोकांइक राजानाअपराधथी बंधीखानेपडयो. त्यारेमोटाभाइए तेघरबारसर्वग्रहण करीलीधुंअनेनानो भाइतोतेबंधीखानामांज मरणपाम्यो.तेहुंव्यंतरथयेलोछुं. तेविभंगज्ञा-नवडेतेसर्ववृत्तांत जाणीनेकुटुंबेसहीत तेमोटाभाइनेमेंमार्यो अनेअन्यपणजेकोइक आमाराघरमांआवीरहेछे तेनेहुंमारुंछुं.हालमां तमेमनेप्रतिबोधकर्यो माटेतमेमारागुरुछो एमकहीनेदशलाख सोनानीमहोरोनो नीधीतेशेठनेआप्यो. त्यारपछीतेशेठश्रावकनो धर्मआराधनकरीअनुक्रमेदिक्षालइसिद्धथयो.एमकारेपरावर्तनानेविषेश्येनशेठनुंआख्यानकह्युं. कायोत्सर्गादिकनोविषेअनेस्वाध्या यादिकनेविषेपरावर्तनानोअयोगसतेअनुप्रेक्षावडेजश्रुततुंस्मरणप्रमुखथायछेमाटेपरावर्तनाथीस्मृतिनुंअधिकफलछे. परावर्तनातो

मननुंशून्यपणुंसतेपणअभ्यासनावशथीथायछेअनेस्मृतितोमननुंसावधानपणुसतेजथायमाटेमंत्राराधनादिकने विषेपणस्मृतिवडे जविशेषसिद्धिकहीछेतेकह्युंछेकेलोकवडेसंकुळस्थानथीएकांतेगणवुंतेश्रेष्ठछे नेशब्दसहीतगणवाथीमौनपणेगणवुंतेश्रेष्ठछेअनेमौन-पणाथीपणमानसिकजाप वखाणवायोग्यछे. संलेखना अनेअनशनइत्यादिवडेथयेलाक्षीणदेहवाळापुरुषोनेपणपरावर्तनादिक-नेविषेअशक्तथयेलाओनेअनुप्रेक्षावडेजप्रतिक्रमणादिकनित्यकरवायोग्यअनुष्ठाननीसिद्धिकहीछे, तेमाटेजतेमनेघातीकर्मनुंक्षय करवापणुंछे नेतेथीकेवळज्ञाननीउत्पत्तिथायछेतेथीतेमनीसिद्धिथायछेजेमवेमासप्रमुखनाअनशनकरनारपांडवादिकमोटाऋषि-ओनेशुकलध्याननो बीजोभेदसतेपण क्षीणमोहनामे गुणस्थानकनाअंत्यक्षण पर्यंतथशेएवुंपूर्वगत श्रुतनुंआलंबनपणुं आगममां कह्युंछे. तेमाटेअनुप्रेक्षा शुकलध्याननाबीजा भेदपर्यंतपणसंभवेछे त्यारपछीकेवळज्ञाननी उत्पत्तिथायछे. धर्मकथाथीकृष्णतथा श्रेणीकइत्यादिकने सम्यक्त्वादिकनी प्राप्तिथइछे तथामेघकुमार अनेथावच्चापुत्र इत्यादिकनेप्रव्रज्यानी प्राप्तिपणथइछे. ए प्रकारेस्वाध्याय संपूर्णथयो. ४. हवेध्यानएटले अंतर्मूहूर्तकाळ पर्यंतजेएकाग्रचित करवुते शास्त्रमांकह्युंछेके अंतर्मूहूर्तमात्रचि-त्तनुंएकाग्रपणुंते छद्मस्थनुंध्यानछे अनेजीनपरमात्मानुंतो योगनोनिरोधकरवो तेरुपध्यानछे. तेध्यानबेप्रकारनुंछे, एकशुभ ध्याननेबीजुंअशुभध्यान. अशुभतोआर्तअने रौद्रएबेप्रकारनुंछे माटेतेनोअही अधिकारनथी, माटेशुभध्यानकहेछेके शुभध्या-नना बेभेदछे. एकधर्मध्यानने बीजुंशुकलध्यान, चारेप्रकारनांपणए ध्याननाचारचारभेदछे कांइकसविस्तरअने सुखरुप एवाचारित्राचारना भेदनेविषेमन गुप्तिनाव्याख्यानमां कह्युंछेअनेशुभ ध्यानतोत्रिसमय अनेसंचितएवां अनंताजेकर्मपुद्गळ तेनुंतत्काळनाश करवानुंकारणछे. तेमहाभाष्यना करनारेकह्युंछेके जेमसंचयकरेला इंधननेवायुसहीत अग्निशीघ्रपणेबाळेछे तेमकर्मरुपइंधनने एध्यानक्षणमात्रमां नाशकरेछेअथवा मेघनासमूहवायुवडे हणायासताक्षण मात्रमांविलयपामेछे एमध्यानरुप

वायुवडेघणाएवापण कर्मरूपमेघविलयपामेछे. वळीजिनशासननोविषेयोग्य एवांजेयोगतेदुःखक्षयनेअर्थे मयोज्योसतोएकएक योगमांपणवर्तता अनंताकेवळीथयाछे. एमकह्युंछेमाटेजीनमतने विषेजेपणजेटलामुक्तनना प्रकारकह्याछेतेटलासर्वे पणमुक्तिना कारणीकछेपरंतुते सर्वेशुभध्याननेअनुगत होयतोजमुक्तिनाकारण थायछेपणअन्यथानथीथता. जेमघहुकाळपर्यंत चारित्रनुं आराधनकरनार अंगारमर्दक आचार्यनीपेठेजाणवुं, अनेशुभध्यानथयेसतेतो जेकोइपणस्त्री, धन, प्रमुखसंसारनीआसक्तिनां कारणछेतेपण मुक्तिनांकारणजथायछे तेशास्त्रमांकह्युंछेके शुभध्याननुंमहात्म्य तोजुओकेटलुंवधुं आश्चर्यकारीछे केजेणेकरीने एकएवीपणकामीनी स्त्रीअनुरागवडे संसारनुंकारणथायछे नेविरागवडेमोक्षनुं कारणथायछेमाटे ऋषिवचनमांपणएमजकह्युंछे केजेटलांकारण संसारनांछे तेटलांजकारण मोक्षनांपणछे, गणनादिक करीनेलोकमांएवेयपण तुल्यपणेसंपूर्णछे. जेटलासिद्ध सिद्धिनेपाम्याछेअनेपामशेतेसर्वे पणनानाप्रकारना दुस्तपतपतपेसतेपणशुभ ध्यानथीजमोक्षगयाछे अनेशुभध्यानवडेतोतपविना पणमरुदेवाभरत चक्रवर्तिइत्यादिक सिद्धथयाछे. माटेशुभध्यानजे तेजव्यवधानरहीत सफळएवुंमोक्षनुंसाधनछे. अनेबीजांतो सर्वसुक्रततेतो परंपरावडेजमोक्षनुंसाधनछे. माटेसर्वसुक्रतथी पणसर्वप्रकारेशुभध्याननुंज अतिशेमाहात्म्यछे. तेशास्त्रमांकह्युंछे केनिर्जराकरवाने विषेबाह्यतपथी आभ्यंतरतपश्रेष्ठछे तेमांपणध्याननुंतो एकछत्रराज्यपणुं मुनियोएकह्युंछे. ध्यानशतकमांपण कह्युंछेकेसंवरअने निर्जराथीमोक्षनो मार्गतपछेमोक्षनुंप्रधान अंगध्यानछे नेतपथीध्याननुं प्रधानपणुंछे. आजगाएमरुदेवाने भरतचक्रवर्तिइत्यादिकनुं तथाआठराजर्षि पृथ्विचंद्र, प्रसन्नचंद्र, इलापुत्रक, तेतमपयनेविषेथयुंछे केवळज्ञानजेमनेएवासर्वज्ञ पुरुषोएकहेलांघणांदृष्टांतछे. एमकारेध्यानकह्युं. ९. कायोत्सर्गएटलेलांबा करेलावेहाथपणे शरीरनीअपेक्षारहीत उभुंरहेवुंते उभाथयेलानेअनेबेठेलाने अनेसुतेलानेयथाशक्ति प्रमाणेछे. तेमांछदमस्थएवा तीर्थंकरनेतथाजीनकल्पी आदिकनेतोउभारहे

तेजकौशकछे केमकेतेतोवेसवुं आदिककर्तानथी. कदाचितजीनकल्पी वेसेतोपणउत्कटित आसनेवेसेअनेसुए तोपणरात्रिना
बीजापहोरमांतदवस्थ एनकहेतांतेवीने तेवीजरीतेरहेछे अनेस्थवीरकल्पीने तोयथाशक्तिप्रमाणे कार्योत्सर्गकरवानोकह्योछे.
मांपणकायोत्सर्गना १९ दोषत्यागकरवायोग्यछे. घोटकएटलेकांइकनमावेला पगनडेघोडानीपेठेरहेवुंते घोटकदोषजाणवो.
१. वायुवडेकंपावेली लतानीपेठेकंपताउभुंरहेवुं तेलतादोषकहीए २. स्तंभअथवाभीतइत्यादिकनुं आलंबनकरीनेउभुंरहेवुंते
स्तंभकुडयदोषकहीए. ३ उपलामाळमांमाथुं अडाडीनेउभुंरहेवुते माळदोषकहीए ४. पोतानांवेगुह्यस्थानउपर वेहाथस्थापन
करीनेनग्नभीलडीनी पेठेउभुंरहेवुंते पांचमोशवरीदोषकहीए ५ कुळवधुनीपेठेमाथुंनमावीने उभुंरहेवुंतेवधुदोषकहीए ६. अने
गमांवेडीनीपेठेवांधेला पगवडेपहोळापगथी उभुंरहेवुंअथवा सगाथेसज्जडकरेला वेपगवडेउभुंरहेवुंते सातमोनिगडदोषकहीए.
७. नाभीथीउपरने ढीचणथीनीचेलंबायमान वस्त्रकरीनेएटले लटकतांवस्त्रराखीनेउभुं रहेवुतेलंबोत्तरदोषकहीए. ८ माखो,
मगत्रांआदिकनुं निवारणकरवाने अर्थेअथवाअज्ञानथी हृदयनेढांकीनेउभुंरहेवुंते स्तनदोषकहीए. अनेधात्र्यमातानीपेठेवाळने
धवरावधानेअर्थेवे स्तनउचांकरीने उभुंरहेवुंतेनेस्तनदोष कहीएएमकेटलाक आचार्यकहेछे. ९ वेपगनीपींडीओ मेळवीनेअग्र
चरणनेवीस्तारीने अथवावेअंगुठा जोडाजोडमेलवीने अनेवेपींडीओपहोळी राखीनेजेउभुंरहेवुंते शकटोधिकादोषकहीए, एटले
उभुंकरेलुंगाल्लुंराख्युंहोय तेनीपेठेतेदोषजाणवो. १०. व्रतनीएटलेसाध्वी तेनीपेठेवस्त्रवडेशरीरने वींटीनेउभुंरहेवुंते संयीनी
दोषकहीए ११. घोडानीलगामनीपेठे रजोहरणनेआगळकरीने उभुंरहेवुतेखलीनदोषकहीए. अनेवीजाआचार्यतोआप्रकारे
दोषकहेछेकेखलीनकहेतां घोडानीलगामतेण करीनेपीडातायोडानी पेठेउंचुंनीचुंमाथुंहलावबुं तेखलीनदोषकहेछे. १२. का-

दिकनाभयवडेकोठानी पेठेपहेरवानांवस्त्रनेझांय प्रमुखनीमध्येलेचोपोचो वालीनेजेउभुंरहेवुं तेकपित्थदोपकहीए. एजप्रकारे पुठीवांधीने उभुंरहेवुं तेनेबीनाआचार्यो कपित्थदोपकहेछे.१४. भूतनोजाणेप्रवेशथयो होयएमकारे मांथुंकंपावतां जेउभुंरहेवुं तेशिर्षोत्कंपितदोपकहीए. १५. मुगानीपेठेहुंहुं एमकारनाअव्यक्तशब्दने करतोउभोरहे तेमुकदोपकहीए १६. आलावामप्रमुखनेगणवानेअर्थेज आंगळीओहलावतो तथाअन्यव्यापारने करतोतथाअन्य व्यापारनीसंज्ञा देखाडतोअथवा भ्रकुटीहलावतोजेउभोरहेतेने अंगुलीभ्रुदोपकहीए १७. निपजावेलीएवी वारुणीनामेमदिरानी पेठेबुडबुडशब्दने करतोजेउभोरहेतेवारुणीदोपकहीए. अनेबीजाआचार्यतो वारुणीमदिरावडे मत्तथयेलानी पेठेघुर्णायमानथइने जेउभुंरहेवुं तेवारुणी दोपकहेछे १८. अनेवानरनीपेठे होठनेहलावतां जेउभुंरहेवुंतेअनुप्रेक्षादोपकहीए. १९. आप्रकारना १९ दोपकायोत्सर्गमां त्यागकरवायोग्यछे. तेकायोत्सर्गनिर्युक्तिमांकह्याछे. अनेयोगशास्त्रनी वृत्तिमांतोस्तंभअनेकुडयए वेदोपनेअंगुलीने भ्रुएवेदोपतनाभेदकहेवानीइच्छाथी २१ दोपथायछे. एदोपनेविषे लंबोत्तरअने स्तनअने संयतिएत्रणदोपसाध्वी आश्रीनेनथी तथातेत्रणअने वधुदोपएचारदोपश्राविकाआश्रीनेनथी. अनेकेटलाकआचार्यतो तेविनाबीजापण कायोत्सर्गनादोपकहेछे जेमके निष्ठीवन एटलेनाकनसीकवुं, थुंकवुंअनेशरीरनो स्पर्शइत्यादिक घणाप्रपंचसहीतउभुंरहेवुंतेदोपकहेछे. सूत्रमांकहेला विधिनुं न्यूनपणुं नेवयनीअपेक्षानुं निवर्तनपणुंनेकाळनीअपेक्षानो त्यागअनेविक्षेपमांआसक्त चित्तपणुंनथालोभाकुळ चित्तपणुं नेपापकार्यमां उद्यमपणुंअनेकरवायोग्य नेनकरवायोग्य एवाकामनेविषे मूढपणुंतथापादप्रमुखनी उपरउभुंरहेवुं इत्यादिकदोपेवर्जितकायोत्सर्गकरवो तेपूर्वोक्तध्यानथी पणअधिकफळनेआपनारछे. ध्यानमांतोबहुधावाणी अनेमनएवेनुंबंधनछे. अनेकौशकमांतोकायवाणीअनेमनएत्रणेनुंबंधनछे. माटेतेनुंविशेषपणुंजाणवुं. तेआगममांकह्युंछेके कायोत्सर्गमांयथास्थित रहेलानांअंगोपांगमागेछे

१० सतेज निवरआठप्रकारना कर्मसमुहनेभेदेछे. एजकारणमाटे बाह्याभ्यंतरभेदतपथी उपरध्यानकर्युं. नेध्याननीउपरपणकौशक
११ त्रीज. तेनुंफळआलोकपरलोकमांप्रसिद्धछे तेमांआलोकमां तोतत्काळवांच्छितफळनी सिध्यादिकथायछे. सांभळीएछीए के
तेमांप्रथमांस्नानादिकने अर्थेदिव्यसरोवरमां पेठेलाअनुक्रमे पांचेपांडवने रोषथीतेसरोवरनो देवजळमां खेंचीजइने पोताना
स्थानमांलइबांधेलाहता. तेनीशुद्धिजाणवाने अर्थेकुंतिअनेद्रौपदी तेमणेआखीरात कायोत्सर्गकरे सतेउपरविमानवडे जता
सौधर्मइंद्रनुंविमानखळनापाम्युं इसादिवडे पांडवनुंबंधनउपयोगदइजाणीने तेपांडवनुंतेदेवथी बंधनमुक्तकरवुं इत्यादि तथा
सुदर्शनशेठनेअभयाराणीए कलंकदीधे सतेतेनीस्त्रीमनोरमाए तेमकारनाउपवासवडे पोतानोभाइश्रीयकने विपत्तिप्राप्त थये
सतेयक्षासाध्वीएपश्चात्तापथी भोजननकरेसतेश्रीसंघनाकहेवावडे जिभवडेसाधुनीआंखमांपडेलातृणनुंकाढवुं तेथीतिलकनुं प्रति
बिंबादिकवडे कलंकनीप्राप्तिथये सतेसुभद्रादिके कायोत्सर्गकरे सतेदेवतानुं समीपपणुंथयुं तेणेकरीने तेतेसर्वकार्यसिद्धथयां.
अनेशासननी प्रभावनादिकथइअने परलोकनेविषे पणतेनुंफळथयुंछे. द्रढप्रहारीअने चिलातीपुत्रइत्यादिउग्रपापवाळानी पण
तेजभवमां सिद्धिप्रमुखनी प्राप्तिथइछे. एमकारेकायोत्सर्गकह्यो. आप्रकारनुं आभ्यंतरतपअभ्यंतरमां रहेलाकर्मने तपाववाथी
तेनुंआभ्यंतरपणुंछे. तेभगवंतेजणावेलुंछे. एमकारेबारप्रकारनांतपआचारने विषेसम्यकप्रकारेयतना करवी.

एमकारेश्रीतपागछने विषेश्रीसोमसुंदरसूरीना शिष्यश्रीरत्नशेखरसूरीए रचेलाआचार प्रदीपनामनाग्रंथने विषेतप
आचारनो प्रकाशक ४ थो प्रकाश संपूर्णथयो.

हवेपांचमोवीर्याचार कहेछे.तेमांवीर्य कहेतांसामर्थ्य पोतानीशक्तितेप्रमाणे धर्मकृत्यमांआचरण करवुंपणपोतानीशक्ति
गोपववीनहींते वीर्याचारकहीए तेश्रीदशवैकालिक निर्युक्तिआदिग्रंथमां कह्युंछेकेपोतानाबळ वीर्यनेनगोपवीने यथाशास्त्र-

मंनुआचरणकरवुं, धर्ममांपोतानुंवीर्य विस्तारवुंतेवीर्याचार कह्योछे.तेआभ्यंतर सामर्थ्यरूपछे. तेशास्त्रमांकयुंछेके ३६प्रकारना आचारनेआश्री अनन्यचित्तवालो थइग्रहणकरवाना कालमांधर्मनुंग्रहणकरी पोतानुंबलतेक्रियामां जोडवुं ते आचारअनेआचारवालोपुरुष एवेनुंअभेदपणुंछे माटेवीर्याचारपण मन,वाणीअनेशरीर विषेनोछे.अनेतेना अतिचारपणमन, वाणीअनेकायातेनुंगोपववारुप त्रणप्रकारनाछे तेकह्याछे१२४ श्रावकनाअतिचार तेनेकहेनारीगाथानेविषे तेगाथानोअर्थ आप्रकारनोछे. पांचसंलेहणानाअतिचार अनेपंदर कर्मसंबंधीनेज्ञानादि त्रणनाप्रत्येकआठ, अनेबारतपनानेत्रण वीर्यनानेपांच समकीतनाने ६०व्रतनाएप्रकारे १२४ अतिचारथायछे. अनेआगमनेविषेतो पूर्वोक्तज्ञानादि आचारचारनेविषे ३६ भेदकह्याछे सर्वशक्तिवडेतेनीप्रवृत्तिरुप वीर्याचारपणकह्योछे. एम३६ भेदजकह्याछे एप्रकारेग्रंथनाआदि भागमांदेखाडयुंछे वीर्याचारकोइकने मानसिकथायछे, कोइनेवाचीकथायछे नेकोइकनेकायिक थायछेनेकोइकने वाणीनेमनबेनाथायछे. नेकोइकनेवाणीनेकायना थायछेनेकोइने कायनेमननाथायछे. नेकोइनेकाय,वाणीने मनएत्रणनाथायछे एप्रकारेधर्मकृत्यने आश्रीवीर्याचारना सात भेदथायछे.केटलांकने करवुंकेटलांकने करावबुं,केटलांकने अनुमोदनाकरवी अनेकेटलांकनेतेनुं सानिध्यआपवुं एमएकएक योगनेविषेचारचार भेदथायछे.नेकरवुं नेकरावबुंएद्विसंयोगी भांगामांछभेदथायछे नेत्रिकसंयोगीभांगामां चारभेदथायछेने चतुस्संयोगीभांगामां एकभेदथायछे ए प्रकारेपंदरभेदपणपूर्वे कहेलासातभेदवडे गणीएत्यारे १०५ भेदथायछे. एभांगाकेटलांकनेदानआश्री, केटलांकनेशील आश्रीएप्रकारेचार प्रकारनुंतपआश्री अनेजीव दया,सत्यवाद, अदत्त(चोरी) परीहार, निसंगता,निरीहता (निश्चेष्टता) अनेकषायनेइन्द्रियनो जयनेचित्तनोजयने समीतीपांचनेगुप्ती त्रणअनेसामायिकने पौषध,वंदन,प्रतिक्रमण, प्रतिलेखना,पठन, गुणन,वाचन,प्रच्छन, सूत्रार्थनुंचिंतन, सूत्रार्थनुंश्रवण, बारप्रकारनीअनित्यादि भावना,

प्रभावना,तीर्थयात्रा, तीर्थसेवा,चैत्यादि कृत्य,देव,गुरुने साधर्मिकनी भक्ति,पुण्योपदेश, इत्यादिनेआश्री जाणवा.केटलांक-
नेतोदानशिळादि द्विक,त्रिकअनेचतुष्क इत्यादियोगनेपण आश्रीथायछेतथा वीर्याचारना भेदनीसंख्याने जाणनारपुरुषोए
पणटाळवानेते दुशक्यछे.तेमां तात्पर्यआप्रकारे कहेवानुंछेकेजेपुरुषने जेदानादिधर्मकृत्यने विषेसामर्थ्यहोय तेणेतेधर्मकृत्यने
विषेसर्वशक्तिवडे प्रयत्नकरवो एप्रकारे वीर्याचारनेसत्यपणे इहांस्थापनकरेलोछे आजगाएकोइआशंका करेछेकेआवीर्या-
चारतोवकराने गळेजेमस्तनछे तेनीपेठेआपणमिथ्या वीर्याचारकह्योछे एनुंकंइपणप्रयोजन नथी जेमाटेभव्य जीवोनेभवस्थि-
तिनुंनियतपणुंछे माटेज्यारेजेनुं सिद्धिमांजवापणुं हशेत्यारेतेनाथी वीर्याचारनाप्रयोगविना पणत्यांजवाशे आ जगाएसमाधा-
नकरेछेकेजेआ भवस्थितिनुंनियतपणुं तमोएकारणपणे स्थाप्युंछे तेप्रशस्त नथी एमांतो अशुद्धपणारुपघणा दोषआवेछेमाटे
भव्यजीवोनीभव स्थितिएकांतपणे नियतनथी.तेम एकांतपणेअनियत पणनथी तोशुंछे केनियतानियतनिश्चे छे एमकेमतोत्यां
कहीएछीएकेजेपुण्य पापादिसामग्रीसते भवस्थितिनीहानी थायछे,अनेबंधछे तेणेकरीनेजतेनुं अनियतपणुंछेकेजे ज्यारेमोक्ष
जवानोहशेते त्यारेजयुक्तिवडे नियतपणुंपणपामशे. अनेजेज्यारेमोक्षजनार हशेतेत्यारेजमोक्षजशे एप्रकारनुंएकांत पणुंअंगी-
कारकरतानथी. नेअंगीकारकरीए तोगोसाळानामतनुं मानवापणुंआवेगोसाळो पणएमजकहेतोहतो नेएप्रकारना नियतीवा-
दनेमानतोहतो. माटेतेनुंमानवुंप्रकट मिथ्यात्वछे. जेमाटेजीनशासनमां काळादिकपणजगतनुं विवर्तनकराववामां कारणपणंप्र
त्येकवस्तुमांअंगीकार करेलुंछेतेनहींथाय. पांचेपणएकठांज कारणपणेथायछे. तेकहुंछेके परपुरुषेपरीकल्पनाकरेलुंकुमतिरुप
चोडकुळने मूककरवामांनिपुण एवाचचनसमूह रुपछेकारणजेनांएवाश्री सिद्धसेनदीवाकरे कह्युछेके१. काळ, २. स्वभाव,
३. नियती, ४. पूर्वकृत, ५, पुरुषाकार,एमांनुंएकनुं एकांतपणुंकहेछेने मिथ्यात्वछेतेसर्वनुं समानपणुंकहेवुंते समकीतछे.माटे

नियतानियत एवीजभवस्थिति अंगीकारकरवी. पणएमनधारवुंके मोटाविरोधरूप गंधहस्तीवडेएवात रोकाशे जेमाटेएकवस्तु-
नेविषेउत्पाद, व्यय,अनेध्रुवपणुं एत्रणअविरोध पणेवर्तेछेतेमएक एवीपणभवस्थितिनुं कोइमकारेनियतपणुंछे अनेकोइमकारे
अनियतपणुंपणछे. आजगाएआ मकारनुंरहस्यछे केपुण्यादिउपक्रमवडे जीवभवस्थिति परीपाकनाअर्वाक् पणमोक्षजायछे.
अनेश्रीजीनाज्ञा लोपादिकमहापाप वडेअधिकएवापण संसारमांभमेछे ते अपेक्षाएभवस्थितिनुं अनियतपणुंछे. पणएवातआ-
गमसिद्धनथी, एमनबोलवुं आगम सिद्धजछे.तेश्री महानिशीथादिकने विषेसंभळायछे सावद्यआचार्यादिकने एकभवअव
शेषकरेसतेउत्सूत्र भापणादिवडे अधिकपणभवस्थिति करवादिकदेखायछे अनेजेमतिनियत समयनेविषेकोइक मोक्षगमनयोग्य
पुण्यकरवासमर्थ होयछे.पणअन्य काळेनथीहोतो. तेअपेक्षाएतोनियतपणुं छे पणजेवखतकेवळ ज्ञानिनेपूछेछेते वखततोतेनियत
एवीभवस्थितिने कहेछेपणतेणेकरीने व्यभिचारनीस्फुरणता नथीयतीजेमाटेकेवळ ज्ञानीकेवळज्ञानना महात्म्यथीआ पुण्यादि-
कनोउपक्रमकरशे अनेआपुण्यादिकनो उपक्रमनहींकरे. एमजीवनोउपक्रमादि स्वरूपनेजाणीसंकळना करीकहेछे,पणअन्यथा
नथीकहेता अनेजो भवस्थितिनुंएकांत नियतपणुं अंगीकारकरेसते जीवोनेतेतेदुष्कर धर्मकृत्यकरवानुं प्राणातिपातादिकपाप
व्यापारनुंपरीहार करवुंतेसर्वनिष्फळ पणानेपामे.माटेएकांत पणेतेइष्टनकहेवाय. माटेभव्यपुरुषोने भवस्थितिनुं नियतानियत-
पणुंसिद्धथयुं.ते सिद्धथयेसतेसर्व जगाएधर्मानुष्ठानने विषेपोतानीशक्तिनुं अगोपनपणारूप वीर्याचारकहेवानुं सफळपणुंथयुं ते
आगममांकह्युंछेके तीर्थंकरचारज्ञानवाळा देवताएपूजेलाअने सिद्धिपामवानुं जेनेनिश्चयछेतेपण पोतानुंबळवीर्य गोपव्याविना
सर्वप्रकारेधर्मनो उद्यमकरेछे.आजगाए बळतेशरीरसंबंधी जाणवुंअनेवीर्यतेमन संबंधीजाणवुं जोतेतीर्थंकरबहुधा संसारसमु-
द्रनेतरेलाछेतोपण तेधर्मसाधनमां उद्यमकरेछे.तोबीजा करेतेमांशोमोहछे? एमकारेवीर्याचारने विषेबहुधास्पष्ट दृष्टांतछे.तेदृष्टां-

तनुंदिशमात्र देखाडीएछीए. तेमांदानआश्रीने प्रथमद्रष्टांतकहीए छीए.पाटलीपुत्रनामे नगरनेविषेआर्हत धर्मनाअनुरागवाळुं छेचित्तजेनुंएवा सागरदत्तनामेशेठ रहेताहता.तेन्यायथी घणुंधनपेदाकरीश्री जीनचैत्यनेकरावता हता.समकीत द्रष्टीओनाचित्त-नेअनेनेत्रनेतेचैत्यो शीतलताकरतांहतां. तेसागरदत्तशेठनो धनदेवनामापुत्रहतो. तेपितामरणपामेसते रुपानां,सोनानां, रत्ना-दिकअनेकवस्तुनां भरेलांतेनां५०० वहाणसमुद्रमांबुडीगयां नेबाकीनुंसमग्रधन हतुंतेअतिशेमोटुं चोरनुंघाडुंपडयुं तेणेकरीनेत-थाअग्निआदिक उपद्रवेकरीनेसर्व नाशपाम्युं.थोडादिवसमां तेअतिशेरांकथइगयो. तेकह्युंछेकेलक्ष्मीपोताना स्थानरुपकमळने विषेपणस्थिरपणुं करीरहीशक्तीनथी, तोबीजानाघरमां स्थिरपणेक्यांथीरहे ? केमकेकमळनीशोभापण संध्याकाळपर्यंतहोय छे.समुद्रअनेमाधव एटलेलक्ष्मीपति तेनेप्रीतिअनेप्रेम तेणेकरीनेखोळामां धारणकरेछेतोते लक्ष्मीत्यांपण स्थिरपणेरहेतीनथीतो जेलक्ष्मिनोव्ययकरेछे तेवापुरुषोनेघेरक्यांथी स्थिरहोय? त्यारपछीतेधनदेवअतिशेलज्जाथी घरमांरहेवानसमर्थथतो चंपानग-रीमांजइकंइकवेपारकरवा मंडयोपणकोइजगायेथीकांइपण फळप्राप्तिथइनहीं. त्यारपछीअतिशे उद्वेगपामतो अनेद्रव्यउपार्जन करवानीचिंतामांनिमग्नथतो भार्यानेपूछेछेकेमार्गमां भोजनकरवानेघरमां कंइभाथुंछ? त्यारेतेस्त्रीबोली के थोडोक साथवोछे. तेणेविचार्युंकेएटलुंपण भाथुंलइनेपाटलीपुत्रनगरमां जइनेपिताएकरावेलुं एकचैत्यछेतनेपितानोमित्रशेठजिनदत्तश्रावकतेनेअडाणे आपीनेतेनीपासेथी रुपियालइधनउपार्जनकरुंएम विचारतेधनदेव, स्त्रीएआपेलासाथवाने पोतानावस्त्रनेछेडेबांधी पाटलीपुत्र नगरप्रत्येचाल्यो. चालतांविचारकरेछेकेआजतो आटलासाथवावडेनिर्वाह करीशतेपछीबीजेदिवसे खाधाविना नगरमांप्रवेश करीश. एमविचारीते साथवानेएकपांदडाना पडीआमांखरेखरीतेमां पाणीनांखीपलाळीलोचोवाळेछेने भोजननोविचारकरेछे एटलामांतेना भाग्ययोगेएकमासक्षपणकरेला साधुनेतेजपारणा करवानोदिवसहतोतेते वखततेप्रदेशमांआवी पहोच्यातेवखत

धनदेवविचारकरेछे के पुणरहीतएवापणमारेकोइक पूर्नजन्मनापुण्यनाउदयथी आ जगाएमूर्तिमानतपजेवा आकोइमहामुनिराजआवेछेतेनेआपुं तोते सुपात्रमांदानआपवानुंअतिशेफळथशे. तेकह्युंछेके आपवुंनेपोतेभोगवकरवुंएवेमांमोटो आंतरोछेआपेलीवस्तुथी अनंतुश्रेयथायछे अनेभक्षणकरेली वस्तुतोविष्टाथायछे माटेसुपात्रमांआपवुं एजअमृतआहारछेके जेनोरसकोटी कल्पेपणनाशपामतोनथी. इत्यादिविचारीने तेधनदेवेतत्काळअतिशेश्रद्धाथी साधुनेनिमंत्रणकरी तेवधोसाथवोआपी दीधो. अनेपछीथीपणलेशमात्रपश्चात्तापनकर्यो उलटीअनुमोदना करी. पछीबीजेदिवसमध्यान्हेपाटलीपुत्रपहोच्योनेजिनदत्तशेठनेघेर गयो. तेजरात्रीएतेजिनदत्त शेठनेगोत्रदेवीएस्वप्नमां आवीआमकारेकह्युंके कालवपोरेतारामित्रनो पुत्रचंपाथीअहींआवशे ने अहींनुंचैत्यअडाणे मूकीतारीपासेधनमागशे त्यारेतेवखततारेएम कहेवुंके तेंमुनिदानकर्युंछे तेनुंपुण्यआपेतो एककोटी सोनैया एमनाएमआपुं. एमकहीतेगोत्रदेवी अंतर्ध्यानथइ. त्यारपछीधनदेव तेशेठनेघेरगयो, आदरसहीततेशेठेजमाडयो अनेआववानुं कारणपूछ्युं. त्यारेतेधनदेववोल्योके तेमार्गमांमुनिदानकर्युंछे तेनुंफळआपेतो एककरोडसोनानीमहोरोआपुं. तेवचन सांभळी धनदेवनाचित्तमां घणोचमत्कारथयो, अनेविचार्युंके चैत्यथीपणआदानलुं पुण्यनिश्चेमोटुंछे माटेएपुण्यआपवुंनहीं. अनेकोटी धनलेवुंपणनहीं. एमविचारीवोल्योके चैत्यअडाणे राखीधनआपो पणमुनिदाननुं पुण्यहुंनहींआपुं. तेसांभळीतेशेठेपणकह्युंके हुंचैत्यअडाणे राखवानोनथी. पछीधनदेवतो जेवोगयोहतो तेवोजपाछोपोतानानगरपासेआव्यो. अनेघणोथाकीजवाथीएक वृक्षनीछायातळेसूतो. त्यांतेनेनिद्राआववाथी स्वप्नमांदेवताएकह्युंके अहींथीतुंजेवस्तुंनुंग्रहणकरीश तेघणामूल्यवाळीवस्तुथशे. एमकहीअद्रस्यथयापछी तेजाग्योअनेविचार्युंके हुंधननीचिंतामां सूतोहतोमाटेमनेआमकारनुं स्वप्नथयुंछे. तोपणआजगाएथी कांइकग्रहणकरीनेजउंतोठीक. नहींतोमारीपासेकांइपणवस्तुनदेखीने स्त्रीनेधीरजरहेशेनहीं. एमविचारी तेझाडतळेथी पडेला

पांचकांकरालइपोतानेछेडेबांध्या, अनेघेरगयो. पछीस्त्रीएथाकेलोजाणी. सारीपठेनवराव्यो त्यारेतेशय्यामांसूइगयो. त्यार पछीस्त्रीएविचार्युंके आपुरुषेकांइपणआण्युंछे ? जोकांइआण्युंहोयतो भोजननीसारीसामग्रीकरुं. एमविचारी तेपुरुषनाओढवानावस्त्रनेछेडे गांठदीठीतेछोडीजोइ. तेवखतसूर्यनाप्रकाशजेवांपांचअमूल्यरत्नदीठां. स्त्रीएपुरुषनेजगाडीपूछ्युंके आरत्ननुंशुं मूल्यछे ? एमअतिआश्चर्यपामीपूछ्युं. आरत्नतोसवालाख सोनैयाथी उपरांतमूल्यवाळुं एकेकरत्नजणायछे. एमकह्युंत्यारेतेविचारमांपडयोके मेंनिदानेसहीतमुनिनेदानआप्युं तेधर्मरुपकल्पवृक्षनुं आफळजणायछे केमकेदानतोस्वर्गअनेमोक्षनी प्राप्तिनुं कारणछे. त्यारपछीतेणेएकरत्नवेची अतिशेश्रेष्ठएवीभोजनादि सामग्रीकरावीतथाबीजीपणघणी उत्कृष्टसागग्रीओ करावी. अनुक्रमेतेनाघरमांघणीसम्रुद्धिवधी पछीतोघेरआवतासाधुने विशुद्धआहारआपवानो नियमराख्यो. एकदिवसइन्द्रे पोतानी सभामांएधनदेवनांवखाणकर्यां त्यारेकोइकदेवधनदेवनी परीक्षाकरवाआव्यो. तेदिवसप्रथम दिवसनाउपवासनुं पारणुंहतुं ते वखतजमवावेसेछे एटलामांपोतानेघेरएकसाधु भिक्षालेवाआव्यो. पोतेउठीनिर्दोषआहार तेसाधुनेआपीवंदनाकरी. अनेभोजनकरवावेसेछे एटलामांबीजासाधुआव्या. तेनेअतिशेहर्षपामीभोजनआपीने जमवावेसेछे एटलामांसंघाथेसोसाधुआव्या तेने पणअनुक्रमेश्रद्धामानपूर्वक विधिसहीतआपीने घणांप्रसन्नथयो. एमकरतांदिवसनोअस्तथयो माटेतेदिवसपणतेनेउपवासथयो पणभावजराशिथळथयोनहीं. पोतानाआत्माने धन्यमानतो तेदाननीअनुमोदनाकरतो रात्रेसूइगयो तेवखततेदेवता साक्षात थइनेइंद्रेकरेलांवखाण तेधनदेवनेकही सर्वइष्टनेसाधनकरनारएवुं सर्वउपद्रवनेनाशकरनारएवुं चिंतामणिरत्नआपीने पोताने स्थानेगयो. त्यारपछीधनदेव जीवतासूधीपोताना नियमनोनिर्वाहकरीमरणपामी अच्युतदेवलोकने विषेदेवथयो. त्यांनुंसुख भोगवीनेपूर्वविदेहमां चक्रवर्तिराजाथयो. तेनुंसुखभोगवीदिक्षालइसिद्धिनेपामशे. एमकारेदानउपर धनदेवनुंद्रष्टांतकह्युं, शीळनुं

आचरणकरवाविषे विर्याचारजपरअभयाराणीए करेलानानाप्रकारनाउपसर्ग तेणेकरीनेपणलगारमात्रनथी क्षोभायुं मनजेनुं एवासुदर्शनशेठनुंदृष्टांतछे. तपोविर्याचारने विषेतोआप्रकारनुंदृष्टांतछे. श्रीवीरपरमात्मानो जिवपचीसमाभवमांछत्रानामे पुरीने विषेआनंदननामे राजापचीसलाखवर्षनाआयुष्यवाळोहतो. चोवीसलाखवर्षथयापछी पोटीलाचार्यपासे तपस्यानोअंगीकार करीजिवतासूधी तेणेमासक्षमणनो अभिग्रहग्रहणकर्यो. एकलाखवर्षमांतेणे मासक्षमणकर्यां तेनीसंख्याजेमकेअगीआरलाख, अेंसीहजार, छसेंनेपीसतालीसएटलांमासक्षमणथयां वीरस्वामिनानंदनभवमांउपरपांच दिवस. १. एकवर्षनात्रणसें छासठ दिवसथायछे तेमांत्रणसेंसाठलाखवडे गणीएतोत्रणकरोड, छासठलाख दिवसथाय. तेनापारणाना दिवसतपोदिनवडे एकत्रीसेंभागलइएतो एमकारेथायछे. तेउपरशंकाकरेछेके एकवर्षमांत्रणसेंछासठ दिवसकयेमकारेथाय ? तेमांतोत्रणसेंसाठ दिवसनोव्यवहारछे. तेनुंसमाधानकहेछेके अधिकमासना दिननांखवाथीथायछे. आगममांपणपांचवर्षरूपयुगकाळनेविषेबेअधिकमासयुक्तकरेसते अनेऋतुकाळनामास ३० दिनरूपछेमाटे ६१ थायछे. तेकहुंछेकेऋतुकाळनामास ६१ थायछे. एवावचनथी तेमाटे ६१ दिननोमास ३० दिनथीभागकरीनेपांचवर्षमांनाखीएतो तेथीतेवातसंगतथायछे एटलेएकवर्षना ३६६ दिवसगणायछे. लौकिकरीतेपणपांचवर्षेबेअधिकमासआवछे. प्रतिवर्षअत्रमरात्रछते भावेकरीनेएकमासनीहानीथयाथी एकमासजवधेछे. तेणेकरीनेतेसंबंधी ३० दिवसनोमासपांचवर्षमांवहेंचीने नांखीएतोएकवर्षना ३६६ दिवसथाय. एमवृद्धपुरुषोएकह्युंछे. आजगाएवीजुंदृष्टांतआप्रकारनुंछेके पुंडरीकविजयमांचक्रध्वजपुरनेविषे त्रिभुवनानंदनामे चक्रवर्तिनीपुत्री पवित्रशीळादिकगुणेसहीतअनंगसुंदरीनामेहती तेसुमतिएकुळनो अधिपातिपुनर्वसुनामे विद्याधरेहरणकरी त्यारपछीचक्रवर्तिनीआज्ञावडे विद्याधरोएजइयुद्धकरी तेनुंविमानभाग्युं. तेथीतेमोटीअटवीमांपडीने विलापकरवालागीके हातात ! तमेसकळलोकनापरीपालक

छोनेपराक्रमवडे जित्याछेशत्रुजेणेएवाछो. तेअहींअरण्यमांपडेली माराउपरकेमअनुकंपाकरतानथी ? १. हा जननी ! आतिशेमोदुंतेमकारनुं उदरदुःखसहनकरीने पणमनेउत्पन्नकर्यापछी आभयथी विह्वळथयेली अनेदुःखितमनवाळी हुंतनेकेमसांभरतीनथी ? २. इत्यादिविलापकरती. त्यारपछी क्षुधातृपाथी पीडातीपोताना कर्मनेनींदती तेकर्मनोक्षय करवामाटे अठम, दशमादिकतपने करतीपारणाना दिवसेएक निर्जिवफळादिकने जमतीहती. एमकारेतेनां त्रणहजार वर्षतपकरतां थयां. द्रढवैराग्यथी अंतेचोवीहारनुं पच्चखानकरीने सोहाथजमीनमां स्थितिकरवीएवो अभिग्रहधारणकरीरहीहती तेवखतेछठ्ठे दिवसमेरुथीपाछोवळतो एवोएकखेचरेदीठी अनेओळखी, नेपोतानेघेरजवानेबोलावी अनेकह्युंकेतारेचिंताशीदकरवीपडेछे?एम कहीतेणीएते खेचरनेनिपेधकर्यो. तेखेचरेजइचक्रवर्तिनाआगळतेवातकही. तेवखत ते खेचरेसहीत तेचक्रवर्ति राजा त्यां आव्यो. त्यारेतोअजगर सर्पेग्रासकरवामांडेली पोतानीपुत्रिनेदेखी खेदकरीघणो वैराग्यपाम्योने बत्रीसहजार पुत्रनीसाथेते राजाएदिक्षालीधी. तेकन्याए अजगरथीमुकायानो मंत्रजाणतीहती तोपणतपवडेअजगरनो अपकारनकर्यो. त्यारपछीधर्म ध्यानवडेमर्ण पामीदेवलोकमांदेवी थइत्यांथीचवीने द्रोणमेघराजानीप्रियंकरानामे स्त्रीनेविपे विशल्यानामनीपुत्रि थइ. अने पुनर्वसुविद्याधरतो दिक्षालइतप करी नियाणुकरीदेवताथइदशरथराजानो पुत्रलक्ष्मणनामेथयोअनेविशल्यातो पूर्वभवमां उपार्जनकरेलातपना माहात्म्यवडेघरमारही सती, मोटारोगथीआतुरथयेली मातानामोटारोगनिहरनारी थइअनेतेपुत्रिनास्नानना जळवडे पणघणालोक व्रणसंरोहणअनेशल्यापहार अनेव्याधिक्षयइत्यादिकनेपामता हता. नेस्थानेस्थानेअशिवनी उपशांति थतीहती. तेनाहाथना स्पर्शथीलक्ष्मणनाहृदयमां रावणेमूकेली, अमोघविजयनामेधर्मेन्द्रेआपेली, शक्ति, तपतेजनेनसहनकरती सतीएनीमेळेनीकळीगइ. त्यारपछीलक्ष्मणजि तेकन्यानेपरण्या. एमकारेतपने विपेविशल्यानुं द्रष्टांतछे. अनेभावनाने विपे

स्कंदकाचार्यनापांचसें शिष्योसप्तपणेद्रष्टांतछे.अनेप्रतिक्रमणतेनेविपेवियाचारफाखवोतेविपेकथाछेतेजेमकेश्रीअणहीलपत्तनने विषेभीमदेवनामेराजासकळराजाने सेवककरीराज्यकरतोहतो. तेनगरमांचातुर्यादिक मोटागुणोनी जाणेकुळदेवीहोय एवी कुळदेवीनामे अनुपमरुपतुं पात्रएवीएकवेश्यारहेतीहती. तेनीपतिव्रतास्त्रीथी पणअधिकमर्यादाहती. तेवातराजाएसांभळी. तेनाआचरणनी परीक्षानेअर्थेसवालाखमूलवाळी एककटारीपोतानासेवको सायेतेवेश्यानुं ग्रहणकरवामाटेअपावी. अनेपोते राजातोउत्साहथीतेज रात्रिएबाहारपडावकरी माळवादेशनाराजानेजीतवानेअर्थे प्रस्थानुकर्युंहतुं. त्यारपछीतेराजावेवर्षसुधी माळवा देशमांयुद्धकरवारह्योअने कुळदेवीतोराजाएआपेलाग्रहणक द्रव्यनुं ग्रहणकरवाथीतमामपुरुषोनो संगत्यागकरी अनुपमशील लीलानेजपरीपाळनकरती वेवर्षतेणीए निर्गमनकर्या. पछीत्रीजेवर्षेतेराजा पाटणमांआव्यो. त्यारेलोकनीपरंपराथी तेनुंशीलपणुंजोइ विस्मयपामीअनुपमपावित्रएवुं तेनुंचारित्रसांभलीतेनागुणथीआतिशेराजीथयेला राजएपोतानाअंतःपुरमांराण्य राणीकरनिराखी;तेसर्वराज्यचिंताकरतीहती. त्यांदंडनायकश्रीमाळज्ञातिनो सज्जनएवेनामेश्री जिनधर्मनामर्मनो जाणनार रहेतोहतो. श्रीगीरनारपर्वतमांश्री नेमीजिननाविहारनोउध्धार करावनारएवोते बहुव्यापारवडेव्यग्रपणुंसतेपण देवपुजा कर्या विनाअन्नमतोनहतोने वे वखतनुंप्रतिक्रमण करवानानियमनेकोइदिवस भागतोनहतो. एकदिवसम्लेच्छनुंसैन्यआव्युंत्यारेकुळदेवीनामेपटराणीतेसज्जननामे दंडनायकनीसाथेजसैन्यलइ १८ हाथी, २४०००घोडाअने ३२००० प्यादललइम्लेच्छ राज्यनीसंघाथेयुद्धकरवाचाली. त्यांबनासनदीनेतीरे वैरीनुंलशकरसन्मुख आवेसतेप्रातःकाळेयुद्धकरवानो निर्णयथयेसते कुळदेवीएरात्रेशस्त्र जागरीकाकरीनेधीरपुरुषोने मोटोउत्साह तथावक्तरअर्पणकरेलांहतां. देवीएसज्जननेसेनापाति पदमां अभिषेककर्यो. रात्रिना छेल्लापहोरमांहाथीउपरबेसीचारे दिशेतैयारथयेलावीर पुरुषोएवींटेलो सज्जनविचारमां पड्योके,संग्राम

नारसमां माराप्रभातकाळना प्रतिक्रमणनीवेळा न उल्लंघनथाउं. केमकेआयुष्यनोएकक्षणपणकरोड रत्नवडेनथीपमातो. ते प्रमादरुपीरजवडे हुंकेमनाशकरुं ? त्यारपछीहाथीनास्कंध उपरजयापनाचार्यनुं स्थापनकरीतेणेविधिसहीत प्रतिक्रमणकरवानो आरंभकर्यो. तेवखतपासेरहेलावीर पुरुषोएविचारकर्योकेआ वाणीओशुंयुद्धकरशे ? एमविचारीरणरसमां उत्सुकथयेलाबेप क्षना वीरपुरुषोए एकठाथइसंग्रामकरवानो आरंभकर्यो. सामायिकसमाप्तिकरी सज्जनदंडनायके पोतेउपाडकर्यो पोताने दशघालाग्याछेतोपण तेणेम्लेच्छनुंलश्कर त्रासपमाड्युं. त्यारपछीराणीएपोतेज पोतानावस्त्रनाछडावडेसर्व अंगमांथीचाळतुं रुधिरलुछीनेगुप्तोदरमां लइगइ. पासेनासेवकोएदंडनायकनी अपुर्ववार्ताकहीके पाछलीरात्रिएएणीन्दीयाएप्रकारनुंकह्युंअने प्रातःकाळेतोएवुंयुद्धकर्युंकेकोइए पणनाथायतेवुं. त्यारेदेवीएपूछयुं केआमकेम ? त्यारेतेदंडनायकबोल्याकेहेदेवी ! रात्रिए पोतानुंकार्यकर्युंअने प्रातःकाळेतोते तुरुष्कजातिनाम्लेच्छोजीत्या. पछीदेवीउत्सवसहीतपत्तनमांलावी अनेसज्जनदंडनायक सारीपेठसाजोथयो. पछीश्रीभीमदेवे मोटोप्रसादआपी सत्कारकर्यो एप्रकारे सामायिक,पोषध, प्रतिलेखना,स्वाध्याय, जीवदयाइत्यादिआश्रीने द्रष्टांतो जेमघटेएमजाणवां. विर्याचारनाविचारमां चालतापुरुषमांश्रेष्ठ अनेसंवेगरंगवते अतिशेल्यातने प्राणिमात्रनाकानने अमृतवृष्टिकरवामां निपुणअनेपुण्य क्रियावडेप्रकाशथता सूरीश्वरश्री रत्नशेखर गुरुएप्रकाश करेलाआ शास्त्रमांशोभायमान पांचमोप्रकाशस्फुट पणेसंपूर्णथयो. ॥५॥

एप्रकारेश्रीतपागच्छनानायक श्रीसोमसुंदरसूरीतथा श्रीमुनिसुंदरसूरी तेनीपाटेप्रतिष्ठापामेला श्रीरत्नशेखरसूरीए रचेला श्रीआचारप्रदीपनामाग्रंथने विषेपांचमोप्रकाशसमाप्तथयो. ॥५॥

प्रशस्ति जगतमां विख्यातएवुंतपाएप्रकारनानामने धारणकरता जगत्‌चंद्रसूरीथया. अनेतेनाअनुक्रमथी श्रीदेवसुंदर उत्तमगुरुथया. तेमनाप... ...ा. तेमांप्रथमशिष्य,नानाप्रकारनी चुर्णारुपतरंगनुं प्रकटकरवाथी अर्थसहीतनामत्राळाज्ञान

सागरनामेगुरुहता. २. ।स्तिएयोसपहेलानाना प्रकारनाआलावा प्रमाणेपदने धारणकरता कुळमंडननामेसूरीन्द्र बीजाशिष्य हता.नेगुणरत्ननामे त्रीजाशिष्यहता. षड्दर्शनवृत्तिनेक्रियारत्नसमुच्चयतेनाविचारना समुद्रनेकरनाराहता. नेश्रीभुवनसुंदरादिकनेविषेजे विद्यागुरुपणुंधारण करताहता.अने चोथाशिष्यमोटा महीमावाळा श्रीसोमसुंदरगुरुवर हता.जेथीचे प्रकारनी संततीथइ. ५. अनेयतिजीतकल्पनी विवृतीनाकरनारसाधु रत्नसुरीवरपांचमा शिष्यहता.जेमाराजेवाने पणहस्तप्रयोगवडेसंसारकुपथीखेंची लेता हतानेश्रीदेवसुंदर गुरुनीपाटेश्रीसोमसुंदर गणेन्द्रयुगप्रवरपदवीने पामेलातेगनाशिष्यहता. एपांचेपण शिष्यहता.मारी एप्रकारनापापने निवारणकरवासमर्थ सहस्रनामनीस्मृति आदिककृत्यवडेश्री मुनिसुंदरगुरु प्राचीनआचार्यनामहीमानेधारण करताप्रथमशिष्य हता.नेश्रीजयचंद्र गणेन्द्रजेसंघगच्छना कार्यमांप्रमादरहीतहता, तेबीजाशिष्यहता.नेदूरविहारकरवाथी गणनेउपकारकरनार भुवनसुंदरसूरीएत्रीजा शिष्यहता.नेविषममहाविद्या तेनीविडंबनारुप समुद्रमांनौका समानजेमणेवृत्तिकरीछे तेज्ञाननिधिथीमारा जेवाशिष्योजीवेछे. एकअंगवाळाछेतोपण एकादशअंगना भणेलाछेएवाश्रीजीनसुंदरआचार्यनिग्रंथ हता.नेश्रीमतजिनकीर्ति गुरुपणतेवाहता एसर्वेगुरुनाप्रसादथीसंवत १५७३नावर्षमांआसुगम ग्रंथश्रीरत्नशेखरसूरीएगुंथ्योछे. इहांगुणसत्रएवाने पंडितोनाशेखरएवा जिनहंसगणीवर प्रमुखोएशोधवुं,लखवुं इत्यादिक्रियानोविषेसमीप रहीउद्यमकरेलोछे. आग्रंथनुंप्रत्यक्षर जोइप्रमाणनिश्चय कर्योछेकेचारहजार पांचसेंअनुष्टुप श्लोकछेतेनेसारा बुद्धिवाळापुरुषोए.शोधवोजे कोइमारीबुद्धिना मंदपणाथीसदोष जणातुहोयतेनेशोधजो. आग्रंथघणाकाळ सूधीपंडितोनेजय दायकजयवंतो वरतो एप्रकारेआचार प्रदीपग्रंथसंपूर्ण थयो.

आप्रकारेशास्त्री रामचंद्रदीनानाथनुं करेलुंआचारप्रदीपग्रंथनुं गुजरातीभाषांतर तथातेमांरहेलुंतमाम प्राकृत (मागधी) तेउपररचेलुं संस्कृत तेये संपूर्ण संपूर्ण थयां. ॥

भाग बीजो.

आचार प्रदीप नामना ग्रंथनुं गूजराती भाषांतर संपूर्ण.

संवत १९६९ ना श्रावण सुद पंचमीने दिवस विजय प्रवर्त्तक प्रेसमां छपाव्युंछे. मु. अमदावाद.

कर्त्ता शास्त्री रामचंद्र दीनानाथ.

पोष्टेज विना. कींमत रु. १—४—०.